

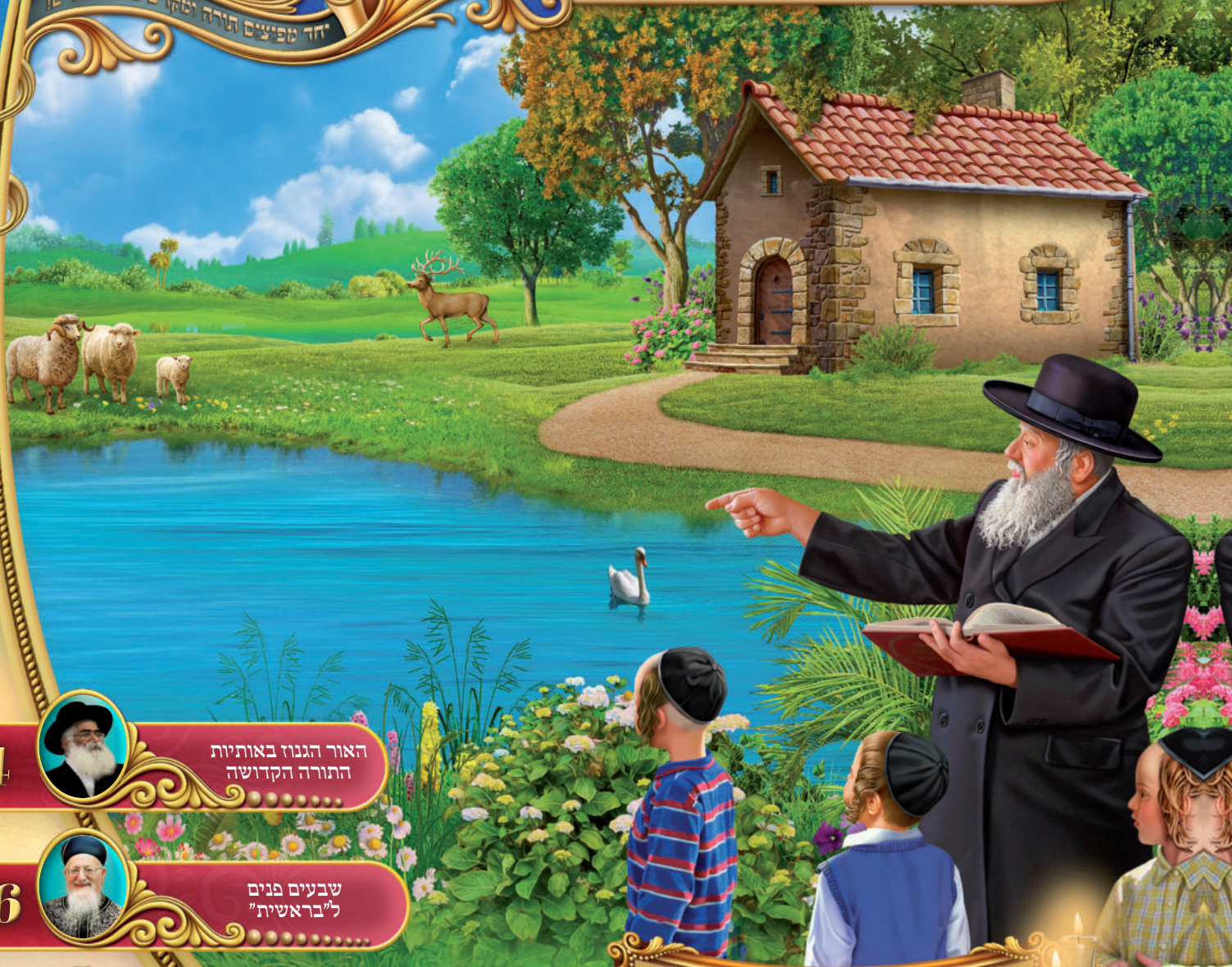
ההצגות
עם ישראל
ולזכות
שילה סעיד
ומשפחתו
היו

הקדמה שניתנה לעפ"ה

שירת ה' הגדולה

משכן עזרה

יחד מפעילים תורה ומקדשים שם שמיים

4

האור הגנוז באותיות
התורה הקדושה

16

שבעים פנים
ל"בראשית"

17

יצר הרע הרי הוא כזבוב

18

האם העולם נברא במידת
הדין או במידת הרחמים?

30

כל ילד יכול להיות
גדול הדור הבא!

כניסה	יציאה	ר"ת	י-ם
17:49*	18:38	19:18	י-ם
17:47	18:36	19:14	ת"א
17:47	18:37	19:15	חיפה
17:48	18:38	19:17	ב"ש

*לוח שנה 5780 - תשפ"א

בראשית

כאשר באין מוקדש:

מפיץ יקר, ניתן להקדיש אשיות את הגיליון. (ראה הסבר בעמוד 2)

אחינו כל בית ישראל המתגנים בצורה ובשביה העומדים בין פנים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם
ויצאם מצרה לרחוקה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.

אודות

- עמותת 'משכן שילה' פועלת להפצת והעצמת התורה והחסד וזיכוי הרבים ברחבי הארץ, ללא מטרת רווח.
- העמותה חרטה על דגלה עשייה תורנית באהבה ואמונה, בדרך ישראל סבא, לאחדות וקירוב לבבות בית ישראל לאבינו שבשמיים.
- העמותה מנוהלת בהכוונת גדולי ישראל ואינה מקיימת במה פוליטית או עסקית.
- התרומות המתקבלות בעמותה מהפצת הגליונות והשתתפות בזיכוי הרבים, מיועדות לכלל פעילויות המוצהרות של העמותה למימוש מטרתיה בהפצת והחזקת תורה וחסד ברחבי הארץ.
- בתקופה זו, אנו בהליך מתמשך של גיוס תרומות להקמת המרכז הרוחני - 'משכן שילה', בנן יבנה, שיהיה בעה"י משכן לשכינה ומגדלור תורני להפצת תורת ה' בעולם.

חזון

"הנה ימים באים נאם ה' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב לחם ולא צמא למים, כי אם לשמע את דברי ה'".
יהא רעוא מן שמיא שנזכה לאקמא שכינתא מעפרא, לקדש את שמו יתברך בעולם כולו, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, ללא פניות אישיות או מטרת כבוד, על ידי הפצת תורה ומעשים טובים מתוך אחדות אמיתית, אהבת ה' ואהבת ישראל.

לתרומות

- בנק לאומי (10 סניף) 932
- מס' חשבון: 53090068
- מס' עמותה: 580560803
- לעמותה סעיף 46 לצורכי מס הכנסה.
- ניתן לתרום בכרטיס אשראי.
- קוד מוסד להקמת הרשאה לחיוב חשבון בבנק: 53483
- ניתן לתרום גם דרך 'נדרים פלוס'.
- כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 8038 אשדוד, מיקוד: 70800

לקבלת קופת הצדקה של 'משכן שילה' נא ליצור קשר טלפוני.

אפשרות הקדשה אישית כסדר האישי:

מקומ לך כסדר ניתן להקדיש הקדשה אישית (בהכתיב או מי מוכתרת ממאבות) לבריאות - 073-2224999 - 073-2224999

פקס: 077-444-8-666

לעילוי נשמת מו"ר הרה"ג רבי משומר צוברי זצ"ל מרא דאתרא - גן יבנה נלב"ע ז"ל תשרי ה'תש"פ תנצב"ה

בסימנא טבא ובמזלא מעליא

בשבת קדושה זו שמתחילים את התורה מהתחלה, ברכתנו שלוחה לכל אחינו עמך בית ישראל:

יהי רצון שהשמחה בהתחלה קדושה זו תלווה אותנו כל השנה. שנזכה תמיד להגות בתורה הקדושה שתעורר עלינו רחמים, ויהיו נטיעותינו אילנות דחיי, אילנות דברכין, ויומתקו כל הדינים. ויהי רצון מלפניך ה' אלוקינו, שלא תצא תקלה תחת ידינו, שלא ניכשל בדבר הלכה, וישמחו בנו כל ישראל אחינו. שלא נאמר על טהור - טמא, ולא על טמא שהוא טהור, ונזכה בהפצת גליונות 'משכן שילה' לקדש שם שמיים ולהפיץ את אור התורה בעולם. שנזכה להרגיש איך ה' מחדש את הבריאה הנפלאה בכל רגע, ויהיו כל ימינו בשלוחה, השקט ובטה, בלי שום פגע. ונזכה לפאר ולגדל את שמו יתברך לעיני כולם, ובזכות הדבקות בתורה נשמח את כורא העולם. בברכת 'יזרא א' - להים את כל אשר עשה והנה טוב מאד',

בהוקרה ובהערכה רבה,

עמותת 'משכן שילה'

זמני היום

הזמנים עפ"י לוח 'אור החיים'

ירושלים		תל אביב		חיפה		באר שבע	
כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון	כ"ו תשרי - ג' חשון
5:30	5:36	5:37	5:43	5:35	5:42	5:34	5:41
5:37	5:43	5:43	5:50	5:41	5:48	5:41	5:47
6:43	6:48	6:52	6:58	6:47	6:52	6:49	6:54
8:57	8:59	9:01	9:04	9:00	9:02	9:00	9:02
9:31	9:33	9:35	9:37	9:34	9:36	9:34	9:36
10:29	10:30	10:32	10:33	10:31	10:32	10:31	10:32
12:24	12:23	12:26	12:25	12:25	12:24	12:26	12:25
12:55	12:54	12:56	12:55	12:55	12:55	12:55	12:55
17:10	17:03	17:08	17:02	17:09	17:02	17:10	17:04
18:07	18:00	18:06	17:58	18:06	17:59	18:07	18:00
18:21	18:13	18:19	18:12	18:20	18:12	18:21	18:14

הבהרה! לעניין זמני טלית ותפילין ראוי להמתין עד 60 דקות לפני הנץ בקיץ ועד 50 דקות לפני הנץ בחורף. כמו כן, ראוי להחמיר ולהקדים כ-10 דקות לפני זמן השקיעה המופיע בלוח.

שבת מברכין

ראש חודש חשון
יחול ביט' רביעי וחטיש
הסול: ל' רביעי שעה 1:54
8-1 חלקים

פרשת בראשית

הפטרה: "כה אמר"

כ"ו תשרי ה'תשפ"ו

שנה ד' לשמיטה
שנת מעשר שני

השבת הלימוד היומי

בבלי זבחים לד
ירושלמי סוטה מ
משנה מנחות יג, ו
הלכה שו"ע א"ח צ, ח

073-222-4-999

טלפון רב קווי

תפילה לפני ואחרי הלימוד

סיפורי צדיקים
לפני השינה
עמוד 72

אבות ובנים
עמוד 62

משניות מבוארות
עמוד 51

דיון משפחתי
עמוד 50

הידד אני לומד גמרא לבד!
עמוד 46

לפני לימודו יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו וא-להי אבותינו, שלא יארגע דבר תפלה על ידי, ולא אכשל בדברי הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יכשלו חברי בדברי הלכה ואשמה בהם. "כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה". "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך".

אחר לימודו יאמר:

מודה אני לפניך יי אלהינו וא-להי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שנאמר "ואתה א-להים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו מימיהם, ואני אבטח בך".

ליד כל מדור מופיע סך הנקודות שאפשר לצבור בלימוד של אותו מדור.

לאחר שצברתם זכויות בלימוד, הנכם מוזמנים להירשם במרחב הקולי ולהיכנס להגרלה. אי"ה מידי חודש תיערך הגרלה בין הלומדים על פרסים מיוחדים.

לרישום: 079-9708016 שלוחה 6.

הרישום יתבצע על ידי הקשת מספר ת.ז של הילד וטלפון, החל ממוצאי השבת עד יום שלישי. הוראות הרישום יפורטו בקו.

ילדים חביבים ומתוקים! בוודאי כבר שמעתם על ערכה הרב של שעת לימוד תורה בשבת. עמותת 'משכן שילה' יוצאת במיזם מיוחד להרבות תורה בעם ישראל.

"לומדים, נהנים וזוכים", ילדי 'משכן שילה' מוזמנים **ללמוד בהנהגה מהמדורים המשותפים במבצע - גמרא, משנה, נביא, אבות ובנים**. (שימו לב אין ללמוד ברפרוק, אלא ממש ללמוד ולקלמ, לשמר ולעשות ולקיים).

זכור כפולה!

תורם יקר! אשריך שזכית להיות ממצדיקי הרבים!!!

מה צפון לך ומה טמון לך, אין העין יכולה לראות, ולא האוזן יכולה לשמוע... כדכתיב: **"עין לא ראתה א-להים וזלתך יעשה למחפה לו"**.

בתרומתך הנדיבה לעמותה ובהשתתפותך בהפצת גיליונות 'משכן שילה' לזיכוי הרבים הנך שותף בכלל פעילויות העמותה ברחבי הארץ **לנצח נצחים!**

- קרו להקמת הבניין - בית המדרש 'משכן שילה' הפצת גיליון תורני לזיכוי הרבים
- אלפי שעות של לימוד תורה החזקת אברכים חסד וגמח"ס שונים
- שיעורי תורה לימוד תורה ופעילויות לתשב"ד ועוד חזון למועד בעה"...

משכך שילה אישי

073-222-4-999 **שלוחה 0**

לוח חודשי

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
כט ערב ראש השנה	א א' דראש השנה	ב ב' דראש השנה	ג ג' דראש השנה	ד ד' דראש השנה	ה ה' דראש השנה	ו ו' דראש השנה
אין אוסרים תחנון	תחל שנה וברכותיה	ערב יום הכיפורים	יום הכיפורים	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון
ז ברכת הלבנה בערב ונהגים במוצאי י"ב	ח	ט	י	יא	יב	יג
יד סיו' ברכת הלבנה כל הלילה ערב תג הסוכות	טו תג הסוכות	טז א דתל המועד ירש שני של גלויות	יז ב דתל המועד	יח ג דתל המועד	יט חול המועד	כ
אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון
כא הושענא רבה	כב שמיני עצרת שמיחת תורה משיב רוח במספר	כג אסור תג ירש שני של גלויות	כד	כה	כו	כז
אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון
כז	כח	כט	ל			
אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון	אין אוסרים תחנון			

תפלה לשלום חילי צה"ל

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל חילי צבא ההגנה לישראל, אנשי כחות הבטחון וכחות ההצלה, העומדים על משמר ארצנו וערי א-לדינו. מנבול הלבנון ועד מדבר מצרים, וכן הים הגדול עד לבוא הערבה ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובמים. יתן יי את אויביו הקמים עלינו נגפים לפנייהם. הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם. ידבר שונאיו תחתיהם, ויעטרים בכתר ישועה ובעטרת נצחון. ויקים בהם הכתוב: "כי יי א-להיכם ההלך עמכם, להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם" (דברים כ. ד.) ונאמר: "אמן"

לפניות ולקבלת הגיליון במייל: a0732224999@gmail.com

האור הגנוז באותיות התורה הקדושה

מאת האדמו"ר הגאון רבי יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

"וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב"

♦ האור הגנוז מאיר מאותיות התורה הקדושה

ביום הראשון של הבריאה ברא הקדוש ברוך הוא את האור, ומלמדים אותנו חכמים זיכרונם לברכה (מסכת חגיגה יב) שהאור הזה היה מיוחד במינו, ואדם הראשון היה צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו. אך מכיוון שהסתכל הקדוש ברוך הוא בדור המבול ובדור הפלגה, וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנז את אותו האור המיוחד, ועל שם כך הוא נקרא בשם "אור הגנוז". ובעבור מי גנז? לצדיקים לעתיד לבוא.

למתבונן בהשקפה ראשונה נדמה שבגלל מעשיהם של הרשעים ניזוקו גם הצדיקים, וגנז מהם האור היקר הזה עד הזמן של 'לעתיד לבוא'. אולם בא מרן 'אור שבעת הימים' ה'בעל שם טוב' הקדוש ומחדש שלא כך הם הדברים: אין כוונת חכמים זיכרונם לברכה שבגלל מעשיהם של הרשעים הפסידו גם הצדיקים את האור הגנוז, ורק לעתיד לבוא יוכלו ליהנות ממנו, וחלילה לומר כך, אלא האמת היא שגם בזמן הזה יש לצדיקים אפשרות ליהנות מהאור הגנוז, כיוון שמקום גניזתו הוא בתוך אותיותיה של התורה הקדושה, ועל ידי שהצדיקים עוסקים בתורה כראוי, אותו האור שגנזו בה נגלה לעיניהם ומאיר לפניהם מתוך אותיות התורה.

מזהנים את לבנו

דברי חיזוק ומוסר
מגדולי ישראל

♦ על ידי האחדות

יבואו כל הטובות

הנה בפסוק "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב" (בראשית ט), המדבר על בריאת האור, נזכרה לראשונה בתורה האות ט' בתיבת 'טוב'.

אם ניקח את האות ט' במילוי אותיות שלה נקבל מניין 419 (סי"ט = 419), שזה שווה בגימטריה למילה 'אחדות' (419). הרי לפנינו קשר בין המילה 'טוב' לבין המילה 'אחדות'.

ולפי זה יש לפרש בדרך רמז בכוונת הפסוק, שראה הקדוש ברוך הוא שהאור והטובה של העולם הם האחדות, ודווקא על ידי האחדות יבואו על עם ישראל כל הטובות והברכות שבעולם.

♦ ברכנו אבינו כולנו כאחד

ובזה יתבאר לנו מה שאנו אומרים בברכת "שים שלום" שבסוף תפילת העמידה: בתחילה אנו מבקשים "שים שלום טובה וברכה...", ואז אנו מוסיפים בקשה: "וברכנו אבינו כולנו כאחד באור פניך". מהו הקשר בין בקשה זו לבין תחילת הברכה?

ופירש האדמו"ר הזקן בעל התניא עניין זה (תניא פרק לב), שרק כאשר "כולנו כאחד" - שכלל ישראל באהבה ובאחדות זה עם זה, כאיש אחד בלב אחד, רק אז יתקיימו בנו השלום, הטובה והברכה, ונוכל אז לבקש "ברכנו אבינו... באור פניך".

"גם בזמן הזה יש לצדיקים אפשרות ליהנות מהאור הגנוז, כיוון שמקום גניזתו הוא בתוך אותיותיה של התורה הקדושה"

♦ נשמת משה רבינו הייתה מלאה מהאור הטוב של אהבה ואחדות

כך גם מובן מה שנאמר על לידתו של משה רבינו: "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב הוּא", ופירשו חכמינו זיכרונם לברכה שבשעה שנולד משה ליוכבד אימו נתמלא הבית כולו אור, ולמדו זאת ממה שנאמר על לידתו "כִּי טוֹב", וכן לגבי בריאת האור נאמר: "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב". והיינו שנשמתו של משה רבינו הייתה מלאה מהאור הטוב של מידת האהבה והאחדות, וכפי

26	יֹסֵף שְׁבַתוֹן	43	יָדִיד נֶפֶשׁ	23	בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ
17	יוֹצֵר מִיָּדוֹ	20	יָדִיד הַשְׁכָּחָה	22	בְּתִי צֶאֱי
22	יָחִיד אֱלֹהֵינוּ	21	יְהִי מִלְּפָנֶיךָ	28	גִּזְלוֹת יְבוּא
30	יָחִיד רַם	46	יִהְיֶה אֶכְסֵף	18	דְּרוֹר יִקְרָא
39	יִשְׁלַח יְשֻׁלָּה	19	יִהְיֶה רַבּוֹן	36	וְאִמְרָתָם כֹּה לָחִי
16	יִפְתָּה וְתַמְחָה	39	יְהִי שְׁלוֹם בְּחִילָנוּ	22	זֶהוּ אֱלֹהֵינוּ
40	יִשְׁמַח תְּתַנִּי	33	יִדּוּ לָךְ רַעֲיוֹנֵי	35	זֶקֶן יוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה
28	יִשְׁמַח מֹשֶׁה	14	יִדּוּךְ רַעֲיוֹנֵי	13	חֲבִיבִי
12	כִּי אֲשַׁמְרָה שְׁבַת	26	יֹסֵף זֶה מִכְבָּד	21	חֵישׁ חֵישׁ

29	אֲשׁוּרֵי שִׁירָה	27	אֲגַדְלָה אֶלֹהֵי
18	אֲשִׁיר לֹא-ל	47	אֲדוֹן עוֹלָם
35	אֲשִׁיר לָךְ אֶרֶץ חֲמֻדָּה	24	אֶל גִּלְיָל
32	אֲשִׁיר לְכַבּוֹד חֲבָרִים	39	אֶל-מֶלֶךְ נִעְלָה
31	אֲשִׁיר שִׁירָה וְזִמְרָה	34	אֶל-עַד לִי לַעֲד
31	אֲשִׁירָה נָא	13	אֲלִיךְ אֶקְרָא י-ה
20	בְּזִכְרִי יָמִים יְמִינָה	33	אֲלֵלָא אִימְלָאֵלִי
29	בֶּן אָדָם	19	אֲעוֹפָה אֲשַׁכְנֶה
37	בֶּר יוֹחָאִי	30	אֲעֲרֶה מִתְּלַל גִּיבִי

שהתגלה בהמשך חייו כיצד אהב את עם ישראל אהבה עצומה, עד כדי מסירות נפש עליהם.

♦ שווה לברוא עולם שלם בשביל צדיק אחד!

זהו גם הביאור למה שמובא בגמרא (יומא נח) שאפילו בשביל צדיק אחד העולם נברא, ולמדו זאת ממה שנאמר בבריתא העולם "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב", ואין "טוב" אלא צדיק, שנאמר: "אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב" (ישעיה ג), והכוונה היא שהיה לקדוש ברוך הוא שווה לברוא את כל העולם כולו בשביל צדיק אחד, שהוא שלם במידת אהבת ישראל, שהיא בחינת האור והטוב של העולם, ואותו צדיק הוא מאוחד עם כל נשמות ישראל, כדרכם של הצדיקים האמיתיים שבכל דור ודור אשר עליהם העולם עומד.

נזכרה כלל האות ט' - שביארנו שבאות זו יש רמז על האחדות, והרי בסופו של דבר לוחות אלו נשברו ולא היה להם קיום! והיינו שכשחסר לאדם במידת האחדות והאהבה, אפילו לתורה שהוא לומד ולמצוות שהוא מקיים אין כל ערך וסופן להשתבר!

"כשתהיה לו לאדם באמת מידת לב טוב כלפי הזולת, בוודאי יזכה שבלומדו את התורה הקדושה יאיר לו מבין אוריות האור הגנוז בה!!"

♦ המניין י"ג (13) שנרמז בתורה ובמצוות

הנה ה' יתברך הוא אחד, ומידותיו מאוחדות איתו באחדות פשוטה.

ועניין האחדות הנמצאת בה' יתברך מתגלה גם כן בתורתו ובמצוותיו, ולכן הכול סובב סביב המספר 13 שהוא הגימטריה של תיבת 'אחד' וכן של תיבת 'אהבה'. ולכן מצינו מניין זה ב"ג מידות שהתורה נדרשת בהן, וכן בהגיע האדם לגיל י"ג שנים הוא נעשה חייב במצוות התורה. וכן לגבי סדר התפילה: בסדר הקורבנות יש י"ג מידות שבפסוק "מִי אֵל כְּמוֹךָ", וב"ברוך שאמר" נתקן לומר י"ג "ברוך". וכן ב"ישתבח" נתקן לומר י"ג שבחים. ולאחר תפילת העמידה אומרים י"ג מידות של רחמים שבפסוק "וַיַּעֲבֹר יְיָ עַל-פָּנָיו".

ומאחר שאצל הקב"ה הכול נמצא באחדות מלאה, חובתנו היא שתיראה אחדות זו בעם ישראל, עמו של הקדוש ברוך הוא! ועל ידי אחדותם של עם ישראל ייעשה תיקון מושלם לחורבן בית שני,

שנחרב מפני שהייתה בו שנאת חינום (ראה מסכת יומא ט), ההיפך הגמור מאהבה ואחדות, וממילא נזכה לבניין בית המקדש השלישי במהרה בימינו, אמן.

♦ המפתח לגילוי האור שבתורה

והנה לפי הנזכר לעיל בשם הבעל שם טוב הקדוש, שהאור שנברא ביום הראשון נגנז בתוך אותיותיה של התורה הקדושה, וישנה אפשרות שהוא יתגלה לאדם שזוכה ללמוד את התורה, יש לומר שדווקא כאשר ישנה בליבו של הלומד אהבה לכל אחד מישראל, והוא משתדל להיות באחדות עם כולם, אז הוא עשוי לזכות שיתגלה לו האור הגנוז שבתורה, מכיוון שעיקרו של אותו אור הינו האחדות.

על האדם לרכוש את מידת 'לב טוב', כפי שמובא בפרקי אבות (אבות ב, ט), ו'לב טוב' פירושו שכאשר אתה עושה טובה ליהודי אחר - תעשה זאת מכל הלב, במאור פנים ובשפע של שמחה, ועד השלימות הכי גדולה שיכולה להיות במידת לב טוב.

ואז, כשתהיה לו לאדם באמת מידת לב טוב כלפי הזולת, בוודאי יזכה שבלומדו את התורה הקדושה יאיר לו מבין אותיותיה האור הגנוז בה!!

ואם חלילה להיפך, שחסר לאדם במידת האחדות והאהבה כלפי עם ישראל, אז גם אם הוא תלמיד חכם מופלג, לא יהיה שום קיום לרוחניות שלו!

ורמזו זאת חכמים זיכרונם לברכה באומרם שבעשרת הדיברות שהיו כתובים בלוחות הברית הראשונים, לא

זמירות

שירי תימן (דיוואן)

57..... יִשְׁקֶךָ	56..... אֶדוֹן הַכֹּל
58..... לְפָלַח הַרְמוֹן..	59..... אֲהַבֶּת הַדָּסָה
60..... מִי נִשְׁקֵנִי	58..... אוֹרֵה לֶךְ
56..... סַעֲי יוֹנָה	59..... אֵילַת חַן
61..... סַפְרֵי תִמְחָה	57..... אֵם נִנְעָלוּ
58..... קָרִיִּה יִפְחַפְּחֶנָּה	57..... אֲשָׁאֵל אֱלֹקֵי
60..... שֶׁ-דִּי אֶמְרָ נָא דִּי	61..... חוּם אֶ-לֹהֵי
56..... שְׁמַע הָאֵל-ל	60..... יִדְעַתִּנִּי

ייתכנו שינויים בתוכן העניינים בגליונות חג

שירי שמחות
38-40

שירים לסעודה שלישית:
41-47

שירים חסידיים (לפי א"ב):
48-55

15..... עֲזַרְנִי אֵל-חֵי	45..... כָּל מִקְדָּשׁ
34..... עַל אֲהַבְתֶּךָ	35..... לֹא-ל מְרוֹם
40..... עַת דּוֹדִים כָּלָה	24..... לְדוֹד שִׁיר וּמוֹזְמוֹר
27..... צוּר מְשֻׁלוֹ אֶכְלֶנּוּ	38..... לְכַבֹּד תִּמְדַּת לִבִּי
25..... רַפָּא צִירִי	24..... לְמוֹלֶדֶת שׁוּבֵי רִנִּי
21..... שְׁלוֹם לְבֵן דּוֹדִי	25..... מוֹה יִדִּידוֹת
14..... שְׂמַח בְּנֵי	15..... מוֹלֵד-אֵלֵי וְגִדְלוֹ
29..... תּוֹרַת אֲמַת נָתַן לָנוּ	17..... מְנוּחָה וְשִׂמְחָה
27..... תִּשְׁבִּי צוּרֵי לִבִּי	40..... מִקְהָלוֹת עִם
	12..... נִגִּילָה הַלְלוּיָהּ

ברכה
מעין שלוש

77

ברכת
המזון

76

תפילת
הדוד

75

קריאת שמע
על המיטה

72

סעודה

"דא היא סעודתא דחקל תפוחין קדישין"

שאלות ותשובות

הגאון רבי ברוך שרגא שליט"א

מטות האור החיים הקדוש רבינו חיים בן עמר דע"א

דבר תורה

הזהירות משתלמות!

"וַיֹּאמֶר יי אֱלֹהִים לְאַשָׁה מִה זֹאת עֲשִׂיתִי, וְהָאִמֶּר הָאִשָּׁה הִנָּחֵשׁ הָשִׂיאֲנִי וְאֶבֶל" (בראשית ג, יט).

ידי הקב"ה, ובכל זאת הוא יסית נגד הקב"ה שברא אותו. לכן כשהנחש בא בעורמה לפתות את חוה, היא לא נשמרה מפניו ולא נזהרה ממנו, כי לא חשדה בו שיסית אותה נגד הקב"ה בכבודו ובעצמו. לכן גם הקשיבה לדבריו ואף קיבלה את טענותיו, ומחמת זה יש לדון אותה לכף זכות. והלקח לנו עצום ומחייב! מכאן נלמד שצריך להביט ולהתבונן בכל דבר ועניין בזהירות ובחדשנות, היות שייתכן שהיצר הרע בכבודו ובעצמו עומד מאחרי עצה זו. ולא רק בדברי הרשות נזהר, אלא אף בדברים שנראים לנו כדברי מצווה, עלינו לבדוק שאכן מדובר במצווה ממש, ולא במלכודת של היצר הרע. ועל דבר זה אנו מתפללים ומבקשים מה': "והסר שטן מלפנינו ומאחורינו", והכוונה היא שלפעמים השטן עומד מלפנינו ומפריע לנו בדרך לעשיית המצוות, אך לפעמים היצר הרע עומד מאחורינו ודוחף אותנו כביכול למצווה, אך האמת היא שזו עבירה. הבה נפקח עיניים וניזהר!

כתב הצדיק רבינו חיים בן עטר: בדרך כלל כולנו נוטים להאשים את חוה בחטא עץ הדעת, שהרי היא שמעה לקול הנחש, והיא אכלה תחילה מפרי עץ הדעת, והיא זו שנתנה לבעלה לאכול מפירות עץ הדעת, אך האמת היא שיש מקום לדון אותה לכף זכות, הכיצד?

מסביר הצדיק וכותב בלשונו הטהורה:

"וְרָאִיתִי לָתֵת טוֹב טַעַם, כִּי אִין כָּל כָּד אֲשָׁמָה עַל חוֹה, כִּי לֹא חֲשָׁבָה שְׂיֵשׁ בְּרִיָּה בְּעוֹלָם שֶׁבְּרָאָה ה' לְהַבְחִין בָּהּ אֱהָבָת בְּרוּאָיו, שֶׁהוּא הִנָּחֵשׁ שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בּוֹ הַשָּׁטָן, וְאִם הִיתָה יוֹדַעַת זֶה, הִיתָה חוֹשֶׁשֶׁת לוֹ, וְלֹא הִיתָה נּוֹתֶנֶת אֹזֶן לְשִׁמוֹעַ דְּבָרָיו!"

ונסביר את דברי קודשו: חוה לא חשבה ולא עלה בדעתה שיש יצור שנברא על

שאלה: יש לנו חברה להשכרת רכבים, ואנשים שוכרים רכב לשבוע או לעשרה ימים, ויש מהם שנוסעים בשבת. האם מותר לנו להשכיר להם?

תשובה: אסור להשכיר רכב למחלל שבת, ואפילו אם נותן לו את הרכב ביום ראשון, כיוון שידוע בוודאי שהוא יסע בו בשבת. ואפילו אם המשכיר לא מקבל שכר על יום השבת, יש כאן איסור של "לִפְנֵי עֵצָה לֹא תִתֵּן מִכְשֶׁל" (ויקרא יט, יד), ומסייע בזה בידי עוברי עבירה.

וכן כתב בשו"ת אור לציון, ועיין לרמ"א, שכתב גבי עכו"ם: יש אומרים, מה שאסור למכור להם דברים השייכים לעבודתם, היינו דווקא אם אין להם אחרים כיוצא בו, או שלא יוכלו לקנות במקום אחר, אבל אם יכולים לקנות במקום אחר, מותר למכור להם כל דבר. ויש מחמירים.

ונהגו להקל כסברה הראשונה, וכל בעל נפש יחמיר לעצמו. ועיין בש"ך, שכתב שבעובד כוכבים או מומר, מותר.

ובשו"ת יביע אומר הביא שדעת מרן לאסור בזה מדרבנן.

ועיין עוד במה שכתבנו בזה בשו"ת ברוך אומר, שיש מקילים כשלא נותן לו האיסור בידיים.

ובשו"ת אבני ישפה כתב שהמקל בזה יש לו על מה שיסמוך, ובעל נפש יחמיר לעצמו.

ומלבד זה, אין ספק שכל מה שירויח מהשכרת רכב שכרוך בו עניין של חילול שבת, אין ברכה שרויה בכסף הזה ויפסיד אותו במקום אחר, כי השבת היא מקור הברכה, כמו שכתוב "לקראת שבת לכו וגלכה, כי היא מקור הברכה".

הלכה רבי יצחק יוסף שליט"א

שאלה: באילו אופנים מותר לטלטל מוקצה בשבת?

תשובה: חכמים אסרו לטלטל את המוקצה בשבת דווקא כאשר הטלטול נעשה כפי שרגיל בימות החול, ולכן מותר לטלטל מוקצה על ידי הגוף (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שיב). יש אומרים שמותר לטלטל מוקצה גם ברגל או במרפק, ויש שסוברים לאסור באלו. והעיקר כסברא ראשונה להקל. ההיתר לטלטל על ידי גופו או ברגל ובמרפק מועיל אפילו לצורך המוקצה, וכגון לדחוף ברגל מעות מחשש שייגנבו (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שיג).

שאלה: מהו הטעם שחכמים אסרו לטלטל דברי מוקצה?

תשובה: חכמים אסרו לטלטל בשבת חפצים מסויימים והחשיבו אותם למוקצה, וכמה טעמים נאמרו בזה. עיקר הטעם הוא שאם נתיר לטלטל כל דבר, יבוא על ידי זה גם להוציא חפציו מרשות היחיד לרשות הרבים. והרמב"ם הוסיף בזה שאם יטלטל בשבת כמנהגו בחול, יהיה כיום חול בעיניו, ומתוך כך יבוא להגביה ולתקן כלים, וייבטל ממצות מנוחה בשבת, וגם שמה יבוא לעשות בהם מלאכה, וגם שבכך תהא אצל כולם שבייתה הניכרת (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שד).

סדר היום

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מְלֶאכִי הַשָּׁרֵת, מְלֶאכִי עֲלִיוֹן, מְלֶאכִי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בּוֹאֲנֶכֶם לְשִׁלּוֹם מְלֶאכִי הַשָּׁלוֹם, מְלֶאכִי עֲלִיוֹן, מְלֶאכִי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּרִכּוֹנֵי לְשִׁלּוֹם מְלֶאכִי הַשָּׁלוֹם, מְלֶאכִי עֲלִיוֹן, מְלֶאכִי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּשִׁבְרָנֶכֶם לְשִׁלּוֹם מְלֶאכִי הַשָּׁלוֹם, מְלֶאכִי עֲלִיוֹן, מְלֶאכִי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּצַאֲרָנֶכֶם לְשִׁלּוֹם מְלֶאכִי הַשָּׁלוֹם, מְלֶאכִי עֲלִיוֹן, מְלֶאכִי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
כִּי מְלֶאכִיו יַצְוֶה לָךְ, לְשִׁמּוֹרָה בְּכָל דְּרָכֶיךָ: יי יִשְׁמַר צִאֲתָךְ וּבּוֹאָךְ, מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם

שאלות ותשובות

הראש"ל הנאמן רבי דוד יוסף שליט"א

שאלה: רצינו לברר, מהן "תפילין של רבינו תם", והאם חשוב להניחן?

תשובה: רבותינו הראשונים נחלקו בעניין סדר הפרשיות והנחתן בתוך הבתים של התפילין. לדעת רש"י, הפרשיות הן כסדרן בתורה: "קדש לי", "והיה כי יביאך", "שמע ישראל", "והיה אם שמעו". וכן דעת ראשונים רבים. אולם לדעת רבינו תם, סדר הפרשיות והנחתן בבתיים הוא: הוויות באמצע, דהיינו: "קדש לי", "והיה כי יביאך", "והיה אם שמעו" ו"שמע ישראל".

ולדעת כמה מרבתינו הראשונים: מחלוקת רש"י ורבינו תם היא בין לענין תפילין של יד ובין לענין תפילין של ראש. והנה, לדעת רש"י וסיעתו, תפילין שנעשו כסברת רבינו תם, הרי הן פסולות מהתורה. וכן לדעת רבינו תם וסיעתו, תפילין שנעשו כסברת רש"י, הרי הן פסולות מהתורה. ומנהג העולם להניח תפילין שנעשו כשיטת רש"י. ומכל מקום, כתבו כמה מרבתינו הראשונים שירא שמיים יצא ידי שניהם, ויעשה שני זוגות תפילין, האחד כשיטת רש"י והשני כשיטת רבינו תם.

ואאמור מרן זצוק"ל הקפיד מאוד בהנחת תפילין של רבינו תם בכל יום, והיה מעורר הרבה בשיעוריו על חשיבות הנחת תפילין של רבינו תם לכל אדם, והיה משפיע ומורה תלמידי חכמים, להקפיד להניח תפילין של רבינו תם בכל יום.

ובדרך כלל היה מורה שדווקא אנשים נשואים אחר חופתם, יקפידו להניח תפילין של רבינו תם. ומכל מקום, פעמים שהיה מורה גם לבחורים רווקים שיניחו תפילין של רבינו תם, כל שהם בני תורה ועוסקים בתורה יומם ולילה, ויראי שמיים, ואין לחוש שיהרהרו הרהור עבירה בשעה שהתפילין עליהם.

זוהר לסעודה

זוהר מכוון על פי 'מתוך מרב'.

לשון זוהר הקדוש

"ויקרא יי אלהים את האדם וימחהו בגן עדן"

(בראשית ב, טו)

(דף ט"ח ע"א)

בר אתברי אדם, אתברי בדיוקנא עלא, והווי ברין מסתכלין ביהוה ודיוקנא ונעאן ודחלן מקמיה. ודכתר אעיל ליה קדשא ברין הוא בגנתא דעדן לאתעדנא תמן בעדנין סחרין בעדנין עלאין, והווי מלאכין עלאין סחרין ליה ומשמשין קמיה, ורזין דמריהון הווי אודעין ליה. והא חזי, בשעתא דאעיל ליה קדשא ברין הוא לגנתא דעדן הווי חמי ואסתכל מתמן כל רזין עלאין וכל חכמא, בגין למנדע ולאסתכלא ביקרא דמריה. חיכלא קדמא, אתר דאיהו מתתקן לתתא דמחוי בגונא דלעילא... ולא שלטא ביה עינא בר נשמתהון דצדיקיא למחוי גליפן לעילא ורתא ולאסתכלא מתמן ברין דמריהון ובענונא דלעילא.

עלאין וכל חכמא היה רואה ומשיג משם כל הסודות העליונים וכל חוכמת התורה, בגין למנדע ולאסתכלא ביקרא דמריה כדי שיוכל לדעת ולהסתכל בכבוד קונו.

בגן עדן עליון שכבה היכלות, גן עדן תחתון הוא רוחניות העולם הזה

היכלא קדמא ההיכל הראשון שבגן עדן תחתון, שהוא סוד היכל לבנת הספיר כנגד יסוד ומלכות, אתר דאיהו מתתקן לתתא הוא מקום מוכן וזך למטה בעולם הזה שהוא כולו רוחני, למחוי בגונא דלעילא... שיוכל להיות דוגמת גן עדן עליון ממש. ולא שלטא ביה עינא ואין אפשרות לעין גשמית לשלוט בו לראותו, לפי שהוא רוחני, בר נשמתהון דצדיקיא אלא רוחות הצדיקים הנמצאות שם אחר פטירתם מן העולם, למחוי גליפן לעילא כדי שכל ידי זה יהיו הצדיקים חקוקים למעלה בגן עדן עליון מצד נשמתם, כדי ליהנות מזוי השכינה, ותתא ותהיה להם מציאות למטה בעולם השפל הזה בסוד הרוחניות שבו מצד נפשם, כדי שיהיו נמצאים בעולם הזה להתפלל על ישראל בעת צרתם, ולאסתכלא מתמן ברין דמריהון וכדי שיוכלו להסתכל ולהתבונן משם בסודות הקב"ה, ובענונא דלעילא ובתענוגים הרוחניים שיש לנשמותיהם בגן עדן עליון, לכן אפילו שהיה אפשר שמציאות רוחם למטה על הקבר תהיה כמו מציאות נפשם, כדי להתפלל על צרות ישראל, עם כל זה לא היו משיגים משם סודות ותענוגים הללו כמו בגן עדן תחתון.

השבת

אשת חיל

מי ימצא ורחק מפנינים מכרה: בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר: גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה: דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה: היתה פאניות סוחר ממרחק תביא לחמה: ותקם בעוד לילה ותמן טרף לביתה וחק לנערתייה: זממה שדה ותקחהו מפרי כפיה נטעה פרם: חגרה בעוז מתניה ותאמץ ורעותיה: טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה: ידיה שלחה בכישור וכפיה תמכו פלך: כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון: לא

תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים: מרבדים עשתה לה שש וארגמן לבושה: נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ: סדין עשתה ותמכר וחגור נתנה לפנעני: עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון: פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה: צופיה הליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל: קמו בניה ויאשרוה בעלה ויהללה: רבות בנות עשו חיל ואת עליית על כלנה: שקר החן והכל היפי אשה ידאת יי היא תהלהלל: תנו לה מפרי ידיה ויהללוה בשערים מעשיה:

סעודה

"דא היא סעודה
דעתיקא קדישא"

שאלות ותשובות

הגאון רבי אהרן בוטבול שליט"א

שאלה: האם מועיל לעשות תנאי לכל השנה שכניסה לשירותים לא תהיה הפסק לעניין ברכה ראשונה?

תשובה: מרן הרב עובדיה ע"ה כתב בספרו שאדם ששתה כוס מים ובאמצע השתייה הלך לשירותים וחזר (אפילו שדעתו הייתה לחזור ולשתות אחר שיצא), חייב לחזור ולברך על הכוס (הליכות עולם חלק ב).

והנה, שאלו את הרב שמצאנו ברמב"ן ב'מלחמות ה' שיציאה לשירותים לא מהווה הפסק ולא הפסיד את הברכה הראשונה. הרב ע"ה ענה לי (בעל פה) שאכן זוהי דעת הרמב"ן וראוי לחוש לו, אך כיון שכל הראשונים חולקים על הרמב"ן, הטוב ביותר שאדם יגרום לעצמו להיכנס שוב לחיוב (לדוגמה יצא מהבית, ויחזור ויברך).

להלכה: מותר לאדם לעשות תנאי לכל השנה. כל הנ"ל דווקא כשהברכה האחרונה היא בורא נפשות.

שאלה: האם מותר בשבת להפריד בין העצמות למרק (כשמפרידן לצורך השלכתן לפח)?

תשובה: מותר לעשות מיון בין שני סוגי אשפה. וזו הסיבה שמותר לנו לשפוך פסולת עם נוזלים לתוך כיור שיש בו מסננת והיא מפרידה בין הנוזלים למוצקים (שהיא לכאורה ברייה בכלי), כיון שבפסולת מתוך פסולת אין איסור בורר.

שאלה: העירייה התקינה פסלים (לנוי) באזור המרחב הציבורי שבו אנו מתפללים מנחה. האם מותר להמשיך להתפלל שם?

תשובה: בשולחן ערוך נאמר שאסור לאדם להתפלל בנוכחות פסל דמוי אדם, אך הפוסקים אמרו שיכול לעצום עיניו ויתפלל. להלכה ראוי למצוא מקום אחר, ואם אין אפשרות - שיתפלל לכיוון הפוך מכיוון הפסל (אף אם הדבר יגרום לכך שלא יתפלל לכיוון ירושלים).

דבר תורה

ולאן אתה הולך?

"בזעת אפך האכל לך לחם עד שובך אל הארץ כי ממנה לקחתה כי עפר אתה ואל עפר תשוב" (בראשית ג, יט).

כתב רבינו הבן איש חי זצ"ל בספרו 'בן איש חי': מעשה במלך גדול וחזק ששלט על מדינות רבות, החזיק צבא גדול ועושרו היה רב ועצום. והנה לעת זקנתו, כשהרגיש שכחותיו הולכים ונעלמים ואחריתו קרובה, קרא ליועצו ולאיש אמונו וציווה עליו שלאחר מותו יחרטו על מצבת קברו את המילים הבאות: "אני מלך פלוני - כבשתי מדינות וארצות, ניהלתי מלחמות ונחלתי ניצחונות, גרתי בארמונות פאר ואגרתי אוצרות, עשיר גדול הייתי בכסף וזהב לרוב, ועתה ראו לאן הגעתי, גופי מוטל בעפר, דומם כאבן, ומכוסה בקבר..."

מעשה ולקח נאה בצידו - ממלך זה נלמד שכל זמן שהאדם חי ונר נשמתו עדיין דולק ומאיר, הרי שיש לו את היכולת לפעול ולעשות, ואף להאיר את כל סביבתו, אולם כשהוא כבה, לא זו בלבד שהחושך משתרר סביבו, אלא אף

הלכה | רבי יצחק יוסף שליט"א

שאלה: האם מותר לגעת במוקצה בשבת?

תשובה: חכמים אסרו במוקצה רק את הטלטול, אבל מותר לגעת במוקצה, ולכן מותר לגעת ולאחוז בידו בהדס המחובר לקרקע כדי להריח בו (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שיז, ותרלט). וכן מותר לגעת בשבת במנורת חשמל קבועה כשאנו מזיזה, כל שאין חשש להבערה וכיבוי (אבל בנר של שמן התלוי בתקרה אסור ליגע, שמא יטה השמן) (שם). וכן מותר לשבת על אבן ושאר מוקצה בלי להזיזם ממקומם.

גם כשהתירו לגעת במוקצה זה דווקא כשאנו מנענע את המוקצה ואפילו במקצת (וכגון להרים קרש מוקצה מהארץ כשקצתו האחר נשאר על הארץ). לכן דבר מוקצה שהוא עגול, כגון ביצה שנולדה בשבת וביום טוב, אסור אף בנגיעה, שהרי בנגיעה קטנה הביצה זזה ממקומה (ילקוט יוסף שבת כרך ב' עמ' שיז). מותר לטלטל מוקצה על ידי אוויר שנופח מפיו, מפני שזה נחשב טלטול בשינוי וכלאחר יד (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שטו).

קידוש ליל יום

תחלה למקראי קדש, זכר ליציאת מצרים.
ושבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו:

ברוך אתה יי, מקדש השבת:

ברכת הבנים

לאחר הקידוש, על הבנים לנשק ידי הוריהם, וטוב שהאב יניח ידיו על ראשם ויברכם:

לבן: יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאַפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה;

לבת: יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים כְּשִׁפְרָה, רְבֵקָה, רָחֵל וְלֵאָה;

יְבָרְכְךָ יי וְיִשְׁמְרְךָ: יֵאָר יי | פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וְיִחַנֶּנּוּ: יִשָּׂא יי | פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ, וְיִשֶּׂם לְךָ שְׁלוֹם: וְשִׂמוֹ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָנִי אֲבָרְכֶם.

קידוש ליל שבת

(ויכון לקיים מצות עשה דאורייתא של הקידוש, ועל חוץ מצווה דרבנן)

יום הששי: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:

ויכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך א-להים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא א-להים לעשות:

סברי מרנן (סבירי)

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו, וצוה בנו, וישבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, וצונו למעשה בראשית,

סעודה זו כנגד אברהם אבינו
עליו השלום, ומצילה מדינה
של גיהנום

שאלות ותשובות

הגאון רבי אופיר יצחק מלכא שליט"א

זוהר לסעודה

זוהר מכוון על פי 'מחזק מרבש'

לשון זוהר הקדוש

ביאור זוהר הקדוש

שאלה: האם צריך לתפוס את
הבשמים בידו כשמברך?

תשובה: כל סוג בשמים שהובא למקום
מסויים כדי להפיץ ריח, או כדי שייטלו
אנשים בידיהם את הבשמים ויריחו, נקרא
בפי רבותינו **עשוי לריח** (כך כתב החזון איש,
ש"עשוי לריח" אינו דווקא כמו בחנותו של בושם, שנועד
להפיץ ריח כדי שיבואו ויקנו, אלא אף אם לא נועד
להפיץ ריח אלא שיבואו אנשים וייטלו בידיהם ויריחו,
גם זה נחשב עשוי לריח, וכל שמריח ונהנה מברך אף אם
לא תפסו בידו), ודינו שמברך על הריח העולה
באפו אף אם לא תפס הבשמים בידו, כמובן
בתנאי שנהנה מריחו.

מעיקר הדין מברך אף אם לא התכוון ליהנות,
היות שבפועל נהנה, וכך דעת רוב הפוסקים,
אך מכיוון שיש חולקים וסוברים שרק אם
מתכוון ליהנות יכול לברך כשלא תופס בידו
(שכשל מתכוון נחשב כאינו עשוי לריח), **לכן טוב
ונכון לכוון ליהנות מהריח ורק אז לברך** (דעת
הט"ז שצריך דווקא שיתכוון להריח, אך דעת הב"ח ורוב
האחרונים לא כך).

אך כל סוג בושם שלא נועד כעת לריח (לא
להפיץ ריח ולא שייטלוהו ביד לברך), אין לברך על
ריחו אף שנהנה ומכוון להריח, עד שייטלנו
בידו כדי להריח, שנטילה זו מחשיבתו
עשוי לריח.

וזאת אף באופן שבעוד כמה שעות או
ימים יעמוד מין זה לריח, **מכל מקום
כיוון שכעת אינו עומד לריח, אין לברך
על ריחו עד שייטלנו בידו** (מגן אברהם,
פרי מגדים ודרכי החיים, שאין לברך על בשמים
הנתונים במחסן של הבושם הואיל וכעת לא נועדו
לריח, אלא כדי למלא את המלאי בחנות לכשיצטרך,
ורק כשתופסם בידו כדי להריח, מברך).

**וְאֵלֶּיךָ אֲנִי צָדִיקָא דְלָא
אֲחֵלְפוּ יְקָרָא דְמַרְיָהוֹן בְּגִין
דְּחֵלְלָא אַחֲרָא. בְּתִיב (מִשְׁרֵי יב, ד)
"אִשֶּׁת חֵיל עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ", רָזָא
דְּמַחֲמִנְתָּא לְאַתְדַּבְקָא בְּרִנְשׁ
בְּמַרְיָה וְלְדַחֲלָא מִנִּיהּ תְּדִיר וְלָא
יִסְטִי לְיַמִּינָא וְשְׂמָאלָא.**

**הִיבְלָא דָּא קָאִים בְּרִינְקָא
דְרָזָא עֲלָאָה, בְּגִין דְּבַר נִשְׁמַתִּין
דְּצָדִיקָא נִפְקִי מִחַי עֲלָמָא
עָאֲלִין גַּז אֲלִין חִיבְלִין דִּי בְּגִנְתָּא
דְּעֵדֶן דְּלִתְתָּא, וְתַמְן יִתְבִּין כֹּל חַד
וְחַד כֹּל הָהוּא זְמָנָא דְאַצְטְרִיכָא
נִשְׁמַתָּא לְמִיתָב תַּמָּן.**

ומתחיל לפרש כי **הִיבְלָא דָּא** שהוא ההיכל הראשון בגן עדן תחתון **קָאִים בְּרִינְקָא דְרָזָא עֲלָאָה** עומד
בדיוקן של גן עדן עליון, **בְּגִין דְּבַר נִשְׁמַתִּין דְּצָדִיקָא נִפְקִי מִחַי עֲלָמָא** לפי שהנשמות של הצדיקים
כשנסתלקו ויצאו מזה העולם אחר פטירתם ונטהרו מכל פגמיהם בגיהנום, **עָאֲלִין גַּז אֲלִין חִיבְלִין דִּי**
בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן דְּלִתְתָּא אז נכנסות תחילה בתוך אלו ההיכלות שבגן עדן תחתון ומשם הן עולות לגן
עדן עליון, **וְתַמְן יִתְבִּין כֹּל חַד וְחַד** ושם יושבים הצדיקים כל אחד ואחד תוך היכלו הראוי לו, הכול לפי
מעשיו ולפי אחיזתו בהיכלות של גן עדן עליון, **כֹּל הָהוּא זְמָנָא דְאַצְטְרִיכָא נִשְׁמַתָּא לְמִיתָב תַּמָּן** כל זמן
שצריכה הנשמה לשבת שם, שהוא עד שיתעכל בשר הגוף בקבר ותיטהר הנפש מחומריות העולם
הזה ותנוח על הקבר. כי יש נפש שתנוח אחר חודש ויש שתנוח אחר ב' חודשים, עד י"ב
חודש, וכל זמן שהנפש מתאבלת על דיני הגוף אין הרוח נחה בגן עדן תחתון ואין הנשמה
עולה לגן עדן עליון, אלא יושבת בהיכלה הראוי לה בגן עדן תחתון.

**אֱלֹהִים אֲחֵרִים הֵם פִּתּוּי הַיָּצֵר הָרַע
וְכֹהֵתוּ**

**וְאֵלֶּיךָ אֲנִי צָדִיקָא דְלָא אֲחֵלְפוּ יְקָרָא
דְמַרְיָהוֹן בְּגִין דְּחֵלְלָא אַחֲרָא** ואלו הם
הצדיקים שלא החליפו כבוד קונם
ולא הלכו אחרי אלוהים אחרים, שהם
פיתויי היצר הרע וכחותיו, אלא נתדבקו
בשכינה, הם הזוכים להיכנס בגן עדן
תחתון שהוא סוד השכינה. אבל בני אדם
שנתנופו בפיתויי היצר ונתחייבו כרת
ה' יצילנו, אפילו אם קיימו כל המצוות
נכרתו מן העולם הבא ואינם יכולים
להיכנס בגן עדן תחתון. ופירש רבי
שמעון את דבריו, ואמר כי **בְּתִיב (מִשְׁרֵי יב, ד)
"אִשֶּׁת חֵיל עֲטֹרַת בַּעֲלָהּ"**, היא המלכות
שהיא **רָזָא דְמַחֲמִנְתָּא** סוד אמונתן של
ישראל, המעוררת את האדם **לְאַתְדַּבְקָא
בְּרִנְשׁ בְּמַרְיָה** להתדבק בקונו על ידי
מצוות ומעשים טובים, **וְלְדַחֲלָא מִנִּיהּ
תְּדִיר** ולירא ממנו תמיד שלא ייכשל
בעוונות חס וחלילה, **וְלָא יִסְטִי לְיַמִּינָא
וְשְׂמָאלָא** ולא להטות את עצמו מדרך
התורה ומהקב"ה, לא לקליפות ימין ולא
לקליפות שמאל.

**נִשְׁמַתָּא דְצָדִיקִים מִתְעַרְבֵת תְּחִלָּה
בְּהִיכְלוֹתָא גַּז עֵדֶן הָעוֹלָם**

ל יום שבת

קידוש יום שבת

מְזֻמָּר לְדָוִד, יי רעי לא אַחֲסֹר: בְּנֵאֻת דְּשָׂא יְרִבְצִינִי,
על מי מְנֻחֹת יִנְהַלְנִי: נִפְשִׁי יִשׁוּבָב, יִנְחֵנִי בְּמַעְגְלֵי צִדִּיק
לְמַעַן שְׁמוֹ: גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגִיָּא צִלְמֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֲתָה
עֲמִיד, שְׂבִטָה וּמִשְׁעֲנֵתָה הֵמָּה יִנְחֲמֵנִי: תַּעֲרָךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד
צִרְיָ, דְּשִׁנְתָּ בְּשִׁמְךָ רֹאשִׁי כּוֹסֵי רוּיָה: אֵךְ טוֹב וְחֹסֶד
יְרַפְּנוּ כָּל יְמֵי חַיִּי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יי לְאָרְךָ יָמִים:

אם תָּשִׁיב מִשְׁבֶּת רִגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם
קָדְשִׁי, וְקִרְאתָ לְשִׁבְתָּ עֲנֵךְ לְקָדוֹשׁ יי מְכַבֵּד,

וּכְבִּדְתּוּ מַעֲשֵׂוֹת דְּרָכֶיךָ, מִמִּצְוֹת חֲפָצֶךָ וְדַבַּר דְּבָר: אִזְ תִּתְעַנֵּג
עַל יי וְהִרְפִּיתִיד עַל בְּמִתֵּי אֶרֶץ, וְהִאֲכַלְתִּיד נַחֲלַת יַעֲקֹב
אַבְיָךְ כִּי כִּי יי דְּבָר:

וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבִתָּה, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבִתָּה לְדֹרֹתָם
בְּרִית עוֹלָם: בְּיָמֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹתָהּ הָיָה לַעֲלֹם, כִּי שִׁשֶּׁת
יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שָׁבַת וַיָּנַפֶּשׁ עַל כֵּן בָּרַךְ יי אֶת יוֹם הַשְּׁבִתָּה וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

(ואומר המקדש:) **סְבִירָן מִרְנָן (ועונים:) לְחַיִּים.**

**בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
בוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן:**

סעודה

"דאָס איז סעודה
דער אנפֿינג"

שאלות ותשובות

הגאון רבי יצחק לוי שליט"א

מתורת האביר יעקב
רבינו יעקב אביהצירא זצ"ל

דבר תורה

סוד האותיות!

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה

תְּהוֹ וְנָחָשׁ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים
מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי
אוֹר וַיְהי אוֹר" (בראשית א, א-ג).

כתב הצדיק רבי יעקב אביהצירא זצ"ל
בספרו 'פיתוחי חותם': מובא בזהר הקדוש
(ח"א ב:) שכאשר רצה הקב"ה לברוא את
העולם, כל האותיות עלו ובאו לפניו,
וכל אחת מהן ביקשה שבה יברא ה'
את העולם. תחילה באה לפניו האות ת'
ולאחריה האות ש', וכך עלו האותיות
בזו אחר זו מהסוף להתחלה, ולכל אחת
מהאותיות השיב הקב"ה מדוע לא ראוי
לברוא בה את העולם. כשהגיעה האות ב'
לפניו, טענה ואמרה שהיא אות של ברכה,
שהרי המילה "ברוך" מתחילה באות ב',
ולכן ראוי לברוא בה את העולם, ואכן

קיבל הקב"ה את דבריה, ובה ברא את
העולם. לכן מעשה הבריאה מתחיל
במילה "בראשית", שבתחילתה מופיעה

האות ב'.

וכשראתה זאת האות א', עמדה מן הצד ולא
ערערה על כך, ובראות הקב"ה את מידת הענוה
של האות א', נתן לה בשכרה שמעמד מתן התורה
יתחיל בה. לכן התחיל הקב"ה במילה "אנוכי",
שמתחילה באות א'.

ועל פי מדרש זה יתבאר הפסוקים - "בְּרֵאשִׁית
בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", כלומר
באות ב' הייתה ראשית הבריאה, ובה ברא ה' ארץ
ושמיים, אך כל מעשה הבריאה היה עדיין מוטל
בספק עד שיקבלו עליהם ישראל את התורה,
שנקראת "אור". וזה נרמז במילים: "וְהָאָרֶץ הָיְתָה
תְּהוֹ וְנָחָשׁ", כי אם לא יקבלו עליהם ישראל את
התורה, הרי שהעולם יחזור לתהו ובהו ויחרב,
עד שבמתן תורה בא אור התורה לעולם והובטח
קיומו, ואז שילם הקב"ה את שכרה של האות א'!
ללמדנו שמענוה לא מפסידים!

שאלה: כאשר מביאים ביסלי בסוף
סעודת שבת, האם מברכים על
הביסלי?

תשובה: הביסלי ברכתו בורא מיני מזונות,
שהרי הוא עשוי מקמח חיטה שגילוש עם
שמנים ותבלינים ושאר חומרי טעם וריח
הנותנים לו טעם בצל/פיצה/פלאפל וכדומה,
והוא מטוגן בשמן ולכן ברכתו בורא מיני
מזונות ולבסוף ברכתו על המחיה (ש"ת אבני ישפה
ח"א סימן מד ענף ב.)

**ומעיקר הדין אם מביאים את הביסלי בסוף
הסעודה יכול לברך עליו בורא מיני מזונות,**
שהרי הובא לקינוח בעלמא ומכיון שאין לו תואר
לחם ולכל הדעות מברך עליו בורא מיני מזונות
אפשר לברך עליו אפילו בתוך הסעודה (ש"ת אבני
ישפה ח"א סי' טז ענף א. ברכת ה' ח"ב פרק ג סעיף ט. ועוד)
אולם כדי לצאת מכל ספק עדיף יותר להביא את
הביסלי רק לאחר הסעודה ובפרט בשבת שירויח
בכך גם ברכה אחרונה (ש"ת יחזקאל דעת ח"ו סי' כו ועוד).

שאלה: כאשר מברכים ברכת המזון על כוס
יין, האם יש חובה לשתות שיעור רביעית
מהכוס?

תשובה: אין חובה גמורה לשתות רביעית מכוס
היין, אבל בהחלט צריך לשתות שיעור מלא לוגמיו
- רוב רביעית - כ- 40 גרם (40 מ"ל) יין, כדין כל
כוס של ברכה, כמו קידוש והבדלה וכדומה.
אלא שלא כדאי לשתות שיעור מלא לוגמיו
בלבד, כיון שיש ספק על איזה שיעור של שתיה
מברכים ברכה אחרונה, האם על כזית (כ- 27 גרם),
או על רביעית (כ- 80 גרם), ושיעור מלא לוגמיו
הוא בין כזית לרביעית, לכן טוב ליהדר בדרך
כלל לשתות או פחות מכזית או רביעית כדי
להסתלק מן הספק, וכאן אי אפשר לשתות
פחות מכזית, כיון שבכוס של ברכה צריך
לשתות ממנו לפחות כמלא לוגמיו, **הלכך**
ישתה רביעית שלם - כ- 80 גרם (שלחן
ערוך סימן קצ סעיף ג וסי' רי סעיף א. ומש"כ ששיעור
רביעית ביין הוא כ- 80 גרם, ולא 81, ורוב רביעית הוא
כ- 80 גרם, עיין חזון עובדיה שבת ב' עמוד ג).

הלכה | הראשון הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א

כגון שאין לו היכן לישון, יש להקל (ילקוט יוסף שבת
ב' עמ' שכד).

שאלה: מהו טלטול מן הצד, ומתי התירו לטלטל
מוקצה באופן זה?

תשובה: 'טלטול מן הצד' היינו שמטלטל את
המוקצה על ידי דבר אחר, בלי מגע ישיר
במוקצה. ורשאי לטלטל כך אם הוא עושה לצורך
דבר המותר. ולכן צננו שטמנו אותו בעפר מערב
שבת, שלא לשם זריעה, ולא השריש, ומקצת עליו
מגולים, מותר להוציאו בשבת כדי לאוכלו, ואף
שבכך הוא מזיז את העפר שהוא מוקצה
(ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שכד).

שאלה: האם מותר להישען בגופו על
מוקצה בשבת?

תשובה: מותר להישען על מוקצה בשבת,
ולכן יכול להישען בגופו על מכונית, ואף
שהוא מתנענע על ידי קפיצי הרכב, לא נחשב
כטלטול מוקצה, כיון שהגלגלים נשארים
עומדים על מקומם (ילקוט יוסף שבת ב' עמ' שכב
בהערה).

ומותר לפתוח דלת של מכונית (אם לא נדלקת
בכך מנורה) ומותר גם לשבת בה. וראוי
ונכון להימנע מכך, שנראה כזלזול בשבת,
ומשום 'מראית העין'. ובמקום צורך גדול,

סדר ההברלה

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתן:

אל תשמחי אויבתי כי נפלתי קמתי. כי אשב בחושך יי אור לי:

ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר:

וכתיב: ויהי דוד כלל דרכיו משפיל. ויי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:

ונח מצא חן בעיני יי: כן נמצא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם:

קומי אורי כי בא אורך. וכבוד יי עליך זרח:

תפילה להצלה מרבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל,
לאומרה במוצאי שבת שלוש פעמים:

א-להי אברהם, א-להי יצחק וא-להי יעקב, שמר והצל
את עמך ישראל אהוביך מכל רע, למען שם תהלתך, הנה
שבת קדש תאחובה עוברת, והי רצון מלפניך, שיבא עלינו
השביע הבא לאמונה שלמה, לאמונת חכמים, לאהבת
חברים, לדבקות בתורה ברוך הוא, להאמין בשלשה עשר
עקרים שלך, ובגאולה קרובה במהרה בימינו, ובתחית
המתים, ובנבואת משה רבנו עליו השלום:

רבנו של עולם, אתה הנותן ליעף כח, תן כח גם לילדיך
רחומיך היהודים, להלל שמך ולעבד אותך לבדך,
והשבוש הבא, יבוא עלינו לבראות ולמנוח, ולהצלה
ולברכה ולחסד, ולבני חיי ומזוני, לנו ולכל ישראל,
ונאמר אמן:

שלישית

סעודה זו כנגד יעקב אבינו
עליו השלום, ומצילה
ממלחמת גוג ומגוג

שאלות ותשובות

הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל

זוהר לסעודה

זוהר מבואר על פי 'מזוק מרבש'

לשון זוהר הקדוש

ביאור זוהר הקדוש

שאלה: האם יש עניין שלא לתת את

השם רחל?

תשובה: המקור לאלה החושבים כך הוא ממה שמבאר ב'חזקוני' שלרצל לא היו ילדים כיוון שהייתה חסרה לה האות ה"א, ולכן נתנה את בלהה, שלה היו פעמיים ה"א, והאחת תהיה בשבילה.

אבל אין זה כלום. א. הרי מעשים בכל יום שיש ילדים לנשים הנקראות רחל. ומה גם שבגמרא (שבת קפד. ובכורות ג: ועוד) מובא "רב מרי בר רחל", ובאבות דרבי נתן פרק ו' מובא - רחל אשתו של רבי עקיבא.

שאלה: מי שאמר "ברוך אתה ה' אלוהינו" בטעות, לכאורה יש לו עצה לומר פסוק כמו "ה' אלקינו דבר אלינו בחרב וגו', אך לא הוזכרה עצה זו בפוסקים (באו"ח ס"ו ס"ס ר"ו). האם זו עצה נכונה?

תשובה: יש אומרים עצה זו.

שאלה: בחור מלייקווד זקוק להשתלת כליה (ה) יצילנו. יש לנו שכן אברך שמוכן לתרום כליה אחת למענו, בהסכמת אימו ואשתו. מה שהרב יפסוק כך יעשה.

תשובה: אינו מחוייב, אבל מצווה גדולה לעשות כן! זו עצה הוגנת. הקב"ה נתן באדם שתי כליות, כדי שאם האחת תתקלקל תהיה לו השנייה. כך היא הסברא, אבל כל זמן שאין ריעותא שכליותיו אינן תקינות, יכול לתרום אחת לחבירו. ועיין שו"ת רדב"ז חלק ג' סימן תרכ"ז.

היכלא רבנינא, היכלא דא קיימא
לגו מוהאי היכלא קדמא. והאי
היכלא איהו סמין לגו מערתא דאבתא.
והאי היכלא נהיר מקדמא. והאי
אית בר אבנין יקירין דמקפן ליה. בגו
דהאי היכלא אית נהירו חד פליד מבר
גוונין ואיהו נהיר מעילא לתתא. ברהאי
היכלא קיימין אנן דסברין יסורין ומרעין
פהאי עילא בגין לאתתקנא. והו מוין
ומשבחין למריהון בר יומא ולא הו
מבטלין צלוחייהו לעילמין. לגו מוהאי
היכלא קיימין בר אנן והו מוין מקדשין
בבר יומא בבר חילא שמה דמריהון,
ואתיבו אמן יהא שמה רבא מברך
בבר חילא, ואלין אנן קיימין לגו בגו
האי היכלא. וההוא נהורא דבליד בר
גוונין נהיר לון. מההוא נהורא קיימין
וחמאן נהורין אתרין דאתתקנא ולא
אתתקנא בגווייהו. ועילא מנהון משיח
דאיהו עאל וקאים בינייהו ונחית לון.

ההוד, ולא הו מבטלין צלוחייהו לעילמין. ולא היו מבטלים תפילתם בשביל ייסוריהם לעולם.
לגו מהאי היכלא קיימין בר אנן דהו מקדשין בבר יומא בבר חילא שמה דמריהון לפנים מזה ההיכל
נמצאים כל אלו שהיו מקדשים בכל יום בכל כחם את שמו של הקב"ה על ידי אמירת קדיש, ואתיבו
אמן יהא שמה רבא מברך בבר חילא, וענו אמן יהא שמה רבא מברך בכל כחם, ואלין אנן קיימין לגו
בגו מהאי היכלא, ואלו נמצאים לפני ולפנים בתוך ההיכל הזה, וההוא נהורא דבליד בר גוונין נהיר לון
ואור הבינה שכלול מכל ד' גוונים מאיר להם. מההוא נהורא קיימין וחמאן נהורין אתרין ומכח
אור זה הם עומדים ורואים אורות אחרים של שאר הספירות, דאתתקנא ולא אתתקנא בגווייהו
שנאחזים בהם כדי להשיגם אבל אין השגתם לגמרי מחמת גודל תוקף האור. ועילא מנהון
משיח ולמעלה מהם ממונה המשיח, הסובל ייסורים עבור ישראל, דאיהו עאל וקאים בינייהו
ונחית לון, שהוא נכנס ועומד ביניהם ומנחם את אלו שסבלו ייסורים כמותו.

ההבדלה

כי תנה החשך יכסה ארץ ויערפל לאמים,
ועליך יזרח יי וכבודו עליך יראה:

כוס יישובות אשא. ובשם יי אקרא:

אנא יי הושיעה נא (פעמיים).

אנא יי הצליחה נא (פעמיים).

הצליחנו. הצליח דרכינו. הצליח למודינו. ושלח ברכה רוחה
והצליחה בכל מעשה ידינו. כדכתיב: ישא ברכה מאת יי. וצדקה
מא- להי ישעו: ליהודים היתה אורה ושמחה.
וששן ויקר: וכתיב: ויהי דוד לכל דרכיו
משכיל. ויי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:

סברי מרגן. (ועונים: לחיים).

ברוך אתה יי, א- להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

במוצאי יום טוב שאינו מוצאי שבת, אין מברכים על בשמים ועל הנר:

ברוך אתה יי, א- להינו מלך העולם, בורא עצי (עשבי) (מיני) בשמים:

ברוך אתה יי, א- להינו מלך העולם, בורא מאורי האש:

ברוך אתה יי, א- להינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול
ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי
לששת ימי המעשה.

ברוך אתה יי, המבדיל בין קדש לחול:

סיפורי עובדות והנהגות

הנוראים. יש עוד מישהו אחד שיועד שהוא חייב בהכרת הטוב לבעל התפילה?

אני מתאר לעצמי שרוב רובם של בעלי התפילה רוצים מאוד את התפקיד... אדרבה, אם ננסה לקחת מהם את תפקידם ולומר להם שהשנה הם לא יתפללו - ה' ירחם מה יהיה... ואף על פי כן - אין זה מוריד כהוא זה מחיוב הכרת הטוב שצריך כל אחד לחוש כלפיהם! הרב שך אכן הגיע למסור את השיחה! סיים הלה את סיפורו.

זוהי הכרת הטוב!

(יחי ראובן)

מעלת הצדקה

מספר הרה"ג רבי אפרים קראהן: כשהייתי אברך צעיר, שאלתי את הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל: בישיבה אנחנו שומעים מהרבי שיחות על שגב חשיבות התורה שאין למעלה ממנו, ושכלי תורה החיים אינם חיים, וכמה צריך לנצל כל רגע לתורה, וזו היא המצווה הגדולה ואילו כשמגיעים לבית רבינו לבקש עצה וברכה וישועה מדבר רבינו בעיקר על מעלת הצדקה?!

חיך רבינו ואמר: אין ספק שלימוד התורה הוא הדבר החשוב ביותר, אבל תורה זה משפט ומהותו דין. אך אלו שבאים לבית לבקש ברכות ולשטוח צרותיהם, הם צריכים בדרך כלל להנהיג של לפנים משורת הדין, וכדי שיוכלו לישועה כזו אני מעורר אותם למצות הצדקה שהיא מעוררת מידת הרחמים, כי במידה שאדם מודד מודדים לו.

(מגדלתו ומרומותו)

רוח אלוקים מפעמת בו

מעשה שהיה אצל הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל, אשר בו היה ניתן למשש את חוכמת האלוקים שפיעמה בקרבו.

המעשה אירע עם חולה אחד בבית החולים

הכרת הטוב

סיפר הרה"ג רבי ראובן קרלשטיין זצ"ל: סיפר לי יהודי אחד, מגיד שיעור בישיבה קטנה 'תפארת ציון', שהיה מנהג בישיבה שלקראת סוף 'זמן חורף', טרם יצאו הבחורים ל"בין הזמנים", הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל היה מגיע לישיבה ומוסר שיחת חזקון לקראת היציאה לחופשה.

שנה אחת הרב שך לא הופיע. עבר יום ועוד יום, התקברו הימים האחרונים של ה"זמן" - והרב לא הגיע. "נכנסתי אליו" - סיפר לי אותו מגיד שיעור - "ואמרתי לו: הרב, יש לכם 'קביעות' לבוא אלינו לישיבה לקראת סוף הזמן ולחזק את הבחורים טרם צאתם לחופשה".

נאנח הרב שך ואמר לי: "אוי! גם לישיבה שלי אינני הולך. בקושי רב אני מצליח לסחוב את עצמי עד הכולל הסמוך להתפלל. זה מה שאני יכול. לדבר בפני הבחורים ולמסור להם שיחה - אין לי כחות. אני חלש מאוד".

"נו", סיים הרב שך את דבריו, "ה' יעזור שהתלמידים יצליחו בלימודם, ויגדלו בתורה וביראת שמיים". אף אני איחלתי לו איחולי בריאות איתנה ושיזכה לעוד שנים רבות וארוכות של העמדת תלמידים, ופניתי לצאת מן החדר...

בעודי עומד על מפתח הדלת, שמעתי את קולו של הרב שך שפונה אליי ואומר לי: "אני מבקש סליחה! אליכם, בעזרת ה', אני אבוא!"

התפלאתי מאוד וניסיתי לומר לו שאני מבין את מצבו, וכי אני רוצה חליה להטריחו, אך הוא נשאר בשלו: "אליכם אני בעזרת ה', אבוא! ומיד הוסיף ואמר: "אני חייב לכם הכרת הטוב..."

כמעט והתעלפתי! הרב שך חייב לי הכרת הטוב? מי אני? מה אני? על מה הוא "חייב לי" משהו?

והרב שך הוסיף ואמר: "אתם ה'בעל תפילה' (החזן) בישיבת פוניבז' בימים הנוראים. התפילה שלכם מעוררת אותי. לכן אני חייב לכם הכרת הטוב..."

מוריי ורבותי! אני מבקש לשאול אתכם שאלה קטנה: בישיבת פוניבז' מתפללים יותר מאלף אנשים בימים

יש מה לתקן?

"ויקח יי אלהים את האדם וינחחו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב. טו).

באחד הימים נכנס אל ביתו של הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב, אחד מהגויים שסביבות העיירה מעז'ביז'. פנה הלה אל הצדיק ואמר: "רבי, אולי יש בביתך כלים או חפצים שנתקלקלו וצריכים תיקון, אנא הקבא אותם אליי ואתקן לך אותם לאלתר תמורת סכום פטוט!"

"לא!" ענה הצדיק והוסיף: "בביתי ברוך ה' הכול מתוקן ושלם, ואינני צריך לתקן דבר". אך אותו גוי התעקש ואמר: "רבי, תבדוק ותחפש היטב, הרי לא ייתכן שאין לך בבית דבר מה הטעון תיקון, אם תחפש - בטוח אני שגם תמצא!"

באותה שעה פנה הבעל שם טוב לרבי יעקב יוסף מפולנאה זיע"א שסעד על שולחנו, ואמר: "דע לך כי גוי זה הוא שליח שנשלח אליי משמיים לעורר את ליבי לתשובה אמיתית, ומן השמיים רצו שאדע שגם האדם שחושב את עצמו למושלם, אם יבדוק ויפשפש במידותיו - הרי שבדאי יגלה שיש לו עוד מה לתקן, ולא הכול אצלו מושלם, ושמוחה גדולה יש בליבי על שהקב"ה שלח לי איש זה ללמדני מוסר, ללמדני שאין אדם מושלם עלי אדמות, ואם יחפש האדם בנבכי נפשו לדעת מה טעון תיקון ושיפור, הרי שבדאי ימצא בעצמו מה לתקן ולשפר!"

ולזה רמז הפסוק באומרו: "ויקח יי אלהים את האדם וינחחו בגן עדן לעבדה ולשמרה", כלומר תפקיד האדם בעולם הזה הוא לתקן ולשפר את מידותיו ומעשיו, כי אין אדם מושלם, ולשם כך נשלח האדם אל העולם הזה.

כי אשמרה שבת א-ל ושמרני, אות היא לעיני עיני וביני.

אסור מצא חפץ עשות דברים, גם מלך בן דברי צרכים. דברי סתורה או דברי מלכים, אהנה בתורה א-ל ותחממני: בו אמנא תמיד נוח לנפשי, הנה לדור ראשון נתן קדושי. מופת בתת להם משנה בששי, ככה בקל ששי וכלל מוזני: רשם ברת א-ל חק אל סגנו, בו לעד להם תמיד לפניו. על כן להתענות בו על פי נבוניו, אסור לבד מיום פסח עוני: הוא יום מקבר הוא יום תענוגים, להם וזין טוב בשר ודגים. השמחים בו הם שמחות משיגים. כי יום שמחות הוא ותשמחני: מחל מלאכה בו סופו להקריט, על כן אכנס בו לבי בבורית. אתפלה לא-ל ערבות ושהירות, מוסף וגם מנחה הוא ועניני:

זמירות לשבת

נגילה הללויה נגילה, כא זמן הנאליה.

א-ל ש-די קבין נדתי ודירי. וגרש משנאי, נפשי בהם נעלה: נגילה הללויה וכו'.

שלח לי בן ישי גואלי. ובעת לי בית היכלי, באיכבי עשה קלה: נגילה הללויה וכו'.

רחמן חוס על עם לא אלמן. ושלח להם ציר נאמן, ובשר עם סגלה: נגילה הללויה וכו'.

חוק זכור ורע יצחק, וקבצם מפרחק, וגסדר שיר ותהלה: נגילה הללויה וכו'.

לעילוי נשמת
ויטורין בן מיסה רבא ז"ל
אינס בת מזל רבא ז"ל
ריימונד אמסלם בת עזיהו ז"ל
תנצב"ה

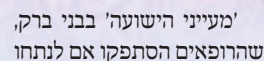
לעילוי נשמת
משה טולדו בן מנטה ז"ל
נלב"ע כ"ז חשוון ה'תשע"ט
תנצב"ה
הוקדש ע"י אברהם טולדו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' אשר בן כמיסה ז"ל
לבית חדאד הי"ו
נלב"ע ג' אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רוזה בת סניורה ז"ל
נלב"ע כ"ג שבט ה'תשפ"ה
תנצב"ה

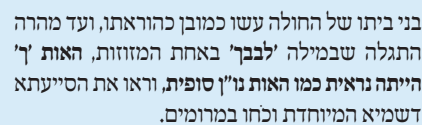
לעילוי נשמת
משה סגב בן מסעודה ז"ל
ניסים בן עליה
מור יוסף ז"ל
תנצב"ה

למדה
בדעתה

אם לאו.

השאלה הובאה בפני רבינו, שכיהן כיושב ראש ועד ההלכה של בית החולים. רבינו שמע את ההתלבטות, הניח ידיו הקדושות על עיניו, וישקע במחשבות. לפתע אמר: "אני אומר שהחולה יבדוק את מזוזות ביתו". פסקו היה כנגד כל הגרסאות הרפואיות.

נדמה שיותר ממה שהיה כאן מופת, צריך לומר שכאשר מצטרף לסוגיה כזו פסק הלכה שיצא מפי רבינו, הרי ברור שכך פוסקים גם בשמיים. וכשאמר לבדוק את המזוזות, קבע פסק זה את המציאות בבשטח, וכשאמר שאם יחליפו את המזוזה, ויקבעו מזוזה כשרה, תסור הבעיה, פסקו כך גם בשמיים, כי פסק לא מתחלק לשניים, ובשמיים מקיימים את הפסק כולו. עקבתי אחרי היהודי הזה במשך שנים רבות, וראיתי שהוא אכן הבריא לחלוטין, ולא היה אפשר להכיר בו את החולי הקשה שעבר עליו!

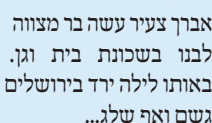
כמו כן כתב רבינו בזמנו באיגרת עובדה נוראה, וכה כתב: "לפני כ־40 שנה בא אליי גביר גדול אחד שהיה יהודי חרדי, ואמר לי שרוצה לקנות בית חרושת לזלכוּכית שהוא מקור פרנסה גדול. הזהרתי אותו שהכול ידיעים שבית חרושת לזלכוּכית יש בו שייכות וחשש לחילול שבת, על כל פנים דרך אמירה לגוי, ואמרתיו לו: 'כל הנוגע בשבת מפסיד יוורד מנכסיו!' ולאעזר לי הבין ולא שעה לאזהרת, ואף עברו אלא שנים מועטות וחלח איבד המול באופן מבהיל עד שהוצרך לברוח ולחזר לארץ אימאנת הנושנים".

רבינו היה מלך. מי שרצה לראות מזה זה 'מאן מלכי רבנן' היה יכול לראות דוגמה אצל רבינו, איזו חשיבות הייתה לכל מילה שלו, רוח אלוקים פיעמה בו ממש!

(רב רבנן)

'ציבור' נוצר מ'יחידים'

סיפר הרה"ג רבי ראובן קרלינסטיין זצ"ל: סיפר לי המשגיח של ישיבת קמניץ, רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, את המעשה הבא:

הגעתי עם מונית להשתתף
בשמחתו. לפתע אני רואה
מונית נוספת שמגיעה, ויהודי
זקן יוצא ממנה, וסוחר את
עצמו לכיוון אולם השמחה.

שפשפתי את עיניי שוב ושוב, לראות אם אין אני
טועה....

לא! אני לא טועה! רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, ראש ישיבת מיר, הגיע לשמחה...

“מדוע הטריח ראש הישיבה את עצמו לבוא לשמחה ובפרט בלילה חורפי שכוה?” שאלתי. “למיטב ידיעתי ראש הישיבה אינו קרוב משפחה של בעל השמחה”, הוספתי.

שלי" ...

...ב"שחיות של ראש הישיבה אין מקום אפילו לעמוד.
...מה מוסיף לכם אותו אברך?"! הבעתי את תמתייה בפניו.
...עננה רבי חיים שמואלבין ואמר לי: "מה אתם מדברים?
...צ'בור' נוצר מ"חידים". אם אחד לא יבוא, ועוד אחד לא
... יבוא - אני אישאר עם ארבעה חירות" ...

רבי חיים שמואלביץ חש הכרת הטוב כלפי כל אחד ואחד מתוך מאות רבות של מאזינים שבאו לשמוע את דבריו.

רבותי! אלו דברים שנוגעים אלינו למעשה! צריך
לזכור אותם! לא להיות כפוי טובה! לחוש הכרת
הטוב כלפי מיטיבנו.

(יחי ראובן)

גפלאות
התורה

146 פסוקים בפרשת בדאשית!

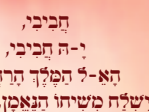
1. בפרשת בראשית יש 146 פסוקים
כמניין המילה **"קמו"**, והרי נאמר
בתורה (במדבר טו, מז): **"וְעִשְׂיֵתָם
אֶת כָּל מִצְוֹתֵי ה' וְהֵייתֶם קְדָשִׁים
לֵאלֹהֵיכֶם"**, ותמצא שהמילים:
"מִצְוֹתֵי ה' וְהֵייתֶם קְדָשִׁים" הן ראשי
תיבות **"קמו"**, ורמזה לנו התורה
בתחילתה דבר זה, להורות
לנו שלכ מטרות לימוד התורה
ומסירתה לישראל היא שיעשו
את מצוות ה' ויקדשו עצמם.

2. בפרשת בראשית יש 146 פסוקים כמניין המילה "קמו", והנה כבר אמר שלמה בחוכמתו (משלי לא, כח): **"קְמוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵלָה וַיְהַלְלָה"**, והוא רמז לתורה הקדושה שבניה, אלו תלמידי החכמים שלומדים אותה, הם מהללים ומשבחים אותה על החוכמה שבה. ונרמז הדבר במספר הפסוקים בפרשת בראשית, שהיא תחילת התורה, ללמד על כל התורה כולה שצריכים אנו לקום ולהלל ולשבח ולהודות לה' על לקח טוב שנתן לנו.

3. בפרשת בראשית יש 146 פסוקים, ותמצא שהמילה: **"עולם"** עולה בגימטריה 146, כמניין הפסוקים שבפרשה, לרמוז לנו שכל קיומו של העולם תלוי בתורה הקדושה, ובלעדיה העולם ייחרב חלילה, וכבר אמר הנביא: **"אם לא בְּרִיתִי יוֹמָם וּלְיָלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי."**

זמירות לשבת

אב תרחמן שמע קולנו,
שלח בן דוד ויגאלנו.
נשוב לציון עיר קדשנו,
ונשלוט בה ביד רמה:
חבירו וכו'!

שְׁמוֹה נִתְאַסַּף בְּעִיר הַבִּירָה,
וּמִתְחַדֵּשׁ וְיִשְׁמַע קוֹל שִׁירָה.
וְאֵז נִדְּלִיק אֶת הַמִּנּוֹרָה,
בְּבֵית שׁוֹכֵן מַעֲוָנָה:

רָאָה בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ,
וְהָשִׁיבָם נָא לְגִבּוֹלָךְ.
וְאֵז יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ,
שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה:
חֲבִיבִי וכו'.

אליך אקרא י-ה א-ל גורא א-ל גורא.
 ופקד נפן שהעמים יזוה י-ה, א-ל גורא.
 'שועתה תקבל' א-ל שובן מיומים, ותחדש שחריתך לעד וקולומים.
 ה'עולם תזנו עמך נאנו, בועק מבור לא מנא עזרה, א-ל גורא, א-ל גורא:
 אליך אקרא וכו'.

לָחֶם אֶת הָאוֹמֶיב כִּי יָדָו גְּבֵרָה, אֲכַל אֶת פְּרִיָּה וְעוֹד יָדָו לֹא קָצָרָה.
שִׁלְחָה בֹה חֶמֶת וְעַם וְנִקְמָה, יֹאמְרוּ הַעַמִּים שִׁמְךָ נִקְרָא, א-ל ג-ל נִקְרָא:
אֵלֶּיךָ אֶקְרָא וְכוּ;
מְרוֹם זָכַר נָא בְּרִיַּת אִישׁ חַיִּים חֶלֶם, הִכָּפַת אֶת יָדָיו וְתָן לוֹ שְׁלֹם עֵינָיו.
נָא רַחֵם גִּזְעוּ וְחַן אֶת יָדְכֶם, עַד מִתִּי יִהְיֶה שֵׁשׁ פְּחוּלָה, א-ל ג-ל נִקְרָא:
אֵלֶּיךָ אֶקְרָא וְכוּ;
תִּיַּדֵּךְ יִהְיֶה יוֹם בֹּו מִקְדָּשְׁךָ וְתִבְנוֹן, רִנְנוּ בָכֶם כִּי שָׂכַן עֲלֵינוּ הַעֲנָן.
וְשִׁיר וּמְזוֹמֹר לִפְנֵינוּ נִגְמֹרוּ, כִּי יָרָךְ עַל הָאוֹמֶיב גְּבֵרָה, א-ל ג-ל נִקְרָא:
אֵלֶּיךָ אֶקְרָא וְכוּ;

בשבעה

לעילוי נשמת
בתייה לוי
בת נעימה ז"ל
י"ט תמוז ה'תשנ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אברהם הכהן חודז'יוב בן
מיכאל דבורה ז"ל
נלב"ע כ"ד כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לעילוי נשמת
אלי רפאל בן מתוקה ז"ל
שרון רפאל בת מתוקה ז"ל
נלב"ע כ"ב תשרי ה'תשפ"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
רגינה כובני
יצחק וג'ולט ז"ל
ע"כ שבט ה'תשפ"ה
תנצ"ה

ישאל אברהם ורחל

הגאון רבי ישי שרעבי זצ"ל

כחה של תפילה

לא היו משיגות כלום. גם ביעקב מצינו שהתפלל לה' לסייעו בכל צרותיו, בצרת עשיו, בצרת שכם, בצרת יוסף ובנימין.

ולכאורה ייפלא, וכי לא היו להם לאבות ולאמהות הקדושים די זכויות כדי שיוושעו אף ללא תפילה? אלא שהקב"ה מתאווה לתפילתם של צדיקים, היינו אין האדם משיג דבר בלי שיתפלל אל הקב"ה. הנה הובטחו ישראל שייגאלו ממצרים, ונשבע על כך ה' יתברך לאבות הקדושים שיגאל את בניהם מזהשעבוד, ועם כל זאת היה צורך שיתפללו אל ה' יתברך כדי שיגאלם, כנאמר (שמות ב, כד): **"וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם"**, ובלא תפילה לא היו נגאלים. וכן לאחר חטא העגל וחטא המרגלים, ומעשה קורח ועדתו, לא נסלה להם לישראל על חטאם אלא על ידי תפילה.

ומשה רבינו עליו השלום הלוא התפלל 40 יום שלמים עד שנענה, ולא נמנע מלהמשיך ולהתפלל כל העת, אף כי ביום הראשון לא נענה וכן בשני וכן כל הימים, יום אחר יום, 39 ימים רצופים, עד שסוף כל סוף ביום ה' 40 נענתה תפילתו וה' יתברך מחל לישראל על עוונם.

זהו סודה של תפילה, וזה מה שאמר רבי אליעזר (ברכות לב): **"גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, שאין לה גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו, ואף על פי כן לא נענה אלא בתפילה, שנאמר (דברים ג, טו): 'אֲלִי-תוֹסֵף דָּבָר אֲלֵי, וכתוב סמוך לזה (שם כז) 'עֲלֶה רֹאשׁ הַפֶּסֶסָה'."**

ומסיים רבינו ירוחם: **"אלא שכן ודאי הוא סודה של התפילה, היא הבוקעת ועולה בוקעת ויורדת ולוקחת מתנות לאדם. יתבונן האדם בכל האמור בכחה של התפילה ובאורשה הגדול, כי מובטח הוא ודאי בטוב ותוצאותיה."**

(מנחת ישי)

"וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח" (בראשית ב, ה).

"רב אסי רמי: (-) הקשה רב אסי סתירה בין שני פסוקים, כתיב (בראשית א, יב) 'ותוצא הארץ דשא' ובתיב (שם ב, ה) 'וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ' במעלי שבתא (ואילו ביום השישי נאמר שעוד טרם היה שיח השדה). מלמד שיצאו דשאים ועמדו על פתח קרקע, עד שבא אדם הראשון וביקש עליהם רחמים וירדו גשמים וצמחו, ללמדך שהקב"ה מתאווה לתפילתן של צדיקים" (חולין ס).

עוד מספרת שם הגמרא: "רב נחמן בר פפא הוויא ליה ההיא גינתא (לרב נחמן בר פפא הייתה גינה), שְׂדֵי ביה ביזרני ולא צמח (זרע בה רב נחמן זרעים ולא צמחו), בעא רחמי אתא מיטרא וצמח (ביקש רחמים, ירד מטר וצמח), אמר היינו דרב אסי (זהו שאמר רב אסי) שהקב"ה מתאווה לתפילתן של צדיקים."

בספר 'דעת תורה' כותב רבינו ירוחם הלוי זצ"ל: לימודנו ורבותינו יסוד בבריאה כולה, שאין נותנים לאדם דבר ללא תפילה.

אם נתבונן באשר אירע לאבות והאימהות הקדושים, נראה בעליל שהם לא השיגו דבר ללא תפילה. באברהם אבינו נאמר (בראשית טו, ב): **"וַיֹּאמֶר אַבְרָם... מִהֵי-תִתְּנִי לִי וְאֶנְכִי הוֹלֵךְ עִרְיָי"**, וכן על שרה נאמר (שם יא, ל): **"וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ יוֹלֵד"**, ולא ניתן להם בנם יצחק אלא בתפילה.

וכן ביצחק ורבקה נאמר בתורה (בראשית כה, כא): **"וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לֵאמֹר לִנְכַח אִשְׁתִּי"**. רבות הפצירו יצחק ורבקה בתפילה, עד שניתנו להם בניהם. וכן בלאה ורחל נאמר (בראשית כט, לא): **"וַיִּרְא יוֹכָן שִׁנְנוּאָה לֵאמֹר וַיִּפְתַּח אֶת רִחְמָה וַיִּרְחַל עֲקָרָה"**, עד שאמרה רחל ליעקב **"הֵבֵה לִי בָנִים"** וכו' (שם ל, א). וכן אמרה (שם ל, ו): **"דָּנְנִי אֱלֹהִים וְגַם שְׁמוֹעַ בְּקִלִּי"**, ובלא תפילה

שפתותיהם רובבות

כ"ז תשרי

הגאון רבי משה כהן שאול זצ"ל

כי גדול השלום

"לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום" -ה'כלי מורכב: כהן, לוי, ישראל, שמהם מורכב העם. ואם העם שומר על איחודו וליכודו, הרי הוא ראוי ל"ברכת כוהנים".

"כלי בגימטריה 60, כמניין האותיות בברכה המשולשת - יברך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום.

לפיכך אמרו חכמינו: "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום". כי רק כאשר יש שלום בין כל שדרות העם ובין פלגי כל העדות, אזי נעשים הם 'כלי' ובית קיבול הראוי להכיל ולקבל בתוכו את ברכת ה'!

(הגניי הבשם)

כ"ז תשרי

הגאון רבי יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

נועם שבת

רק אם יזכה האדם להרגיש את העונג והערבות של יום השבת בעולם הזה, ובכך ישיג את בחינת הנשמה היתרה של יום השבת, רק אז יוכל לזכות ולהתענג אף בעולם הנקרא "יום שכולו שבת" - דהיינו העולם הבא. ואכן כל מי שליבו חי, יוכל להרגיש בחוש את הנועם והמתקנות של יום השבת, שהרי הרקיע בשבת מאיר יותר, והאוויר של העולם ון יותר, ופניהם של האנשים בשבת יפות ומאירות יותר, כמובא במדרש, וכולם בשבת נינוחים יותר, וכיצד אם כן ניתן לא לחוש את נועם השבת?

(אמרי נועם)

אפרים הכהן

זמירות לשבת

שמח בני בְּהַלְלֶךָ לא תקח גם את שְׁלֶךְ, השמחה תחידה, העולם לַפְּנִיךָ:

הוֹלֵךְ בְּרִגְלֶיךָ, מְנַעֵנֵךְ יָרֵךְ, עֵינַיִם צוֹפִים לָךְ, הַלֵּב פּוֹעֵם בְּךָ: השמחה תחידה, העולם לַפְּנִיךָ:

מי עשיר ומי שמת, בעולם הזה אורת. לא בחיל ולא בכח, הממון יהיה לָךְ: השמחה תחידה, העולם לַפְּנִיךָ:

הבט ושא עיניך, מי נתן כל-אלה לָךְ, גם בנים לְשִׁלְחֶנְךָ. אם תוֹדֶה רק לְכוֹרְאָה, כן תמיר יהיה לָךְ: השמחה תחידה, העולם לַפְּנִיךָ:

יודוך רעיוני ון רועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי: יום אשר כלית בו כל מלאכתך, אומר מי שרית על כל זולתך. ומעשים עשית, אין לבלותך, אי כן אמתך חיש להרגיע: חי ביום וכו':

שביעי כחרת ראש לכל המנונים, ואותו קדשת בשבועות ושנים. חיש אשר נשאת לגוע אמונים, ופרם מאסונים ארתי ורבעי: חי ביום וכו':

רצה במנותתי יום זה יום מנותה, וביום עבודתי, המצא לי הרוחה. ותכן לשביתתי, משאת וארוחה, וששון ושמחה יהיה שעשועי: חי ביום וכו':

אל-עולם שבלו, שבת תוכנו, ונרך בחלו, שים אור בערנו. ואף משכן שילה, תשוב תעלנו, מתרה עננו, אורי וישעי: חי ביום וכו':

אפרים הכהן

לעילוי נשמת
ד"ר רות סייטלס
בת סופי ז"ל
נלב"ע כ"ז טבת ה'תשפ"א
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אסתי בן עמי ז"ל
בת רינת הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ג'ולי חסד ז"ל
בת ליזה הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ליאם תקוה ז"ל
בת לינדה הי"ו
נלב"ע י"א כסלו ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
לירן פנחס ז"ל בן מל הי"ו
נלב"ע י"ד כסלו
ה'תשפ"ב
תנצב"ה

משכן שילה

זכר וזמרה

הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל

בלי אמונה אין שום דבר!

לכן הקשה רבי יצחק למה לא התחיל את התורה במצוות אלו, כי הרי עיקר התורה זה המצוות, כי זוהי שהיא כולו נתון תחת אמונה בה', ולגמרי מצפה רק אליו, אם כן זה צריך להיות העיקר!! ותירץ רש"י שצריך להתחיל מבראשית משום אומות העולם, כי באמת מחמת כלל ישראל היה מספיק להתחיל מהחודש הזה לכם. ואין זה אלא לתרץ להם את הקושיות, ולמעשה היינו מצליחים גם בלי זה כיוון שאנו בטוחים בה' ועושים את המצוות, והיה בסדר, רק כיוון שאומות העולם יקשו קושיות התחילה התורה מבראשית כדי לתרץ את הקושיות. ועיקר מה שיש לנו ללמוד מזה, כי הנה ראינו כבר בחז"ל בשבת (לא) כי אם לומד תורה בלי ראה זה כלום! ועיקר היראה לא יכול להיות בלי אמונה בה'. ומה שאדם יותר בוטח בה', יותר מאמין בה', הוא יותר מווגן, ויותר צפוי לזכות לסייעתא דשמיא. והסייעתא דשמיא הגדולה ביותר היא כשיש לו אמונה במידה היותר גדולה.

יש בריאה לא טעימה?

"ותוצא הארץ דשא עשב מורע ורע למיניהו ועץ עשה-פרי אשר ירעו-בו למיניהו ונרא אלהים כי טוב" (בראשית א, יב).

סיפר הרמ"ג שמואל קול: בלומדי בישיבה קטנה של פוניבז', שפעלה בהיווסדה בבניין לוס אנג'לס שבכיכר הישיבה, הייתי מביא יום יום ארוחת צהריים מבתי אבות לרבינו זצ"ל, כיוון שבני משפחתו עדיין היו גרים בכפר סבא, והוא התגורר בגפו בימות השבוע בישיבה.

פעם שאלני הרב על תוספת מסויימת באוכל, מה היא. השבתי לו: דומני שאלה קישואים מבושלים שנתמכרו... והוספתי: "זה טעים מאוד". השיבני מיניה וביה: "הראית מימיו דבר מאכל שברא הקב"ה שאינו טעים?!"

(כאיל תערוג, על התורה)

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" (בראשית א, א)

רש"י מקשה בשם רבי יצחק: "לא היה צריך להתחיל את התורה, אלא מ'החדש הזה לכם', ומתוך רש"י: "משום שאם יאמרו אומות העולם לישראל ליסטים אתם, אומרים להם שהקב"ה ברא את העולם והוא נתנה לנו".

וצריך עיון, מה הקושיה שיתחיל את התורה ב"החדש הזה לכם", הרי העיקר זה אמונה, ובלי אמונה אין שום דבר! גם ליהודי, גם לכן נח, בלי אמונה אין כלום, ואם כן אדרבה, פשוט שצריך להתחיל בבראשית, ששם כתוב בריאת שמיים וארץ, ושהקב"ה ברא את הכול וכל השתלשלות הבריאה, ואחר כך להתחיל עם המצוות, ומה היה קשה לרבי יצחק?

ונראה שהיה קשה לרבי יצחק שהיה לו להתחיל את התורה ב"החדש הזה לכם". כי אומנם עצם מה שלומדים פרשת בראשית, לומדים באמת היא הקב"ה ברא את העולם ואת כל הבריאה, אבל אדם שעושה מעשה כשמתחיל את הפרשה של קידוש החודש, הרי הוא עושה מעשה מצוות, שבזה הוא מראה שהוא מאמין בה', כי בלי אמונה למה הוא עושה את המצוות האלה, הרי זה לא בין אדם לחבירו (שעושים אותם אנשים גם מחמת הסברה).

ואדרבה, בבראשית אין רק מצוות שהצטוו בני נח, שכמעט כולן בין אדם לחבירו. ואפילו גיד הנשה שזה בין אדם למקום, מכל מקום כתוב את הטעם בתורה עצמה, ואין זה כשאר המצוות שלא פירשה התורה את הטעם, רק חז"ל מפרשים טעמים, שפירשה תורה טעם משום שתקע בכף ירך יעקב, "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנֶזֶף" (בראשית לב, ג). וכן מצוות מילה כתוב ברבינו בחיי (לך לך יו, יג) שזה להחליש לך התאוה (ועיין ברמב"ם בספרו 'מורה נבוכים' חלק ג' סמ"ב). אבל אין מצווה שהיא בלי שום שכל, ועושה רק משום שהקב"ה ציווה, שבזה מראה בפועל אמונה בה'.

שפתותיהם דובבות

כ"ח תשרי

הגאון רבי אברהם אביכזר זצ"ל
אין לנו שיוור רק התורה הזאת

מיני או נפלה הארץ הקדושה ביד אויב, עיר ה' הייתה לשמה, ומעון קודש למאכלת לשמה, גאון ישראל נשבר לרסיסים, ושארית יהודה שרידי חרב התפורו בקצווי תבל. כמעט אבד שם ישראל בגויים, ויתבוללו בין עובדי אלילים. ולולא שלומי חכמי אמוני העם, אשר צפו ברוח בינתם כי מהיום והלאה, באין מלך עוצר בעם, באין מקדש וכוהניו, ובאין ארץ, "לא בקחיל ולא בכח" יקום עם עני ודל בקרב הגויים, כי אם ברוח ה', היא התורה הקדושה, הדת מורשה לעם ישראל משנות דור ודור, רק היא תחיים ותעודדם, רק היא תאיר להם את דרכם בקודש בחשכת ימי הגלות.

(דברי ימי ישראל)

כ"ט תשרי

שמעון הצדיק זע"א

תורה וגמילות חסדים

שמעון הצדיק היה משרי כנסת הגדולה. הוא היה אומר, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים: (משנה אבות א, ב)

תנו רבנן: אותה שנה שמת בה שמעון הצדיק, אמר להם בשנה זו הוא מת. אמרו לו מניין אתה יודע אמר להם בכל יום הכיפורים היה מזדמן לי זקן אחד לבוש לבנים ועטוף לבנים, נכנס עימי ויצא עימי, והיום נזדמן לי זקן אחד לבוש לבנים ועטוף לבנים נכנס עימי ולא יצא עימי. אחר הרגל חלה שבעה ימים ומת, ונמנעו אחיו הכהנים מלברך בשם. (יומא לט)

רבי שמעון הצדיק

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

רבי יוסי בן יוסי

זמירות לשבת

עזרני א-י חי להכניע את יצר המפתה המריע. מבלי תוך אין מושיע להושיעני:

דלתי תשובה חי פתח לי, כי שבתתי מחטאי ומעלי. אנא צורי, שמע קולי, מהר ענני אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:

סוד ומינך הפשוטה, לקבל את נפש המתחרטה. ולא תוסיף, תחטא, אליך קוני. הרחק נא מעליה, הכרת בת הצפוני:

מוז א-י וגדלו, ורעד גופי בלוי. בצר לי אקרא לו, ו-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו. ו-ה צור עוזר לקהלו:

יצר לו עולם ובצלמו אדם, עושים רצונו באימה בלם. כחר כנע עבדו אברהם, לקדשו לעד לעולם. עליהם פורש צלוי, והוא עוזר לקהלו. שבחיו מי מנה ומי ידמה לו.

ו-ה א-י עוזר לקהלו: מול א-י וגדלו וכו'.

צרי השמר ואוכי בלה, ועם ידיר עלה ועלה. א-י נערץ שוערנו ענה, ובכרת מעונו לשמך יודה. פרה ורומם נא, קריה נאמנה. ו-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.

ו-ה א-י עוזר לקהלו: מול א-י וגדלו וכו'.

לעילוי נשמת משה סוליסמן בן מל מורטנה ז"ל נלב"ע ו' בשבט ה'תשפ"ד תנצב"ה

להקדשות ניתן למנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת שלמה עוגן בן ר' יוסף וסעידה ז"ל נלב"ע י"ב תשרי ה'תשפ"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת מורן אסתר סמסון ז"ל בת יוסף ז"ל נלב"ע ד' סיון ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת אלברט חניאל סמסון בן יוסף ז"ל נלב"ע ג' תמוז ה'תשפ"ד תנצב"ה

עצרת והדרכות בעבוד

הראש"ל הגאון רבי מרדכי אליהו וצ"ל

שבעים פנים ל"בראשית"

אנחנו מאמינים בני מאמינים שיש בורא לעולם, והוא ברא אותו בששת ימי בראשית. מטרת בריאת העולם הייתה לצורכנו, כדי להיטיב עימנו, כדי שנוכל לקיים מצוות ולקבל שכר; וגם כדי שתהיה לנו ארץ ישראל, שהיא במרכזו של כל העולם, והשפע והברכה של כל העולם כולו אינו תלוי אלא בה בלבד. בה אנו יכולים לקיים מצוות שאינן חלות בשאר הארצות.

עלינו לדעת שכל גרגיר וגרגיר שבארץ ישראל שייך לקב"ה. הוא נתנה לבני ישראל בלבד, ואין רשות לשום אדם בעולם מכל מעמד שהוא, לתת ולו גרגיר אחד מארץ ישראל, שכן ארץ ישראל שייכת לקב"ה, והוא נתנה לנו.

צא וראה את דברי הרמב"ם, שהיה גר במצרים, בחיק הישמעאלים, ולא חת ולא פחד כלל מהם, וקרא עליהם את הפסוקים (תהילים קכ, ה, ז): "אֲנִיָּה לִי כִּי גִרְתִּי מִשָּׁחַ שְׁכַנְתִּי עִם אֱהֱלֵי קָדֶר... אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הִקְוָה לְמִלְחָמָה". אף אנחנו איננו חוששים לומר את האמת!

ודאי שרצונם של אויבינו הוא לקבל עוד ועוד, וגם אם אנחנו מציניו מדברים שלום, המה - למלחמה.

ובאיגרת תימן לרמב"ם (קטע ד', מהדורת מוסד הרב קוק, בתרגומו של הגר"י קאפח זצ"ל, עמ' נ"א), הוא מתאר את האומה הישמעאלית: "ואתם, אחינו, דעו כי ה' השליכנו ברוב עוונינו באומה זו, כלומר האומה הישמעאלית רבת המשטמה לנו. והמתחכמים להרע לנו ולשנוא אותנו... ולא עמדה על ישראל כלל אומה צוררת יותר ממנה... ואמר דוד המלך (תהילים קכ, ה): 'אֲנִיָּה לִי כִּי גִרְתִּי מִשָּׁחַ שְׁכַנְתִּי עִם אֱהֱלֵי קָדֶר'... כי משוגע (נביא האסלאם) לדבריהם אינו אלא מבני קדר, כפי שמפורסם בייחוסו... כל מה שסבלנו והעדרנו להיות בשלום איתם - מעוררים עלינו סכסוכים ומלחמות כמו שתראו לנו דוד המלך: 'אֲנִי שְׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר הִקְוָה לְמִלְחָמָה'". (הרמב"ם החשיב איגרת זו בחשיבות מיוחדת. עד שביקש: "ואני רוצה מנך שתשלח העתק ספר זה לכל קהל וקהל בערים ובכפרים", עין שם).

(דברי מרדכי)

בסימנא טבא, אנחנו שוב מתחילים את התורה מבראשית. רק על המילה הראשונה בתורה, "בראשית", נכתבו פירושים רבים. בעל 'אור החיים' הקדוש כתב עליה כ"ב פירושים!

רש"י (א', א', ד"ה: "בראשית ברא" על פי מדרש בראשית רבה א', א') מאריך בפירושו, ואומר: "אין המקרא הזה אומר אלא דרשני", ומפרש את המילה "בראשית" על פי הדרש ועל פי הפשט, עיין שם.

הרמב"ן הקשה על שני ביאוריו של רש"י, ופירש באופן שונה. הספודו מסביר אחרת מהם. גם **האבן עזרא** האריך בפירושו שונה, וכן **הרשב"ם**, **בעל הטורים** ועוד. **האונקלוס** תרגם: "בַּקְדָּמִין בְּרָא", ואילו **יונתן בן עוזיאל** תרגם: "מִן אוֹלָא", שפירושו מהתחלה. **הירושלמי** תרגם לעומתם: "בַּחֲמָא", והסבירו המפרשים שהכוונה בחוכמה עליונה (עיין בזהר ח"א דף פ"א ע"א, ברבינו בחיי וברקנאטי).

גם בשירו המפורסם של מרן בעל **ה'בן איש חי**, "ואמרתם כה לחי", כתוב באחד הבתים: "עשה שבעים תיקונים, יקרים מפנינים, במ תיקן העליונים, אדוננו בר יוחאי". כוונתו לתיקוני זוהר! שערך רבי שמעון בר יוחאי, שבהם מובאים שבעים תיקונים רק על המילה הראשונה, "בראשית"! **כל פירוש יקר מפנינים**, והוא תיקן הרבה תיקונים בעליונים.

לנוכח שלל הפירושים השונים מתעוררת שאלה במלוא חריפותה: מה לנו ולהבנת הדברים, האם נוכל אנחנו לרדת לאמיתותה של תורה ולהבין אותה? והתשובה היא **שלמרות אי-ספור הגוונים שבה, יקרה היא מפנינים**; וגם מי שאינו מבין בפנינים אוהב מרגליות. כל שנה ושנה אנחנו מקיימים את מאמרו חז"ל (אבות פ"ה מ"ה): "הפוך בה והפוך בה דכולה בה", ומבינים יותר מבשנה שעברה.

אנחנו מאמינים בני מאמינים

"בראשית ברא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א).

"אין המקרא הזה אומר אלא דרשני, כמו שדרשוהו רבותינו: בשביל התורה שנקראת 'ראשית דרכו', שנאמר (משלי ח, כב): "רֵאשִׁית דְּרָכָו", ובשביל ישראל שנקראו 'ראשית תבואתה', שנאמר (ירמיהו ב, ג) "רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ" (רש"י).

שפתותיהם דובבות

כ"ט תשרי
האדמו"ר רבי מנחם מנדל הגר זצ"ל
ה'צמח צדיק' מוויז'ניץ

סיום התורה והתחלתה

ידוע שיציאת מצרים מורה על חידוש העולם, שראו הכול שיש יכולת ביד הקדוש ברוך הוא לשדד המערכות ולשנות הטבע.

וזה "לכל האת"ה והמופתים אשר שלחו יי לעשות בארץ מצרים לפרעה ולכל עַבְדָּיו ולכל אֶרְצוֹ. ולכל הַיָּד הַחֲזָקָה ולכל הַמְּזוּרָה הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁחַ לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל" (דברים לז, יא-יב). "בראשית בְּרָא אֱלֹהִים" - שעל ידי האותות והמופתים שעשה משה בארץ מצרים, שזו עדות נאמנה על חידוש העולם, נתודע לעיני כל ישראל, כי בראשית ברא אלוהים, שהעולם נברא ונתחדש.

(צמח צדיק)

ל' תשרי הגאון רבי שלום קלזאן זצ"ל מהכמי תימן

דברי תורה ושירי קודש בסעודה

"זכורני בסעודת מצווה מסוימת היו שיחות בטלות, ואילו ישיבה של כבוד ודרך ארץ ברמה שהורגל לה חסרה שם. תוך כדי התנצלות מרובה וכנה מבצל הבית ומן המסובים אמר:

'רבותי! אני מצטער שלא אוכל להישאר כאן, באשר לא הורגלתי לישיבות של סעודת מצווה רצופה הרבה ודברים שאין בהם תועלת! וקם ללכת. מיד הושלך הס וכל אחד התכנס לתוך עצמו מבייש. כשראה כך, פתח בשיר שתוכנו השראת השכינה וכיסופי הגאולה, כשתנועותיו העדינות היו כפירוש כל משפט ומשפט, אשר השרו חרדת קודש על הכול".

(מדברי הגר"ש קורח זצ"ל, בספר 'לזכר הרב שלום קלזאן')

ישיבה שומרים
האדמו"ר מוויז'ניץ

רבי
שמואל שמואל

רבי
מנחם מנדל

רבי
שמואל שמואל

רבי
שמואל שמואל

רבי
שמואל שמואל

רבי
שמואל שמואל

רבי
שמואל שמואל

רבי
שמואל שמואל

זמירות לשבת

לְכוּ לְחֶמֶד, תְּמִיד בְּלִמְדָּה, כִּי"ג מִדּוֹת תְּרִשׁ הַתּוֹרָה,
קֵץ וְחֶמֶד בְּשׁוֹרָה, הִקֵּשׁ וְגִדְּרָה שְׁנוֹה, מְסֻרָה מִפִּי גְבוּרָה,
בְּלָלִים עִם פְּרִשִׁים, תּוֹצִיא לְאוֹרָה, מִשָּׁם יוֹצֵאִים אֶרְבֵּעַ נְהִירוֹת,
בְּלֵם אִוִּרוֹת, פְּשָׁטִים עִם רְמוּזִים נִדְרָשִׁים, וְסוֹדוֹת נִעְלָמִים:
יְפֵה וְתַמְהָ וְכוּ'

מִה טוֹב דּוֹרֵד, אֲחוּתִי בָלֵחַ, נִפְתַּח צֶדֶק דְּבִשׁ שְׁפָתַי,
מִן נִעְלָלִי דְלִמְדָּה, רִיחַ טוֹב בְּגִדְּךָ, רִדְדֶךָ יְפִי עֵינַי, תְּהִי וְלִנְהִי,
בְּלֵם עֲמִיד מְאֹדֶךָ, כִּי אֶרֶךְ יָמִים בִּימִינֶךָ, עֲשֵׂה בְשִׁמְאֹתֶךָ,
בְּרִיךְ בּוֹרֵאךְ בִּינְיָן וְתִדְרֶךָ, א-י חֵי הַעוֹלָמִים:
יְפֵה וְתַמְהָ וְכוּ'

יפה וְתַמְהָ תוֹרָה תְּמִידָה הַנִּעְיָמָה

מִי יוֹכֵל לְהַעֲמִיק בְּסוֹדֵךְ סוֹד א-לֵהִים חַיִּים
אוֹר וְזֶהר, בּוֹעֵר תוֹךְ קִרְבִּי,
תְּמִיד וְדִרְשׁוֹ אוֹתֶךָ רַבִּים, תִּקְרָם וּמִצּוֹת שׁוֹבִים,
אֵת כָּל לְבוֹת מִלְּחִיכִים, נֶאֱהָבִים וְגַם נִשְׁגָּבִים,
וּכְפָשִׁים וְצִוְּיָן, סִלְעִים וְחִירִים,
תָּן דְּרִיךְ יָדְךָ בְּכָל עֵת, תּוֹרַת אֱמֶת,
מִפְּנֵי אֲנִי חַיִּים מִיָּן, סוֹד א-לֵהִים חַיִּים:
יְפֵה וְתַמְהָ וְכוּ'

נִתְעַלֶּה קִגִּיל, בְּאֶהָבִים, בְּסוֹד נִקְדוֹת עִם תְּהִבּוֹת,
כְּתָרִים עִם אֲחוּתִי, פְּתוּחוֹת עִם חֲסוּמוֹת,
נִעְלָמוֹת סוֹדִים בְּרִמּוֹת, אִוִּרוֹת עֲלִיּוֹנִים,
טוֹב מְהֵרָה וְפָנִינִים, מִעֵין גָּבִים בְּשִׁבְעִים פָּנִים, בְּלֵם חוֹנִים,
תָּן אֲנִי עֲבֵר נִרְצֶה לָּךְ, קָנָן בְּלֵב שְׁלֵם:
יְפֵה וְתַמְהָ וְכוּ'

להצלחת

אורון ונועה כהן הי"ו
ומשפחתו יצחק, איריס,
עידן ומעיין הי"ו

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת

רחל כראדי בת מזל הי"ו
ומשפחת כראדי הי"ו

להקדשות

ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחה, בריאות

נירון ואסתר אפל
ובני ביתם הי"ו

משכן

שילה

ה' מנחם מנחם

הגאון רבי יהודה צדקה וצ"ר

התלמוד והמעשה

ידרשו לעצמם.

אמר לו הקב"ה "אחוז בכיסא כבודי והחזר להם תשובה", כלומר אומנם חלק לימוד התורה גדול ומגיע עד כיסא הכבוד, אבל זה דווקא הלומד על מנת לעשות, אז יש בלימודו ערך גדול ועולה עד כיסא הכבוד, כמו שאמרו תלמוד גדול! שהתלמוד מביא לידי מעשה (קידושין מ). אבל הלומד על מנת שלא לעשות, הרי זו תורה שלא לשמה, ואין בה שום מעלה, ואין ללימוד זה ערך כלל וכלל.

לכן התחזק משה והחזיר להם תשובה - למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? שבת יש ביניכם? ומפני שאין אתם שייכים 'בחלק המעשה', אינכם שייכים גם 'בחלק התלמוד', כמו שאמר במסכת יבמות (קט): "כל האומר אין לו אלא תורה, אפילו תורה אין לו!" עיין שם בפירוש רש"י.

(קול יהודה)

הגאון רבי חשוון צוברי וצ"ר

יצר הרע הרי הוא כזבוב

וביאר רבינו ירוחם שהיצר הרע מרובה בדברים, שאסור לאכול מעץ הגן, ואם כן אין לכם מה לאכול, אתם ממש מסכנים... וזו טענה שהעולם רגילים לומר, ששומרי מצוות לכאורה מסכנים - אין להם מה לאכול, הכול אסור להם - בשר וחלב, בשר שאינו כשר ותולעים.

בכל איסור צריכים לומר ליצר הרע שהכול מותר, חוץ מדבר פלוני, ויש תחליפים לכל דבר. זה מה שהאיש ענתה לו - מכל עץ הגן נאכל חוץ מעץ הדעת! ואולם הרבה דברים שמותרים לדון בהם ברוב דברים לא יחדל לפשע. וממילא משום שמדברים על זה ודנים בו, היצר הרע ייכנס בהזדמנות הראשונה!

נמצאנו למדים את דרכו של היצר הרע, להרבות בדברים ואחר כך להיכנס בפתח! וצריכים לדעת שעם היצר הרע לא מדברים אלא סוגרים עניין ואומרים לו: אין לי עסק איתך!

(כתבי יד)

הנה תורתנו הקדושה יש בה שני חלקים: חלק התלמוד וחלק המעשה. כי מלבד שחייב אדם לעסוק בתורה הקדושה כדי לדעת איך לקיים את המצוות, עוד יש בה חלק תלמוד, שיש שבו מיוחד בעסק לימוד התורה כשהוא לעצמו, גם אם אינו כרוך בעשיית המעשה.

ודבר זה מצאנו בקטנים הלומדים תורה, שאין בלימודם שום עניין של מעשה, ובכל זאת על ידי הבל פיהם העולם עומד. הרי שלימוד התורה כשהוא לעצמו יש בו מעלה נפלאה מאוד, ולדבר הזה התאוה המלאכים.

הם ידעו מלכתחילה שאין הם שייכים בחלק המעשה, אבל מכל מקום רצו שחלק לימוד התורה לבדו יישאר להם. וחלק המעשה לבד ייקחו אותו התחתונים, ומשה רבינו עליו השלום הבין כוונתם, ולכן אמר "מתירא אני שמא ישרופני בהבל שבפיהם", כלומר שמא ינצחו אותי בטענה של ההבל שיש בכח התורה, שזה מוכיח שיש כח בתורה בלימוד לבד, ואת זה

חז"ל אומרים שהיצר הרע הרי הוא כזבוב, ויושב בין שני מפתחי הלב.

וביאר הסבא מקלם כי הזבוב אינו עומד אלא על דבר פתוח, כגון פצע, והוא הדין באדם שאינו שלם ביראת שמיים, הזבוב עומד לו שם. נמצא שאם יש לו פתח, היצר הרע נכנס בפתח הזה, כמו שנאמר "לפתח חטאת רבץ".

ואפשר על פי זה להסביר את דברי הנחש לחוה "אף כי אֶמְרָא אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הַגֵּן", היינו אין לכם מה לאכול, והיא מיד אמרה לו "מִפְּרִי עֵץ הַגֵּן נֹאכַל", ומִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן אֶמְרָא אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוּ בְּן תִּמְתְּנוּ".

והנה חז"ל בסנהדרין (כט:) ביארו שהיא הוסיפה על ציווי ה' בנגיעה, ולפיכך באה לידי גירעון, ועל זה הנחש אמר לה "כשם שאין מיתה בנגיעה, כך אין מיתה באכילה".

והנה רש"י בפסוק א' ביאר שהנחש הרבה עליהם דברים כדי שתשיבו ויבוא לדבר על אותו העץ.

שפתותיהם דובבות

א' חשוון

הגאון רבי יוסף ענגיל וצ"ל בעל 'צלינו הש"ס'

האור הגנוז

אמרו חז"ל (חגיגה יב): "אור שברא הקב"ה ביום הראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנשתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנוז מהם".

אין הכוונה שהקב"ה ברא את האור בלתי גנוז, וכשהשתכל אחר כך בדור המבול גנוז, כי אין שייכות שינוי רצון אצלו יתברך! אף הכוונה שבראו מיד גנוז, ורק לפי שהביאה והגניזה הם שני דברים, כל אחד מסיבה אחרת, כי הבריאה היא מצד שרצה לברוא את האור, והגניזה היא מטעם אחר מפאת ידיעתו יתברך מעשי דור המבול המקולקלים, לכן נקטה הגמרא לשון זו, שנראה כאילו היו הדברים בפירוד בזה אחר זה, אבל באמת היה הכול יחד, ובראו מיד גנוז מפאת ידיעתו יתברך מעשיהם.

(חידושי רבינו יוסף ענגיל על התורה)

ב' חשוון

הגאון רבי שמואל די מדינה וצ"ל המהרש"ם

מעלת הצדקה

"זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אֲדָם" (בראשית ה, א.)

מאחר שתכלית האדם היא להידמות אליו יתברך, זו השלימות אינה מושגת אלא במעשה הצדקה. וכן מצאנו ששמו יתברך "שלום", שנאמר "וַיִּקְרָא לוֹ יְיָ שְׁלֹמֹה" (שופטים ה, כד). וכן הצדקה - "וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְדָּקָה שְׁלֹמֹה" (ישעיהו לב, ז). וכן 'שלום' רומז על הקשר והקיום שיש לעולם עם חלקיו.

אם כן, נמצאנו שהמצווה הגדולה הזאת היא המאשרת לאדם.

(דרוש אל לצדקה)

רבי יעקב חיים זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

רבי יצחק אביחצירא זצ"ל

זמירות לשבת

חסין בשם הוא, וְאֶת־לֵאָל, כי אין כמיהה, ואין כמפגעלו. תמים ראיהו, כי בשעלו. מדר מיוחס - צדי ואו ריש. ושאון גליהם, שין בית ריש: יוצר מידו וכו'.

קום עשה פלא, העלה השבי, מבית הקלא, אל עיר הצבי, שם ירעה סלה, זאב עם לביא, עז ירך תראת - מס הא ריש. ובאורך נראה, אף ואו ריש: יוצר מידו וכו'.

יוצר מידו עשר וריש, אשר לזכורו שין יוד ריש: צור מעוז דלים, באמת שמו, רוכב גלגלים, מי וקדמו. מלאכים קלים, רצים לנאומו, וכף זולתו - שין קוף ריש. כי אין צור בליתו, אף חית ריש: יוצר מידו וכו'.

מנוחה ושמחה אור ליהודים, יום שבתון יום מחמדים. שומקיו וזוקריו הקו מעידים, כי לששה כל בראים ועומדים: שמי שמים ארץ וימים, כל צבא קרום גבוהים ורמים. תנין ואדם וחתית ראמים, כי בן-ה' צור עולמים: הוא אשר דבר לשם קולתו, שמור לקדשו מכאן ועד צאתו. שבת קדש יום קדושתו, כי בו שבת א-ל מכל מלאכתו: במצות שבת א-ל יחליצו, קום קרא אליו וחיז לאמנו. נשמח כל חי וגם נעריצו, אבל בשמחה כי כבר רצו: במשנה לתם וקדוש רבה, ברוב מסעמים ורוח נדיבה. וזכו לרב טוב המתענגים בה, בביאת גואל לחיי העולם הבא:

משכן שילה

לרפואת ולהצלחת אביעוד בן שולמית הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

להצלחת אילן ומיה סבג הי"ו ואחיה משה הי"ו

להצלחת תהילה ואוהד משה אלגרבלי הי"ו והילדים: נעמי, יהונתן, איתמר ויוסף הי"ו

להצלחת מאיר ואורלי רבא הי"ו והילדים: נדב, דנה, נטע עידן ורות לאה ובתם אריאל הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

שיעור תורה לשבת

מרת הראש"ה הנאה רבי **עובדיה יוסף זצ"ל**
נער מתוך שיעור

האם העולם נברא במידת הדין או הרחמים?

שיתוף מידת הרחמים במידת הדין

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ" (בראשית א, א). אמרו רבותינו ז"ל: כוננו לברכה שביקש הקדוש ברוך הוא לברוא את העולם במידת הדין, אך ראה שאין העולם יכול להתקיים במידת הדין, ולכן **שיתף עימה את מידת הרחמים** (בראשית רבה יב, טו), שנאמר: "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאֵם, בְּיוֹם עָשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם" (בראשית ב, ד). השם "אלהים" לבדו, כמו בפסוק "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים", מסמל את מידת הדין. אך לאחר מכן שיתף את מידת הרחמים, כפי שנאמר: "בְּיוֹם עָשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם". השם המפורש, ה', הוא מידת הרחמים, כנאמר "יְיָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ" (שמות לד, ו).

דין בשמיים ורחמים בארץ

באמת, **אצל הקדוש ברוך הוא אין מחשבה ומעשה סותרים זה את זה**. "לא איש אֵל וְיִכָּבֵד וְכֵן אֵדָם וְיִתְנַחֵם" (במדבר כג, טו), לא שייך אצלו שינוי. אלא בוא וראה, בתחילת הבריאה כתוב "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם". כלפי השמיים, שבהם המלאכים, נהג הקדוש ברוך הוא במידת הדין, "אלהים". אך בהמשך כתוב "בְּיוֹם עָשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ". בני האדם, הנמצאים פה בארץ, הם בעלי חומר וזקוקים תמיד לרחמים. אי אפשר להתנהג עימם רק במידת הדין, כי יש להם חומר עכור, ויצר הרע מסית ומדיח, ולכן הם זקוקים למידת הרחמים. לעומת זאת, מה שהתחיל הקדוש ברוך הוא במידת הדין, הוא קיים כלפי המלאכים. מלאכי השרת, "גִּבּוֹרֵי כֹחַ עֲשֵׂי דְבָרֵי" (תהילים קג, ו), אין להם יצר הרע, אין ביניהם קנאה ואין פגע רע, ולכן עימם מתנהג הקדוש ברוך הוא במידת הדין.

ה' מדקדק עם חסידיו כחוט השערה

גם עם חסידיו הצדיקים, אשר ה' קורא, מתנהג הקדוש ברוך הוא במידת הדין. כמו שאמרו חכמינו ז"ל: כוננו לברכה על רבי חנינא בן דוסא: "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת" (תענית כד, ב). על כך נאמר "וְסִבִּיבּוֹ נִשְׁעָרָה מְאֹד" (תהילים ג, ג) - הקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו, הצדיקים, כחוט השערה (יבמות קכא, א). כמו שנאמר בפסוק אחר: "וְכִן־אֶתָּה עֲבֹרֶתָךְ" (תהילים צ, יא) - ככל שאדם יותר ירא שמיים, כך הקדוש ברוך הוא מדקדק עימו יותר, ואם עשה דבר קטן, הוא נענש עליו.

אפילו הצדיקים שנמצאים בעולם העליון, לאחר שכבר זכו לגן עדן, כשמגיע הזמן להעלותם למדרגה גבוהה יותר, דנים אותם מחדש. לפי מדרגתם הגבוהה, מדקדקים עימם בדברים שמצד הדין אינם חטא, אך מצד החסידות היה עליהם להיזהר בהם. מענישים אותם על כך במסגרת מידת החסידות, ואחר כך מעלים אותם. כך **כותב רבינו האר"י ז"ל**.

הקדמת החסד לדין - "וְרִב־חֶסֶד וְאֱמֶת"

לכן, לגבי מלאכי השרת בשמיים נאמר "אלהים" לבד, מידת הדין. אך לגבי הארץ ובני האדם, נאמר "ה' אלהים", שהקדים מידת הרחמים למידת הדין, כפי שאומר המדרש: **אך מה הכוונה "הקדים" מה זה משנה בסדר הזה מי נמצא לפני מי?**

אלא ההסבר הוא כך: הגמרא (ראש השנה יז, ד) דנה בפסוק "וְרִב־חֶסֶד וְאֱמֶת" (שמות לו, ד), אילפא, חבירו של רבי יוחנן, הקשה: מדוע כתוב קודם "רב חסד" ואחר כך "אמת", הרי "אמת" זו מידת הדין? היה צריך להיות כתוב "ואמת ורב חסד". **מסביר רש"י** (שם) שבתחילה הקדוש ברוך הוא רוצה לשפוט את האדם באמת, אך כשהוא רואה שאינו יכול לעמוד בכך, הוא נוהג עימו לפנים משורת הדין ועושה עימו "רב חסד". אך עדיין, מדוע הפסוק מקדים את החסד?

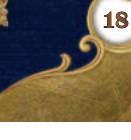
הביאור הוא כפי שאומרת הגמרא במסכת פסחים (קט, ב): "הודו לַיְיָ כִּי־טוֹב" - שגובה חובתו של אדם בטובתו". כלומר כשהקדוש ברוך הוא רוצה

להעניש אדם, "אין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה" (ויקרא רבה יז, ד). הוא אינו פוגע בגופו של האדם, חס ושלום, אלא בממונו. אם אדם חטא ומגיע לו עונש, מה עושה הקדוש ברוך הוא? ראשית, הוא נותן לו ממון, כדי שיהיה ממה להיפרע ממנו. אם אין לאדם כלום, כיצד ייפרעו ממנו? לכן הוא נותן לו ממון, ורק לאחר מכן גובה את אותו הממון כחוב. "וְיִתֵּן יְיָ לְקַח, וְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ" (איוב א, כא). הגמרא מושיכה ומפרטת: "עשיר בשורה, עני בשיון, אלמנה בתרגולתה, יתום בביצתו", כל אחד לפי עושרו.

לדוגמה, אדם עשיר שאשתו מבקשת ממנו חלב טרי לילדים, קונה פרה הולנדית משובחת. המשפחה נהנית מהחלב והילדים מתחזקים. לאחר זמן, אותו אדם חוטא. הקדוש ברוך הוא שנתן לו את הפרה, גורם למותה. האיש בוכה ומצטער, אך עליו להבין שזהו "הודו לה" כי טוב, שגובה חובתו בטובתו". הקדוש ברוך הוא קודם כול נתן, ורק אחר כך לקח בתורת חוב. זהו הפירוש לפסוק "וְרִב־חֶסֶד וְאֱמֶת": קודם כול הקדוש ברוך הוא עושה "רב חסד" ונותן לאדם ממון, ואחר כך, ב"אמת", הוא גובה את חובו.

המשל על יועץ המלך

אם כן, גם דברי אילפא, שאמר "בתחילה באמת ובסוף רב חסד", נכונים. כיצד?
נסביר זאת במשל אחר מהמדרש. היה מלך שהיה לו יועץ חכם ונבון, שהיה אוהב עליו כנפשו. יום אחד, אותו חכם נתפס בהעלמת מס, והובא למשפט. השופטים, מתוך הבנה שכולם שווים בפני החוק, גזרו עליו קנס של מאה דינרי זהב, שישולמו תוך 30 יום, ואם לא - שישה חודשי מאסר. החכם, שהיה איש מכובד, התבייש מהמחשבה על מאסר והחל לחפש הלוואות, אך ללא הצלחה. המלך, שידע על צרתו, לא רצה לראות את אוהבו מושפל. בלילה שלפני היום ה-30, הוא קרא לאחד מעבדיו ואמר לו: "קח ארנק ובו מאה דינרי זהב, לך לביתו של החכם,

זמירות לשבת

הַדָּךְ קָמִי חֵי א-ל קָנָא, בְּמוֹצַיִת לַיְיָ וּבְמִנְחָה, וְנִרְחֵב פֶּה נְמַלְאָנָה, לְשׁוֹנֵנוּ דְּלִי רִנָּה: דְּעָה חֲכָמָה לְגַפְשָׁךְ, וְהִיא כְּתָר לְרֵאשֶׁךְ. נִצֵּר מִצִּוְתֵי א-לֵהִי, שִׁמְרֵ שְׁבֶת קִרְשֶׁךְ:

דְּרֹר וּקְרָא לְבָנֵי עַם כְּתָה, וְיִנְצְרֶכֶם כְּמוֹ כְּכָתָה. נַעֲמִים שְׂמֵכֶם וְלֹא יִשְׁבֶּתָה, שְׂבוּ נִחוּ כְּיוֹם שְׁבֶתָה: דְּרוֹשׁ גִּי וְאוֹלָמִי, וְאוֹת יִשְׁעַ עֲשֵׂה עִמִּי. נִסְעַ שׁוֹרֵק בְּתוֹךְ כְּרָמִי, שְׂעָה שְׂעֵת בְּגִי עִמִּי:

דְּרֹךְ פִּזְרָה בְּתוֹךְ בְּצִרָה, וְגַם בְּכָל אֲשֶׁר נִבְרָה. נִתֵּן צָרִי בֶּאֱפֶךְ עֲבָרָה, שְׁמַע קוֹלִי כְּיוֹם אֶקְרָא: א-לֵהִים תֵּן כְּמִדְרֵי הַר, הָרִים שְׂמָה בְּרֵאשׁ תִּתְהַר. וְלְמַהֲרִי וְלְנִזְהָרָה, שְׁלֹמִים תֵּן כְּמִי נִהָרָה:

אֲשִׁיר לֹא-לֵי אֲשֶׁר שְׁבֶתָה, מִמַּלְאָכֶתָה בְּיוֹם שְׁבֶתָה. נִתְּנָה לְעַם כְּכָכָתָה, עֵין תִּמְרִי וְנִצְרָנָה. שְׂמָרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁבֶתָה כִּי, אוֹת בִּינִי וּבִינֵיכֶם הוּא: מִקְבָּר הוּא מִכָּל יָמִים, כִּי בּו שְׁבֶתָה צוֹר עוֹלָמִים. יִנּוּחַ בּו לֵב עֲנוּמִים, שְׂמָה יִשְׁמַחְנָהוּ: שְׁבֶתָה קִרְשׁ יוֹם מְנוּחָה, בּו נָסוּ יָגוֹן וְאַנְחָה. עַם א-ל בְּהִשְׁקָט וּבְבִשְׁתָּה, שְׁבֶתָה עֲנֵג וּקְרָאוּהוּ: הָא-ל אֲשֶׁר חָתַר בְּנֵה, שְׁבֶתָה קִרְשׁוֹ הִנְחִילָנוּ. מִן הַעַמִּים הִבְדִּילָנוּ, לְהוֹיֵת לָנוּ לֹא-לֵהִים הוּא: הַלְלוּם רַחֵם יִפְגְּחוּ, לְכַבֹּד שְׁבֶתָה כִּי בּו נָחוּ. כִּל יִשְׂרָאֵל בּו יִשְׁמָחוּ, שְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים הוּא: חֲזַק וְשִׁלַּח מִשִּׁיתָנוּ, וְיָשִׁיב אֶת שְׁבִיתָנוּ. וְאִן נִשְׁבֹּת שְׁבִיתָנוּ, עוֹלָם שְׂכָלוֹ שְׁבֶתָה הוּא:

לעילוי נשמת
שלמה (מומי) סבא
בן **מזל ז"ל**
נלב"ע י"ד סיון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ניב בן קורגי ובמוני
סוורי ז"ל
נלב"ע י"ב אדר א' ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מתתיהו לוי
בן מורי **דוד ושדרה ז"ל**
אסתר לוי
בת **רחמים וחביבה ז"ל**
תנצב"ה

יחיא סמך
מחבבי תימן

19

שיעור הלכה

הרה"צ עידן בן-אפרים שליט"א

שניים מקרא ואחד תרגום

שבת שלום. כדרכנו מדי שנה, לרגל התחלת ספר בראשית, נתחזק במצוות 'שניים מקרא ואחד תרגום'.

חיוב הקריאה ומעלותיה

אף על פי שאדם שומע כל שבת את קריאת התורה בציבור, תיקנו חכמים שחייב לקרות לעצמו את פרשת השבוע שניים מקרא ואחד תרגום (ברכות ח: שולחן ערוך רפה, א). והיא חובה כתפילה, ואינו מובן מדוע ישנם אנשים, ואפילו בני תורה, שמזלזלים ואינם נזהרים בכך (הגרי"ש אלישיב זצ"ל), ומי שאינו קורא, נקרא עברייני, לפי שעובר על דברי חכמים (הגר"ח קנייבסקי זצ"ל).

והקורא בזמן, זוכה שמאריכים לו ימיו ושנותיו (ברכות שם), והיא סגולה ליראת שמיים (אור זרוע, שבת ס"ב מב ממדרש), וכתבו המקובלים שעל ידי כך זוכה להכנסת תוספת נשמה יתרה ומושך עליו רוח טהרה מלמעלה (כף החיים, לב). ולא יחוש על הזמן במה שנוגע לעבודת ה', כי לכך נוצר (שם, יד), ואפילו תלמיד חכם החושק בתלמודו, אל יפגע מלהשלים פרשיותיו עם הציבור (תשובות הגאונים [ליק] ס"ז בשם רב מתתיה גאון, הובא בחזון עובדיה ש).

הטעם לקריאה

בטעם הקריאה כתב בספר החינוך (בסוף הקדמתו), שהיות שמצוות לימוד התורה היא יסוד שכל המצוות נשענות עליו, שיעד האדם המצוות ויקיים אותן, על כן קבעו חז"ל (בבא קמא פב.) לקרות בתורה בשבת בבית הכנסת לעורר לב האדם עליהן, וכן לקרוא שניים מקרא ואחד תרגום, כדי שישכיל בדברים יותר בקלות אותם בביתו. עד כאן לשונו.

ואף שבימינו אין כל הציבור מבין את התרגום, ולכן לא מתרגמים את הפרשה בקריאה בציבור (שו"ע קמה, ג), בכל זאת, לגבי שניים מקרא יש לקרוא את התרגום אף שאינו מבינו כלל (עיין כה"ח כ כב; הליכות עולם ג, נה), שהרי התרגום זכה שניתן בסיני (מגילה ג, כמובא בבית יוסף, ושעדיף מפירוש רש"י).

ואונקלוס לא הוסיף דבר מדעתו, אלא שנשתכח התרגום והוא חזר וייסדו (רש"י קידושין מט סע"א), ויש בו סוד כמוס (כה"ח ב), וגם הרבה עומק בפשט כיצד למד את התורה.

כאן המקום לציין לשבח את מדור פרשת השבוע 'אבות ובנים' בגיליון הנפלא שלנו 'משכן שילה'. המדור אינו לקוח משום ספר והוא פרי עבודה של העורכים הנכבדים, ומגשים לציבור מדי שבוע את הפרשה בצורה ברורה השווה לכל נפש, בליווי ציורים, תרשימים וטבלאות. ידוע לי על גגנות ומורות שנעזרות בו להוראת הפרשה, וכן בעלי תשובה שאין להם רקע מספיק, לומדים את המדור בעניין רב, וגם תלמידי חכמים ימצאו בו דברי חפץ, בפרט בפרשיות הסבוכות. אשריהם ואשרי חלקם שמזכים את הרבים.

נשים

נשים פטורות מקריאת שניים מקרא ואחד תרגום, לפי שפטורות ממצוות תלמוד תורה (הליכ"ע ג, נד; חזו"ע, שכן). ואשה שרוצה לקרות, תבוא עליה ברכה, ומקבלת על כך שכר כמי שאינה מצווה ועושה (חזו"ע שם על פי רמב"ם תלמוד תורה א, יג וש"ע יורה דעה רמו, ו).

ומה טוב שאישה תקרא לכל הפחות פעם אחת את הפרשה, כי התורה היא יסוד היסודות, ואיך ייתכן שלא תתמצא בתורה ומוסריה? וזה חשוב יותר מקריאת תהילים ופרקי שירה. ישנן נשים שאינן יודעות אפילו דברים בסיסיים כמעשה בראשית, אברהם והמלכים, רחל ולאח, יוסף ואחיו ועוד, ואפילו אינן יודעות מהי פרשת השבוע ואיזה חומש נקרא עתה בציבור.

קטנים

לגבי חינוך ילדי הקטנים למצווה זו, הנה האחרונים דנו אם חייבים לחנך קטן במצוות דרבנן (שם, שה ד"ה והנה), אבל לגבי שניים מקרא שקריאתם היא מדין תלמוד תורה, אם כן לגבי האב הרי זה בכלל החיוב ללמד את בנו תורה, ואף על פי שאפשר לקיים המצווה על ידי לימוד דבר אחר, עדיף יותר לקיים השלמת פרשיותיו עם הציבור (שם, שה; הליכות שלמה יב, לו; שו"ת אדרת תפארת ח"ד ד, ג ו"ח מב, ב).

אינו יכול לקרוא - סומא, או חולה שעניו

כואבות, או מי שאינו יודע לקרוא, בכל זאת חייבים לשמוע קריאת שניים מקרא ואחד תרגום מפי איש המחוייב בדבר, ויוצאים ידי חובה מדין 'שומע כעונה' (סוכה לח:), שהרי גם אדם שמצטער חייב בקיום המצוות, כמו שמצינו שמי שהיה מזיק חייב לשתות ארבע כוסות בליל הסדר (שו"ע תעב, א), ורק לגבי סוכה שקיימת הלכה של "תשבור" כעין תדורו המצטער פטור (סוכה כז; שו"ע תרמ, ד).

ויכול גם לחזור ולקרוא אחרי המקריא, כי ההלכה שאמרו "דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בעל פה" (גיטין ס.) מתייחסת רק לגבי להוציא אחרים ידי חובתם ולא כשקורא לעצמו (חזו"ע שכן).

אבל

אבל, אף על פי שאסור בלימוד תורה, מותר לו לקרוא בשבת שבתוך ימי אבלו שניים מקרא, שמכיוון שמוטל עליו חיוב להשלים פרשיותיו עם הציבור הרי זה כמו שמוותר לו לקרוא קריאת שמע (שו"ע י"ד ת, א) (וגם אם מסתיימת האבלות לפני יום רביעי, לא ידחה את הקריאה, כי לתחילתה יש לסיימה עד מנחה של שבת, כבסמוך. חזו"ע שו"ד ד"ה ותבט, ואבלות ב, ר), אבל יימנע מלקרוא פירוש רש"י שהרי אינו חיוב גמור, אפילו אם רגיל בכך כל שבת (חזו"ע שם).

זמן הקריאה

על פי הפשט זמן קריאת שניים מקרא ואחד תרגום הוא החל מזמן תפילת מנחה בשבת, שאז מתחילים לקרוא את פרשת השבוע הבאה (משנ"ב רפה, ז), ונכון יותר שלא לקרוא בליל שבת (אם לא שומנו דחוק. שו"ת יביע אומר ח"ו חאו"ח ל, ה). ומצווה מן המובחר להשלימה קודם שיאכל בשבת (שו"ע ד; חזו"ע ש בהערה א), דהיינו שיקראנה בבוקר (גר"י, ו) קודם הקידוש (כן איש חי ש"ש לך לך, יא). ואם לא השלים קודם האכילה, ישלים לאחר האכילה עד זמן תפילת מנחה גדולה, ואם לא השלים עד אז, יש אומרים שיכול לקרותה עד יום רביעי, ויש אומרים עד שמיני עצרת (שו"ע ד).

זמירות לשבת

בוקרי ימים ימימה,
לעולם לא אשכח.
בהיותי תוך עיר-מגדל חומה.
לעולם לא אשכח.
מקדש עומד על תליו,
ועם ישראל וחייו.
ועקשן מקדש חלל טמאו.
לעולם לא אשכח.
משך ארבע מאות שנים,
ישבו ישראל שאננים.
תפשיים תחת יד מענים ושונאים,
לעולם לא אשכח.

ידידי השכחת, חנותך בבין שדי.
ולקח מקרתני, צמיתות למעבדי:
ידידי השכחת:
הלא אז בארץ לא ירועה, ורפתיה,
ושעיר וזה פארן. וסיני וסין עדי:
ידידי השכחת:
ותיו לך דודי ותי, רצונך בי,
ואיך תחלק עתה. כבודי לבל עדי:
ידידי השכחת:

לעילוי נשמת
מישל דוד בן
אנדרי מלכה ז"ל
נלב"ע ד' סיון ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יוסף חרילק
בן אשר וחיים ז"ל
נלב"ע א' חשוון ה'תשפ"א
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יעקב שיטריט
בן זוהרה ז"ל
נלב"ע כ"ד שבט ה'תש"פ
תנצב"ה

לשבת למעשה

הגר"א היה נוהג

לקרוא חלק מהפרשה בכל יום

אחר התפילה ומסיימה בערב שבת (משנה

ברורה, ח; וכן נהג החזון איש זצ"ל, כמובא בארחות רבינו א,

רלד, ובספר אלא ד' אמות ל, ה מובא שעשה

כן רק בסוף ימיו מחמת הקושי; וכן

תיקן הגר"א אליהו לופיאן זצ"ל

בישיבת 'כפר חסידים', כן

נהג הגר"ש אלישיב זצ"ל).

ועל פי המקובלים יש

לקרותה ביום שישי

(שער הכוונות דס"ב ע"א; בא"ח

ש"ש לך לך, יא), וחסידים

ואנשי מעשה קוראים

אותה ביום שישי אחר

תפילת שחרית בעודם

מעוטרם בציצית

ותפילין (כה"ח, כד).

אולם אם מחמת ריבוי

הקריאה, הדבר גורם לו

לקרוא בלא הבנה או בלא טעמים

(ונדבר על חשיבות הדברים בהמשך), מוטב שיחלק

את הקריאה לימות השבוע, כי אין להחמיר

כדברי המקובלים על חשבון טעמה העיקרי של

התקנה (ואם רוצה להחמיר, יחזור ויקרנה ביום שישי. עיין

כה"ח, טז וסוף לב).

אופן הקריאה

קורא פעמיים מקרא ואחר כך פעם אחת תרגום

(עי' משנ"ב ב: כה"ח, ו; כתב השל"ה, שבת פרק נר מצווה אות

יג, שטעות היא לקרוא מקרא, תרגום ומקרא. אבל כך היה

מנהג החזון איש. אלא ד' אמות ל, ה), ולא יקדים פסוק

מאוחר לפסוק המוקדם (משנ"ב ו), ואם הקדים,

ראוי לחוש ולחזור לקרוא את הפסוקים כסדר

(חזו"ע שג בסוף הדיבור הראשון, משום שדעת רבי דוד עראמה

שלא יצא ידי חובה; כה"ח טו), זה מצוי לפעמים כאשר

בטעות דילג איוה פסוק, וצריך לשים לב לדבר.

ואם יש בכך טורח רב, די שישלים את הפסוק

שדילג (ורצוי שיקרא עימו עוד שלושה פסוקים. שיעורי
הגר"ש"א שם, מג).

ואם מסופק להיכן הגיע בקריאה, יחזור ויקרא

(חוט שני, שבת ד, פפ"ז סק"א ד"ה מי; תפארת ההלכה פ"ג אות

לג; שו"ת שבט הקהתי ה, סט הובא בפסקי תשובות סוף הערה

5). וכשמסיים את הקריאה בתרגום, יחזור ויקרא

את הפסוק האחרון בפרשה מקרא בלבד (מגן

אברהם, א; כה"ח ג ו-ל; חזו"ע שו. אבל הקורא מקצת הפרשה

כל יום, אינו צריך לחזור על המקרא. תפארת ההלכה

שם סוף הערה 48).

הפסקה בקריאה

טוב שבשעת הקריאה

לא יפסיק בדיבור לשום

עניין (משנ"ב ס"ק ו),

ואפילו בדברי תורה

(כה"ח, טו לב). אם באמצע

קריאת שניים מקרא

ואחד תרגום נעשה

צמא מאוד לשתות,

מותר להפסיק ולברך

תחילה וסוף (שם, טו), וכן

לברך 'אשר יצר' (אם לא

שהוא סמוך לסיום הקריאה.

שו"ת בית ההוראה, ח"א, 335), כל

שכן שמותר להשיב דבר הלכה

(ילקוט יוסף שבת א-ד שם, סי"ג), וכן מותר

להפסיק לכל צורך מצווה (חזו"ע, ש). והוא הדין

להפסיק מפני הכבוד או לצורך חינוך הילדים,

כגון שנמצא בבית ורואה שמתנהגים שלא כראוי

וצריכים התייחסות.

קריאה בהבנה

יש להשתדל לקרוא את הפרשה בהבנה, ורבינו

בתי כתב לעורר את האדם המתאחר מלהבין

ספר תורת האלהים, שהרי אילו היה מגיע אליו

ספר ממלך בשר ודם, והיה מסופק בהבנתו מחמת

הכתיבה, המילים או עומק דבריו, היה מצטער

צער גדול ונותן כל ליבו ושכלו עד שיבין כוונתו.

ואם כן, כמה חייב לעשות כפול מזה עד שיבין

ספר אלוהיו (חובות הלבבות, שער חשבון הנפש פ"ב).

והמלאך המגיד של מרן רבינו יוסף קארו

זצ"ל (מחבר הבית יוסף והשולחן ערוך), הזהירו שלא

לקרוא את הפרשה במרוצה כחזו"ע על הגחלים
לפרוק עול מעליו, אלא לקרואה בנחת, להרגיש
בדקדוקה ולתרוץ אותם, ומה שלא יוכל לתרוץ,
יעיין במפרשים (מגיד מישורים, ישעיה טו). כל שכן
שלא יקרא בלי כוונה ובדרך חטיפה ומרוצה,
בלא להתבונן בפירוש התיבות (ביאורים והנהגות,
ימים נוראים, טג).

כיום ישנם ספרים המבארים את הפרשה וכן
את פירוש רש"י (מקרא מפורש ו'שפה ברורה' בהוצאת 'עוז
והדר'; מקרא ורש"י כפשוטו; חומש ורש"י יסוד מלכות; ש"מה
בפיהם; דעת מקרא), ורצוי מאוד להשתמש בהם (עיין
משנ"ב, ה וכה"ח, כ), ומכל מקום יוצא ידי חובתו אף
אם קרא בלא הבנה.

לימוד רש"י

ירא שמיים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י
(שו"ע שם, ב), ואין הכרח לקרואו בפיו אלא די אף
בהרהור (חוט שני, שבת ד ס"פ פו). הסיבה לקרוא את
פירוש רש"י היא כי התרגום יש לו מעלה שניתן
בסיני וגם מפרש כל מילה. ופירוש רש"י יש לו
מעלה שהוא מפרש את העניין על פי מדרשי חז"ל
יותר מהתרגום. וראוי שכל אדם ינהג כן, כי ישנם
המוני פסוקים בתורה שאי אפשר להביןם כלל
בלי רש"י (משנ"ב שם, ו).

טעמי המקרא

טעמי המקרא הינם הלכה למשה מסיני (גדרים
לו ע"א-ב; ספר חסידים, שב), ועל פי הקבלה שורשם
גבוה (שהם שם ע"ב. עץ חיים ש"ה פ"א) כנגד עולם
האצילות, הגבוה ביותר מכל העולמות (שם ש"ט
פ"ב), ולכן כתבו הפוסקים שצריך לקרוא שניים
מקרא בטעמים (ספר היראה אות שד; שער המצוות, פ'
ואתחנן; משנ"ב ס"ק ב יז ועוד), וחלילה להימנע מלנגנם,
ואפילו אחד מהם, אלא שאין זה מעכב ובדיעבד
יצא ידי חובה אם קרא בלא טעמים (משנ"ב ז). אבל
את התרגום יש להקפיד לקרוא בלי טעמים (שער
המצוות שם; כה"ח יב; חזו"ע שו), וכל המוסיף לקרואו
עם טעמים - גורע (שו"ת תורה לשמה סי' תו). ומכאן
יראה אדם גודל החובה ללמוד וללמד את בניו
טעמי המקרא, ולא כאותם שאינם משגיחים על
זה (חזו"ע שו; הליכות ג, נז).

ה' יזכנו לקיים מצות שניים מקרא כראוי, ללמוד
וללמד, לשמור ולעשות ולקיים, אמן.

רבי
אברהם אלקנה שפירא
הרב הראשי לישראל

רבי
חיים עזריהו פיינשטיין
מבשרי תורת חסידות

רבי
שמואל יהודה פיינשטיין
הרב הראשי לישראל

רבי
יהושע טייטלבוים
מחבר ספר 'היראה'

רבי
שמואל פיינשטיין
מחבר ספר 'היראה'

רבי
שמואל פיינשטיין
מחבר ספר 'היראה'

רבי
שמואל פיינשטיין
מחבר ספר 'היראה'

זמירות לשבת

חיש חיש אלופי, ישעך א-י-ה, דר מרום והפלא,
חסדך א-י-ה. א-לי א-י-ה, א-נא א-י-ה
חסדך א-י-ה:

הרם לעד נסי, מלא רחמים, מלא רחמים.
בך שמי מחסי, שוכן מרומים, שוכן מרומים.
הפלא שוכן מעלה, חסדך א-י-ה, חיש לעם
סגולה, ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

שוכן שמי שחק, נורא עזירות, נורא עזירות.
ממני אל תרחק, עושה גדולות, עושה גדולות.
קרב לעם נבדל, חסדך א-י-ה, ולעם לא יתבדל,
ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

מלך על כל עזרין, צור עושה אורה, צור עושה אורה.
עמוד לעם אביון, אריך אקרא, אריך אקרא.
עיניו כרש שואל, חסדך א-י-ה, מקוה יום ויליד,
ישעך א-י-ה: א-לי א-י-ה וכו'.

יהלומה יהלומה, יהלומה יהלומה.
א-רצנו תהלה, א-רצנו תהלה:
יהלומה וכו'.

א-להי דר מרומים, בנה ביתך ב-רמים.
מתי בו לך אקריב, קרבן ראשית תרום:
יהלומה וכו'.

יחיד ואין לך שני, דלני ושמרני.
ברשא תרביצני, יודע תעלומה:
יהלומה וכו'.

י-ה רצה לתפלת, בשבת מנוחת.
והקשב לשועתי, בזכות תורת תמימה:
יהלומה וכו'.

שיום לכן דודי, הצה והארמון.
שיום לך מאת, רקח כמו רמון:
לקראת אחותך ריון, צא נא להושיעה.
וצלח בכן ישי, רבת בני עמון:
מה לך ופחית, ותעוררי אהבה.
ותצילי קולך, במעיל קול עמון:
העת אשר תחפין, אהבה אחישנה.
עתה ועליך, ארד כסף תרמון:

משכן שייף

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שולמית סלאמה
בת אברהם ז"ל
יפת חסן בן יהודה ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דבורה בת אסתר ז"ל
בן ציון בן דבורה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

תנאי וגילוי דעו

באדיבות הרה"ג ינון עוב

(עיקר התנאים המובאים הם על פי הגיליון הנפלא בשם 'התנאי לשנה טובה ומתוקה')

מה טוב ומה נעים שבתחילת כל שנה יאמר כל אדם את התנאים הבאים, ובכך יפתור לעצמו הרבה בעיות הלכתיות, הן בחלק אורח חיים והן בחלק יורה דעה.

הבהרה: אין מטרתנו בעמוד זה לפסוק הלכה או להכריע בין שיטות הפוסקים, אלא כל אחד מחיוב לעיין בנימוק ההלכה כדי להבין את התנאי שהוא מוציא ספיו, ועליו לפסוק כפי רובותיו. תנאים אלו נכתבו לדעת הפוסקים הספרדים. מקורות: ספאט חוסר מקום, השמטנו את רוב המקורות של התנאים המופיעים כאן. המעניין לקבל את המקורות ישלח למערכת ובעלה בלי מדר נשלח אליו את הקובץ המלא. בתחילת כל שנה טוב שיתנה האדם:

ועוד אני מתנה שאוכל לחלק את הצדקה כרצוני.

ועוד אני מתנה שהכסף לא יהיה שייך לבעלי הקופות בזמן נתינת לקופה, כדי שאם ארצה ללחוש מקופה אחת רשאי.

יג. אני מתנה שלא יחול שם נדר וצדקה על כספי צדקה שעלה בדעתי לתת או כאשר עשיתי מעשה כדי לתת אך בפועל הדבר לא התאפשר, אלא רק כשתגיע הצדקה לעני יחול על הכסף שם נדר וצדקה.

יד. אני מתנה שאוכל לעשות במעות המעשר כל מצווה שארצה כפי ראות עיניי. [עיין בשו"ת 'ח"ג סי' עו]. והוסף שאם לא התנה כן בפירוש, יעשה הורה בפני שלושה על שלא אמר שהוא מפרש המעשר בלי נדר, ואחר שיתיר לו, יתנה התנאי הנ"ל. ואם דחוק כלכלית, יתנה מראש שיתן המעשר רק לאחר יציאתו הצדקה ביתו. עכ"ל.

טו. אני מגלה דעתי שהמסים שאני משלם לממשלה והארנונה שאני משלם לעירייה, אם התחייבתי בהשבת גזילה הריני מכוון שכסף זה ילך לצורכי הרבים, ואם לא - רצוני שכסף זה ילך למטרות צדקה.

טז. אני מגלה דעתי שבכל פעם שאקנה כלי חייב טבילה שמכיל בתוכו אוכל, כמו קופסה או צנצנת וכיוצא בזה, אין כוונתי לקנות את הכלי אלא רק את התכולה. [והנה אם לאחר השימוש רוצה להשתמש בכלי שוב, עיין בשו"ת ויצבור יוסף בר (ח"ב ע"פ פא) שהורה לו מרן הרב עובדיה יוסף צוקיל שצריכים טבילה בלא ברכה. וכע"ז עיין בהליכ"ע (ח"ז ע"פ רמא והלאה)].

יז. גילוי דעת לתלמידי חכמים, זקנים והורים: הריני מגלה דעתי שאני מוחל על כבודי מחילה גמורה לכל מי שחייב לקום לכבודי ולא יעשה כן. [ועיין בילקוט יוסף (כבוד אב ואם פ"ד סי' י) שאף על פי שמחל לפלגו על הקימה בפירוש, מכל מקום פעמים שספני מראית העין יצטרך לקום, ספני שאחרים לא יודעים על כך שמחל לו].

יח. אני מגלה דעתי שאם יונה תטיל ביצים ברשותי, כגון בחצר, על אדן החלון, במרפסת, על מנוע המזגן וכדומה, ככוונתי שלא לזכות בביצים כלל מדין חצר המשתמרת.

יט. הריני מגלה דעתי שכל הנהגה טובה, מנהג טוב, גדר, חומרא או פרישות שאננה, בין שאננה פעם

'אלוקים' כוונתי שהוא תקיף, בעל היכולת ובעל הכוחות כולם, עילת העילות וסיבת הסיבות. [עיין בילקוט יוסף (ד"ה השכמת הבקר סי' ה) והוסף שלובי קריאת שמע ובכרה ראשונה של שמונה עשרה לא יסמך על תנאי זה, אלא ישתדל בכל פעם לכוון להדיא].

ט. אני מתנה שכאשר אברך ברכת 'בורא מיני מזונות', או 'בורא פרי העץ', או 'בורא פרי האדמה' או 'שהכל נהיה בדברך', תהיה כוונתי לפטור את כל סוגי המאכלים שברכתם שווה למה שברכת, בין שנמצאים בבית ובין שיביאו לי מבחוץ, וגם אם אותו המין חשוב יותר או חביב יותר בעיניי. [ואם לא כיוון או שלא התנה - נקטינן ספק ברכות להקל, כמבואר בחזון עובדיה (ברכות ע"א קע"ח - קע"ט). ועוד מבואר בחזון עובדיה (שם ע"א ק"פ) שאם לא כיוון בפירוש לפטור במין שאינו חשוב או אינו חביב את המין החשוב או החביב, חזר ומברך].

י. אני מתנה שבכל פעם שברצוני לברך ברכה מסוימת, אך אני ממתין לחברי שיברך אותה ברכה ואענה אמן אחריו - שתהיה כוונתי שלא לצאת ידי חובה בברכתו מדין שומע כעונה, אלא אֶבְרַךְ בעצמי.

יא. אני מתנה שבכל פעם שאֶבְרַךְ 'מוציא לחם מן הארץ' תהיה כוונתי לפטור בברכה זו גם פת הבאה בכיסוני (עו"ט) שאוכל בתוך הסעודה. [ויותר טוב לכתחילה שלא לסמך על תנאי זה, אלא לברך לפני הסעודה על מיני מזונות (פירות ומבשר)].

או לברך בתוך הסעודה 'בורא מיני מזונות' על מאכל שאין לו חומר של פת (כמו ביסלי וכיוצא), או אפילו ברכת שהכל בתוך הסעודה על סוכריה וכדומה, כמבואר בבן איש חי (שנה א' פרשת פנחס סכ"ב). ויכוון לפטור לא הפת הבאה בכיסוני שאוכל בסעודה].

יב. אני מתנה שבכל פעם שאתן צדקה לקופת הצדקה שבביתי אין כוונתי שהמעות יהיו הקדש לצדקה בנתינת לקופה, אלא רק שהכסף יינתן לעני.

א. אני מתנה שאין רצוני לקבל את השבת בהדלקת הנרות, אלא אם כן אומר בפירוש, או אתכוון שרצוני לקבל את השבת בהדלקת הנרות.

ב. אני מתנה שאם אצטרך להשתמש בשבת במתי החשמל [כאשר החשמל כבוי] ובזוי שיעון השבת - שלא ייחשבו כמקוצה [ותנאי אחד מועיל לכל השנה, אך טוב להתנות בכל ערב שבת בפיו].

ג. אני מתנה שאוכל לטלטל בשבת את הפמוטים, ובשבת חנוכה את החנוכיה, אם ארצה לטלטלם לאחר שייכבו הנרות שדלקו עליהם.

ד. אני מתנה שכוונתי לצאת ידי חובתי בתפילין שהן אמת על פי ההלכה: אם התפילין של רש"י הן אמת - אני מתכוון לצאת בהן ידי חובה, והתפילין של רבינו תם לא יהיו אלא כרצועות בעלמא. ואם התפילין של רבינו תם הן אמת - אני מתכוון לצאת בהן ידי חובה, והתפילין של רש"י לא יהיו אלא כרצועות בעלמא. ואם שתיהן אמת להלכה - אני מכוון לצאת ידי חובה בשתייהן. ובברכה שאברך על התפילין של רש"י אני מכוון לפטור את התפילין של רבינו תם.

ה. אני מתנה שהברכה שאברך על התפילין תהיה תקפה אך ורק עד כניסתי לבית הכיסא, ולאחר שאצא מבית הכיסא, אם אחזור להגות - אוכל לברך שוב.

ו. אני מתנה שבכל פעם שאֶבְרַךְ על טלית גדול תהיה כוונתי בברכה זו לפטור את הטלית קטן שעליי.

ז. אני מתנה שבכל פעם שאברך על הטלית תהיה הברכה תקפה גם אם אוריד את הטלית מעליי לזמן מועט, ולא אצטרך לחזור ולברך עליה שוב.

ח. אני מגלה דעתי שבכל פעם שאזכיר שם 'אדנות', תהיה כוונתי שהוא אדון הכל. ובכל פעם שאזכיר שם 'הויה ברוך הוא', כוונתי שהוא אדון הכל, היה הוה ויהיה. וכשאזכיר שם

זמירות לשבת

בתי צאי מבית כְּבֹא, זמן קרוב עם קדשך וְעֲלֵה:
א-ל מְמָרוֹם חִמָּל עֲלֶיךָ, שֶׁם קִין וְסוֹף לְצִדּוֹתֶיךָ.
רַחֵם חִמָּל א-ל עוֹשֶׁךָ, וְהַשִּׁיב לְךָ אֶת שְׁבוּתֶיךָ.
תִּקְרִי אִם נֶאֱמְנָה אֶת כָּל בְּנֶיךָ, מְרַגְּזִים מִכָּל פֶּה,
שְׂבִיבִים אֲלֶיךָ: בְּתִי צֵא וְכוּ:
בּוֹאֵי כְּלָה אֶל דְּבִירֶיךָ, וְשׁוֹבִי לִימֵי נְעוּרֶיךָ.
וְיִשְׁמַע בְּחֻצוֹת עִירֶיךָ, קוֹל צְהִלּוֹת חֲפּוֹת בְּחֻנּוֹרֶיךָ.
הִבִּישׁ רַעִיָה עֲרִינָה אֶת לְוִיָּהּ, פִּתְחָם מֵלֵא שְׁחוֹק רִנָּה,
שְׂרִים שִׁירֶיךָ: בְּתִי צֵא וְכוּ:

יְחִיד א-ל דְּגוֹל מְרֻבֶּבָה, וְכִרְךָ לְגִבְרָא רַבָּא.
אֲשֶׁר אֶת נַפְשִׁי אֶחָבָה, בְּאֶחָבָה וְכִרְךָ חֶבְדָּה:
ש-דִּי הוּא יְכַרְךָ אוֹתוֹ, וְיִשְׁמֹר בּוֹאֹ וְצֵאתוֹ.
כָּל הַעָם יוֹצֵאִים לְקִרְאָתוֹ, וְיִאֲמְרוּ לוֹ בְּרוּךְ הָבֵא:
עֲלִיּוֹן יְרוֹמָם מְגִלּוֹ, וְהוּא יִתֵּן לְעֶזְרָה לוֹ.
אוֹצְרוֹ חֲשׁוֹב יִפְתָּה לוֹ, וְזָכָה לְאַחֲרִית מוֹכָה:
ו-ה יָקָם כָּל חַיָּו, שְׁנוֹת חַיִּים וְיוֹסֵף לוֹ.
וְיִשִּׁים שְׁלֹם בְּגִבּוֹלוֹ, וְזָכָה לְאַחֲרִית מוֹכָה:

וְהוּא א-לִי וְגוֹאֲלִי, לִבִּי אֲלִיוֹ וְיִחְשַׁק,
אֶתְּה צוּרִי וּמוֹשִׁיעִי, אֶתְּה א-לִי נֶאֱמָן.
אֶתְּה צוּרִי, ו-ה א-לִי קוֹנִי, בְּרַךְ עִם הַנֶּבֶחַ,
אֶתְּה תוֹמָךְ גּוֹרְלִי, בְּכָל עַת וּבְכָל זְמַן,
אִיךְ תַּעֲזֹבֵנִי לְנַפְשִׁי, מוֹל אוֹיֵב הַאֲבָרִי,
מוֹכָה עֲשֵׂה לְמַעֲנִי. א-לִי אֲבִי וְגוֹאֲלִי.
וְהוּא א-לִי וְגוֹאֲלִי, לִבִּי, אֲלִיוֹ וְיִחְשַׁק:
וְהוּא א-לִי וְכוּ:
בְּרַךְ נָא א-לִי, אֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁמוֹר וְהִגֵּן עָלֶיךָ,
בְּרַךְ אֶת כָּל חַיָּיָה, פֶּסַח אֲרַמְנוּתֶיךָ,
אִיךְ לֹא תִרְחַם עָלֶיךָ, מוֹל עוֹמְדִים לְבִלְוִתֶיךָ,
מוֹכָה עֲשֵׂה וְכוּ:
וְהוּא א-לִי וְכוּ:

משכן שילה

להצלחת
מנחם אברהם
ואבישג אזולאי
ומשפחתם ה"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
איתמר בן אלעזר הי"ו
אבינועם בן אלעזר הי"ו
ברוחניות ובגשמיות

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
שלמה ורחל ניאמצ'ק הי"ו
ולרפואת
שרה ניאמצ'ק
בת פורטונה הי"ו

גת פעם בשנה

עובדיה ברכה שליט"א

ומתוקה' היוצא לאור על ידי בית הכנסת וכולל אנכרים 'אור יצחק' - באשדוד.

אחת ודעתי תהיה לנהוג כן תמיד, ובין שאנהג שלוש פעמים, וכן כל דבר מצווה שאומד או אחשוב לקיים או לעשות - הכל יהיה בלי נדר ובלי קבלה. כשארצה אקיים, ושלל ארצה - לא אקיים.

כ. אני מתנה שבכל פעם שאתפלל תפילת שחרית באופן שקריאת שמע עם ברכתיה יהיו אחר זמן מגן אברהם: אם ההלכה כמגן אברהם, אצא ידי חובה בקריאת שמע של הקורבנות, ואם הלכה כמו הגר"א, לא אצא ידי חובה אלא בקריאת שמע שאקרא על סדר התפילה עם הברכות.

כא. אני מתנה שבכל פעם שאצטרף לסעודה עם עשרה אנשים, אוכל להצטרף לזימון בעשרה גם אם נשב בשולחנות נפרדים.

כב. תנאי למי שנצרך לומר קדיש על אדם זה: אני מתנה בתחילת השנה שכל הקדישים אשר אני אומר מהיום ועד סוף שנה אחת, יהיו כולם לעילוי נשמת המנוח (וא המנוחה). ודי בזה.

כג. תנאי למי שאומר קדיש על קרוביו: אני מתנה שאם יבקשו ממני לומר קדיש על אדם זה אחר, שהקדיש יעלה לשני הנפטרים, ולא אצטרף לומר קדיש על כל נפטר ונפטר.

כד. אני מתנה שאם אתפלל במנין מצומצם שחלקו מחללי שבת - שהאמן שאענה יהיה כשבה בעלמא, ולא לשם עניית קדיש.

כה. אני מתנה שברכות התורה שאני מברך יחולו עד עלות השחר של היום למחרת, ולא יותר.

כו. אני מתנה שאם איזה פעם לא יזדמנו לי הרבה מים - שלא אצטרף להחמיר כמנהגי ליטול עד פרק הזרוע, אלא עד סוף קשרי אצבעותיי.

כז. אני מתנה שאם אתפלל עם הציבור מבעוד יום בימי ספירת העומר ואספור עם הציבור את העומר בבין השמשות (ובלא ברכה): הריני סומך על ספירה זו לצאת בה ידי חובתי אם אשכח לספור בלילה בביתי, ואם אזכור בלילה לספור, לא אצא ידי חובת ספירת העומר בספירה עם הציבור בבין

השמשות. [ואכן כשיזכור בלילה - יספור בברכה כמנהגו הטוב לספור אחר צאת הכוכבים].

כח. אני מתנה שאם אתאחר להתפלל תפילת מנחה בערב שבת עד לאחר השקיעה, שאקבל את השבת רק משביתה ממלאכות, ולא איאסר בתפילת מנחה של חול. ואם ההלכה כדעת הגאונים (שמיד אחר השקיעה מתחיל בין השמשות), אקבל עליי את השבת או את היום טוב מיד, ואם הלכה כרבינו תם (שאחר השקיעה עדיין יום) - לא אקבל שבת או יום טוב אלא לאחר חצי שעה מהשקיעה. ובזכות תנאי זה יהיה רשאי עדיין להתפלל מנחה, ואף שנאסר מיד בעשיית מלאכה, מכל מקום לענין תפילת מנחה יש כאן ספק דרבנן אם חלה עליו קדושת היום, וספק דרבנן לקולא.

כט. אני מתנה שבערב ארבע תעניות, כוונתי לקום לפני זמן עלות השחר כדי לאכול ולשתות, ולא יתחשב שינת הלילה כהפסק והיסח הדעת מהאכילה והשתיה.

ל. אני מתנה שאם אשמע הבדלה בבית הכנסת וארצה להבדיל בעצמי בביתי - אם יפול לי ספק אם יש לי יין בביתי, אצא ידי חובת הבדלה משליח הציבור, ואם יהיה לי יין בביתי, לא אצא ידי חובה בהבדלה של שליח הציבור.

לא. שמע "ברוך" משליח הציבור בערב שבת עוד לפני שהתפלל תפילת מנחה, הדין הוא שלא יענה עימהם, כיוון שאם עונה - מקבל עליו את השבת בעל כורחו, וצריך להתפלל ערבית שתיים, וגם תנאי הפוך לא מועיל. ועל הצד היותר טוב יתנה שאינו מקבל שבת, ויהרהר בלבו "ברוך".

לב. תנאי להפרשת חלה: אני מתנה שתחול החלה אף על הקמח שיתערב אחר כך בשעת העריכה. וטוב ללמד לנושים להתנות כן.

לג. אני מתנה על השמן והתפילות של חנוכה, שאם יכבו הנרות, אפילו באמצע שיעור ההדלקה (והייט בתוך חצי שעה) - אוכל ליהנות מהשמן והתפילות. ואם התנה כך, תנאו מועיל, ואין צריך לשדוף את השמן הנותר, אלא משתמש בו לצרכיו.

לד. במה שאני מחמיר להוציא את השבת על פי שיטת רבינו תם - אני מתנה שחומרה חשובה זו היא בלי נדר, ואם יקרה מצב שלא אוכל להקפיד ביציאת השבת כשיטתו של רבינו תם, אוכל להוציא את השבת כמו עיקר ההלכה כדעת הגאונים.

לה. אני מתנה על כל נוי הסוכה שאתלה בסוכתי, שאני מקצה אותם מדעתי כל שמונת ימי חג הסוכות, ואוכל ליטלם ולאוכלם בכל עת שארצה, אף בימות החג, ולא יהיו מוקצים למצווה.

לו. תנאי לשליח ציבור כשלא עונים לו אמן: אני מתנה שאם אהיה שליח ציבור ולא יענו לי אמן אחר ברכותי, שאם הדין כסוברים שלולא תשעה עונים הברכות לבטלה - תהא תפילתי כנדבה.

לז. תנאי לתרומות ומעשרות לערב שבת, שאם ישכח להפריש תרומות ומעשרות בערב שבת יוכל להפריש בשבת (ובטבל ודאי בברכה).

וזוהו נוסח של התרומות ומעשרות על תנאי: אחד ממאה שאני עתיד להפריש - יהיה טבל. היותר מאחד ממאה שאני עתיד להפריש - יהיה תרומה גדולה בצד צפוני על הכל. אותו אחד ממאה שאמרתי שיישאר טבל עם שאר הכמות הראויה בצד צפוני של הפירות - יהיה מעשר ראשון. אותו אחד ממאה שהתנתי שיהיה מעשר ראשון - יהיה תרומת מעשר על הכל. מעשר שני יהיה בדומם של הפירות, (וייחד מטבע ויאסר) ויהא מחולל הוא וחומשו על פרוטה ורבע במטבע שייחדתיו לחילול מעשר שני. ואם צריך מעשר עני יהיה מעשר עני בדומם של הפירות.

לח. גילוי דעת של ביטול גמור של האדם עצמו כלפי הקב"ה: הריני מגלה דעתי ורצוני לפני הקב"ה בלב שלם ובנפש חפצה לבטל ביטול גמור ושלם, וכל וכלה כל מחשבה זרה פגומה ופסולה ואסורה, וכל מחשבה שיש בה כפרנות חס ושלום, וכל מין הרהור רע, וכל ציור רע פגום ופסול ואסור, וכל הרהור של יוהרא ושמן גאוה ופנייה שאינה טובה, וכל מין כעס וזעם והקפדה, אם יעלו במוחי בכל עת ועת.

לח. גילוי דעת של ביטול גמור של האדם עצמו כלפי הקב"ה: הריני מגלה דעתי ורצוני לפני הקב"ה בלב שלם ובנפש חפצה לבטל ביטול גמור ושלם, וכל וכלה כל מחשבה זרה פגומה ופסולה ואסורה, וכל מחשבה שיש בה כפרנות חס ושלום, וכל מין הרהור רע, וכל ציור רע פגום ופסול ואסור, וכל הרהור של יוהרא ושמן גאוה ופנייה שאינה טובה, וכל מין כעס וזעם והקפדה, אם יעלו במוחי בכל עת ועת.

כל שומר שבת ברת מחללו, הן הכשר חבת קדש גורלו, ואם יצא חובת היום אשר לו, או א-א-א ארון מחוללו, מנתה היא שלושה: השומר וכו'.

המדת תומים קראו א-לי צור, ואשרי לתומים אם יהיה נצור. ברת תלומים על ראשם צור, צור תלומים, רוחו גם נחת: השומר וכו'.

זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נבחה נור על ראשו. על כן יתן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה בהם למשחה: השומר וכו'.

קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך בתיכם להניח ברכה. בכל מושבותיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ובנותיכם עבד וגם שפחה: השומר וכו'.

ברוך א-א-א עיני, אשר נתן מנוחה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה. והוא ירש לציין, עיר הנדחה, עד אנה תוגיון נפש נאנחה: השומר שבת הכן עם הבת, לא-א-א ירצו נאנחה על מחבת:

רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעימים. במאכלי ערבות במיני מטעמים, במלבושי כבוד ובה משפחה: השומר וכו'.

ואשרי כל חוכה לתשלומי כפר, מאת כל סוכה שוכן בערפא. נחלה לו יונה ברת ובשפא, נחלה למנוחה, בשמש לו ירה: השומר וכו'.

הצלחת
זיו לוי בן אסתר
ומשפחתו הי"ו
ולרבות אסתר לוי
בת ביה כלימה הי"ו

הצלחת
מרים בת זיוה מחבובה הי"ו
אלי אליהו בן יעקוב הי"ו
חננאל בן מרים הי"ו

הצלחת
עידו ויערה חדד הי"ו
והילדים יהונתן, עלמה,
נעה ואדל הי"ו

הצלחת
ניחן לבנות למערכת
073-222-4-999

הצלחת
גיה צדוק
ומשפחתה הי"ו

הרב
ישראל פנחס
ראש כולל וא"י - בני ברק

הרב
דבא ברוך מילר
אב"ד מקום - מוסק

הרב
מנחם מנדל שניאורסון
ראש כולל - בני ברק

הרב
מאיר צנור
ראש כולל - בני ברק

הרב
מאיר אבוחצירא
הבא מאיר

הרב
מאיר אבוחצירא
הבא מאיר

הרב
ישראל מאיר
בית החפץ חיים

הרב
יהודה צדקה
ראש ישיבת פורת יוסף

רבי
מסעוד שטרין
הבא סידו

רבי
יוסף משה שטרין
הבא סידו

רבי
אברהם אבן צור
הבא סידו

רבי
יהודה צאנז
הבא סידו

רבי
יהודה מועלם
הבא סידו

רבי
בן ציון אבא שאול
הבא סידו

רבי
אברהם מרדכי אלדד
הבא סידו

12. מי כתב את ספר דניאל?
א. דניאל בעצמו.
ב. הנביא יחזקאל.
ג. אנשי כנסת הגדולה.
ד. מרדכי.

13. למה נשים אינן שוות את יין ההבדלה?
א. מחשש שיגדל להן זקן.
ב. כי חטא עץ הדעת היה בעץ הגפן, והיא הכשילה את אדם הראשון בערב שבת - ונענשה בצאת השבת.
ג. כי אסור לאישה לעשות הבדלה.
ד. הלכה למשה מסיני.

14. לעתיד לבוא מה יהיה גודלה של ירושלים?
א. כמו כל ארץ ישראל.
ב. כמו כל אירופה.
ג. כמו כל גוש דן.
ד. כמו כל יהודה ושומרון.

15. לעתיד לבוא מה יהיה גודלה של ארץ ישראל?
א. כמו כל רוסיה.
ב. כמו כל ארצות ערב.
ג. כמו כל העולם.
ד. כמו כל ארצות הברית.

16. כמה פרשיות יש בחומש בראשית?
א. 11.
ב. 12.
ג. 10.
ד. 15.

6. מה היה משקלם של לוחות הברית?
א. 40 סאה (כ־480 ק"ג).
ב. 20 סאה.
ג. 80 סאה.
ד. 60 סאה.

7. כמה חיילים היו בצבא של בר כוכבא?
א. 100 אלף.
ב. 50 אלף.
ג. 400 אלף.
ד. 600 אלף.

8. היכן גר רבן שמעון בן גמליאל בילדותו?
א. בביתר.
ב. ביבנה.
ג. בירושלים.
ד. באשדוד.

9. מה הפירוש יד סולדת?
א. יד שסולדת מהאש, כלומר חום של כ־45 מעלות.
ב. יד שסולדת מפחד.
ג. יד שסולדת ממגע באדמה.
ד. יד שסולדת מבעלי חיים.

10. היכן קבורה רחל אימנו?
א. בדרך אפרת היא בית לחם.
ב. באשדוד.
ג. בגן יבנה.
ד. בצפת.

11. מי כתב את מגילת איכה?
א. הנביא ישעיה.
ב. הנביא ירמיה.
ג. הנביא עדו.
ד. הנביא שמואל.

1. מתי נברא האדם?
א. ביום הראשון.
ב. ביום השישי.
ג. ביום החמישי.
ד. ביום השלישי.

2. מהיכן נברא האדם?
א. עפר מן האדמה.
ב. מעצם הלז.
ג. מממי האוקיינוס.
ד. מעצם האריה מלך החיות.

3. את מי ברא ה' לשרת את האדם בכל העבודות?
א. את האריה.
ב. את הקוף.
ג. את הנחש.
ד. את הפיל.

4. מאיזה עץ עשו האדם ואשתו חגורות?
א. זית.
ב. תפוח.
ג. תאנה.
ד. גפן.

5. כמה שנים חי אדם הראשון?
א. 930 שנה.
ב. 120 שנה.
ג. 520 שנה.
ד. 960 שנה.

תשובות:

1. א. ביום הראשון.
2. א. עפר מן האדמה.
3. א. את האריה.
4. א. זית.
5. א. 930 שנה.
6. א. 40 סאה (כ־480 ק"ג).
7. א. 100 אלף.
8. א. בביתר.
9. א. יד שסולדת מהאש, כלומר חום של כ־45 מעלות.
10. א. בדרך אפרת היא בית לחם.
11. א. הנביא ישעיה.

זמירות לשבת

הפציר אסורים, וגם לחשב חשבונות.
הרחורים מתרים, ולשך חבונות.
ותנוק ללמדו ספר, למנצח בנגינות.
ולתנוק באמרי שפר, בכל פנות ומחנות:
להתענג וכו'.

הלוקך תהא בנחת, עונג קרא ל'שבת.
והשנה משפחת, כרת נפש משיבת.
בבן נפשו לך ערנה, ולנות בחבת.
כשושנים סוגה, בו נוחו בן ובת: להתענג וכו'.

מעין עולם הבא, יום שבת מנוחה.
כל המתענגים בה, יזכו לרוב שמחה.
מחבלי משיח, יצילו לרעותה.
פרותנו תצמיח, וגם יגון ואנחה: להתענג וכו'.

מה וירידות מנוחתך, את שבת המלכה.
בבן גרין לקראתך, בואי בלה נסוכה.
לבוש בגדי חמדות, להדליק נר בברכה.
ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה:
להתענג בתענוגים ברבדים ושליו ודגים:

מערב מזמנים, כל מיני מטעמים.
מבעוד יום מוכנים תרנגולים מפשמים.
ולערוך כמה מינים, שתות יונת מבשמים.
ותפנקי מערנים, בכל שלש פעמים: להתענג וכו'.

נחלת נעקב יורש, בלי מצרים נחלה.
ויכבדוהו עשיר ורש, ותוכו לנאלה.
יום שבת אם תשמרו, ותיתם לי סגלה.
ששית ימים תעבדו, ובשביעי נגילה: להתענג וכו'.

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן.
את ראשי, שור תלשי, ותן בת לנפשי:
פתח שער תרומים, רם שוכן במרומים.
על עבדך, שים חסדך, אין מרחם בלעדיך:
א-ל חי רצה לתפלת, וחושה לעזרת.
במרתה, דרור קרא, לעם בן תגבירה:

Five framed boxes with text about 'Leiluy Nishmat' (לעילוי נשמת) and 'Leiluy Siyoni' (לעילוי סיבוי) for the 25th of Cheshvan (חשוון כ"ה).

ד"ר מורה

סוגיות דיני ממונות

דרכי משפט

הרה"ג אלעזר חיימוב שליט"א

לכן כפשרה המליצו רבני בית הדין "הישר והטוב" שישלמו פעם וחצי, וכל חלק ישלם 75 אחוז ובסך הכול יהיה תשלום וחצי שהוא 150 אחוז. ויעויין **שולחן ערוך** חושן משפט סי' קס"ג סעי' א' ו**ביתבבות המשפט** על שירותים שנבנו על ידי בית הכנסת שאלו הקרובים משתמשים יותר.

לסיכום: בדירות מחולקות **משלמים על כל אחת 75 אחוז מתשלום ועד בית הרגיל**, וכן על זה הדרך שלוש יחידות וכו'. מה שהונהג שמשלם תשלום ועד בית לפי יחידות, אינו מורה היתר לעשות יחידות דיור ללא רשות ואישור שאר דיירי הבניין.

לצערנו ישנם אנשים שמשום מה מורים היתר לעצמם ולא משלמים ועד הבית, ונכשלים בגזל גמור ונהפכים לגזלנים. וכאן נבחן האדם אם נותן ליצור הרע דרוור ופורקן ללכת בשירות לב חס וחלילה.

הרה"ג אורן צדוק שליט"א

המוכר להעמיד לקונה גם את האפשרות לגור בה כמקובל, ועל דעת קיום מנהג המדינה נעשה המקח.

יצוין שאף שבדרך כלל בחוזה ישנו סעיף מפורש שהדירה מנוקה מחובות ושעבודים וכד', ואילו בחוזה שלפנינו לא הוזכר דבר זה, אין כאן חיסרון שנוכל לתלות שהקונה מחל וויתר על זכויותיו, שכיון שהונהג שאדם הרוכש דירה צריך לקבלה באופן שראוי למגורים בפועל, ורגילות לכתוב כן בחוזה, יש לראות הדבר ככתוב, וכמו שכתב הרמ"א בס' ש"ח סע' א. וכתב הסמ"ע (שם ס"ק) שטעם הדבר שמאחר שזו הרגילות הוי כתנאי בית דין שצריך לקיימו.

פסק הדין: המוכר חייב לנכות את כלל השעבודים על הדירה, הקרן והקנסות, ולהעמידה לקונה למגורים רגילים. ומדברינו שמענו גם ההיפך מכך, שהקונה אינו יכול לבטל את המקח בטענה שיש כאן מקח טעות, אלא אם כן מצוין הדבר מפורשות בחוזה.

דיני תשלומי ועד בית

שאלה: רצינו לדעת כמה דמי ועד בית צריכה לשלם משפחה הדרה בדירה מפוצלת, האם מחיר מלא ככלל הדיירים או פחות?

תשובה: דמי ועד בית הינם חובה, ומי שאינו משלם הרי הוא גוזל את הרבים.

והנה יש מנהג מדינה לגבי תשלום מעלית, שזוג אשר גרים בקומה ראשונה ומנגד משפחה בת 10 נפשות שגרה בקומה חמישית, הם משלמים סכום שווה, אף שאלו מקומה חמישית משתמשים הרבה יותר במעלית, משום שכך המנהג ועל דעת כך השתתפו הדיירים.

שונה הדבר בדירות מפוצלות, שמוסיף דיירים ואין על כך מנהג - שעל דעת כך השתתפו. לכך יש צורך להוסיף תשלום של 50 אחוז בתשלום ועד הבית, משום שמצד אחד יש ריבוי הצאות - חשמל, מעלית וכו'. ומצד שני אי אפשר לדונם כשני דיירים לגמרי, מאחר שבדרך כלל בדירות מחולקות מאכלסים שתי משפחות קטנות.

מכירת דירה שהיה עליה חשבון חשמל שלא שולם

שאלה: אדם קנה דירה, ולאחר זמן קיבל חשבון גדול מאוד מחברת החשמל והתראה בצידו, שאם החוב לא ישולם ינותק החשמל בצירוף קנסות גדולים. ובא הקונה למוכר בטענה שעליו לשלם חוב זה. לעומתו טוען המוכר שאינו מוכן לשלם את החוב, ואם ברצונו לבטל המכר משום מום במקח מוכן הוא להחזיר לו כספו [מחירי הדירות עלו בינתיים]. עם מי הדין?

תשובה: אין כאן מום במקח המבטלו אלא בחיוב על המוכר להשלים את העסקה, בהיות שגדר 'מום במקח' המבטל אותו תלוי בהסכמת בני המדינה מהו מום, כמבואר ב**שולחן ערוך** סימן רל"ב סעיף ו', ובני המדינה כיום אינם מחשיבים חוב כספי לרשויות או לחברות המספקות שירותים כמיום וחיסרון בגוף המוצר הנקנה שבגינו תהיה אפשרות לבטל המקח. ממילא כשיש לפנינו חוב, על המוכר להשלים את המקח שכבר נעשה ולשלם את מלוא החוב לחברת החשמל. ואף על פי שהמוצר שהעמיד המוכר מושלם, מכל מקום מנהג המדינה במכירת דירה למגורים מחייב את

"על שלשה דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל השלום"
(אבות א', י"ח)

רבי משה זיבין אב"ד מראשון - מירון

רבי יעקב קמינצקי אב"ד בית חור ורמ"ד ירושלים

רבי יעקב עדס אב"ד בית חור ורמ"ד ירושלים

רבי חיים צדק מחב"ד חסיד

רבי חיים כסארי מחב"ד חסיד

רבי אהרן שררן אב"ד בית חור ורמ"ד ירושלים

רבי אהרן שררן אב"ד בית חור ורמ"ד ירושלים

לא תחסר כל בו ואכלית ושבעת, וברכת את יי א-להיך. אשר אהבת, כי ברכתך מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה תפארה. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הבורא פועל תמים: יום זה וכו'.

יום זה שבתון אין לשבת, וקרו בריית הניחת. יונה מצאנו בו מנהג, ויש יונה ויגיעי כח:

היום נקבר רבני אמונים, וזוהרים לשמור אבות וקנים. תקוק בשני לחות אבנים, מרב אונים ואמיין כח: יונה וכו'.

ובאו כלם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו באחד. ופתחו ונענו יי אחד, ברוך תנותן לנעם כח: יונה וכו'.

דבר בקדשו א-ל בחר חמר, יום השביעי זכור ושמור. וכל פקודיו יחד לגמר, חוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'.

העם אשר נע בצאן תעה, וזכר לפקדו בברית ושבועתה. לכל ועבר עם מקרה רעה, כאשר נשבע על מי נח: יונה וכו'.

יום זה שבתון אין לשבת, וקרו בריית הניחת. יונה מצאנו בו מנהג, ויש יונה ויגיעי כח:

היום נקבר רבני אמונים, וזוהרים לשמור אבות וקנים. תקוק בשני לחות אבנים, מרב אונים ואמיין כח: יונה וכו'.

ובאו כלם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו באחד. ופתחו ונענו יי אחד, ברוך תנותן לנעם כח: יונה וכו'.

דבר בקדשו א-ל בחר חמר, יום השביעי זכור ושמור. וכל פקודיו יחד לגמר, חוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'.

העם אשר נע בצאן תעה, וזכר לפקדו בברית ושבועתה. לכל ועבר עם מקרה רעה, כאשר נשבע על מי נח: יונה וכו'.

משכן שילה

לעילוי נשמת
שירה רינה
בת מייסה ז"ל
נלב"ע ל' חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אסתר דרמי
בת שלום ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשע"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
סעדיה גריידי
בן שלום ז"ל
נלב"ע א' ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

הגאון רבי שלום משאש זצ"ל

פתיחת חנות בהכשר מהדרין ליד חנות בהכשר דומה

שאלה: חנות שהוחזקה למכור בשר מהדרין, האם אחר רשאי לפתוח חנות כיצא בזו עם שחיטה מהדרין?

תשובה: ראיתי שהאריך בזה הפוסק העליון הרה"ג שלמה יוסף מחפוד שליט"א לתת לו רשות לפתוח מכמה טעמים נכונים, אשר כל אחד מהם יספיק, וכל שכן בהיצמדם יחד. איישר חילה לאורייתא.

ולכאורה הדבר פשוט להתיר, ומבואר בחושן משפט (סי' קנ"ו סעיף ה') במי שיש לו חנות או מרחץ או רחיים, ובא חבירו ועשה מרחץ אחרת, אינו יכול למונעו ולומר לו אתה פוסק חיי. ואפילו היה מבני מבוי אחר, אינם יכולים למונעו וכו'.

ואין לומר שכיוון שיש הכשר מהדרין נחשב שכבר זכה במצווה, ואי אפשר להשיג גבול, שהרי בעל החנות עיקר כוונתו לעשות מסחר בבשר שיביא לו רווח, ורק מכיון שאי אפשר בלי הכשר הוצרך לעשות ההכשר. ומצד השוחט ודאי לא אכפת לו, שהרי הוא ודאי נשאר בפרנסתו.

וכבר מצאנו נידון דומה לזה **לחתם סופר** (חושן משפט סימן קיח), הביאו ב**פתחי תשובה** (סי' קנ"ו ס"ק א) שהעלה שרק באופן ש"פוסק לחיותה" [מונע לגמרי מקור פרנסתו] כופין אותו לסגור, אך אם רק גורם ל"חולשת חיותה" [לצמצם פרנסתו] ואפשר שיבואו גם אליו, אין כופין על כך.

וכיוצא בזה ציין שם בשם **החנות יאיר**, רק ששם חילק בצורה שונה: שכן אותה עיר רשאי לפתוח ליד בן אותה העיר אפילו לכתחילה, כל שאינו דוחה חבירו לגמרי, וישנה סברה שכל אחד עושה בתוך שלו שאין זה נקרא יורד לאומנות חבירו.

וכבר מצאנו לכמה מהפוסקים (בית שמואל האחרון בית אפרים סי' כ"ו) שכתבו שבעיר שהיו בה חנויות ישנות ועשו כמה מאנשי העיר חנויות חדשות במקום מרכזי יותר, שעל ידי כך ודאי חייבים הלקוחות לעבור דרכם קודם שמגיעים לישנות - שאין בעלי החנויות הישנות יכולים לעכב, ומעולם לא שמענו למחות במי שבונה במקום מסויים בעיר שיותר מוכשר להצלחה משום דמפסיק לחיותה של האחרים כיוצא בזה.

כל שכן אם נוסף שבעלי החנות החדשה מוזילים מעט את הסחורה, שזוהי טובת הלקוחות כמו שכתב הבית יוסף בשם הרא"ש ומהר"י הלוי שאי אפשר לעכב. וכך פסק **הרמ"א** (חושן משפט סי' קנ"ו ס"ז).

והנה אפילו יהיו חולקים בדבר, ודאי שראוי לפסוק לקולא לצד הנתבע, וכמבואר בגמרא בבא בתרא (כא.) דבעי רב הונא בריה דרב יהושע, בר מבואה אחרינא מאי [האם רשאי מי שלא מאותו מבוי לפתוח במקום זה או לא] תיקו. והביא זה הבית יוסף וסיים שפסקו **הרי"ף הרמב"ם והרא"ש** שכיוון שעלתה בתיקו אינו יכול לעכב עליו. ומזה נלמד למקום שיש מחלוקת הפוסקים ויש ספק כמי לפסוק, הוה ליה ממש כתיקו. וראוי לפסוק קולא לנתבע וחומרא לתובע.

למעשה: יכולים אחרים לפתוח חנות אחרת שתמכור גם כן בשר כשר למהדרין, ואין זה נקרא יורד לאומנותו של חבירו, אלא זה עושה בשלו וזה עושה בשלו.

(שמ"ש ומגן ח"ג סימן ד)

הליכות בין אדם לחבירו

הרה"ג יצחק יעקב פוקס שליט"א

כיבוד הורים בדיבור

אסור לבקש מההורים שיכינו עבורם מאכל או משקה. אם שואלת האם: "מה תאכלו?" או "מה תשתו?" יש לומר: נאכל כך וכך, או נשתה משקה פלוני, אך לא יאמרו: "הכיני" וכו'. הגישו אב או אם ביוזמתם, מותר לקבל מהם אלא אם כן האב בן תורה.

כמו כן, כשמבקשים מאם לכבס או לתקן בגד, אין לומר: כבסי לי או תתקני עבורי, אלא יש להודיע שהבגד לא נקי או לא מתוקן.

אסור לבן או לבת לבקש מהוריהם שישוּטו להם דבר המונח לידם, אפילו מבקשים מראש מחילה. כמו כן אסור לבן או לבת לעשות את אבא או אמא כשלוהים ואפילו לא לדבר מצווה שיש בזה משום חציפות.

בן או בת שעובדים יחד עם הוריהם, מותרים לומר להם הגישו או הביאו לי דבר פלוני, וכן קחו ממני דבר זה.

כמו כן, כשיודעים שבקשת שירות מן ההורים תגרום להם שמחה, מותר לבקשם בלשון מכובדת: אם תרצו, בבקשה וכו' שלא בנוכחות אחרים.

המעוניינים לבקש מהורים שישמרו על נכדם, לא יאמרו: "שמרו לנו על הילדים", אלא "הולכים אנו למקום פלוני, נוכל להביא לכם את הילדים?" וכדומה.

הרואה שהוריו בצער או דואגים על דבר מה, ידבר על ליבם דברי ריצוי ופיוס ודברים מנחמים ומשמחים כדי ליישב דעתם.

כמו כן אין לספר להורים שמועות לא טובות ודברים שעלולים לגרום להם צער.

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

רבי שלום הדאיה

זמירות לשבת

אֲנִי הָיִיתִי כִּי נִשְׁמַח, וְאִתְּךָ כִּרְבִּי פֶּתַח וְאִמְרָה: בְּעֶמְדִּי תִּהְיֶה קִלְקֶלֶךָ צוּר לְרוּמָם, לֵךְ אֲבָרֶךְ וְאֶמְצָא רֹאשׁ וְקוֹמָה: רָקִיעִי רוּם הָלֹא נָטָה בְּמִבְטָא, וְהָאָרֶץ וְסִדָּהּ עַל בְּלִימָה: הַיּוֹכֵל אִישׁ חָקוֹר אֶת סוּר וְיָצוֹר, וְכִי הָיָה זֶה בְּכֹל קִרְבָּה וְנִמְצָה: מְרוּמָם הוּא עָלֵי כָל פֶּה וְלִשׁוֹן, אֲשֶׁר הִפְלִיא וְעָשָׂה כָּל בְּחִמָּה: וְיִתְבַּר בְּנֵי קְדוּשָׁה וְעֲלִיּוֹן, וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֹה רַבָּא בְּעָלְמָא:

צוּר מִשְׁלֹ אֲבִלְנוּ, בְּרַבּוֹ אֲמוּנִי, שִׁבְעֵנוּ וְהוֹתֵרְנוּ כְּדָבָר יְיָ: הֵן אֶת עוֹלָמֵנוּ, רֹעֵנֵנוּ אֲבִינוּ, אֲבִלְנוּ מִלְחָמֵנוּ, וּמִינֵנוּ שְׂתִינוּ. עַל כֵּן נִזְדָּה לְשִׁמּוֹ, וְנִתְלַלֵּנוּ בְּפִינוּ, אֲמָרְנוּ וְעֲנִינוּ, אֵין קְדוּשָׁה כֵּין: צוּר מִשְׁלֹ וכו': בְּשִׁיר וְקוֹל תוֹדָה, נִבְרַךְ לֹא - לְחֵינֵנוּ, עַל אֲרִיץ הַמִּקְדָּה שׁוֹכֵה שְׁהִנְחִילָא לְאֲבוֹתֵינוּ. מוֹזֵן וְצִידָה הַשְּׂבִיעַ לְנַפְשֵׁנוּ, חֲסִדוֹ נִבְרַ עֲלֵינוּ, וְנֶאֱמַר יְיָ: צוּר מִשְׁלֹ וכו': רַחֵם בְּחִסְדְּךָ עַל עַמְּךָ צוּרְנוּ, עַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, זָכוֹל בֵּית הַתְּפִלָּה. וְכֵן דָּוִד עֲבָדְךָ וְכָא וְנֶאֱמַר, רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ יְיָ: צוּר מִשְׁלֹ וכו': וְכֵן הַמִּקְדָּשׁ, עִיר צִיּוֹן הַמְּלָא, וְשֵׁם נְשִׁיר שִׁיר חֲדָשׁ, וְכִרְנָה נְעִלָה, תִּרְחֹמֶן הַנִּקְדָּשׁ וְיִתְבַּר וְיִתְעַלֶּה, עַל כּוֹס יְיָ מְלָא, כְּבָרְכָתְךָ יְיָ: צוּר מִשְׁלֹ וכו':

תְּשִׁבֵּי צוּרֵי לְבָבִי זָכְרוּ בְּצוּר וְכֵן, צוּרֵי סֶלָה לְחֻבִּי אֵל יֵאָרֶךְ זְמַן: לְיָדִי אֲשֶׁר בְּתוֹךְ יָם גִּלְיוֹת וְהוֹדָךְ, הוֹצִיאָ שְׁמִי מִקִּיּוֹם הַתּוֹם בְּיָדְךָ, שְׂרִיר מֵאֵד וְכֵן לְפָדוֹת וְחִידָךְ, יֵאֱמָר רַבָּא בְּתִבִּי תִּזְק וְנֶאֱמַר: צוּר סֶלָה וכו': עֲרִים מֵאֵד בְּשָׂרִים חָגִי וְיִרְמִיָּה, קוֹמָה רַבָּא שְׂבוּרִים הַנִּקְרָאִים בְּיָדֵינוּ, חֲלִים רַבָּא כְּנִבְיָא רַבָּא לְנַפְשֵׁנוּ: צוּר סֶלָה וכו': חֵבֶן אֲשֶׁר מְגִרֵשׁ מִחֲמַת וְהוֹדָךְ, שׁוֹכֵה לֹאֵב כִּי כָא מִשְׁתַּחֲוֶה, עִיר הַתִּקֵּן וּמְגִרֵשׁ וְיִתְרֵשׁ בְּתִי מְנוּחָךְ, וְלִיּוֹשְׁבֵי בְּשִׁבִּי אֲתִידָהּ רַחֵם: צוּר סֶלָה וכו':

לעילוי נשמת
אופיר גיאמאצ'ק ז"ל
בן שרה תחי'
נלב"ע ה'שנ"ח תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שושנה בן-סימון
בת רחל ז"ל
נלב"ע כ"ט חשוון ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ישראל גיבלי
בן יצחק ז"ל
שאו"ל ירון בן פסח ז"ל
תנצב"ה

שמירת הלשון

שמירת הלשון כהלכה דרכי הפיץ בהיים

הגאון רבי יצחק יצחק

המפתח לשמירת הלשון

המשמעות של 'צרעת' בגוף האדם!

החטא ממית.
הצרעת היא באופן מוחלט מעל לחוקי הטבע. לעומת אדם שחלה במחלה רגילה, שצריך לפשפש במעשיו ולחזור בתשובה, וכן לפנות לרופא ולקחת תרופה מתאימה - **החולה בצרעת אינו פונה כלל לרופא.** לגבי הבגד והקיר שהתגלו בהם סימני צרעת - כל אחד מבין שאין טעם להזמין רופא לבדוק אותם ולטפל בהם. הכהן הוא שמאבחן את הנגע, והוא שמדריך את האדם מה עליו לעשות.
נגעי הצרעת באים על העבירות כדי להוכיח את האדם, להעיר אותו לחזור בתשובה.
בדרך כלל אדם לא נוטה לאהוב את מי שמעיר לו הערת ביקורת, את מי שמוכיח אותו. נעים ונוח לקבל הערכה וכבוד, ולכן באופן טבעי אדם אוהב את מי שמעניק לו מחמאות ולא מבקר אותו.
באבות דרבי נתן (פרק טז) נאמר שלא כך נכון לנהוג, אלא: "אהוב את המוכיחך ושנא את המשבחך" - את האדם שמוכיח אותך ראוי לאהוב, הוא אוהב אותך ומוכיחך כדי שתעזוב את החטא ולא תיענש. אדם שמחניף לך ומשכנע אותך שאתה נהוג כשורה, גם שאתה טועה וחוטא - אותו יש לשנוא, כי הוא האויב הגדול שלך, והוא מזיק לך.
הצרעת היא תוכחה מהקב"ה, כדי לעזור לאדם להבחין בחטא שחטא, לעזוב את החטא ולחזור בתשובה. צרעת הגוף באה על חטא לשון הרע - שמוציא מפיו דיבורים רעים על בני אדם.
הוא רצה להפריד בדברי לשון הרע בין בני אדם, ומידה כנגד מידה - הוא מופרד משאר בני האדם.
הוא גרם לאדם צער ובושה בדיבורו, ומידה כנגד מידה - הוא סובל צער גדול, ובושה מרה ממוות.
הוא טימא את פיו בדיבורים אסורים, ויורדת עליו טומאה מאוסה.

אחי ורעי! האם חשבתם פעם לעומק על דיני טומאה וטהרה?

האמת היא שכל העניין הזה נראה מאוד יוצא דופן, אפשר לומר אפילו - מוזר.

לאדם יש פצעים, הוא נגע במחלה, ובשום פנים ואופן לא מפנים אותו לקופת חולים. הוא צריך ללכת לכהן. הכהן - בלי שום ידע רפואי, לא סיים ללמוד בשום אוניברסיטה - מאבחן וקובע על פי הצבע. ומה הוא קובע? אם זו צרעת או סתם איזושהו חולי, אם האיש טמא או טהור.

אם הכהן מגלה שמדובר במחלת הצרעת, לא מורים לאדם לקחת אנטיביוטיקה ולנוח. נותנים לו הוראות מסוג שונה לגמרי: ראשו יהיה פרוץ - הוא צריך לגדל שיער ולא להסתפר, ובגדיו יהיו פרוצים. **אם מתקרב אליו מכר ומתחיל לשאול מה שלומו ומה קרה לו שהוא נראה ככה - האדם שהצטרע צריך לקרוא לכיוון האדם הטהור "טמא, טמא!" כדי להזהיר שלא יתקרב אליו.**

המצורע נמצא מחוץ לשלושת המחנות של ישראל, אף שלא מדובר באיזושהו חידק או וירוס מידבק.

העניין הזה, של צרעת הגוף מאוד יוצא דופן ובלתי מובן, לכאורה.

אך לא זו בלבד, אלא שיש גם תופעה של צרעת בבגדים ושל צרעת הבתים!

איך ניתן להסביר תופעות אלו? מה משמעותן?

הרמב"ן בפירושו לתורה **והספורנו** בפרשת תזריע אומרים שהצרעת לא הייתה תופעה טבעית אלא עניין שמעל הטבע.

כל מחלה וכל התרחשויות ואירוע בעולם אינם 'טבע', אינם מקרה. כל פרט ופרט קורה בהשגחה, משום שכך נגזר על ידי הקב"ה, אך הקב"ה מנהל את עולמו, בדרך כלל, על פי חוקי הטבע שקבע לעולם. אם חלילה נגזר על אדם לחלות, תוקף אותו חידק או וירוס, כפי שנגזר עליו בצדק ובדקדוק מוחלט. וכבר נאמר: "לא הנחש ממית אלא

"מי האיש
החפץ חיים
אהב ימים
לראות טוב"

(נתיבי אור - ויקרא)

הרה"ג נתן צבי ירום שליט"א

השו"ת המקור

שאלה: האם איסור "לא תשא שמע שווא" נאמר גם כשהסיפור הוא על דבר אמת?

תשובה: כן (חפץ חיים בפתחה לאוין סעיף ב).

שאלה: האם מותר לאב להזהיר את ילדו שיתרחק מאדם בעל מידות מושחתות, כדי שלא יימשך אחריו?

תשובה: כן, כדי להצילו (חפץ חיים לשון הרע כלל ד סעיף י).

שמירת הלשון

ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה קראת לו, עבר נאמן קראת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו,
ומה נתת לו, תפארת בראשו נתת לו:
ישמח משה, במתנת חלקו.
ומה הוריד בידו, שני לוחות אבנים
הוריד בידו:

עני צופיה לך חונן, בקול נעים שיר ארנן.
עיר קרשך מחר בונן, י-ה צורי שוכן עליה.
לעושה שמם - עני צופיה, לרוקע הארץ - עני צופיה:
עני צופיה לך אהוב, הבטחתני כי שוב תשוב.
על יד נביאך בן כתוב, קים נבואות וישעיה:
לעושה שמם וכו':
עני צופיה לך אבי, אורך צורי ככל רבי.
ש-די אתה צור משגבי, בנה קריה ופהפיה:
לעושה שמם וכו':

גואל ובו רב עליה, גואל ובו עם אליה,
יבוא גואל וכו':
דמעה בשמחה היום נוזלת, ונפשי לך מיהלת.
בראות גלי מרים, לכן ותבולת.
יבוא יגון עם הגואל:
גואל ובו וכו':
י-ה א-ל רם שלח גואלו, כימי קדם בניסן גואלו.
כי שערי דמעה לא ננעלו, במהרה שלח גואל וכו':
גואל ובו וכו':
והשב לנו עיר תפארתך, תנחם ותאיר עלינו שמשך.
ואז נגיל ונשיר, בבית קרשך. יבוא יגון עם הגואל:
גואל ובו וכו':

**משכן
שילה**

לרפואת ואלהלות
שגית בת אלגרה הי"ו
בתוך שאר חולי ישראל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
שושנה בת יוסף,
ויחאל בן יוסף הי"ו
ולזיווג הגון ולהצלחת
מיכל בת יחאל הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
לפריסה טובה
ולרפואת
משפחת יוסף הי"ו
ומשפחת שושן הי"ו

גלש נושא שיחתם על אביו ואימו!

שאלה: מבואר ב'חפץ חיים' שאפילו אם המספר משער מלכתחילה שלא ישמעו לו ולא יקבלו את דבריו, וכגון: ראובן הבן זקונים היקיר והחביב לאביו ואמו, וכן הם חביבים עליו ביותר, דיבר עם חבריו שמעון על ענייני חינוך בנים - והנה לאחר זמן מה שמעון אומר לראובן: דע לך אני חושב שאביך ואימך פועלים מתוך אינטרסים אישיים, ואין כל החלטותיהם לשם חינוך בלבד. ובכך הדבר שלא יתקבלו דבריו באוזני ראובן, ואין גם שום סבירות שיתקבלו הדברים. האם שמעון עבר על איסור לשון הרע או לא. [שים לב: כאן, גם בשעת הסיפור ידע שלא יתקבלו הדברים, ואולי הרי זה סתם סיפור בעלמא].

תשובה: אף על פי כן אסור לו לספר בגנותו, והרי זה לשון הרע וצריך כפרה. (מקור החיים - ס"ו).

מה הטעם לאסור - הרי סוף סוף לא קיבלו השומעים את דבריו

שאלה: מה הסברה והטעם שאף באופן הנזכר לעיל הרי זה לשון הרע? הרי סוף סוף לא קיבלו השומעים את הדברים, וגם מתחילה בשעת סיפורו ידע שלא יתקבלו הדברים. ולמה שלא נאמר שהרי זה סתם כסיפור בעלמא, וכאילו דיבר את דבריו אל הקיר? (רמז: יש לשים לב אם יסוד האיסור בלשון הרע - תלוי במקבל הדברים או באיש המספר).

תשובה: כתב ה'חפץ חיים' להוכיח מהרמב"ם (בפ"ו מהלכות דעות ה"ב) ומהסמ"ג - דמשמע שטעמם הוא משום שהתורה אינה רוצה שישראל אחד יגנה את חבריו (כלי שום קשר למקבל הדברים), וכן הוא בשערי תשובה (מאמר רטו) דיש בעניין לשון הרע, שמתחייב הוא על עצם בחירתו [הרעה] לחייב ולהרשיע את חבריו, ושמתחת לאידם - ודבר זה שייך גם במקום שלא קיבלו השומעים את דבריו, ואפילו במקום שאין שום סבירות שיקבלו את דבריו (ומכל מקום אנו צריכים שיהיה כאן על כל פנים שומע - ששמע את הדברים).

ומזה אנו רואים שעצם דיבור של גנות על חבריו - הוא עוון בפני עצמו (באר מים חיים ס"ז ק"ז).

אם כך - באר את ההיתר שנאמר בלשון הרע של 'אפי תלתא' [בפני שלושה]

שאלת עיון: אם כך, לאחר שהוסבר היטב שהחיוב בלשון הרע הוא על עצם דיבור הגנאי שמדבר המספר, אם כן מדוע יש היתר לספר לשון הרע שנאמר ב'אפי תלתא' [בפני שלושה] לאחד מהשומעים - אם יספר כן הלאה (וכנזכר בחפץ חיים - בכלל ב')?

תשובה: דע לך שגם מה שהותר, מבואר בחפץ חיים (כלל ב' סעיף ג') שזה רק אם אינו מתכוון להעביר הקול ולגלותו יותר. ונמצא שאין כאן כוונה ומידה רעה או בחירתו הרעה של המספר לגנות - ולכך הרי זה מותר והרי זה כסיפור דברים בעלמא. ואין זה דומה זאת למה שמבואר כאן (עלי באר - אות יד, דעת חיים - אות לד). ועוד שדווקא במקום שיש עניין הליכת רכיל - הוא דאסרה תורה בסיפורו, מה שאין כן כשכבר התפרסם באפי תלתא [בפני שלושה] וחברא חברא אית ליה [וחברך חבר יש לו] שהותר (וכנזכר בארוכה - בכלל ב').

אורחות חיים

הנהגות ועובדות מגדולי ישראל

הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל
'הרב מבריסק'

מידה כנגד מידה!

סיפר הרה"ג שלמה ברעוודה זצ"ל: היה בחור אחד שבפורים לקח לו כמה אנשים שלא היה להם מה לעשות, ועשה עימם תהלכה בירושלים באמצע הרחוב כדי שיסתכלו עליהם, "ככה יעשה לאיש החפץ ביקרו..."

הם הגיעו עד ביתו של מרן הרב מבריסק זצ"ל ונכנסו פנימה. הם היו בטוחים שלפחות בפורים יוכלו לדבר איתו, והנה ראו שהרב יושב על שולחנו ולומד מסכת מגילה, ונראה היה שהוא שקוע ביותר. אני הכרתי אותו קצת, היה ידוע שברגע שפתח ספר מיד היה נכנס לעומק העניין. הרב היה 'מבין' בטבען של הבריות, אז מה יש לו לעשות איתם? כשהם ראו שהוא אינו מתייחס אליהם, הם התחילו לרקוד מסביב לשולחן כמו בשמחת תורה, ורקדו ורקדו עד שפשוט התעייפו.

ואז הבחור ההוא פתח את פיו ואמר בחוצפה: "הרב מבריסק, תהיה 'נורמלי', דבר איתנו!"... ואז נכנס אחד הבנים של הרב וסילק אותם משם. האם אתם יודעים מה הייתה התוצאה של הפגיעה ברב? שבוע אחר כך הביאו את הבחור לשדה התעופה עם שומרים, שמו אותו על המטוס בחזרה לאמריקה, כדי שאביו יקבל אותו שם ויכניסו ישר לבית חולים לחולי רוח. הוא היה בחור נורמלי, ותוך שבוע פשוט ירד מדעתו, מידה כנגד מידה.

(סמא דחיי)

רבי שלום טייטל
מחפץ חיים

רבי חיים שאול דוויק
מגדולי המקובלים

רבי יצחק אביחצירא
דסן חיים

רבי יונקב אלשיצקי
רבה של רמת השרון

רבי יונקב אביחצירא
בית החאבד יבנה

רבי יחיא אביצין
רבה של תל אביב

רבי אברהם יחזקאל קהן
הרב הראשי לישראל

זמירות לשבת

אשורר שירה לְכבוד התורה, מפני וְקרה זכת וְקרה:
נְתַנָּה לָנוּ עַל יַד רוֹעֵנֵנוּ, מִשָּׁה רַבְּנוּ,
בְּחֵר כֹּל נִבְרָא: אשורר שירה וכו':
נֶאֱמַן שֶׁמֶה בְּחֵר בְּעַמּוֹ, לְהִיטֵל לוֹ לְשִׁמּוֹ,
אִמָּה נִבְחָרָה: אשורר שירה וכו':
אֲשֶׁרִי הִגְבֵּר עַל יָצְרוֹ גּוֹבֵר, מִיִּשְׂרָאֵל הִדְּבָר,
עוֹסֵק בְּתוֹרָה: אשורר שירה וכו':
רַבָּה נְעִימָה תוֹרַת תְּמִימָה,
פְּתִי מְחִיבָה עֵין מֵאִירָה: אשורר שירה וכו':

כֵּן אִדָּם לְמָה תִּדְאָג עַל תְּדָמִים,
וְלֹא תִדְאָג עַל תִּמְמִים.
כִּי תְדָמִים אֵינֶם עוֹזְרִים,
וְתִמְמִים אֵינֶם חוֹזְרִים.
רַדָּף אַחֵר הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת,
אֲשֶׁר הֵם לְעַד קִיּוּמִים:
כֵּן אִדָּם אֵל תִּדְאָג לְשַׁעֲבֵר כִּי הוּא
אֵין, וְלַעֲתִיד כִּי הוּא עֲדִין.
קוֹה אֵל יי, כִּי הוּא הַמִּמְצִיא לָךְ
יֵשׁ מֵאֵין, וְהַשְׁוֵשֶׁת יי בְּחֵרָף עֵין:

תּוֹרַת אִמָּה נֶתַן לָנוּ, בְּרוּךְ אֲשֶׁר בְּחֵר בָּנוּ:
וְקִרָּה הִיא מִפְּנֵינֵינוּ, נְטִיעָה נְעִמָּה.
וְרַדָּה מִשְׁמֵי מְעוֹנִים, הִיא זֹאת מִצְאֵנוּ וְרִשְׁנוּ.
וְכֹה נְעִמּוֹ אֲמִירָה, סוֹדוֹתֶיהָ סְתִירָה.
אֵין מִבֵּין תַּעֲלִימָה, לְבֵר אֲשֶׁר יִצְרֵנוּ.
סוֹעֶדֶת הִיא אוֹחֶזֶת, גַּם עוֹדֶדֶת נְבִיאִיהָ.
אֲשֶׁר רִוּדָה אַחֲרֶיהָ, גַּם סָב וְגַם רִשִּׁישׁ בָּנוּ.
פְּנִיִּים שְׂבָעִים לְתוֹרַת א-ל, לְמִכְבָּר רוֹעִים נִתְּנָה אֵל.
סִגְלַת יי-ה עִם יִשְׂרָאֵל, אֲבוֹתֵינוּ גַם אֲנַחְנוּ.
בְּקוֹלוֹת וְגַם בְּרָקִים, וְרַדָּה מִשְׁמֵי שְׁחָקִים.
סֶפֶת דּוֹד הָא-ל יִקָּם, מִתְּרַחַק וְאֶחָנוּ קָמְנוּ.
חֲזוּקֵי אִמָּנוּ אִמָּתֵנוּ, שִׁירָשׁוֹ עֲלֵצוֹ קִהְלָתֵנוּ,
קִרְבָּה שְׁנֵת גְּאֻלָּתֵנוּ, כִּי מִמְצָרִים גְּאֻלָּנוּ: תּוֹרַת אִמָּה וכו':

משכן שילח

להצלחת פנחס ואוראל כהן הי"ו והילדים: איליא, אליה, ואורי הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לרבותא והצלחת סופיה סמסון הי"ו בת יהודית ז"ל

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להצלחת יהודה ושגית נעים ומשפחתם הי"ו

דרכי חינוך

פרקי חינוך והדרכה בחינוך הילדים

הרה"ג אריה שבתר זצ"ל

חזון לנוער

פרקי חינוך ומוסר
מתובלים בסיפורי
צדיקים פנינים
ואמרות קודש

עצום לעולמי עד.

ניתן היה לקבל חיזוק עצום בעמל התורה רק מראיית רבי עובדיה יוסף בעת לימודו. התמונות המבוקשות ביותר שלו הן התמונות שבהן הוא נראה שקוע בספר. מה רואים בתמונות של הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל? יהודי מבוגר שחצה את גיל מאה והוא שקוע בלימוד, כל הזמן העיניים בספר! כדאי מאוד שהילדים יראו את התמונות הללו מול עיניהם תמיד. עלינו לשדר לילדים שלנו שכל אחד מהם יכול להיות אחד מגדולי הדור הבא.

פעם פנה אליי אברך ואמר לי: "אני חייב לרב את החיים שלי!" כששאלתי אותו: "למה כוונתך?" הוא סיפר את הדברים הבאים: "כשהייתי ילד, הרב הגיע לשיבת בין הזמנים בבני ברק. בסיום הדרשה הרב אמר לנו: 'דעו לכם שכל אחד מכם יכול להיות גדול הדור אם רק ירצה!' הדברים נכנסו לליבי, התחלתי ללמוד ברצינות ובהתמדה, וזכיתי להיות חתנו של רב נודע, ואף חיברתי כמה ספרים בלימוד."

אי אפשר לתאר את הפוטנציאל העצום שיש לילדים שלנו. הם מסוגלים להרבה יותר ממה שאנו משערים. כשאני פוגש ילדים שיודעים ללמוד משניות, אני מדרבן אותם ללמוד עוד, ואומר להם שאם ילמדו מסכתות נוספות, מעבר ללמוד בתלמוד התורה, ויסיימו אותן עד שיגיעו לגיל בר מצווה, בלי נדר אם יהיה לי כח, אבוא לשמחת בר המצווה שלהם.

יש לכם מושג בכמה בר מצוות כאלה כבר השתתפת? הזמינו אותי לבר מצוות בנהריה, בבית שאן ובמעלות... היו שם סיומים על כל סדר קודשים בעל פה, על מסכתות שונות בכל רחבי הש"ס. הילדים לומדים בהתלהבות ומוסיפים ידיעות בתורה הקדושה. ובד בבד הראש שלהם לא מתמלא בדברי חולין ולא נתפס למשחקים ממכרים!

(אריה שאג - בראשית)

אחיי ורעי! הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל היה בנו של בעל חנות ירקות. בהיותו בן 16, כשלמד בהתמדה עצומה בשיבת 'פורת יוסף', היה אביו מגיע אליו וצועק: "עובדיה, מה אתה חושב, שהעולם הוא הפקר? בוא לעזור! בוא תרים ארגזים! בוא תסייע בפרנסה!"

באחת הפעמים עבר שם הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, שהכיר את כחותיו של רבי עובדיה, ואמר לאביו: "עזוב את הבחור, תן לו ללמוד!" רבי עזרא הסיר את מעילו וכובעו ואמר: "אני בא לעזור לך, העיקר שעובדיה ישב וילמד."

אני רוצה לשאול אתכם שאלה פשוטה: אם אבא של רבי עובדיה יוסף היה יודע שזה מה שיצא מהבן שלו, הוא היה מדבר אליו ככה? ודאי שלא! זאת אומרת שבעת שרבי עובדיה היה בן 16, אביו עדיין לא ידע מה עתיד לצאת ממנו. זה מחייב אותנו לתת הזדמנות לכל ילד ולכל נער, ולזכור שמכל ילד יכול לצאת גדול הדור הבא!

בהשקעה נכונה אפשר לתת לכל ילד את החשק ללמוד, ללמד אותו איך ללמוד, להמחיש לו את מתיקות התורה, ובעיקר להראות לו דוגמה אישית של אב שיושב ולומד תורה.

מסופר כי אל האדמו"ר מקוצק הגיע אחד החסידים וביקש ברכה שבניו ילמדו תורה. אמר לו האדמו"ר: "אם אתה מבקש כזו ברכה, גם הילדים שלך יבקשו את אותה הברכה, שבניהם ילמדו תורה. אם אתה רוצה שבניך ילמדו תורה, שב אתה ותלמד. וכאשר הילדים שלך יראו שאתה לומד תורה, גם הם יישבו וילמדו תורה!"

בדרך כלל, כשאדם מתעורר באמצע הלילה ואינו מצליח לשוב ולהירדם, מה הוא עושה? מתגלגל במיטה מצד לצד או לוקח כדורי שינה... אני הייתי מייעץ לו: "אם בין כה וכה אינך יכול לישון, כדאי לך לקום, לברך 'ברכות התורה' ולהתיישב ללמוד, וכאשר ילד קם בלילה, ניגש לשנות משהו ורואה את אבא שלו יושב ליד הגמרא ולומד, הדבר מותיר עליו רושם

אשר מהלל גיבוי. לא-5 גדול ונורא. לכבוד הקדוש רבי. יעקב אביהוציא: נקי טהור כפים. כבעל כנפים. קדושתו שמים. רבנן בכל אתרא: ישר הלך בתמו. במעשיו במקומו. כנרת בן יומא. זו היא דרך ישרה: יעקב תם אהלים. יושב וכל פה בולס. מים עמוקים ירלם. כי אם לבינה תקרא: בתכמת תקבלה. גבר לשם ותהלה. הרהיב העמיק שאלה. אביר יעקב נורא: נפת ודמש בפיה. זה א-לי ואננה. איש א-להים קדוש הוא. וננה לו כאורה: ענתו ותמנו. קדשתו יראתו. אף כי אהרי מותו. תודיע עז וגבורה:

מרים יום נסיעתו. צוה קהל ערתי. במנהגו קבורתו. לא ישנו אמירה: רצה גבר חכמו. להוליכו לעירי. שמים התקדדו. ורדו גשמי אורה: תרל י-ה מושיע. כי רב גשם הופיע. לא יכלו להסיע. ארון ברית התורה: ועם ה' את אויביו. כבואם אל סביבו. לא הבידו רב טוביו. לא נהנו בו חמרא: קרן הודם בכסף. תרל כי חל הקצף. איש רגלו לא יאסף. לבר מזהו אתרא: אמין יושב אהלים. פרו קדש הלולים. כנסיעים קנעלים. שכבר קרן הורה: תן הן גבורותיו. ורבי נפלאותיו. שמענו מבריותיו. אין די לכתב ולאמרה:

יחיד רם יערות חושף, לבש עז תר, בקדש נאדר, שכי ישראל יאסף, לעיר התדר: מרומם שכן שחקים, שכינתא מעפרא יקים, מצריז נקם ונקם, אדום וקדר, מהם טוב נעדר, יהיה פורר לחלקים, ויהיו יכדר: יחיד וכו' א-5 גדול מושיע חוסים, קין וצבא לחשך תשים, עד אנה בנים לחוצים, בשרם נקדר, ומאורם קדר, מלך עלינו שום תשים, מלכא לן שדר: יחיד וכו' יסר ארין על בלימה, גרש-נא את בן האמה, דגל ישראל הריקת, דן איהו תדר, ופה מהרה, ויהיה שמוך בעלמא, ותעלה ותתדר: יחיד וכו' רעה ישראל הביטת, בעני בן רדו מטה, ואף על פי אשר חשא, ובקרבו חור דר, כל קרין ודרדר, כמה גדולה תרשת, תור בו תדר: יחיד וכו' רחום מוחל וסולח, לצרת תבת משנית, שרשיה ציון תפריה, נפן סבורה, באילנו דר, מתרה וכן תרית, כפרי עין תדר: יחיד וכו' חן יד קים בחמלתו, יזכר לעולם בריתו, ויתיר את שבועתו, ואשר צדר, ובכרך תדר, בבית בהגותו, סקרת ודר: יחיד וכו'

זמירות לשבת

לעילוי נשמת
יהודה לאון קקון בן מרים ז"ל
מרסל קקון בת אסתר ז"ל
תנצב"ה
הקדש עלי משל חביב ודוד הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מאיר דדון
בן מסעודה ומכלוף ז"ל
נלב"ע י' טבת ה'תשמ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דליה בת דוד ותמרה ז"ל
רבקה (חנינא) בת שבתאי ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
נלב"ע י"ב תמוז
ה'תשמ"ב
תנצב"ה

משכן שילה

איראן במשל

נוער מתמודד, ברובו מתמודד על רקע טראומתי כל שהוא, דחייה וחוסר שייכות בשילוב חוסר אונים או אירועים מכוננים או מצטברים שיצרו צלקות וכאב אמיתי. כל אלו מייצרים אצל הילדים את חוסר התפקוד וכל יתר התופעות שההורים חווים אצלם. החיים בין פיצוץ לפיצוץ ובין שעת דחק אחת לאחרת, בלי לדעת מתי ואיך זה יסתיים, הם מצבים שמעוררים חוסר ודאות ובעיקר חוסר אונים של ההורים.

נזכיר נשכחות, במלחמה עם איראן לכולם הייתה הזדמנות לפגוש חוסר אונים בזמן אמת ולבדוק מה קורה להם שם, ומה היה יכול לעזור להם ולילדים שלהם.

ולא היה מדובר בפתרונות קסם, לא מדובר בקו הסיום שההורים היו רוצים כל כך שמישהו יבטיח להם, ולא מדובר ביציבות או שגרה. היה מדובר במשהו אחר לחלוטין שמבקש כל כך להתגלות כעת, מבקש שילמדו אותו עכשיו עם נוער מתמודד, וזה - שיסכימו ההורים להיות בנוכחות. בהשקטה של כל הרעשים, להיות כאן ועכשיו עם לב פתוח. בפשטות.

להיות בנוכחות פירושו לא למהר לשום מקום, אין לאן...

לא להיות במתח של מתי ייגמר, אלא לנשום. לאפות ביחד. לשים מוזיקה נעימה. לשבת יחד על הספה ולדבר על מה שקורה, מפחיד, מצחיק או מבין, להתפלל בנחת. לא מתוך מקום לחוץ או גוש, אלא ממקום סומך, נשען. להיות בנוכחות אומר ללמוד ביחד שזה בסדר לפחד. שרגשות זה דבר לגיטימי, וגם לנשום דרכם זה בסדר, ובואו רגע נעשה את זה ביחד, גם אמא ואבא רוצים ללמוד להירגע. להעביר את הדגש מתפקוד ותפעול לנוכחות מיטיבה ולקשר עין ולב. לפתוח לב שידע להרגיש ולראות מעבר. לזהות מצוקה וחולשה, ולהסכים להיות שם עם עצמם ועם הילדים.

נכון, המלחמה הייתה רק 12 יום, וההתמודדות עם הילדים היא קצת יותר... אבל אלו לא סתם אמירות או סיסמאות, אלא סטאז', קורס הכנה של הנפש של ההורים ושל הילדים שלהם, לקראת הדבר האמיתי שיגיע בעזרת ה'. המשך יבוא.

ונחתום בסיפור: זוג צעיר גר בשכונת לוזן מבוגר בשם משה וחנה. כשהיו מתארחים אצלם היה מתנהל שם טקס קבוע:

משה היה שואל את אשתו: "רוצה להכין לי קפה?" והיא הייתה עונה: "בשמחה!" היא הייתה מביאה צנצנת קפה, ואומרת לו: "תפתח לי, משה", ולאחר שהייתה מכינה לו קפה הוא היה מברך ואומר: "אין על הקפה של אשתך".

כשהתקרבו לחגיגות 50 שנות נישואין, החליטו הזוג לקנות למשה וחנה מכונת קפה. הם הביאו להם את המכונה, והזוג המבוגר הודה להם. למחרת הגיעו שוב בני הזוג הצעיר לבקר אותם.

הם ישבו בסלון, והנה משה שואל את אשתו: "חנה'לה, רוצה להכין לי קפה?" והיא עונה: "בשמחה!" בני הזוג הצעירים היו סקרנים וביקשו לראות איך היא תכין קפה מהמכונה. אבל חנה הביאה את צנצנת הקפה, ואמרה למשה: "תפתח לי בבקשה". הוא פתח, והיא הלכה להכין קפה.

כשחנה הייתה במטבח, שאלו בני הזוג את משה: "אתם לא מסתדרים עם המכונה שקנינו?" משה לחש: "שששש... כשחנה'לה אשתי לא בבית, אני מכין לעצמי קפה במכונה. אבל חשוב לי שאשתי תראה כמה אני מכבד אותה. שתדע שהיא מכינה את הקפה הכי טוב".

הלכו השניים למטבח ושאלו את חנה: "אולי תרצי שנסביר לך איך להשתמש במכונה? כך לא תצטרכי שמישה יפתח לך את צנצנת הקפה". חנה חייכה ולחשה: "שששש... אני יודעת לפתוח את הצנצנת של הקפה לבד, אבל חשוב לי שבעלי ירגיש שהוא בעל הבית בבית ושאיני צריכה אותו".

בפרשת בראשית כתוב "לא טוב היות האדם לבדו אֶעֱשֶׂה לוֹ עֶזְרָא כְּנֶגְדּוֹ", וחוגיות טובה היא מתכון להורות טובה.

הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

מה אמר הרב בן ציון אבא שאול לאחר שפרצו גנבים לביתו ורוקנוהו

מספר אחיו של רבינו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל: לילה אחד פרצו גנבים לביתנו, ורוקנוהו מכל דבר ערך. נוראה ההרגשה לשוב הביתה ולמצוא בו מהפכה, כל המגירות בחוץ ותכולתן על הרצפה. הספרים הוצאו מהמדפים וגובבו בערימות, המקפא פתוח, הארונות פרוצים. הווטרינה עמדה ריקה ושוממה, הפמוטים והגביעים, הנר והבשמים אינם. התכשיטים נבזזו.

אין לתאר את התחושה הקשה. זמן מה לפני כן פרצו לביתו של אחי - הוא רבינו בן ציון - ותכשיטי הרבנית נלקחו. מובן שהצטערנו בצערו, אבל כשהדבר קורה אצלך - הצער ותחושת הפגיעה חדים שבעתיים.

בצר להם עלו בני המשפחה לבית רבינו. סיפרו לרבנית על המהפכה, ושהזמינו משטרה ונטלו מיד טביעות אצבעות. שמעה הרבנית, השתתפה בצערם והגיבה: "כעת נזכרתי שבביתי, ברגע הראשון שראה רבינו את הפריצה, אמר: 'מחול להם, מחול להם! איני רוצה לחזור לעולם בגלגול בשביל כספים'. שמעתי ותמתתי, לאיזו דרגה הגיע! מה היה הדבר הראשון שעשיתי!"

סיפור גנבה נוסף אירע בבית רבינו, ואחד מבני המשפחה שהיה נוכח במקום לאחר הפריצה סיפר שברגע שנכנס רבינו לחדרו וראה את השעון המעורר עומד במקומו - שמח ואמר: ברוך ה', נוכל אפוא לקום מחר לתפילה בזמן!"

כמה יש לנו ללמוד מזה, שבכל המאורעות אשר קורים לנו - עלינו להסתכל תמיד על חצי הכוס המלאה, וזה ייתן לנו כח להתמודד הלאה - ה' יזכנו.

(ספר אור לציון, פחד דוד)

רבי
שלמה הכהן
אביר וחסיד של חסידות חסידים

רבי
משה זיו
מייסד ישיבת ישיבת חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

רבי
משה ישראל שרעבי
מייסד מוסדות חסידים

זמירות לשבת

אשר שירת וזמרה. לְכָבוֹד רֹאשׁ וְעֹשֶׂתָהּ. רַבִּי דָוִד אֲבִיחַצִירָא:
נָאֵת לֹא לְשִׁבְתָּ. בְּשִׁיר וְלִמְנֻחָה. אִשְׁתִּי רִיחַ נִיחֹחַ:
וְרַחֵם לְעוֹמְקֵי דְתָא. הוּא וְאֶחָיו בְּתַלְתָּא. גִּלְזוּ כֹל מִסְתַּרְתָּא:
דְּרֵשׁ כֹּל הַנִּסְתָּרוֹת. רַאשׁוֹנוֹת אַחֲרוֹנוֹת. נִתְלָה לֹא מֵאֲבוֹת:
וְהוֹצִיא אֶת מִפְעָלָם. לְיִשְׂרָאֵל הַנִּזְלָלִים. יִשְׁמְחוּ בְּגוֹרָלָם:
דְּכָרוּ וְהִנְיָחוּ. מִזֶּה וּמִפְנֵינֵם. גַּם תְּפֹא לֹא יִעָרְכֵם:
חַי עוֹלָם נִשְׁמַע בּוֹ. תְּחַמְּדוּ בְּתוֹךְ קְרָבוֹ. אֲשֶׁר מִי שְׁאֵהָבוֹ:
זְכוּתוֹ תִּתֵּן עֲלֵינוּ. בְּבִיאוֹ מִשְׁחֵנוּ. קָרֵב קִין פְּדוּתֵנוּ:
קִבֵּץ יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְיִאֶכְלוּ בְּלֶחְמִי. כֹּל בְּנֵי רְחוּמֶיךָ:

נִקְרָא שְׁמוֹ תָם, תִּפְאָרֶת לוֹ
חוֹתָם, וּבְאֵמַת נִתָּחַם. רַבִּי יַעֲקֹב.
יִשְׂרָאֵל, נָאֵם, נִשְׁמַע נִשְׁמַע, צִנְצְנָת
הֶסֶן, רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשִׁירָא נָא...
אוֹרֶת זוֹ תוֹרָה, אוֹר הַמְנוּרָה,
זֶכֶת וְכָרָה, רַבִּי יַעֲקֹב.
הוּא רֹאשׁ הַגּוֹלָה,
לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה, מֵאֵד נִשְׁלָה,
רַבִּי יַעֲקֹב: אֲשִׁירָא נָא...
רְשׁוֹם גְּנָסִים, כְּעֵל מַעֲשִׂים,
וְכֵן קְדוּשִׁים, רַבִּי יַעֲקֹב.

נִפְשׁוּ בְּצִדְקָה, דְּבַקְהוּ וְחֻשְׁקָהּ,
שֵׁם לֹא לְחֻשְׁקָהּ, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...
אֲבִי וְתוֹמִים, וְגַם אֲבִיוֹנִים,
חוֹנֵן עֲנִיִּים, רַבִּי יַעֲקֹב.
חֶסֶם וּמִצִּין, הוּא רַב וְדוֹן,
בְּקִיא בְּכֹל עֲנִין, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...
צְדִיק וְעָנִי, כֹּל יָכִי שְׁנִי,
שְׂכִינָה לְפָנָיו, רַבִּי יַעֲקֹב.
יוֹסֵם וְלִלְתָּה, עוֹשֶׂה עֲלֵיךְ,
בְּסוֹד הַתְּפִלָּה, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...
נִפְשׁוּ בְּצִדְקָה, דְּבַקְהוּ וְחֻשְׁקָהּ,
שֵׁם לֹא לְחֻשְׁקָהּ, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...

רַבִּי לֹא גִלְתָּה, לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה,
מֵאֵד נִשְׁלָה, רַבִּי יַעֲקֹב.
אֲלִי רַב מוֹרָה, הָרֵב הָאֵרִי,
תָּנָא וְקָרִי, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...
חֲבוּרִים הוֹצִיא, עַל תּוֹרָה,
מִשָּׁה, שֵׁם לֹא לְמַחֲסָה,
רַבִּי יַעֲקֹב.
זְכוּת תּוֹרָתוֹ, צוּה לְעֵדוּתוֹ,
וְלִכְנֵי בֵיתוֹ, רַבִּי יַעֲקֹב.
קְדוּשׁ בְּקִדְשָׁהּ, אֲכָן הִרְאֵשָׁה,
וְכֹל טוֹב עֲשֶׂה, רַבִּי יַעֲקֹב:
אֲשִׁירָא נָא...

משכן שני

לעילוי נשמת
ראובן חג'ל
בן מחבובה ע"ה
נלב"ע י"א ניסן ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יעקב לוי (טויק)
בן חזנה ז"ל
נלב"ע י"ד שבט ה'תשע"ד
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דן נוי בן פרידה ז"ל
נלב"ע ל' תשרי
ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
אריה צדוק
בן שרה ויעיש ז"ל
נלב"ע כ"ח תמוז ה'תשע"ה
תנצב"ה

פרקי רכונגה והדרכה לנשים

דרכי הבית

הרה"ג דניאל אוחיון שליט"א

אשת חיל

לדברי הגמרא, שתי סיבות עיקריות יש להן לנשים שבזכותן הן תקומנה בתחיית המתים: (א) שולחות את ילדיהם לתלמוד תורה. (ב) ממתנות לבעליהן בשבוע מביית המדרש. השכר שלהן מגיע להן על שהן יושבות ומצפות לבעליהן בשבוע מביית המדרש, כאשר בשבוע הבעל האשה מאירה לו פנים, מראה לו שבזמן שהוא למד הדבר לא גרם לה לצער. אדרבה, היא שמחה בחלקה ובאפשרות להיות אשת לומד תורה. לא כמו אותן נשים שכאשר בעליהן שבים מביית המדרש בערב מיד מקבלות אותם הנשים במילים: "הילדים 'שיגעו' אותי!" או: "למה הגעת רק עכשיו? מדוע כל כך מאוחר?"

אוי להן לאותן נשים שכך הן מקבלות את פני בעליהן, בכך הן מפסידות את כל שכרן! אך אם האשה מאירה פנים לבעלה, בכך היא מראה כמה היא משתייכת בנפשה אל התורה, וכמה ערך לימוד התורה יקר בעיניה. כך היא בונה לעצמה את הזכות שלה בתורה, ובזכות זו היא יכולה לקום בתחיית המתים. אין די בכך שתשלח את בעלה ללמוד תורה, אלא צריכה היא להראות לו עד כמה ערך לימוד התורה חשוב ויקר בעיניה יותר מכל דבר אחר.

חוכמת האשה היא היסוד לכל בניין הבית!

היא יכולה לקום בתחיית המתים. אין די בכך שתשלח את בעלה ללמוד תורה, אלא צריכה היא להראות לו עד כמה ערך לימוד התורה חשוב ויקר בעיניה יותר מכל דבר אחר.

איזוהי אישה כשרה?

בספר 'חכמת חיים' מובאים דברי הגרי"ח זוננפלד זצ"ל, שהסביר את דברי התנא דבי אליהו האומר: "איזו אישה כשרה? - זאת שעושה רצון בעלה. כלומר שהיא, במעשיה הנאים ובתבונתה, מכוונת את רצון הבעל לנתיבים חיוביים, והיא בחוכמתה ובהתנהגותה מנתבת את רצונה, שירצה וישאף לעשות אך טוב. כי אשת חיל המשכילה ליצור אווירה של יראת שמים, והיא צופיה הליכות ביתה לאפיקים ישרים ונכוחים, זה יגרום שגם כל רצונותיו של הבעל ישאפו אל הטוב והמועיל - וזו האשה הכשרה והחסודה, שטיפול בנחלתו של ירא ה' וההולך בדרכיו בתמימות ובאמת.

(אור דניאל - במדבר)

נשים יקרות! שלמה המלך אומר: "תכמות נשים בנתיב ביתה ואגלת בידה תהרסנו" (משלי יד). "תכמות נשים בנתיב ביתה" - זו אשתו של און בן פלת, "ואגלת בידה תהרסנו" - זו אשתו של קורח (סנהדרין קי).

אמרו חז"ל כי אחד היה שניצל מן המחלוקת והוא און בן פלת, ובזכות אשתו ניצל, שאמר לה: "בבוקר תתברר האמת".

אמרה לו: "לשם מה מכניס אתה ראשך במחלוקת, והלא תישאר באותו מעמד ולא תרוויח מן המחלוקת דבר!" אמר לה: "מה אעשה כי כבר נתתי דיברתי (הבטחתי) לקורח?" אמרה לו: "עשה כדבריי ותינצל".

האכילה אותו והשקתה אותו יין עד שנרדם. וישבה בפתח האוהל וקלעה שיער ראשה, וכשבא קורח לקחתו עימו למחלוקת, ראה אותה בכך וברח, ועל ידי זה הצילה אותו מעונשם של עדת קורח והייתה פה מעין תחיית המתים. דבריו של שלמה המלך "תכמות נשים בנתיב ביתה" מקבלים כאן משמעות מיוחדת. חוכמת האשה היא בניין הבית. תבונתה, מסירותה ודרך חינוכה את הילדים הן היסוד לכל בניין בית של תורה הנבנה בשיתוף של הבעל והאשה.

גדולי ישראל נתגדלו בזכותן של נשותיהם הצדקניות שלא הפריעו אותם מלימוד תורתם. כל אדם חייב לעסוק בלימוד תורה, ועל כן חובתה של האשה להיות מסייעת לבעלה בכך שילך ויעסוק בתורה, אם תורתו אומנותו. וגם אם הבעל עובד למחייתו חייבת האשה לדעת לכלכל צעדיה בתבונה, ולאפשר לבעלה בשעות הערב ללכת וללמוד תורה, אף שעול הטיפול בילדים בשעות אלו הוא קשה ביותר. עליה לדעת שזהו אחד מן הדברים שבזכותם היא תזכה לתחיית המתים, כמו שאומרת הגמרא (ברכות יז): נשים במאי קאי זכין (נשים במה תזכנה לקום בתחיית המתים)? - אומרת הגמרא: באקרוי בנייהו לבי כנישתא ובאתנוי גברייהו בי רבנן ונטרין לגברייהו עד דאתי מבי רבנן.

זמירות לשבת

צבאות בה נצמרים. שניהם יחד דורים. הם ווי העמודים. ישר יתנו פנימו: יסוד קרבי תיא. כאן נמצא וקאן תיה. משם יוצאה תושנה. אמרוהו כי נעמו: רבי יוסי לו זכות. הוא זכה אל המלכות. כל-תשע הם מלכות. שם כבוד ממקומו: אשריהו לבר יוחאי. שהוא עד עת בוא משיח. קים הוא נפש כל-חי. המה יאכלו בלחמו: תזקו עדה כלולה. הרבו שמחה וגילה. ביום זה יום הלולא. דורים לכו לחמו:

קו חסד קנה. רבי יהודה קנה. והעולם בו קנה. עושה שלום במרומו: בזה הוא ראש קרשה. רק לא בא אל שלשה. אך נקבד מן הששה. היתה משרה על שקמו: איש גבור בסוד תורה. רבי יצחק הארה. מדרתו היא גבורה. צפיתו ברבש טעמו: בפיהו אמת נקתם. רבי יוסי בר יעקב תם. עין התיים בו נחתם. היא תפארת עזמו: ישר רבי חזקיה. בנצח נפשו תיה. גם חוד בו כלול נהיה. המשל ופחד עמו: חברו רבי יוסא. חוד וחדר בו נמצא. מדה טובה בה ישא. לראש סבת שלומו:

אשר לכבוד חברים. ובראשם מלכם ארים. בר יוחאי עוקר הרים. ודורש טוב לעמו: נחתם בכתר תורה. כלולים בו עשרה. ראו נא בעשרה. שעשרה לו אמו: כפיר בנו אחריו. רבי אלעזר אשריו: נקנס בא בתדריו. של המלך שלמה: יקיר עם וכות אבות. השיג מעלות רבות. נגלו לו ל"ב נתיבות. בהם רבים יחכמו: יריד בעז התאור. רב רבי אבא תור. הוא ורבי אלעזר. אחוים ב"ה שמו. עלה לעיר גבורים. בה חמשים שערים. משם יוצאים נהרים. ויתהלכו למו:

לעילוי נשמת
ענוג נצח קדושים ז"ל
בן רחלי ואריק ז"ל
נלב"ע כ"ו ניסן ה'תש"ף
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
חנה גוזי בת ניסים ז"ל
נלב"ע ט"ו אדר ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

ה'שנה החדשה
החג האחד של ישראל

שמואל בן יוחנן וזוהר

ארגז חול בשבת

שאלה: האם מותר לילדים קטנים לשחק בחול בשבת?

תשובה: חול המנוחה למשחק ילדים, כגון חול ים הנמצא בארגז משחקים וכדומה, מותר לטלטל בשבת ואינו מוקצה. אבל מי שלוקח את ילדיו לחוף הים, אסור לתת להם לשחק בחול הים, משום שהוא מוקצה. וכן ילד קטן המשחק בשבת בארגז חול, אם החול הוא דליל כמו חול

ה'שנה החדשה
החג האחד של ישראל

שמואל בן יוחנן וזוהר

יתגדל ויתקדש שמייה רבא

ביום העצמאות בשנה שעברה הייתי בהרצאה בנתניה. כשהגעתי למקום הרחוב היה סגור, ולא ידעתי איך להיכנס עם הרכב.

עצרתי ושאלתי יהודי שעבר ברחוב: **האם כבודו יודע איך להגיע לבית הכנסת? בידי היו שקיות עם "מצות היום"** - גחלים, בשרים, סלטים וכו'. ואז הוא אומר לי: מה אתה מחפש שם, היום עושים על האש... אמרתי לו: גם אני עושה על האש, יש שם בבית הכנסת הרצאות, אוכל שמחה - אש של תורה, בוא תשמע.

אשתו בהתחלה לא רצתה, כי הם היו בדרך לפארק, אך הוא ביקש

זמירות לשבת

אלה אימלאי, אשר מהללי, צדיק ברא סאלי תרא נפלאותיו, בגליו, ומופתיו, הן הן גבורותיו, אצל עליו א-לי: אלה אימלאי... צוף רבש בפיהו, זה א-לי ואנחה, וחקם, קדוש הוא, צדיק ברא סאלי: אלה אימלאי... צדיק הוא בדינו, א-לי שדי, לימיו, לרוות יום יום צאנו, מרעיות צור גואלי: אלה אימלאי... בח"ן ובגללה, זרועו לו מושלה, לישע סגולה, קנה חלק, חבלי: אלה אימלאי... בנס של קדושים, אראים תרשישים, הם, קרש קדשים, עד לבנה וכלי: אלה אימלאי... כל ימי וליה, אשר מהללי, לנסים, עשה לי, צדיק ברא סאלי: אלה אימלאי...

חכמות נשים ביהודה

עומדות הנשים יקרות מודרניים של חז"ל ישראל נשים בחכמות

הרבנית מרת פהימה צדקה ע"ה
אשת חבר לגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל

לא ביטלה אותו אף יום אחד מלימודיו בישיבה!

דוגמה מאלפת לאישה נפלאה נוכל ללמוד מהרבנית צדקה ע"ה, רעייתו של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, כפי שמסופר בספר 'וזאת ליהודה':

השיקולים שהנחו את שני הצדדים בהסכמתם לשידוך היו קשורים בשאיפתו של רבינו, שיהיו כל שנות חייו קודש לתורה. כיוון שראהו אביו רבי שאל בשקידתו, בצימאנו הבלתי פוסק ללימוד התורה, הבין שצריכים לחפש עבורו כלה כזאת אשר תסכים לדרך שבחר בה, דהיינו לשבת כל ימיו באוהלה של תורה, ולא תדרוש ממנו לצאת לשוק החיים - חזיון נדיר בימים ההם.

בעת שנפגשו לראשונה, לא ביקש רבי יהודה צדקה כי אם לדעת: התסכים בנפש חפצה שגב ויעסוק בתורה כל ימיו? האם תקבל באהבה כשיחזור הביתה מאוחר, כי גם בלילות לא יכבה נרו? היש לה נכונות לסבול ותניחהו ללמוד אפילו אם יצטרך לחיות חיי צער ודחקות?

אמרו: לא בכדי נקראה צדקת זו בשם 'פהימה' ('חכמה' בערבית), אשר במענה לכל משאלותיו פתחה פיה בחוכמה ותאמר "הן", "מסכימה אני", "מרוצה אני" - ומשמייס אמרו לדבר טוב. כשהלכה צדקת זו לבית עולמה, ביום ג' בשבט תשל"ט, והיא בת ס"ז, סיפר רבינו יהודה אצל מיטתה מקצת שבחיה, באומרו **שלכל אורך 45 שנות נישואיהם לא ביטלה אותו אף יום אחד מלימודיו בישיבה**. אף שהייתה סובלת ייסורים ומחלות, ועל אף קשיי העוני, מילאה ברצון ובאהבה את התפקיד והיעוד שלה - לנהל ביתם ולגדל ילדים, מתוך צמצום ודחקות. "שלי ושלכם - שלה הוא", נהג לומר לבניו ולתלמידיו.

(וזאת ליהודה)

חנה ציון מועדנו, אשר מקוננת, מול זכור מקדשנו, שהיא הנוהגת, כח עליון לנו, ערן המקוננת, אשר גם כל חפצנו, הם מקדש ואליהם: אשמה בד וכו'.

זאת היתה לי בעיני גדולה הבקשה. לאב המון נסי, בין בתרים ורחות. לאמר כתי ואיה, ומצאנה מנוחה. כך כל מאווי א-לי תאות עולם: אשמה בד וכו'.

קין ימים גלה לעם אלה עמוסי תלאות. גדל צעיר ועמלי, בפלאי-פלאות. מצפים אבות ועולי, עשה לטובה אות. כליו גרילי, בנדק על תלם: אשמה בד וכו'.

רעונך אשאלה, חי בעל תרצון, כאשר בתחלה, נהגת את הצאן, במרעה טוב וגפלא, ורחק כל עליון, רועה ישראל סלה, האן את קולם: אשמה בד וכו'.

אתה הוא הא-להים, חש ותרין, קום נא ליקראת גבתיים, צאי נא מן, לנגם נקמתך מהם, להשלים כל ענין, שמך וקסאך שהם, מעין כל חי נעלים: אשמה בד וכו'.

לעשה נפלאות לבדו, את יריבי ריב, אקנה תמיד חסדו, השכם והעבר. ולא יסך בעדו, את מירתו יתירי. ואז נשיר לכובודו, השירים במשלים: אשמה בד וכו'.

יודו לך רעיוני א-לי מבטן יוצרי, על קרבך בסיני, להאיר את צרי, על כן בתחונני, אפאר בשירי, בכל ימי ושני, עד לעד לעולם: אשמה בד, אשמה בד, א-לי שלם. אשמה בד גואל נפש, את נאלת עולם: ששון לבי מהו, בקרי חסדיו, כי בחר מכל אדם, ישראל עבדיו, נצר נסיעה תמה, האבות ירדיו, אכן צדק שלמת, משרש גדלם: אשמה בד וכו'.

רבי יוסף חיים
בס' זכרון אש חיי

רבי יחזקאל שנייד
מסכת ברכות שנייד

רבי עמרם קורח
רבה של תימן

רבי ניסים יגן
מסכת חזקוניים ברכות

רבי ישראל חנינה
מסכת תימן

רבי יצחק דב קופלמן
ראש ישיבת 'מנחת יצחק'

רבי יהודה ב'מרי'
רבה של תלמים

לעילוי נשמת
אבלין בן-שמחון
בת פורטונה ז"ל
יחזקאל חבה
בן שמחון ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מיכאל עסיס בן משה
וחיה עיישה ז"ל
נלב"ע ד' אייר ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שמעון וזוהר
בן אליזבט ז"ל
משה יוחנן וקולקר
בת מזל טוב ז"ל
תנצב"ה

שלום בית

דני
יהודה מאיר שפירא
ראש ישיבת 'חכמי לובלין'

לכן על בני הזוג לזכור כי אין לומר דברי ביקורת - לא בעת כניסת האישה לבית, ולא בעת שממחרת לצאת מהבית, אלא אך ורק לאחר שחזרה מהעבודה, נחה ונרגעה. לא בעת כניסת הבעל לבית, ולא בעת שממחרת לצאת מהבית, אלא אך ורק לאחר שחזר מהעבודה, נח ונרגע.

א-ל עַד לִי לְעַד (5) אֶתָּה א-לִי: א-ל עַד לִי וכו'

בָּאוּ כְּתוּפוֹתַיִם, הִרְבּוּ אֲשִׁישׁוֹת,
זֶה יוֹם מְנֻחָי, זֶה יוֹדֵי וְרַעֲי: עַל אֶהְבֶּתְךָ וְכו'.

מאור ליום קדשי, מאור קדושי,
שמש וכוכבים, קנאו בשמשי,
מה די ליום שני, או לשלישי,
סתיר מאורותיו, יום הרביעי: על אהבתו וכו'.

ובכלל זה יש לתת את הדעת על הנוכחים באותה שעה של התוכחה, שלא לבזות ולהלבין את פני חבריו ברבים, שעליו נאמר כי אין לו חלק לעולם הבא (בבא מציעא נט.). על הבעל לזכור שגם האישה היא בכלל 'חבירו'... ה' יתברך ישמרנו ויציילנו!

(המדריך המלא לנישואין מאושרים)

זמירות לשבת

לרפואת והצלחת
הלנה (לילי) ראובן הי"ו
בת אסתר ז"ל ומשפחתה הי"ו
לעילוי נשמת
אינס חבני בת רות ז"ל
חנצב"ה

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לרפואת והצלחת
יעקב רבי
בן פלורה הי"ו
עמנואל רחל
בת דונה הי"ו

**להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999**

לרפואת והצלחת
מזל ועודד ניסים הי"ו
ולחזרה בתשובה
משפחת הלל הי"ו

משכן
עלילת

הרה"צ חיים יוסף דוד אזכול שליט"א | הנהגת הבית

להתרחק מן המחלוקת בתכלית

כל מי שרוצה להקים בית של תורה, ומכל שכן למי שרוצה להקים מוסדות של תורה, עליו לדעת בבירור שמניעות רבות יצמחו לו בדרכו, כי כשהשטן רואה שברצון האדם להקים בניין של קדושה שעשוי להחרב אותו (את השטן) ולבטלו מן העולם, בוודאי שהוא לא יושב בחיבוק ידיים אלא הוא משיב מלחמה השערה, ומקים על האדם קשיים ומניעות מתוך תקווה שהם יגרמו לאדם לחדול ממלאכתו הקדושה.

אולם אין לאדם להתפעל מכך, ועליו להשליך את עצמו מנגד מתוך מסירות נפש אמיתית, ולהתגבר על כל מונע ומעכב, וכאשר יראה הקב"ה את יגיעתו ומסירות נפשו, בוודאי יעזרוהו על דבר כבוד שמו, ויסלק מדרכו את כל הדברים המפריעים לו במלאכתו, ותהא מלאכתו נעשית מאליה.

שבעת קני המנורה רומזים לכללות נשמות ישראל המתחלקות לשבע קבוצות כלליות, שכל אחת מהן מושרשת באחת משבע הספרות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות.

ומצות התורה לעשות את המנורה מקשה אחת באה לרמוז על חובתו של מנהיג ישראל האמיתי לאחד זה עם זה את כל סוגי הנשמות שבעם ישראל על אף השוני המהותי שבהם, וללמד לחיות זה עם זה באהבה ואחדות כאיש אחד בלב אחד.

ועל כך התקשה כל כך משה בעשיית המנורה, כלומר שהוקשה לו ביותר כיצד אפשר להצליח במשימה קשה זו לאחד את כולם הגם שטבעם ומהותם שונים כל כך זה מזה.

והשיבו הקב"ה: 'השלך את הככר לאור (לאש), והיא נעשית מאליה', והיינו שכאשר המנהיג יתמסר בכל כוחו לעבודת השליחות שלו, וישליך את כל עצמותו על כך, הקב"ה כבר יסייע לו להצליח לפעול אפילו דברים הנראים כרחוקים ביותר מן המציאות, ובכללם גם להצליח להכניס אחדות נפלאה בתוך כל חלקי העם.

וכמו כן מוטל על כל אחד ואחד מישראל להשתדל בכל כוחו להרבות שלום ואחדות בעם ישראל, ולהתרחק מן המחלוקת בתכלית. וגם אם ישנם בני אדם שדעותיהם שונות משלו, אין זו סיבה כלל וכלל להפר את השלום והאחדות ביניהם.

ועל כך אמרו חז"ל (ירושלמי ברכות פ"ט, ה"א. וכיו"ב בבבלי ברכות נח, א): "כשם שאין פרצופין דומין זה לזה כך אין דעתן דומה זה לזה". וכוונת רבותינו הקדושים לרמוז בזה, שכמו שהעובדה שפרצופו של הזולת אינו דומה לשלך אינה גורמת לך להפריד את האחדות שביניכם, כך גם העובדה שדעתו אינה דומה לדעתך והוא חושב אחרת ממך, אינה צריכה לגרום למחלוקת ביניכם, אלא עליך לכבד ולאהוב כל אדם באשר הוא, ולהשתדל להתאחד עם כל אחד ואחד מישראל.

(קול רינה)

הרה"צ חיים יוסף דוד אזכול שליט"א | הנהגת הבית

הגאון הצדיק רבי יחיאל מיכל זצ"ל 'המגיד מזולטשוב'

איך הגיב המגיד לאחר שנפסל האתרוג המהודר?

מספרים מעשה נפלא על רבי יחיאל מיכל מזולטשוב זיע"א, שהתחלק עם אחיו בירושה, ונפלו בחלקו התפילין של אביו רבי יצחק - 'המוכח מדרוהובין'. היו לרב בנות גדולות שהגיעו לפרקן, ובזמנו אי אפשר היה להשיא בת בלא שייתנו לה הוריה נדוניה. אשתו לחצה עליו למכור את התפילין, שוודאי היו אנשים מוכנים לשלם תמורתן סכום כסף גדול, ובכסף זה ישיא את בנותיו, ולא הסכים. כשהגיע חג הסוכות היה מחסור גדול באתרוגים, וכל אתרוג עלה הון תועפות. הרב עשה חשבון לעצמו: תפילין אלו הן רק הידור מצווה, ואילו אתרוג מצווה ממש, אם כן ודאי שיש לוותר על הידור מצווה, בשביל המצווה עצמה. וכך עשה, מכר את התפילין וקנה אתרוג, ושמח שמחה גדולה על שזכה לכך.

וכשראתה אשתו הרבנית את האתרוג כעסה מאוד איך עשה מעשה כזה, ומרוב כעסה פסלה את האתרוג. כשראה זאת הרב זצ"ל, אמר: את התפילין של אבי הקדוש הפסדתי, וגם את האתרוג הפסדתי, עכשיו גם אכעס? - ולא כעס, אלא קיבל הכול בנחת.

במעשה זה רואים את הגדלות של המגיד מזולטשוב זצ"ל. קשה להאמין שהיה אדם שמוכן למכור את התפילין של המוכח זיע"א כדי לקנות אתרוג, כי בדרך כלל אדם לא עושה חשבון שזה הידור מצווה וזה מצווה וכדו', ואם בכל זאת מישוהו היה עושה כך, היה מצטער או לפחות לא כל כך שמח, כמו שהרב זצ"ל שמח, ואם היה נפסל לו האתרוג, וכל שכן אם אשתו הייתה פוסלת לו, היה כועס עליה, אבל הרב משל ברגשותיו - ולא כעס.

(הובא בספר אור לציון - זכרון הדסה)

זמירות לשבת

לא-ל מרום, בותן חוקר, שומר לא ינום, הוא, לנו יבשר: יחנני, ינאליני, ומבור גלות, הוא יעלני בתוך קרבי, תורתך נשמרת, שחרי, ערבי, יום יום נזכרת, יגל ליבי, בתורת אמת, צור משגבי, השב העשרת, בנה משכני ודוכני, אם אשכח, אז תשכח ימיני: לא-ל מרום, בותן חוקר...

אנא צורי, שמע תפילתי, האר גרי, קרב נאליתי, אשר שירי, בנעם זמירתי, עורי, עורי מחר שכינתי, שמחני, השמיעני, שופר משיית, ובו יפדני: לא-ל מרום, בותן חוקר...

לנו תפתח, שער הרכמות, עמך ישמות, ישר בקול נעים, שלח משיח, לתחית המתים, עולות נקת, ונקריב זבחים, זבח קרבני, לארזי, אהלל שמו תמיד בלשוננו: לא-ל מרום, בותן חוקר...

אשר לך ארץ חמדה בלב חשוק, את, ארץ נבחרת, את, משוש כל תבלי, כי בורא דוק, את לנו תפארת:

תמיד עיני צופיה, עפרה, אני שוקק, בתוכך, שוכן ו-ה, שופט בעדק, למה רועה נאמן, כך חשק, ולראותה, לא נתן, רק מפרחך, ובתוכך, לא נטמן, כך לא-ל חקק: אשר לך ארץ חמדה... תמיד עיני צופיה...

דורך כך, ארבע אמות, ארץ צבי, סולת לה אשמות, צורי משגבי, ותמו המלחמות, מסכיבי, יוצר כל הנשמות, גואל תביא: אשר לך ארץ חמדה... תמיד עיני צופיה...

זמן יושב בשיבת לא שר צבא, ועם שולפי תרבות זכרו לא בא, אך לחקיהי קהלות נפשו תאבה, וללמדם את לקחו מורי עברו:

מוכב צדק לדורות ורח אורו, אחד היה אברהם בבני דורו, אשר באבים שנותיו הכיר יוצרו, וירא שם במאורותיו את משפירו:

והנה הוא בארץ מתוך יער, ועם קומין אנשים מעט מזער, מול ארבעה מלכים קפין נסער, ואת תרכם שם לא-ל כעפרו:

וביום כן כוש השליכו אל כבשנו, ויר מלאך אל תוכו וצננו, כי שם שם לו א-ל ש-די בכסחוננו, אחד היה אברהם בבני דורו:

להצלחת נהוראי וליאור
בני שולה הי"ו
שולה בת גולייט הי"ו
משה בן חוה הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת אבישי
בן מרגלית הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת והצלחת שמעון ודינה אלגרבלי ומשמחתם הי"ו

תשיפור

החיים במגדל

לאחר התפילות היינו שבים הביתה, ובמשך כל הדרך היו מתפללי בית הכנסת מדברים בהתלהבות וחוזרים חידושי תורה מהפרשה. כשהגענו לביתנו אחי הגדול היה מקדש, מכיוון שאבא לא ידע עדיין לדבר בעברית. אני זוכר את עצמי אז, ילד קטן שמביט בבני משפחתי בחיוך רחב ונהנה לחלוק איתם את הרגעים הנפלאים האלה.

1959 למניינם

כשהייתי בן עשר שמעתי את המבוגרים משוחחים ביניהם, חלקם מוחים דמעה. לא הבנתי מה קרה. שאלתי את אבא, ואבא אמר שהקהילה היהודית בטורקיה בבית כנסת 'נווה שלום' שולחת לארץ ישראל ספר תורה חדש, ובקרוב אנחנו נקבל את ספר התורה החדש מונח בתוך ארגז. לא הבנתי מה פירוש 'בתוך ארגז', אבל התרגשתי יחד עם כולם.

הגיע היום המיוחל. ספר התורה החדש מטורקיה הגיע למגדל, ודמעות רבות של התרגשות, צהלה ושמחה התערבבו אלו באלו. רבותינו אומרים שמי שלא ראה שמחת בית שואבה, לא ראה שמחה מימיו. היו שאמרו כי ניתן לומר זאת על אותו יום מיוחד של הכנסת ספר התורה החדש להיכל של בית הכנסת... 'גואי אנטה דל ריי אל סניור' - 'הריעו לפני המלך ה'...'

ספר התורה הגיע בצורה מיוחדת (כמו של היום) בתוך ארגז מהודר, וזה גרם לכך שכל אחד מאיתנו, גם הילדים הבוגרים יותר, היה מסוגל להרים את הספר, לרקוד ולשמוח איתו. את זה לא היה ניתן לעשות בספר עם בדים, שהיה כבד מאוד.

השנים במגדל עברו כענן חולף וכצל עובר. זו הייתה תקופה מיוחדת, רק מי שהיה שם יכול להבין את המתיקות של אותם ימים. מטבע הדברים, עם חלוף השנים, היו עוד הכנסות ספרי תורה להיכל, אבל הספר הראשון היה המיוחד ביותר, ואותו אי אפשר לשכוח לעולם.

1993 למניינם

מסך הברזל בברית המועצות נפל, ורבות יהודים החלו לעלות לארץ ישראל. העיר אשקלון נערכה לקליטת העולים, והחלה להיבנות בה שכונה חדשה: 'כוכב הצפון'.

עתה הוקמה ירדו נרגשים מהסיפון. מכל עבר נשמעו קולות נרגשים: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". נוסעי האונייה היהודים נרעדו. אלפיים שנות גלות בארץ נכר בין הגוים הגיעו לכאורה לסיימן, והם הראשונים שחווים זאת על בשרם!

בחיפה שיכנו אותנו במחנה עולים. לקראת חנוכה אבא שלי עליו השלום ביקש להשתכן במגדל (כך קראו פעם לאשקלון). כיוון ששלושה בני דודים שלו השתתפו בקרבות ששחרר את העיר אשקלון מהערבים. בסיום המלחמה בני הדודים של אבא התגוררו בשלושה בתים במגדל, וכך, לאחר כל כך הרבה שנים של כמיהה לארץ ישראל, משפחתי עזבה את מחנה העולים בחיפה ועברה להתגורר במגדל.

את הילדות במגדל קשה לתאר במילים: הריחות, האווירה, התמימות והאושר האין סופי... במושגים של היום לא היה לנו כמעט כלום, אבל היו לנו שמחת חיים ואושר שאין היום. העולים החדשים מטורקיה הקימו את בית הכנסת 'בית יעקב' בצפון העיר, בשכונת הטורקים. בבית הכנסת היו שני ספרי תורה שהובאו מבית הכנסת הגדול באיסטנבול 'נווה שלום'. האווירה הקדושה של התפילות והפיזיות בלאדינו חקוקים בעצמותיי.

התגוררנו ברחוב העלייה. בימי שיש בבוקר היינו מתעוררים עם ריחות הבישול של אימי עליה השלום. לקראת הצהריים אימי הייתה מחממת מכל מים על פתיליה, והייתה רוחצת אותנו בעזרת ספל של פח. חצי מהספל היה מלא במים רותחים וחצי במים מהברז. לקראת שבת, אני ואחי הגדול היינו צועדים עשר דקות לכיוון בית הכנסת 'בית יעקב'. התפילות של ליל שבת ושבת בבוקר בנוסח הטורקי היו חוויה יהודית ייחודית שליוותה אותי לאורך השנים.

היינו שרים לה' בשפתנו: "וירון אייז'וס לה סו גבורא, אלאבארון אי אגורדיסירון אה סו נומברה, אי לה סו ריינו קון וולונטאד רסיבירון אנסימה די איוס"... ובלשון הקודש: "ראו בנים את גבורתו, שיבחו והודו לשמו ומלכותו ברצון קיבלו עליהם".

איסטנבול טורקיה תש"ט, 1949 למניינם.

משפחות יהודיות רבות עושות את דרכן לעבר הנמל בעיניים מלאות חלום ותפילה, כשמאחורי גבם שנים של גלות, ולפניהם האופק של ארץ ישראל. הלב נקרע בין הבית שמשאירים מאחור ובין געגוע לארץ ישראל, ארץ אבותינו. על סיפון אניית אנה מרי רעד הלב מוגעגעים עוד בטרם ההפלגה. אימהות קראו תהילים בעיניים דומעות בפינה אחת, ואבות הביטו לשמיים ונשאו תפילה.

ההפלגה החלה סוף סוף.

הלב פעם בחזקה. זמירות ותשבחות לה' בשפת הלאדינו נשמעו מכל עבר. צעיר בשם יעקב ניגן בכלי נגינה שהביא מאיזמיר, והקול שלו שבר את הדממה, ואדם זקן בשם משה סיפר לכל הילדים על ירושלים, הכול הקשיבו ברתק ודמיינו עצמם נוגעים באבני הכותל. גם אני הייתי שם. אומנם רק בן ארבעה חודשים, אבל את הסיפורים על ההפלגה לארץ ישראל סיפרו דור העולים לארץ עד סוף ימיהם.

אחרי ארבעה ימים של הפלגה רצופה תפילות, ציפיה ודמעות - נשמעו קולות של שמחה. בבכי של אושר הצביעו הנוסעים לעבר חופי ארץ ישראל, ואמרו בלאדינו: "איייה לה טיירה סנטה די ישראל, ארנסיה סאג'ראדה די מואסטרוס פאדריס"... ("זו ארץ הקודש, ארץ ישראל, ירושה קדושה מאבותינו"). כשחופי חיפה נראו מרחוק, ליבם פעם בעוצמה. העוגן ירד, והעולים החדשים במדינה שרק

זמירות לשבת

אָדוננוּ בר יוחאי:
רָאָה פְּנֵי מַאֲרִים, כְּשִׁבְתּוֹ
עִם חֲבֵרִים, עַת גָּלָה סוּד
נִסְתָּרִים, אָדוננוּ בר יוחאי:
שְׁלֹם רֵב עַל מִשְׁכְּבוֹ, מִה
טוֹב חֲלָקוֹ וְטוֹבוֹ, דּוֹכֵר אֶמֶת
בְּלִבָּבוֹ, אָדוננוּ בר יוחאי:
תּוֹרָתוֹ מִן לֵוִי, הִיא מְאִירֶת
עֵינַי, הוּא מַלְלֵנִי טוֹב עֲלֵינִי,
אָדוננוּ בר יוחאי:

עֲשֵׂה שְׂבָעִים תְּקוּנִים, יְקָרִים
מִפְּנֵינִים, כִּם תִּקֵּן תְּעַלֶּינִים,
אָדוננוּ בר יוחאי:
פֶּתַח פִּיהוּ בַּחֲכָמָה, הוֹצִיא
אוֹר תְּעַלְמָה, תִּקֵּן וְתָרִי
חֲכָמָה, אָדוננוּ בר יוחאי:
צִדִּיק יִסּוֹד עוֹלָם, גָּלָה
מִדְּרַשׁ הַנֶּעֱלָם, יִכּוֹל לִפְטוֹר
הָעוֹלָם, אָדוננוּ בר יוחאי:
קוֹלֵוּ זֶמֶר עֲרִיצִים, וְהַבְרִית
אֶת חֲקוּצֵינוּ, וְחִצִּיל תְּחִלָּתֵנוּ,

עוֹלָם תִּהְיֶה, אָדוננוּ בר יוחאי:
לְכָל יִשְׂרָאֵל הַאֵיִר, בְּסוּד
תּוֹרַת הַבְּחִיר, כְּאֹר תְּחַמֶּה
מִזְחִיר, אָדוננוּ בר יוחאי:
מָקוֹם כָּתוּר בְּשִׁמְיָא, עִם
הַנְּבִיא אֲחִיָּה, זֶה מִבְּנֵי עֲלִיָּה,
אָדוננוּ בר יוחאי:
נִחְמֵד מֵאֵד לְמַעְלָה, זָכָה
לְיִקָּר וְגָלָה, כְּתוּר עֲלֵינוּ לֹ
נִגְלָה, אָדוננוּ בר יוחאי:
סִינֵי סִינֵי לֹ נִקְרָא, אֲרִי
שִׁבְחִיבִירָה, מִזְמֵנָה תִּצָּא
תּוֹרָה, אָדוננוּ בר יוחאי:

וְשֵׁם נִבְרָא מִעֵין לֹ, וְתִרְוֵב
לְמַאֲכָלוֹ, מִה טוֹב חֲלָקוֹ וְחַבְלֵוֹ,
אָדוננוּ בר יוחאי:
זָכֵר צִדִּיק לְבִרְכָּה, דִּין רִיבָא
וְכֵר רִיבָא, זָכָה וְרַבִּים זָכָה,
אָדוננוּ בר יוחאי:
חֲדָשׁ כְּמֵה תְּלִכּוֹת, תֵּן בְּמִשְׁנֵה
עֲרוּכּוֹת, זֶה הַמְּרָצִי מִמְּלִכּוֹת,
אָדוננוּ בר יוחאי:
מִהֵר אֶת עֵיר מִכְרֵה, עֲשֵׂה
אוֹתָהּ נִקִּיָּה, הוֹדוּ לֹ מִן שְׁמִיָּא,
אָדוננוּ בר יוחאי:
יִדַּע כֹּל הַנִּסְתָּרוֹת, דְּכָרִיו
עוֹשִׂים פְּרוֹת, כְּפֹל כְּמֵה גִזְרוֹת,
אָדוננוּ בר יוחאי:
כֹּל יִמְיוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה, אוֹת
הַקִּשְׁתָּ לֹ אֵל נְתִיָּה, כִּי הוּא אוֹת
אָדוננוּ בר יוחאי:

וְאִמְרָתָם כֹּה לְחִי
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי:
אִישׁ אֶ-לֹהִים קְדוֹשׁ הוּא,
אֲשֶׁר עֵין רִאשְׁתּוֹ, לֵב תָּכֵם
יִשְׁכַּל פִּיהוּ, אָדוננוּ בר יוחאי:
כִּרְכּוֹ הוּא מִפִּי עֲלִינוּ, קְדוֹשׁ
הוּא מְתָרִין, מֵאֹר גָּלִיל
הַעֲלִינוּ, אָדוננוּ בר יוחאי:
גִּבּוֹר וְאִישׁ מְלָחָמָה, מְלֵא מַדַּע
תּוֹרָה תְּמִימָה, מֵלֵא מַדַּע
וְחֲכָמָה, אָדוננוּ בר יוחאי:
דְּרַשׁ כֹּל תְּעַלְמוֹת, בְּעוֹ
וְתַעֲצוּמוֹת, עֲלֵה מַעְלֵית רְמוֹת,
אָדוננוּ בר יוחאי:
הַחֲכָא בְּתוֹךְ מַעֲרָה, מִפְּנֵי
הַגְּזָה, שֶׁם לְמֹד סְתִירֵי תּוֹרָה,
אָדוננוּ בר יוחאי:

לעילוי נשמת
אליעזר אוסקר
בן רחל ז"ל
נלב"ע י"ז אייר ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יצחק וויסבורד
בן מרדכי דוד ז"ל
נלב"ע י"ז אלול ה'תשנ"ג
תנצב"ה

לשוב

לשם כך היה עלינו לפנות את בית הכנסת, והקבלן שבנה את השכונה הבטיח לבנות בית כנסת חדש לעולי טורקיה. בית כנסת חדש ומפואר החל להיבנות בשכונת 'גן הוורדים'.

צעיר בשם יעקב ניגן בכלי נגינה שהביא מאיזמיר, והקול שלו שבר את הדממה, ואדם זקן בשם משה סיפר לכל הילדים על ירושלים, הכול הקשיבו ברתק ודמיינו עצמם נוגעים באבני הכותל

הוצאנו מבית הכנסת 'בית יעקב' את כל החפצים ותשמישי הקדושה שליוו אותנו יותר מ-40 שנה. קירות בית הכנסת ספגו כל כך הרבה קדושה, תפילות, שיעורי תורה ואירועים מרגשים - וכעת הסתיימה תקופה, ומכורח הנסיבות אנו עוברים לכתובת אחרת... גבאי בית הכנסת המסור ביקש לאחסן אצלו בבית את כל התכולה, וגם ספר התורה הראשון והמיוחד וההיסטורי שקיבלנו, כשהייתי ילד בן עשר, הוצא מההיכל ועבר אחר כבוד לביתו של הגבאי. כעבור שנה מפינוי בית הכנסת הגבאי המסור נפטר לבית עולמו ועלה למרומים. תכולת בית הכנסת נשארה בביתו.

1995 למנינים

בית הכנסת החדש לעולי טורקיה עמד בתפארתו. קראנו לו 'נווה שלום' על שם בית הכנסת באיסטנבול. התחלנו להעביר את ספרי התורה מביתו של הגבאי ז"ל לבית הכנסת. כל ספרי התורה החדשים וגם הישנים נמצאו. רק ספר התורה הראשון שטמן בתוכו כל כך הרבה זיכרונות, נעלם! חיפשנוהו אך לא מצאנוהו. העובדה שנעלם הספר העיבה

על השמחה של המשכן החדש. בכל זאת, משהו צרב בלב. הספר הוא זיכרון מתקופה נפלאה ומדור הולך ונעלם של עולים חדשים מטורקיה, עולים שעזבו הכול והגיעו לארץ אבותם.

2021 למנינים

השנים חולפות וה' מזכה אותנו בנכדים ובנינים. בסתם יום של חול ישבתי בביתי, ועל צג הנייד הופיע שמו של סגן ראש העיר. עינתי לשיחה, ולאחר כמה מילות נימוסין הוא שאל: "נכון שעלית לארץ ישראל מטורקיה?" "נכון. הייתי בן ארבעה חודשים וגדלתי במגדל".

"ואתה זוכר את שמו של בית הכנסת שלכם במגדל?" השבתי: "בוודאי, שם בית הכנסת הוא בית יעקב..." שתיקה. סגן ראש העיר שאל: "אתה יושב? אם כן, לצידי יש ספר תורה ישן, שכתוב עליו 'בית כנסת בית יעקב מגדל גד'. מכיר אותו אולי?"

"בטח".

"אתה יכול להגיע אליי למשרד?"

"אני מגיע מיד".

הגעתי ללשכה של סגן ראש העיר. לצידי עמד בחור צעיר. על השולחן היה מונח ספר התורה שליווה אותי בילדותי באהבה אין קץ. כל כך הרבה זיכרונות מתוקים נכרכו בו. כל כך הרבה סיפורים הקשורים בו התרוצצו בראשי באותם רגעים: הפנים השמחות של עולי טורקיה שקיבלו ספר תורה חדש, בר המצווה, כל הגבאים מהדור הקודם. חתיכת היסטוריה של העם היהודי!

שאלתי: "איך מצאתם את הספר?"

הבחור הצעיר החל לספר: "אני גר ביהוד, חקלאי במקצועי. לפני כמה שנים היה מכרז לקניית מכולה (קונטיינר) במחיר נמוך. לא הייתי צריך את המכולה, אבל בגלל המחיר הנמוך קניתי אותה, והנחתי אותה בחצר. לפני כמה חודשים פתחתי אותה והתחלתי לפנות ממנה חפצים ישנים שהיא הכילה, ולתדהמתי נתקלתי בספר תורה שכתוב עליו קהילת טורקיה בית יעקב מגדל גד. לא ידעתי למי שייך ספר התורה, וחוקרתי מהיכן הגיעה התכולה של המכולה. מהבירורים שערכתי הבנתי שבשנת 2018 (למנינים) הרסו מבנה

ישן שהיה בית אבות לעולי טורקיה ביהוד, וחלק מהתכולה של בית האבות הכניסו למכולה. אבל עדיין לא ידענו למי שייך ספר התורה. הבת שלי החלה לחקור לעומק מה משמעות השם מגדל... אולי זה הקיבוץ ליד הכינרת? לבסוף היא הגיעה למסקנה שמגדל זה אשקלון. יצרתי קשר עם העירייה, והנה הספר מולך".

מתברר שהגבאי המסור של בית הכנסת, השאיל את ספר התורה לבית האבות ביהוד בשנת 1993 (למנינים), ולאחר שהוא נפטר הספר נשאר שם.

לקחתי את הספר עם אחד הגבאים המסורים של בית הכנסת הטורקי, חיים ארמה הי"ו, לסופר סת"ם, והוא בדק אותו היטב. הסופר טען שהואיל והספר היה מונח במקומות לא מתאימים, חלקים ממנו נמחקו והספר פסול לקריאה. אך מכיוון שספר התורה קרוב מאוד לליבנו, לא גזנו אותו אלא הבאנו אותו לבית הכנסת של עולי טורקיה, והצבנו אותו ברוב פאר והדר בתוך ויטרינה מהודרת, לתת כבוד לדור המייסדים שעזבו את הכול ועלו לארץ ישראל, לתת כבוד לתורה, ולפני הכול - לתת כבוד למלך הכבוד, לה' יתברך, שזיכה אותנו להיות כאן.

ה' יתברך, עם ישראל ואורייתא - חד הם. עם ישראל חי.

נסגר מעגל.

(סיפורו של אלי שבי הי"ו)

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

רבי שמעון בן יהודה
האמוראי מלוד

זמירות לשבת

בר יוחאי, נמשחת אשךך, שמן ששון מחברך;
בר יוחאי, שמן משחת קרש, נמשחת ממדת הקרש,
נשאת ציין נזר הקדש, חבוש על ראשך פארך;
בר יוחאי, מושב מוב ישבת, יום נסת, יום אשר ברכת,
במערות צורים שעמדת, שם קנית הודך ותודך;
בר יוחאי, עצי שמים עומדים, למונדי הם לומדים,
אור מפלא אור תיקוד הם יוקדים, תלא תמה יוריד מורך;
בר יוחאי, ולשרה תפוחים, עליה ללוקט בו מרקחים,
סוד תורה כציצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבודך;

בר יוחאי, נאזרת בגבורת, ובמלחמת אש דת השערה,
ותרם הוצאת מתערה, שלפת נזר צורךך;
בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש,
גם גלת בותרת על עיש, תשורי ומי ישורך;
בר יוחאי, בקדש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים,
שבע שבתות סוד המשים, קשרת קשרי ש"ן קשרך;
בר יוחאי, יו"ד חכמה קדומה, השקפת לבבונה פנימה,
ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את קרוב ממשח זיו, אורך;
בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, וראת מלחבת כי רב לה,
תעלומה ואין קורא לה, נאמת עין לא תשורך;
בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומריך,
ואשרי העומדים על סודך, לבושי חשן תמיד ואורך;

לעילוי נשמת
רחל חזיה
בת עישה ז"ל
נלב"ע כ"ג אייר ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
שרה סימון
בת רחמה ז"ל
נלב"ע כ" טבת ה'תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
וירא יהודית אודט
בת עליזה ז"ל

משכן
שייף

למשפחות לבית אבותם

רבי חנניה אברג'ל, בנו של רבי מאיר ואביו של רבינו, נולד בשנת ה'תרפ"ג, וכשהיה בן שלוש התייתם מאימו. היה מלמד בתלמוד תורה ומכשיר את הנערים לקראת לימודם בישיבה קטנה. הוא חניך אותם לאהבת תורה ומצוות ואימץ אותם לשליטה מלאה בתנ"ך ובשישה סדרי משנה, שהיו שגורים על פיהם.

אימו של רבינו מרת רינה הייתה תופרת. ידועה הייתה בצדקותה ובחסדיה. בן משפחתה הרב אליהו אלפסי התייתם מאביו בהיותו בן תשעה חודשים. אימו האלמנה הטרייה נאלצה לצאת לעבוד כדי לפרנס את ילדיה, ומרת רינה אספה את התינוק אל ביתה וטיפלה בו בכל עת.

לימים שימש הרב אליהו את הבבא סאלי בשנותיו האחרונות. במרוצת השנים הוא ורעייתו הרבנית סימה הציעו את הרבנית גאולה לרב יורם. ברבות הימים התקשר רבינו הרב יורם לבבא סאלי ושימש לפניו בקודש כחמש שנים!

כשרבינו הזכיר את אביו, היה מדבר בהשתאות על סדר יומו המפרך, סדר יום שרבי חנניה הכתיב לעצמו בעבודת ה'. מי שהתבונן בסדר יומו המפרך של רבינו היה יכול לראות בדיוק את טביעות אצבעותיו של אביו הגדול. מי שעמד על שעות השניה המועטות שישן רבינו בימי חייו, יכול היה לראות בו ממשיך דרכו של סבו הגדול – רבי מאיר.

מעשה רב

כחצי שנה לפני הולדת בנו יצא רבינו לאחר לימודיו בכולל ללמד בחורים משיבת תפוח. המצב הכלכלי של הישיבה היה בכי רע, ולא ניתנו משכורות במשך כמה חודשים.

כשרעייתו הרבנית תמזה על כך, השיב לה: מי שמטפל בבניו של הקב"ה, מובטח לו שבזאת עולם כבודו ובעצמו יטפל בבנים שלו! ומה יותר טוב מכך שהקב"ה יטפל בבנים שלנו??

רבינו נהג לכופף את דעתו לדעת מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, ועשה זאת מתוך כבוד למרן ומתוך היותו כפוף לדעת תורה. רבינו נהג לומר כי למרן הגר"ע יוסף הייתה נשמה שכוללת את כל עם ישראל! רבות דיבר בהתפעלות על העמל העצום של מרן בשקידה על התורה וההלכה ועל שיטת פסיקתו הבהירה. נספר כי מרן ליווה אותו 37 שנה יד ביד ממש.

הנהגות קודש

רבינו נהג כל חייו בפשטות, פשטות אמיתית הנובעת מצניעות אמיתית. גם ביום חתונתו הגיע ממושב ברוש במונית לביתו בנתיבות והניח שם את חפציו, ומנתיבות נסע לאולם בבני ברק בתחבורה ציבורית!

בשעה שתיים בצהריים הגיע לבני ברק, ואז ישב בבית הכנסת כשלוש שעות ולמד... משהגיע זמן החופה סגר את גמרתו והלך לו אל חופתו.

את עמלו בלימוד החל מיד עם תום ה'שבע ברכות'. הרבנית מספרת כי כבר אז היה משכים בשתיים לפנות בוקר להתחיל את ההכנות לתפילת שחרית. הוא היה טובל ומתפלל, ולאחר מכן היה הולך ללמוד בכולל, ורק בשמונה בערב היה שב לביתו.

פנינים

חינוך ילדי ישראל

כל אדם צריך גם להשתדל ולהשפיע על בני משפחתו, קרוביו ומכריו שישלחו את ילדיהם ללמוד במוסדות חינוך תורניים המחנכים בדרך ישראל סבא, ובכל יום יתקשר אליהם וידבר על ליבם עד כמה הכרחי ונחוץ הדבר לטובתם הנצחית של הילדים, ואף של ההורים עצמם, ואף של כלל ישראל, כיוון שבעניין זה של חינוך ילדי ישראל על טהרת הקודש תלויים כל קיומם ועתידם של כל בית ישראל. ולא ירפה מהם עד שיצליח לשכנע אותם.

(אמרי נועם)

מעט חריפות

תוכחה של פעם אחת אָמור אותה במאה פעמים! אל תאמר הכול בחריפות, לא כדאי. אדם הנוגע בחריף פעם אחת, יותר לא יגיע בו, אבל אם יש בו קצת חריפות והוא טעים, יאכל עוד כפית ועוד כפית ולא יזיק. כלומר: אם תהיה יותר מדי חריף ייכחו ממך כווייה קשה ולא יתקרבו אליך יותר כי איבדת שליטה.

(בצור יורם)

מצווה גדולה להיות בשמחה

אדם שמח דומה למנורה דולקת, ואדם עצוב דומה למנורה כבויה... אחד הסימנים שמראים כי המצווה נעשתה בלב שלם עד מאוד הוא שהיא נעשתה בשמחה. אבל אם ליוותה את המצווה איזו עצבות, אפילו קלה ביותר, דע לך שהיא מהצד של לעומת זה – כמו חמץ.

(בצור יורם)

זמירות לשבת

נפשי צִלְחָה אוֹתָהּ, מִי וְתָן אֲמָצְאָהּ, פֶּתַח בֵּיתִי אֲרָאֶהוּ, יִשְׁקָף בְּעֵד אֲשֶׁנְּבִי: לְכָבוֹד וְכו' חֲסִין קֹדֶשׁ נִקְרָא, אִישׁ אֲשֶׁר פָּנָיו רָאָה, הֵן כְּבִיר יְרוּ מִצְאָה, תְּשׁוּרָה לֹא לְהִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' הֵן הֵן לֹא אִישׁ לֹא נִגְלָה בְּחֵלֹם, חִזְיוֹן צִלְחָה, וּבְקִרְיָת דָּם הַמִּיֶּלֶה, בֹּא יְבֹא רֵיחַ כְּכֹכֵב: לְכָבוֹד וְכו' זָכוֹר לְטוֹב יֵאִיר נְרִי, וְבֶשֶׁר צִיּוֹן עוֹרִי, וַיֵּאמֶר הַתְּנַעֲרִי, מַעֲשֵׂר קוֹמִי שְׂבִי: לְכָבוֹד וְכו' קוֹל זְמִירַת מַהֲלָלִי, וְקוֹשֵׁב צוּרֵי גּוֹאֲלִי, וְלֹא הוֹמָלֵי, בְּכֵל עוֹד נִשְׁמָתִי בִּי: לְכָבוֹד וְכו'

נִסִּים עֲשֵׂה וְשִׁנִּים כְּבָרִיהֶם שְׁנוּיִם, עֲשֵׂה לֹא דֶרֶשׁ שְׁמִים, צוּרֵי גּוֹאֲלִי אֲבִי: לְכָבוֹד וְכו' אֲמַת בְּפִיתוֹ תִּהְיֶה, לֹא לְמִנְה עֲנִיָּה, עַתָּה אֶת בְּנֵה הַחַיִּים, וְלִנְפְשִׁי אֲמֹר שׁוֹבִי: לְכָבוֹד וְכו' הַשְׁמֵן נֶסֶם בּוֹ שְׂרָתָהּ, הַבְּרָכָה בּוֹ הַיְּהוּדָה, כִּד הַקָּמָח לֹא כִלְתָהּ, וְתִגְדְּלִי וְתִרְבִּי: לְכָבוֹד וְכו' רוֹדְפִים אַחֲרֵי תַּהוֹ, וְהָבָה בְּשִׁבְטִי פִּיחָה, וַיֵּאמְרוּ ה' הוּא, אֲמַת וְאֵתָה נְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' וְזָכוֹר אֲמֹר עֲשֵׂה, מִסְפֵּר שָׁנִים שִׁלְשָׁה, מִסֵּר לֹא נִתְּךְ אֲרִיבָה, הוּא הַמּוֹצִיא הַמְּבִיא: לְכָבוֹד וְכו' נִתָּן לֹא הָא-לֹהִים מַהֲלָכִים, בְּעוֹלָם הַמַּלְאָכִים, וְלַעֲשׂוֹת הַמְּרִיכִים, הוּא נִגְלָה בְּעָרְבִי: לְכָבוֹד וְכו' בְּקִרְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ, עֲלֵה עֲלֵה בַּסַּעֲרָה, אֲיִשְׁעֵי אֲיוֹן קָרָא, וַיֵּאמֶר אֲבִי אֲבִי: לְכָבוֹד וְכו'

אֲעֲרֹךְ מַהֲלָלִי נִיבִי, לְפָנֵי א-לֹהֵי אֲבִי, לְכָבוֹד הַמִּתְּרֵה לְכָבִי, אֲלֵיָּהּ הַנְּבִיא: נִשְׁעֵה הָא-לֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל, תְּכַלְכֵּל הַשְּׂרָוִן, אִישׁ מְנוּעֵה אֶהְרֶן, מִשְׁרֵת צוּר מְשֻׁנָּבִי: לְכָבוֹד וְכו' כִּתּוֹן לֹא-לֹהִים עֲלֵיוֹן הוּא, פִּינְחָם הוּא אֲלֵיָּהּ, הַנְּבִיא וְקִרְאָהוּ, הַגִּלְעָדִי הַתְּשֻׁבִי: לְכָבוֹד וְכו' יוֹם קָמָה קָמָה הָא-לֹהִים תִּרְגַּל בְּכַח וְא-לֹהִים, נִשְׂאִי שִׁבְטִי יִשְׂרָאֵל, וְכַת צוּר שְׁמַת קִזְבִּי: לְכָבוֹד וְכו' דִּין שִׁמְעַם מִפִּי רַבּוֹ אִישׁ אֲרִמִּית מִשְׁכָּבוֹ, קְנֵאִים הֵם פּוֹנְעִים בּוֹ, וַיֵּאמֶר אֲרִיִּק חֲרָבִי: לְכָבוֹד וְכו' וְיָקֵם מַחֲוֹךְ עֲדָה, רִמַּח בִּירוֹ תִּהְיֶה, וְיִתְרֹד הַתְּרֹדָה, נִתְנַפֵּר כְּמוֹ לְבִיא: לְכָבוֹד וְכו' דָּקֵר בְּתִרְבּוֹ אוֹתָם, בְּרָדֶךְ שְׂכִיבָתָם, עַל הָאֲרֶץ הַבְּטָחָה, וְלִמְשָׁה אוֹתָם הִבְיֹא: לְכָבוֹד וְכו' בְּשִׁכְרֵי אֵת א-לֹהִים נִעְלָם, נִתָּן לֹא שִׁכְרֵי מִשְׁלָם, בְּרִית הַנֶּהֱתָ עוֹלָם, וְיִכְפֹּר עַלֵּי חוֹבֵי: לְכָבוֹד וְכו'

משכן שילח

לעילוי נשמת
נעמי עליזה כהן ז"ל
בת ר' יהודה וזהבה הי"ו
נלב"ע ט"ז אלול ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יפה בת ריחנה כרמי ז"ל
שלמה בן יחיאל כרמי ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
יצחק יוסף
בן ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ח סיון ה'תשע"ו
תנצב"ה

איש על העדה

רבי חנניה אברג'ל (אביו של רבינו) עלה לארץ עם רעייתו בשנת ה'תשי"ג. במשך חצי שנה שהו בצרפת (זה היה המסלול המסורתי לארץ), שם פגש את **הבבא סאלי**, ושם החלה ראשיתה של **ידידות מופלאה**. הוא למד איתו בחברותא מדי יום, עד שהגיע מועד ההפלה. תחילה הם השתכנו במעברת נהלל, ובסוף שנת ה'תשי"ד הגיעו למושב ברוש שבנגב, עם עוד חמש משפחות. הם היו את הגרעין הראשון, ודאגו לחינוך הרוחני במושב בעקשנות וללא פשרות.

ב"ז בסיוון ה'תשי"ז נולד רבינו. הוא היה הילד השישי במשפחה מתוך 12 ילדים. מיד לאחר הלידה אחזה בו אימו, הביטה בו בתשומת לב רבה ואמרה: **"בני זה יציל אותי מדינה של גהינום!"**

את כל בניו לימד רבי חנניה לקרוא בבית הכנסת מגיל צעיר. יורם הקטן והמוכשר קרא הפטרות לפני שמלאו לו חמש! **בעודו בגן חובה עלה לקרוא את ההפטרות בבית הכנסת**. המתפללים, שהתפעלו ממנו, היו זורקים עליו סוכריות תוך כדי הקריאה. הוא היה נעצר קמעא, אוסף את אלה שנזרקו קרוב אליו וממשיך בקריאה... אחיו הגדולים התרעמו על כך, והוא ענה: **"זה לא בשבילי, זה בשביל החברים שלי שלא נמצאים פה עכשיו ואף פעם לא מקבלים סוכריות..."**

חבר ילדות של רבינו סיפר: "המלמד בתלמוד תורה הכריז על מבצע שינון משניות - כל ילד שיידע משניות בעל פה יקבל סכום כסף בעבורן. הרב יורם היה זה שרוקן את כיסיו של המלמד במבצע הזה. הוא ידע את כל ש"ס המשניות בעל פה!"

לימים, כשבנו שאלו איך רכש בקיאות שכזאת, סיפר לו רבינו כי בכל ילדותו היה נוהג לבקש את תפקיד השוער במשחקי הכדורגל... **"הייתי עומד בשער, עין אחת בתנ"ך שבידי ואני משנן, ועין אחת במשחק שלא ייכנס לי כדור... מעולם לא נכנס לי כדור"**, סיים הרב בבת שחוק, **"אבל הרבה פורקים שיננתי תוך כדי המשחק"**. בערב פסח אחד סייע רבי ישראל לאביו לנקות את הספרייה הגדולה שלו. במהלך הניקיון מצא את התנ"ך שהוא שליווה את אביו בילדותו. הוא ביקש לשומרו אצלו ונענה בחיוב.

רבינו היה קשור מאוד לאימו. חלק ניכר מהנהגותיו הן דפוס של הנהגותיה - הנחישות שלה בענייני חינוך, **הנכונות להקריב והעיסוק שלה בצורכי ציבור למרות עול הבית והפרנסה**.

כשסיים את לימודיו בתלמוד תורה 'אהלי יוסף ויצחק', נרשם לישיבה התיכונית בכפר מימון. יום אחד נעלם רבינו מהישיבה. משחלפו יומיים ולא שב, ביררו רבני הישיבה עם בני הבית וגילו לחרדתם שגם בבית אין הוא נמצא. באותו ערב שב רבינו הביתה מירושלים לבוש בחליפה שחורה וחבוש במגבעת. **"מצאתי ישיבה טובה בירושלים"**, אמר, **"ונפשי חשקה ללמוד בה תורה"**. הוא התקבל לישיבת 'פורת יוסף'. לאחר כמה חודשים עבר לישיבת 'הוד ירושלים', שנפתחה על ידי הגאון רבי **יעקב מייזליש**, לאחר אספת רבנים גדולה שהתקיימה בישיבת 'פורת יוסף' ובה יצאו בקריאה להקים מוסדות לבנים ולבנות ולהציל אותם מן החילון שנכפה עליהם במוסדות החינוך שמתעם המדינה. **הרה"ג רבי שמואל בצלאל שליט"א** היה אז משגיח הישיבה הדואג לבחורים ומלווה אותם.

בשנות לימודיו בישיבה יצר רבינו קשרים ראשונים עם מרן **הגר"ע יוסף**, הגאון רבי **מרדכי אליהו** והגאון רבי **מרדכי שרעבי**.

כשמלאו לו 18 הכיר רבינו את הגאון **רבי יששכר מאיר זצ"ל**, כשהגיע לביקור בישיבה. רבי יששכר, ששמע מראש הישיבה על הבחור השקדן, ביקש ממנו לבוא ללמוד בישיבתו - 'ישיבת הנגב' שבנתיבות, ואכן מהר מאוד הפך רבינו לתלמידו המובהק ויד ימינו בהרבצת התורה בעיירה.

בישיבת הנגב נודע רבינו בשקדנותו. לא פעם נאלץ הגאון רבי יששכר מאיר זצ"ל לעצור בעדו מלהמשיך ללמוד, מתוך דאגה לבריאותו! בתקופה זו התקרב למרן הבבא סאלי, בכל פעם שהיה נכנס, היה מכנה אותו הבבא סאלי בשם: **מיכאל חכם המשניות** (מיכאל, חכם דמשנה). מיכאל היה שמו השני של רבינו, אך איש לא השתמש בו זולת הבבא סאלי.

לתואר זה זכה, כי היה מבקש ממנו שיקרא בפניו כל יום י"ח פרקי משנה. גם בתנומתו ביקש שישמיע לו משניות. **כשהיה יוצא הבבא סאלי מביתו, ביקש מרבינו ומעוד בחור ללמוד בביתו עד שישבו, שלא ייפסק הלימוד מתוך ביתו**, ובתענית דיבור מוחלטת!

לימים אמר מרן הגר"ע יוסף זצ"ל לרבינו: **"לא יורם שמך אלא יהורם... כי אתה תרים את שמו של הקב"ה בעולם!"**

(עד שבא רבי יורם)

רבי
שלמה אבן דנאן
הרב של פאס - מירון

רבי
יוסף קאפה
הרב בית חורין - מירון

רבי
יוסף צוברי
הרב בית חורין - מירון

רבי
דוד פורבסקי
הרב ישיבת פנינים

רבי
אלון חרש
מגדלי הוד

רבי
אהרן חרש
אב"ד מירון - מירון

רבי
אברהם פטאף
מירון - מירון

זמירות לשבת

שמו יצא כבד עבר.
אשר יגדל יחי נבר.
ולקראי א-ל יחי חבר.
יחי בדורו כשמואל:
עדי זקנה וגם שבת.
יחי דשן כבד מוכה.
ושלום לו ורב אהבה.
אמן בן יאמר הא-ל:
הנפול בתוך עמו.
יחה לאביו ולאמו.
יחה א-ל יחי עמו.
וגם כל בית ישראל:
יחי שלום בחיילינו.
ושלום בישראל.
בסימן טוב בן כא לנו.
בימינו יבוא הנואל:
תלד יחי רענן.
כבד ש-די ותלונן.
ובתורה אז ותלונן.
יאסף דת כל שואל:
ומקורו יחי ברוך.
זמן תיוו יחי ארץ.
ושלחנו יחי ערף.
ובתו לא יתנאל:

יחלה יחלה בואי לנגני,
חנני רמון פרתה נפני:
יבוא דודי יחיש צעדי, ויאכז את פרי מגדיו.
אם ידירי ארכו נדודיו, איך יחידה אשב על כני: יחלה יחלה וכו'
שוכי אל, את בת אהובה, שוכי את, ואני אשוב.
הנה עמי זאת אות בתוכה, כי בתוכך אתן משכני: יחלה יחלה וכו'
רעי, דודי, נפשי פדית, ולבת מאז אותי קנית.
עתה לי בין עמים זרית, ואיך תאמר כי אהבתני: יחלה יחלה וכו'
אמתי, לשוב זריתך, ולתהלה ולשוב שריתך.
כי אהבת עולם אהבתך, על בן אושיך על דוכני: יחלה יחלה וכו'
לו יחי כדכרך, וידירי, עתה מחר תאסף נדודי.
ולתוך ציון יחה נדודי, וגם אקריב לך את קרבני: יחלה יחלה וכו'
תוך רעה חפך כיון טוב, כי ציון ישעי רענן ורשב.
ולסירוך אכרות ואחטב, ויחיש אשלה לך את סגני: יחלה יחלה וכו'

א-ל מאד נעלה אקדם פניו,
בשירה ותהלה אבא למעני,
כימי משה ואהרן,
ויבילני למשכנותיו:
לו שועתי תעל וישמע קולי,
ונסלח לי מעל ויעזור לי,
יאן לאמרי פי, ואל יפן למעלי:
ו-ה תרם לחתן וכלתו,
בזכות אב האיתן וצדקתו,
ותמלך המלכה רחל,
כשילמה במלכותו:

משכן

לעילוי נשמת
מרם אוסקר
בת ציפורה ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אריה סלארי ז"ל
בן טוון הי"ו
נלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ח
תנצב"ה

לעילוי נשמת
הנרי בן לאה ז"ל
פורטונה בת הלן ז"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
בת שבע עופרה חזה
בת יפת ושושנה ז"ל
נלב"ע י"ח אדר א' ה'תש"ס
תנצב"ה

גידודים קשים

בני בן השלוש וחצי העלה חום בפתאומיות, והתכסה בכתמים אדומים בכל הגוף, לרבות באוזניים ובמרכז הפנים. הוא התגרד כל הלילה, מה שנראה כאלרגיה לא ברורה. הגענו למיון בבית הרפואה. הילד השתעל המון. עשו לו אולטרסאונד ריאות לשלול דלקת ריאות. בחסדי ה' יתברך, האולטרסאונד יצא תקין: הריאות ללא דלקת. לגבי הכתמים בגוף הרופא קבע שזה אלרגיה ויעבור עם טיפול מתאים רק בעוד שבוע. והילד עדיין מתגרד, כולו כתמים אדומים בכל הגוף. המראה מפחיד ולא נעים בכלל.

היו לנו שתי אפשרויות: או להתלונן ולשאול "למה", או לשמוח ולהגיד "מזמור לתודה" ולהודות לה' על הכול. יחד עם הבנות התפללנו, ביקשנו מאבא, שהוא רופא כל בשר, והוא כול יכול - לרפא את הילד. לא הפסקנו לדבר אמונה וביטחון, לספר סיפורי אמונה על כמה אנשים שניצלו ברגע של "השלף עליי". והבן והוא "קללך"..." וכך היה... פשוט זרקנו את השכל.

שמעתי שיעור תורה של הגאון רבי יגאל כהן שליט"א, שאומר ומדגיש כי "אין טבע"; יש רק הקדוש ברוך הוא.

תוך פחות מארבע שעות, כל הכתמים בגוף נעלמו! (מה שאמר לנו כי יתרחש עוד שבוע!!!) אם זה לא יד ה', אז מהי יד ה'...? נס רפואי מול העיניים שלנו.

תזכרו: לא להתבכיין, לא להתלונן! מותר לבכות ולבקש, אבל בעיקר רק להודות! כי כל מה שה' עושה, הוא לטובה! והישועה עוד תגיע. אין עוד מלבדו שום כח בעולם כלל. תודה לך, ה' יתברך!

(ט"כ)

חשבון נפש

לצערי אובחנתי עם מחלה כרונית שבימויים מטרידה, אבל אפשר לחיות איתה חיים יחסית נורמליים ושרגתיים. הבעיה במחלה זו היא שהיא מעלה את הסיכון למחלה מסוכנת, ולכן אני נמצאת במעקב מדי כמה חודשים. כך עברו כמה שנים, כשבכל פעם אני

לאחר לידת הילד הראשון קודמתי, וגם המשכורת עלתה. וכך זה המשיך עד הולדת הילד השלישי. אז כבר השעות לא היו מתאימות לאמא עם ילדים קטנים, מה גם שזה גזל מבעלי את שעות הכולל פעמיים בשבוע! בעלי ואני קיבלנו החלטה שאעזוב את העבודה ואחפש משהו שיתאים לשעות שלי.

התחלתי לחפש עבודה. אני לא צריכה לספר לכם מה זה לחפש עבודה... אני מאמינה שכל אחד בשלב מסוים חווה את זה, מה גם שהמקצוע שאני עוסקת בו דורש משרה מלאה בדרך כלל. למעשה הייתי זקוקה למשכורת מלאה, ואז הבנתי שאיאלץ להתפשר בשכר, אבל לא ידעתי עד כמה...

בכל ראיונות העבודה דרשו שעות רבות שישפיעו על אחר הצהריים, אבל ברוך ה' לא התייאשתי ובמשך חצי שנה חיפשתי עבודה. פעם השעות לא התאימו, ופעם המיקום.

אני לא טיפוס שמאמין בסגולות ובקבלות, אבל קראתי במדור 'מזמור לתודה' סיפורים רבים על אנשים שעשו את סגולת רבי מתיא בן חרש ונושעו.

במשך חודש, כמעט כל יום היה לי ראיון עבודה, וזה אחרי חצי שנה של חיפוש עבודה!

אבל שום דבר לא הלך. בסוף אותו חודש ראיונות נשאר לי ראיון אחד שלא תליתי בו הרבה תקווה.

למרות הספקנות שלי, החלטתי לעשות את הסגולה של רבי מתיא בן חרש, והתפללתי שאמצא עבודה שתתאים לשעות הלימוד של בעלי, וגם שהשכר יהיה בסדר (כבר לא חשבתי שקיים דבר כזה).

כשהגעתי לראיון פירטו באוזניי את התפקיד וכן את השעות - שאכן התאימו לי מאוד, אבל השכר היה הנמוך ביותר מכל מה שהוצע לי עד כה. מרוב ייאוש הסכמתי.

אך כשקיבלתי את תלוש השכר הופתעתי! ה' סידר לי עבודה קלה, בשעות מתאימות, ולעומת העבודה הקודמת - לא ירד שכרי, ואפילו קצת עלה.

התברר לי שבהשגחה פרטית, ה' דאג שהחישוב של חשבת השכר במשרד יהיה נמוך משמעותית מהחישוב הרגיל, וכך בראיון אמרו לשאר המועמדים את השכר הנמוך שמציעים לתפקיד, בדיוק כמו שנאמר לי, וכולם החליטו שלא מתאים להם - והלכו לדרכם.

אך לבסוף זה התברר כשגוי לחלוטין! בעקבות הסגולה, החיזוק והתפילות, נענית בצורה מושלמת ברמה לא הגיונית! חסדי ה'!

(ק"א)

כורר ב'

לפני כשנה בעלי ואני החלטנו לעבור מעיר מגורינו לעיר אחרת. בעלי, אברך יקר, רצה להתקבל לכולל א', כולל מסויים בעיר החדשה שנחשב מאוד מבוקש בציבור שלנו. הוא ניגש למבחן ולראיון בכולל, אך מסיבה שאינה ברורה הוא לא התקבל. בעלי ברוך ה' אברך חכם ומתמיד.

במקביל הוא ניסה לברר על כולל אחר, לצורך העניין נקרא לו כולל ב', כולל ברמה גבוהה מאוד, אך נאמר לו בצורה נחרצת כי אין בו מקום כלל. בעלי ניסה בכל מאודו להתקבל לכולל א', אך הדבר לא עלה בידו. הצעתי לו שנקיים יחד את סגולת התנא רבי מתיא בן חרש שעליה קראתי במדור היקר שלכם, ובעזרת ה' נפרסם את הסיפור כשיתקבל לכולל.

כשסיימנו לעשות את הסגולה, בעלי רצה לבקש שיתקבל לכולל א', אך בסוף החליט לבקש שיתקבל לכולל שהכי נכון וטוב עבורו. למחרת בעלי ניסה לברר על כוללים נוספים. הוא ניסה להתקשר לכולל ב' פעם נוספת, למרות שכבר אמרו לו שאין לו סיכוי להיכנס לשם בשל חוסר מקום.

הפתעתו זימנו אותו לראיון ולמבחן. כבר בטלפון התרשמו ממנו מאוד ובראיון התרשמו ממנו אף יותר, והחליטו לקבל אותו על המקום!

כיום בעלי לומד בכולל ב', והוא עושה חיל, חש סיפוק ומרוצה מאוד.

וכולל א'?! בעלי גילה כי הכולל הזה, על אף רמתו הלימודית הגבוהה, כלל אינו מתאים להשקפתנו ואף לרמתנו הרוחנית.

הסיפור שלנו, מלבד היותו סיפור השגחה פרטית שמראה את כחה של תפילה בכלל ואת כחה של סגולת התנא רבי מתיא בן חרש בפרט, ממחיש את הצורך לדעת מה לבקש ואיך לבקש מריבוננו של עולם ישועה - לבקש מה' יתברך שייתן לנו את מה שנכון וטוב לנו!

לא משנה אם מדובר בשידוך, עבודה, מקום מגורים וכו', רק ה' יתברך יודע מה טוב לנו באמת!

תודה לה' יתברך, ואשרינו שזכינו בתנא רבי מתיא בן חרש! (נ"ב)

טעות משתלמת

זמן קצר אחרי נישואינו, התחלתי עבודה חדשה שדרשה ממני פעמיים בשבוע לעבוד אחרי הצהריים. היינו זוג צעיר והשעות התאימו לי. אהבתי את העבודה ונהניתי ממנה.

זמירות לשבת

ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת ה' - ש-די ימלא תאוות לבו מן וצננה ויהיה סביבו, ויאר אותו וינשר נתיבו לגמור ולשמור דרכי ה'.

ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת ה' - לראשו יצוה ברכות עצומות וישא בכל עת קנהר שלומות, בא ובא ברכה נושא אלומות ויזהר ויראה ושוועת ה'.

ישמח חתני בקהל אמוני, וישא ברכה מאת ה' - כימי צאתכם ממצרים, בעו בערי עריים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם חיים: תללוהו.

מקהלות עם ברכו א-5, חרימו קול ב' ו-5. ויגל ועקב, וישמח ישראל. ביום שמחתכם, שיר מלל א-5. תללוהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן, לזכור חתן בחור מעם, ועקב איש תם: תללוהו...

רוממו א-5 מאיר אורה, גבר חסדו אשר ברא. חתן וכלה היא לו לעזרה, וישר ישראל אז את השירה: תללוהו...

דרשו א-5 חי לעולמים, תללוהו כמרומים. יוסף עליכם אלף פעמים, עשר וזכור ויארך ימים: תללוהו...

כימי צאתכם ממצרים, בעו בערי עריים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם חיים: תללוהו.

עת דודים בלח בואי לגני, פרתה חגפן הנני רמוני: חלף הגשם הסתיו עבר, קומי רעיתי החשק גבר. נצא השדה נלין במדבר, שם אתן דודי לך מחמר עיני: עת דודים וכו'.

יפית ונעמתי כשלי עיניך, דבש וחלב תחת לשונך. צאי נא וראי בעקבי צאנך, שם אקריב קרבן נסכתי ויני: עת דודים וכו'.

ורדתי חברה לרעות בננים, לראות את יפך עיניך יונים. שפתותיך בלח כמו חוט שנים, בתוך עיר ציון קומי רני: עת דודים וכו'.

מס רבים לא יוכלו לזכות, את ארבתך וכלה לא תשבות. מיום נדודך נשאתי ריבות, אם אשכחך תשבת וימיני: עת דודים וכו'.

משכן שילה

לרבות והצלחת משה ברוקס בן לילי הי"ו בתוך שאר חולי ישראל

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להצלחת מיקי מיקיסק בן שושנה עזרא ובני ביתו הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

בראות, הצלחה וכל טוב ללוי הודיה נתנאל והילה וכל משפחתם הי"ו

לתודה

ת מנפלאות הדבור בשלש

מודעת לכך שיש סיכוי להחמרה, ואני מודה לה' על שהמחלה לא התפתחה. שבועיים לפני פסח התקשרה אליי המזכירה של הרופאה להודיע לי שהתור הוקדם, כהרגלי התפללתי לפני הבדיקה וקיוויתי לטוב, אלא שהפעם הרופאה מצאה **ממצא חשוד** וביקשה לערוך בדיקות. תוצאות הבדיקות היו צריכות להגיע רק לאחר כמה שבועות. החלטתי שאני לא מעבירה את השבועות בדאגות ובמתח אלא **מקדישה את זמני לתפילה מעומק הלב**. גמעותי **ספרי תהילים**, עשיתי את הסגולה של התנא **רבי מתיא בן חרש** ואימנתי את עצמי **למשכבות חיוניות** ואופטימיות. במהלך השבועות האלה הבנתי כמה חסד ה' עושה איתנו כשהוא נותן לנו בריאות, ואין אנחנו **צריכים להודות על כל איבר בריא** בגופנו. לבסוף התוצאות הגיעו וברוך ה' היו **תקינות**, אך הרגשתי שהרווחתי מהניסיון הזה רווח עצום. ראשית התפילה ממשיכה אותי וגרמה לי **להתפלל על אחרים** ולהודות על מה שיש לי. נוסף על כך אני חשה קרבה לה' שלא הייתי משיגה בשום דרך אחרת. כמובן במהלך השבועות עשיתי חשבון נפש עם עצמי ושאלתי למה ה' מביא לי את הניסיון הזה. אין לי תשובות - אבל אין ספק **שה' רוצה בטובתי** ויש לי לנצל את הניסיון להתעלות ולא ליפול בו. תודה לאב הרחמים!

(א"כ)

החסד ושכרו

ערב מלחמת העולם השנייה. בארץ שרר מצב כלכלי קשה, ומשפחות רבות היו חסרות כול. בית הכנסת הגדול שברחוב אלנבי בתל אביב התמלא במשפחות עניות מרודות שברחו מאזורי הספר בשל מאורעות תרצ"ו, "המרד הערבי הגדול". יהודי צדיק ושמו **רבי ראובן שפנייר**, שהיה ידוע בכינויו **'הסבא ממירון'**, לא היה יכול לעמוד מנגד. הוא החל עובר בבתי העיר, אוסף אוכל ובגדים ומחלק לנצרכים. גם משפחתו שלו הגיעה עד פת לחם, אבל רבי ראובן היה אומר בחיוך קלוש: "זכינו שיקויימו בנו דברי המשנה 'ויהיו עניים בני ביתך'..." בנו בכורו קיבל עבודה בבית מלאכה ביפו, וממשכורתו הזעומה התפרנסה כל המשפחה בדוחק גדול. יום אחד

בא רבי ראובן לבקר את בנו בבית המלאכה, והנה ראה שם דוד נחושת גדול, "סמבור". את הדוד הזמין מישו, שלבסוף התחרט כיוון שלא היה ביכולתו לשלם תמורתו. במוחו של רבי ראובן צץ רעיון אדיר: את הדוד הזה עליו לרכוש! הוא יעמידנו ליד בית הכנסת הגדול ויחלק שתייה חמה לכל המשפחות הנצרכות באזור. לא בחינם יעשה זאת, אלא ישלמו לו תמורת שירותו! איך ישלמו? בפרקי תהילים שישפכו לפני הקב"ה, אולי יחוס עם עני ואביון...

ניגש לבעל הבית, סיפר לו מדוע הוא מתעניין בדוד, וביקש לקנותו. בעל הבית הסכים, ודרש שישלם רק תמורת החומר, על הנחושת. סכום זה הסתכם בערך בשכר עבודתו של בנו במשך שבועיים ימים. רבי ראובן הסכים מיד. הוא סמך על הקב"ה שיזמן לו את הכסף עד זמן התשלום.

רבי ראובן לא חיכה עד שהבעלים ייקח את הדוד ברכבו לבית הכנסת; ייתכן שהוא עלול להתחרט, ייתכן שמישהו אחר ירצה לקנותו. לפיכך נטל את הדוד, סחבו, ותוך שעה היה הדוד כבר מעל פרימוס דולק. הוא הדגדג ואסף מכל החנויות מסביב תה וקפה, והחל מחלק לכולם ומחיה את נפשם.

עברו שבועיים, ובנו נכנס לקבל את משכורתו. אמר לו בעל הבית שכבר שילם את משכורתו בדוד שנתן לאביו. חזר הבן מאוכזב הביתה וסיפר לאימו את "פרשת הכסף ודוד הנחושת"... פרצה האם בבכי, במה תשלם את חובותיה לחנויות? במה תאכל את ילדיה? האישה נתאנמה החליטה הפעם לא לשתוק... יצאה לעבר בית הכנסת הגדול, צועדת ובוכה. **והנה בא לקראתה יהודי עטור זקן לבן והדור בלבשו**. פנה אליה החכם: "אישה, למה תבכי, אולי אוכל לעזור לך?" כשראה שהיא מתקשה לדבר בעברית, פנה אליה באדיש רצוצה והפציר בה, עד שהחלה לספר לו את "פרשת הדוד".

כששמע זאת הזקן, סטר בשתי ידיו על ראשו וצעק: "**אוי לי, אני אשם בדבר! אני התחייבתי לשלם את חובו של רבי ראובן**, לצערי שכחתי מזה, ובגללי גרמתי לך עוגמת הנפש. סלחי לי, בתי" - ותוך כדי דיבור הוציא שטרות כסף מארנקו ומסרם לה. היא לא פקפקה לרגע באמינות דבריו, וכיון שהייתה המומה לא שאלה את האיש לשמו. הוא הלך לדרכו ונעלם מעיניה. החליטה האישה לגשת ולראות את מעשי בעלה, מה הוא עושה כל הימים בחצר בית הכנסת. והוא, בראותו אותה מתקרבת, נזכר שהגיע מועד הפירעון של הדוד, ונפלו עליו אימה ופחד... אמר לעצמו:

'הנה, עכשיו... מה אומר לאשתי? מה אעשה? אנה אכבוש פניי'... והנה זה פלא, רבי ראובן ראה על פניה חיוך רחב. כל מה שהיה מסביב עשה עליה רושם כביר. היא ראתה את בעלה בשיא העבודה, מחלק לחם ושתיה - **'למנצח על מקהלת החסד!'** החיוך הביא את רבי ראובן לשאול את אשתו: "נו, אשתי היקרה, מה את אומרת על בית החרושת שלי?" תשובתה הייתה מיידית. היא שינסה מתניה והצטרפה אליו בחלוקת הקפה והתה. תוך כדי סיפורה לבעלה על החכם הפלאי שפגשה בדרך. רבי ראובן הצטמרר כולו. פנה ואמר לאשתו בחמימות: "**אשריך, אשתי היקרה, זכות גדולה נפלה בחלקך. תמורת כל הצער והסבל שאת סובלת בגללי, זכית לגילוי אליהו, וכמה חבל שאני לא זכית לראותו**".

(ספר מירון - נ'ר לשולחן שבת)

דבור לטובה

הלכתי לרופא אף אוזן גרון לניקוי שעווה באוזניים, ולאחר הטיפול הרגשתי ירידה בשמיעה באוזן ימין, כאבים נוראים, וגם דם ירד לי. התברר ששרטתי באוזן כתוצאה מהטיפול. עשיתי באותו יום את הסגולה של **רבי מתיא בן חרש**. זה היה ביום ראשון, וברוך ה' כבר באותו שבוע - ביום שבת קודש, קמתי משנת המנוחה של שבת בריאה ושלמתי, שומעת מצוין בשתי האוזניים וללא כאבים כלל. גם הדם הפסיק לרדת. הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. מבקשת בכל לשון של בקשה שתפרסמו את זה בגיליון הקדוש 'משכן שילה', כי הבטחתי - בלי נדר - לפרסם. זכות הצדיק תגן עלינו אמן.

(ב"ח)

מעוניינים לפרסם סיפור השגחה פרטית מיוחד שחזיק אתכם? ניתן לשלוח למערכת ונפרסם בלי לזכור הרבים.

אין המערכת מתחייבת לפרסם כל סיפור שישלח לכן עדיף לא להבטיח לפרסם במשכן שילה.

זמירות לשבת

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחננו בבקשה, פני הצור נערין בקרשה: צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי, בארץ צה ועפר בלי מים. כן בקדש חזיתך לראות עך ובכודך: אבינו מלכנו, חננו ועננו, כי אין בנו מעשים. עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש ומשמיע ל'ישראל' ואומר: עניים הגיע זמן גאולתכם ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזורה:

ישמך א-להים באפרים ובמנשה. יברך ה' וישמך, ואר פניו אל'ך ויהך, וישא ה' פניו אל'ך וישם לך שלום: א-להים צ-באות שוב נא הכס משמים ויראה ופקד גפן זאת, וכנה אשר נטעה ימינך ועל בן אמצתה לך: המלך הנא אתי מלך רע וברך את העניים. ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם יצחק ויעקב: לרב בקרב הארץ:

קול ברמה נשמע, נהי כבי תמרורים רחל, מבכה על-בניה, מאנה לתחנם על-בניה, כי איננו בה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועניך, מרמעת: כי יש שך לפעלתך נאם ה' ושב מארץ אויב. ויש תקוה לאתריה, נאם ה' ושב בנים, לנבולם: תפלה, לעני כי יעסה, ולפני ה' יושף שרתו. ה', שמעה תפילתי, וישועתי אל'ך תבוא. אל תסתר פניך, מפני ביום צר לי:

מקמקמ מלכנו תופיע, ותמלך עלינו כי מחכים אנטנו לך. מתי תמלך בציון, בקרוב בייטו לעולם ועד תשבנו. תתנצל ותתקדש בטרך ירושלים ערך לירוד ודור ולצנח נחמים. וענינו תראנו מלכותך כדבר האמור בשרי עך. על די יוד משיח צדקך:

לרפואת והצלחת שילה (שוק) סעיד
בן ר' שלום הי"ו

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת נתנאל יעקב וגליה בלוקה הי"ו והבנות אוריה ויסכה הי"ו ולע"נ אליהו בלוקה בן חנה ז"ל

להקדשות ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

הצלחה ברוחניות ובגשמיות לבתאל וגבריאל וישעי ומשפחתם הי"ו

משכן שילה

משכן עיניך לילדי ישראל

שאלות ותשובות
עם **יאיר חון** נ"י
ת"ת מורשה
אשדוד

האם יש סדר עדיפות לאיברי הגוף כשמתרחץ או כשמתלבש?

תשובה: כשמתלבש או מתרחץ, נכון שיקדים את ראשו, כי הראש מלך על כל האיברים, ואחר כך יקדים את ימין (שכן ראינו בכמה מקומות בתורה שימין חשובה). אבל בהורדת הבגדים והנעליים ינעל תחילה ימין, ואחר כך שמאל, ויקשור שמאל ואחר כך ימין. וגם בהתרת השרוכים נכון להקדים של שמאל ואחר כך ימין.

איטור יד (שמאל) דינו ככל אדם בנעילת הנעליים, ולענין קשירת השרוכים יש דעות שיקשור כמו כולם (שמאל ואו ימין), ויש אומרים שיקשור קודם ימין ואחר כך שמאל.

החולץ מנעליו כדי לעשות מצווה (לנקות לכבוד שבת או לנעיל נעלי שבת), יחלוץ קודם את נעל ימין, כיון שעושה כן לצורך מצווה. אומנם בערב יום כיפור ותשעה באב יחלוץ קודם של שמאל.

(ילקוט יוסף ח"א סימן ב הלכה ג-ו)

דבר התורה שלי לטלחן השבת

מחלקת

בין כמה מהמתפללים בבית הכנסת שבו רבנו התפלל. והוא, שלא היה יכל לסבל פרוד ומחלקות, חפש זמנית מקום אחר להתפלל בו עד יעברו זעם.

באותה תקופה נפתח ב'שערי חסד' בית מדרש קטן בביתו של רבי יצחק חיים אדלר, יהודי קר מיוצאי גרמניה, בית כנסת שיעד בעקרו ליוצאי גרמניה. רבנו, ששמע על פתיחת בית הכנסת, הצטרף למתפללים, כאמור, עד יעברו זעם.

מתפללי המגן התפעלו מרבנו ובקשוהו שיאזן למסר בפניהם שיעור, וסופו של דבר הנה שבוכות הכרזתם אתו והצטרפתם תרבה אליו ולתורתו,

הוא נלקח לראשות ישיבת 'קול תורה'. חשבון פשוט מצלה שאם לא היה בורח ממחלקת, הם לא היו מפירים אותו ומצריצים אותו כל כך, שהיה צדו אגב צעיר, ומדת השלום היתה אפוא השושבין שהביאנו להיות מגדולי מוסרי התורה ומעמיד תלמידי החכמים שבדור.

(גאון ישראל)

"ויאמר אליהם יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים" (בראשית א, 1).

למה לא כתוב ביום השני "כי טוב"?

רבי חנינא אומר: מפני שבו נבראת המחלקת (החלוקה בין מים עליונים למים תחתונים), שנאמר "ויהי מבדיל בין מים למים".

אמר רבי טבימי: אם חלקה שנועדה בשביל תקון העולם לא נאמר בה "כי טוב", מחלקת שמחריבה את העולם על אחת כמה וכמה (בראשית רבה ד, 1).

ומספר על מעלת השלום שיש אומרים שכל הסבה שרבי שלמה זלמן אוזנבך זצ"ל הזמן לכתוב בראשות ישיבת 'קול תורה', שבה ראה את מרכז פעלתו בתיוו, התגלגלה בזכות מנוסתו של רבנו ממחלקת.

וכך הם ספרו: בתקופה מסוימת בסביבות שנת תשי"ח התעוררה מחלקת מסוימת ב'שערי חסד', והדבר בא לידי בטוי בנפוכים ונפוכים

בראשית - זה - לך

וירא - חיי שרה

הולדות - ויצא - וישלח

וישב - מקום - ויש - וירא

להצטרפות למדורי ילדים אלו (ש"ת, גדול הדור וממנהל של שבת) פנו למייל: v073224999@gmail.com

זמירות לשבת

שמע בני מוסר אביך, ואל תמוש תורת אבך, תהנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם ובכל עת, ובזה תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם, וכאשר תנצל מן הכעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל המדות הטובות למען תצליח בכל דרכיך ותזכה לעולם הבא:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו, ותקדוש בריך הוא מצילנו מידם: ה' לא גבה לבו ולא רמו עיניו ולא חלקית בגדלות ובנפלאות מנני: אם לא שויתו ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:

שבחי ירושלים, את-ה', היללי א-להיך ציון, כי-הזק, בריחי שעריך, בך בנך בקרבך: וכן יגדל בנים ובני בנים חכמים וטובים. אוהבי ה', יראי א-להים, אנשי אמת. ורע קדש ב' דבקים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מאמצי עבודת הבורא:

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ונשגבר כל אחד את חברו בדרך תישר והרצוי לפניה. ואל יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו ותחזק אותו באהבה אליך כאשר גלוי וידוע לפניה שיהא הכל נחת רוח אליך... אמן בן ימי רצון: התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הלחמי, קרבה אל נפשי גאלתי. באי בשלום עשרת בעלה, גם בשמחה ובבהלה, תוך אמוני עם סגלה, בואי בלה בואי בלה: אמן בבת, גדולת ימנך, תתור צדורה: קבל רנת, עמך. שבענו, סתרנו נורא: נא גבור, ירושי תהודך, כבבת שמרם: ברכם סתרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלים: חסין קדוש, ברכ טובך, נחל עדתך: יחיד נאת, לעמך פנה, וזכרי קדשתך: שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות:

לעילוי נשמת
דוד אברגיל בן עזיזה ז"ל
נינט חנה
בת שרה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אורה שאער
בת ניסים מלמד ע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן למנוח למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מארי שלמה
בן מארי טעיד
שאער זצ"ל
תנצב"ה

משכן עיניך

רבי
שמואל בונים אלתר
האדמו"ר מגור

רבי
שמואל אלישיב
בית המדרש שו"ת אגרות

רבי
שלום אברהם
מחבר ספר 'השולחן'

רבי
יפת צוברי
מקובל מחבר ספר 'השולחן'

רבי
יוסף וולפסון
מחבר ספר 'השולחן'

רבי
בנימין מאיר חזן
הדפוס 'השולחן'

רבי
בנימין זאב בער
מחבר ספר 'השולחן'

הדור החדש

רעיון בפרשה עם יעקב גלבווע נ"י ת"ת נחמת אברהם (בני ברק)

לבחור בטוב

הקב"ה סיים את מלאכת בריאת העולם בשישה ימים. העולם לא היה יכול היה להגיע לשלימותו ותכליתו ללא עבודת האדם. התורה ממחישה זאת באומרה ששיח השדה לא צומח ללא גשם, ואת הגשם אין ה' מוריד כי אין אדם לעבוד את האדמה. ואכן, את בריאת האדם מתארת התורה אחרת מאת בריאת יתר הנבראים. בריאתו היא מחומר גשמי, אך הקב"ה נופח באפיו נשמת חיים המבדילה אותו מיתר

הנבראים. הקב"ה אינו רוצה להשאיר את האדם לבדו בעולם, ויוצר מאחת מצלעותיו את האישה. את האדם מניח הקב"ה בגן עדן. זהו גן יפהפה שבו צומחים שני עצים מיוחדים - עץ החיים, שלפירותיו סגולת חיי נצח, ועץ הדעת, שבאכילת פירותיו נחשפים למושגי הטוב והרע שבעולם. ה' מצווה על האדם לשמור על הגן ולא לאכול מפרי עץ הדעת. אבל הנחש פיתה את חוה, והם אכלו מהעץ שאסור היה להם לאכול ממנו. בגלל זה הם נאלצו לעזוב את גן עדן.

מה אנחנו לומדים מזה? שה' ברא עולם יפה וטוב, אבל יש לנו אחריות לבחור בטוב ולשמוע להוראות שלו. אפילו כשקשה - צריך לדעת לומר "לא" לדברים שלא מתאימים. שנוכה תמיד לבחור בטוב ולעשות מעשים שמביאים אור לעולם!

מה כחו של הדיבור

המשנה באבות (פרק שלישי משנה ד') אומרת: רבי שמעון אומר שלושה שאכלו על שולחן אחד, ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים (שהם בהמות שנשחטו לעבודה זרה). אבל שלושה שאכלו על שולחן אחד, ואמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו משולחנו של מקום. ונתבונן בזה מה "כחו" של הדיבור, שעל ידי כח הדיבור בדברי תורה אפשר להפוך את השולחן לשולחנו של מקום. אמר רבינו אליהו לופיאן זצ"ל בשם הסבא מקלם זצ"ל, חזו לשונו: היה "כדאי" לבורא עולם לבדור את העולם למשך ששת אלפים שנה, כדי שיהיה אחד יזכה לומר פעם אחת בלבד בכל משך זמן הבריאה "ברוך הוא וברוך שמו".

מבצע "לומדים, נהנים וזוכים!" ילדי 'משכן שילה' מוזמנים ללמוד בהבנה מהמדורים המשותפים במבצע. (פרטים בעמוד 3) לרישום: 079-9708016 שילוח 6 הרישום יתבצע על ידי הקשת מספר ת.ז של הילד וטלפון, החל ממוצאי השבת עד יום שלישי. הוראות הרישום יפורטו בקו.

זמירות לשבת

תנאי: אחר רבי ישמעאל רבם ארישע, פעם אחת נכנסתי לחקירת קטרת לפני וליפנים, וראיתי אכתריא - ל-י-ה' ז-באות, שהוא יושב על כסא רם וגשם, ואמר לי: ישמעאל בני, ברכני! אמרתי לו: וחי רצון מלפניך, שכתבו רחמך את כעסך, ויגלו רחמך על מדותיך, ותתנהג עם בןך בלבד תרחמים, ותכנס להם לפני משורת הדין. ונעני לי בראשו:

ידיד נפש אב תרחמן. משוך עבדך אל רצונך. ורצון עבדך כמו איל. ושתתנה אל מול תרדך. וערב לו ידירותיך. מנופת צוף וכל טעם: תדור נאה ויו העולם. נפשי חולת אהבתך. אנה א-י נא רפא נא לה. בתראות לה נועם ויוך. אז תתחזק ותתפא. ותותת לה שמחת עולם: ותיק ותמו נא רחמך. ותוסה נא על בן אהובך. כי זה כמה נכסוך נכספתי. לראות בתפארת ערך. אנה א-י חסדך לבי. חוסה נא ואל תהעלם: תגלה נא ופרוס תביכי עלי. את סבת שלומך. תאיר ארץ מבבורך. תגלה נשמתך בך. קוה אהוב כי בא מועד. ותגנו כימי עולם:

אבינו אב תרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע לקול ולעשות, ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. ותאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותיך, ויחד ללבנו לאהבה וליראה את שמוך:

משכן שילה

לעילוי נשמות
גבריאל אוזון בן שרה ז"ל
נלב"ע ד' אדר א' תשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

שיקל'ה חסיד

סיפורי צדיקים

הרב אביהוא שאנער

סוד התבלין המיוחד

(על פי מסכת שבת דף קיט.)

כלם נוטלים 🙌 ומברכים, סביב ה🏠 יושבים האורחים.

ה הרומאי נפגש באפן קבוע, עם התנא הגדול רבי יהושע.

ה מגיש 🐟 ובשר, רבי יהושע מזמר ושר.

פעם 1 הוא בא בשבת, וב מטעמים ב 🍲 וב 🍳.

ה נהנה מהמטעמים מאוד, ומבקש מה 🧑🍳 עוד ועוד.

על ה🏠 דולקים ה 🕯, ומפיצים ב 🏠 אור יקרות.

כשהגישו קנוח ה 🧑🍳 צהל (שמח), פנה אל רבי יהושע ושאל:

רבי יהושע עושה קדוש, ה מתלהב עבורו זה חדוש.

זמירות לשבת

מי האיש החפץ תיים אהב ימים לראות טוב: נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה: סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורחמים: אם אשכחך ורשעים, תשכח ימיני, תדבק לשוני לחיי אם לא אזכרך, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחת:

רבונו של עולם, ותן חלקנו בתורתך, ונכנו כרי שתשרה שכינתך עלינו. מלא משאלות לבי לשוכה, ותפק רצוני ותן שאלתי: אני מאמין באמונת שלמה בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה, עם כל זה אהבה לו בכל יום שיבוא:

ואנחנו לא נרע מה נעשה, כי עליך ענינו: ובר רחמך ה' ותסדר, כי מעולם המה: טוב להודות לה', ולומר לשמך עליון. להגיד בבוקר חסדך, ואמונתך בלילות: אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אדם, פתחת למספרי: אלו תהי לי בת, תייתי וצא לשוק, תייתי מבריו ואומר: "שבת חיים לוי":

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי: בלבבי משכן אבנה לתהר כבודי, וכמשכן מוכה אשים לקרני תודי. ולצר תמיד אקח לי את אש העקרה, ולקרכן אקריב לו את נפשי תמידה: שפכי כמים לבך, נחם פני ה': כשהנשמה מאירה, גם שמות עושי ערפל מפיקים אור נעים: אליך ה' אקרא, ואל ה', אתחנן. שמע ה' ותענה, ה', נחם עור לי: נשבעתי ואקיימה לשמר, משפטי צדקך:

אחינו כל בית ישראל, התנונים בצרה ובשביה. העמדים בין בים ובין ביבשה. המקום ורחם עליהם ויוציאם מצרה לרחוקה. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לנאליה. השתא בענלא ובזמן קריב: כח אמר ה', וברתי לך חסד נעורך, אהבת כלולתך, לבתך אחרי במדבר, בארץ לא זרועה: ועתה כנים שירו לאלך בתפארת מפואר, ואשרי עבדיו המשמיעים בקול שבתו: והוא השעה הזאת שעת רחמים ועת רצון מלפניך:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
אברהם יהושע בן
יוסף ורומייה ז"ל
נלב"ע ד' תמוז ה'תשפ"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

רבי
שמואל אבן דנאן
רבה של מרוקו

רבי
משה דברי אשכנזי
מחבשי גרוזיה

רבי
נתן צבי פינקל
ראש ישיבת "מור"

רבי
ישראל אבן אשכנזי
מחבשי גרוזיה

רבי
משה אביראמא
מחבשי מרוקו

רבי
יוסף מיר
מחבשי מרוקו

רבי
עזריאל נתן אדלר
רבה של קרית-גמליאל

”בִּשְׁלֵי יֵשׁ וְטוֹבִים,

אָבֵל אֶצְלָהּ הַמְטַעֲמִים יוֹתֵר עֲרָבִים.

מְטַעֲמִים כָּאֵלוֹ לֹא טַעַמְתִּי מֵעוֹדִי,

אָנָּה! גִּלָּה לִי מֵהוּ הַהוּא הַסּוּדִי”

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: ”יֵשׁ תְּבִלִּין **1**,

שְׁעוֹשָׂה אֶת הַתְּבָשִׁיל טַעִים בְּמִיחָד.

לִּהְיֶה קוֹרְאִים ”שַׁבָּת”,

הוּא מְשַׁבֵּיחַ הַתְּבָשִׁיל שֶׁב־”

קָרָא הֵ: ”הֵיכֵן אוֹתוֹ קוֹנִים?”

אָרְכָּשׁ מִמֶּנּוּ וְאִמְלָא מִחֲסָנִים!”

עָנָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: ”אֲתָה לֹא תִבִּין,

לֹא לְכָל **1** יֵשׁ אֶת הַהוּא.

יֵשׁ אוֹתוֹ רַק לָנוּ הַיְּהוּדִים,

הַשַּׁבָּת מַעֲנִיקָה טַעֲמִים מִיְּחָדִים.

תַּרְמִיזוֹן

תְּבִלִּין

מִלְצָר

מִטְבָּח

שִׁקִּים

טְבָחִים

זְמִירוֹת שַׁבָּת

לְמַעַן נִקְרָא מוֹרֵה עַל שֵׁם הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב
שִׁשְׁשֵׁנוּ שֵׁם. מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ
בְּהַר הַמּוֹרֵה, הוּא יִעָנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע
קוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה:

עַל הַר גִּבְעָה עֲלֵי לֶךְ, מִבְּשֶׁרֶת צִיּוֹן,
הִרְיָמוּ בִּבְחַת קוֹלֶךְ, מִבְּשֶׁרֶת יִירוּשָׁלַם.
הִרְיָמוּ, אֵל תִּירָאִי, אִמְרֵי לְעִירֵי יְהוּדָה,
הִנֵּה אֲ-לֵהֵיכֶם:

בֶּן אָדָם, עֲלֵה לְמַעְלֵה עֲלֵה:
כִּי כַחַ עוֹ לֶךְ יֵשׁ לְךָ כִּנְפֵי רוּחַ,
כִּנְפֵי נִשְׁרִים אֲבִירִים:
אֵל תִּכְבֹּשׁ כֶּסֶם פֶּן יִכְחָשׁוּ לְךָ:
דָּרַשׁ אוֹתָם דָּרַשׁ
בֶּן אָדָם - וְיִמְצְאוּ לְךָ מִיד:

יּוֹם קָדוֹשׁ הוּא מְבֹאָה וְעַד צֹאתוֹ, כָּל יוֹדֵעַ יַעֲקֹב וְכַבֵּדוֹתָיו
כְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ, לְעוֹנָה בּוֹ וּלְשִׁמּוֹחַ בְּהַשְׁתַּנּוּג אֲבוֹל וְשִׁתּוֹ,
כָּל עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ:

מִשְׁךְ חֲסִידֶךָ לִידְעִידֶךָ אֲ-לֵה קָנָה וְנוֹקֵם, נוֹטְרִי לְיוֹם הַשַּׁבָּתִי
זְכוֹר וְשִׁמּוֹר לְהַקֵּם, שְׂמֹחַם כְּבִגְדֵן שֶׁלֶם בְּאוֹר פֶּנֶדֶךְ
תִּבְחִיקֵם, יִרְדְּנוֹן מִדְּשֵׁן בִּיתְךָ וְנִחַל עֲדִידֶךָ תִּשְׁקֵם:
עוֹזֵר לְשׁוֹכֵתִים בְּשִׁבְעֵי בְּחִירִישׁ וּבְקִצֵּיר עוֹלָמִים,
פּוֹסְעִים בּוֹ פְּסִיעָה קִטְנָה, סוֹעֲרִים בּוֹ לְכָרֶךְ שִׁישׁ עֲקָמִים,
צִדְקָתָם תִּצְהֵר כְּאוֹר שְׂבָעַת הַיָּמִים,
ה' אֲ-לֵהי יִשְׂרָאֵל אֶהְבֵּת הַיָּמִים,
ה' אֲ-לֵהי יִשְׂרָאֵל תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים:

כָּל מִקְדָּשׁ שְׁבִיעִי קְרָאוּ לוֹ, כָּל שׁוֹמֵר שַׁבָּת כְּדַת מַחְלָלוֹ, שִׁכְרוּ
הַרְבֵּה מֵאֵד עַל פִּי פִּעְלֵי, אִישׁ עַל מִתְּנֵהוּ וְאִישׁ עַל דִּגְלוֹ:
אוֹהֲבֵי ה' הַמַּחֲבִים כְּבִגְדֵן אִירָאֵל, כִּיּוֹם הַשַּׁבָּת שִׁישׁוּ וְשִׁמְחוּ
כְּמִקְבְּלֵי מִתָּן נִחְלִיאֵל, גַּם שְׂאוּ יָדֵיכֶם קוֹדֶשׁ וְאִמְרוּ לֹא-לֵה,
כִּיּוֹם ה' אֲשֶׁר נָתַן מִנְחָתָהּ לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הוֹדִישִׁי ה' יוֹדֵעַ אֲבִרְהָם אוֹהֲבֵי, הַמֵּאֲהִירִים לְצֹאת מִן הַשַּׁבָּת
וּמִמֵּהֵרִים לָבֵא, וְשִׁמְחוּ לְשִׁמּוֹר וּלְעֶרֶב עֲרוֹבֹ, זֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה
ה' גִּלְיָה וְנִשְׁמַחָה בּוֹ:

זְכוּר תּוֹרַת מֹשֶׁה כְּמִצְוֹת שַׁבָּת גְּרוּסָה, תְּרוּתָה לְיוֹם הַשַּׁבָּתִי כְּכִלָּה
בֵּין רְשׁוּתֶיהָ מִשְׁבָּחָה, מַהוֹרִים יִירָשׁוּהָ וְיִקְדָּשׁוּהָ כְּמֵאֲמַר כָּל אֲשֶׁר
עֲשֵׂה, וְיִכָּל אֲ-לֵהִים כִּיּוֹם הַשַּׁבָּתִי מִלְּאֲכָתוֹ אֲשֶׁר עֲשֵׂה:

מִשְׁבָּח
שִׁירָה

לעילוי נשמת
מנג'ור בן מברט ז"ל
סיסאי בן וואלו ז"ל
אזוונט בת אלמצ'ה ז"ל
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
מאור מאיר ז"ל
בן גדי ורעיה כהן הי"ד
נלב"ע ח' כסליו ה'תשפ"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

השגחת ה'

תנאי: אמרו עליי על הלל הזקן, בשהיה שמח בשמחת בית השואבה, אמר בן: אם אני פאן - הפל פאן, ואם איני פאן - מי פאן? הוא היה אומר בן: מקום שאני אוהב - שם רגלי מוליכות אותי. אם ואתה תבא אל ביתי - אני אבא אל ביתך, אם אתה לא תבא אל ביתי - אני לא אבא אל ביתך, שנאמר: "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך".

אף הוא ראה גדולות אחת שצפה על פני המים, אמר לה: על דאטפת אטפון ומטיפון יטופון.

אמר רבי יוחנן: רגליו דבר איניש אינן ערבין ביה, לאתר דמיתבני - תמן מובילין יתיה.

הנהו תרתי בושאי דהוו קיימי קמי שלמה, אליהו ונחמיה, שישא, סופרים דשלמה הוו. וזמא חד חזייה למלאך המות דהוה קא עציב,

אמר ליה: אמאי עציבת?

אמר ליה: דקא בעו מינאי הני תרתי בושאי דיתבי הכא. מסרינהו לשעירים, שדרינהו למחוזא דלזו.

כי מטי למחוזא דלזו - שכיבו.

למחר, ונחמיה דל מלאך המות דהוה קברח! אמר ליה: אמאי בדיחת?

אמר ליה: באתר דבעו מינאי, תמן שדרינהו.

מיד פתח שלמה ואמר: רגליו דבר איניש אינן ערבין ביה, לאתר דמיתבני - תמן מובילין יתיה.

היחדד אני לזמח

אגדות חז"ל

שם רגלי מוליכות אותי. המקום שהקדוש ברוך הוא אוהב זהו בית המקדש, ולכן רגלי מוליכות אותי לשם. אם [אתה] תבא אל ביתי - אני אבא אל ביתך, הקדוש ברוך הוא אומר לאדם: אם אתה תבוא אל ביתי, הוא בית המקדש, אז גם אני, הקדוש ברוך הוא, אבוא אל ביתך ואשרה את שכינתי אצלך. אם אתה לא תבא אל ביתי - אני לא אבא אל ביתך, אך אם אתה לא תבוא אל ביתי, גם אני לא אבוא אל ביתך ולא אשרה שם את שכינתי. שנאמר: וזה נלמד מפסוק בתורה, כמו שכתוב (שמות כ, כא): "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך".

בכל מקום שבו יתר להזכיר את שמי המקדש (כמו בבית המקדש), אני אבוא אליך ואברך אותך.

אף ועוד מספר על הלל הזקן שפעם אחת הוא ראה גלגולת אחת שצפה על פני המים, הוא ראה גלגולת של אדם מת שצפה לה על פני המים, אמר לה: אמר הלל לגלגלת: על דאטפת אטפון, על זה שאת (בעל הגלגלת) הרגת אחרים והטבעת אותם, לכן גם אותך הרגו והטביעו אותך. ומטיפון יטופון. וסופם של אלו שהרגו אותך (שהטביעו אותך) גם הם יהרגו ויטבעו, כי כך היא דרך העולם, מדה כנגד מדה, הקדוש ברוך הוא מעניש כל אחד כפי מעשיו.

שבת שלום, ילדים יקרים! השבוע נלמד על השמחה הגדולה של שמחת בית השואבה בבית המקדש, ועל השגחת ה' המפלאה בעולם, ואיך כל אחד מגיע למקום שנועד לו, ואין מי שיכול לחמק ממה שמגיע לו. הבה נתחיל!

תנאי: למדנו בברייתא, אמרו עליי על הלל הזקן, ספרו על הלל הזקן, בשהיה שמח בשמחת בית השואבה, כאשר הוא היה משתתף בשמחה הגדולה שהיתה בבית המקדש בחג הסוכות, אמר בן: כך היה דורש לרבים בשם הקדוש ברוך הוא אם אני פאן - הפל פאן, כלומר אם לא תחטאו - הקדוש ברוך הוא נמצא כאן בבית המקדש, והשכינה והברכה שורות כאן, והכל נמצא כאן, כי השכינה היא עקר הכל. ואם איני פאן - מי פאן. ואם תחטאו וממילא איני פאן, שאסלק שכינתי מבית המקדש, מי יבוא כאן?!

כל השמחה היתה היתה בהלל והודיה לה' על הטובה שעשה לישראל להשרות שכינתו בתוכנו, וגם כנגד העולם הבא הנתון לצדיקים, ולפיכך לא היה אלא על ידי גדולים וחסידים שלא יראה בקלות ראש וקשקש בחורים. (הרישב"א)

הוא היה אומר בן: ועוד היה הלל הזקן אומר דבר דומה, בשם הקדוש ברוך הוא: למקום שאני אוהב -

זמירות לשבת

רחם, נא ה' א-להינו על ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל חברת הטריל ותקדוש: כאיל תערג על אפיקי מים, כן נפש תערג אליך א-לדיים. נמאה נפשי, לא-להים לא-ה', ה', מתי אבוא, ואראה, פני א-לדיים:

חמור על מעשיך, ותשחח במעשיך, ויאמרו לך חוסיד, כצדקך עמוסיד. תקדש ארון, על כל מעשיך, כי מקדשיך, בקדושתך קדשת, נאה לקדוש, פאר מקדושים:

אין ערוך לך ה' א-להינו בעולם הזה, ואין זולתך מלכנו, לחיי העולם הבא. אפס בלתיך גואלנו לימות המשיח. ואין דומה לך מושיענו לתחתית המיתים:

ויהיו רחמיה מתגללים על עם קדשך. להשקות צמאי חסדך מנחל חיוצא מעדן. לעסר את ישראל בתפארת המפארים אותך (ביום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנחילים נחלת יעקב בחיך:

השבת נעם הנשמות, והשכיבי ענג הרוחות. ועדן הנפשות. להתעדן באהבתך ויראתך. שבת קודש נפשי חולת אהבתך. שבת קודש נפשות ישראל בצל כנפך יחסיין. ורנן מרשן ביתך:

להצלחת
אהרון ודורין קלנדרוב
ובני ביתם הי"ו
בפרנסה, רפואה שלמה,
וחינון ילדים

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להצלחת
ג'קי ושמרית סורג'ון
וילדיהם הי"ו

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

דגמרא לבד!

ז"ל מבארות

הגדולה בקש להצילם ממיתה, לכן מסרינהו לשעירים, מסר את שני האנשים האלו לידי שעירים (שדים) ורחות מחדות שהיו משרתים אותו), שדרינהו למחוזא דלזו. ושלח אותם באמצעות השעירים הללו לעיר לזו, שהיה מקום מיוחד שבו לא היה מלאך המות יכול לשלט ולקחת אנשים, אלא אם כן יצאו מחוץ לחומותיה. כי מטו למחוזא דלזו - שכיבו. כאשר הגיעו אליהם וצריקו בדיוק לפתח העיר לזו, מיד מתו שם.

למחר, למחרת היום [חגיגה ל] מלאך המות דהוה קבדה! ראה שלמה המלך את מלאך המות, והוא היה שמח וצוהלו!

אמר ליה: שאל אותו שלמה: **אמאי בדיחת? למה אתה שמח כל כך היום?**

אמר ליה: ענה לו מלאך המות: **באתר דבעו מינאי, תמן שדרינהו.** אני שמח כי במקום המדיק שבו התבקשתי משמים לקחת את נשמותיהם (כלומר, בפתח העיר לזו), בדיוק לשם אתה, שלמה, שלחת אותם! וכך יכולתי למלא את שליחותי.

מיד פתח שלמה ואמר: כאשר שמע זאת שלמה, הוא הבין את הענין ואמר: **רגלוהי דבר איניש אינו ערבין ביה, לאתר דמיתבעי - תמן מובילין יתיה.** הרגלים של האדם, הן הערבות בשבילו להביא אותו למקום שבו הוא צריך להיות, כפי שנגזר עליו משמים, ואין אדם יכול לברוח מגזרתו של הקדוש ברוך הוא.

הלל הורה לנו כאן עד כמה גדל ההשגחה על כל פרט ופרט, לפי שהענין הוא מדה כנגד מדה בכל פרטיו. (מדרש שמואל אבות ב, י).

בענין דומה של השגחה פרטית של הקדוש ברוך הוא, **אמר רבי יוחנן: רגלוהי דבר איניש אינו ערבין ביה, הרגלים של האדם, הן הערבות בשבילו.** כלומר, הן כמו מבטיחות לקחת אותו למקום מסים. **לאתר דמיתבעי - תמן מובילין יתיה.** למקום שהוא מבקש וצריך להיות בו, לשם רגליו מובילות אותו, כלומר כשמיגיע זמנו למות, למקום שנגזר עליו למות בו, לשם הן מוליכות אותו.

הנהו תרתי פושאי דהוה קניימי קמי שלמה, מספר שהיו שני אנשים שהיו עומדים לפני שלמה המלך. שמותיהם היו **אליהרף ואחיה בני שישא, סופרים דשלמה הוו.** הם היו הסופרים הרשמיים של שלמה המלך, וכתבו את דבריו. **יומא חד חגיגה למלאך המות דהוה קא עציב,** יום אחד ראה שלמה המלך את מלאך המות והוא נראה עצוב מאוד.

אמר ליה: שאל שלמה את מלאך המות: **אמאי עציבת? למה אתה עצוב?**

אמר ליה: ענה לו מלאך המות: **דקא בעו מינאי הני תרתי פושאי דיתבי הקא.** אני עצוב מפני שהקדוש ברוך הוא צוה עלי לקחת את נשמותיהם של שני האנשים הללו (אליהרף ואחיה).

שיושבים כאן לפניך, ואיני מצליח לקחת את נשמתם. כיון ששמע שלמה המלך, בהכמתו

חגיגה - ראה אותו - רחוק קא עציב - שהיה עצוב - ליה - יו

אמאי עציבת? - מדוע אתה עצוב?

דקא בעו מינאי - שמבקשים ממני הני - אלה

דיתבי הקא - שיושבים כאן

מסרינהו - מסר אותם

שדרינהו - שלח אותם

למחוזא דלזו - לעיר לזו

כי מטו - כאשר הגיעו

שכיבו - מתו

דהוה קבדה - שהיה שמח

אמאי בדיחת? - מדוע אתה שמח?

באתר דבעו מינאי - במקום שבקשו ממני

תמן שדרינהו - לשם שלחת אותם

תניא - למדנו בכרייתא

על ראשית - על זה שאף (כעל הגלגלת) הטבעת אחרים

אטפיד - הטביעו אותו

ומסרינהו - ומסרם ואלו שהטביעו גם הם יטביעו

רגלוהי דבר איניש - רגליו של בן אדם

אינו ערבין ביה - הן ערבות בו

לאתר - למקום

דמיתבעי - שהוא צריך

תמן - שם

מובילין יתיה - מובילות אותו

הנהו תרתי - אותם שני

דהוה קניימי - שהיו עומדים

קמי - לפני

דשלמה הוה - של שלמה הוה

יומא חד - יום אחד

רבי שמואל בן חני
מדרש שמואל אבות ב, י

רבי שמואל בן חני
מדרש שמואל אבות ב, י

רבי שמואל בן חני
מדרש שמואל אבות ב, י

רבי שמואל בן חני
מדרש שמואל אבות ב, י

רבי שמואל בן חני
מדרש שמואל אבות ב, י

והוא רופא והוא מרפא. והוא צופה והוא עונה. בידו אפקיד רוחי. בעת אישן ואעירתי. ועם רוחי גייתי. א-חני לי ולא אירא: במקדשו תגלי נפשי. משיחשו ישלח מתרה: ואז נשיר בבית קדשו. אמן אמן שם תנוא:

כלי ראשית בלי תכלית. ולי העו והמשרה: בלי ערך בלי דמיון. בלי שנוי ותמורה: בלי חבור בלי פירוד. גידול כח וגבורה: והוא א-לי ותי גאלי. וצור תכלי ביום צרה: והוא נסר ומנסי: מנת כוסי ביום אקרא:

אירן עולם אשר מלך. כשרם כל יציר נברא: דעת נעשה בחפצו כל. אוד מלך שמו נקרא: ואחרי כבודות הכל. לבדו ימלוך נושא: והוא תות והוא תות. והוא ויתח בתפארה: והוא אחר ואין שני. להמשיכו ולהתכבדה:

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין ובה עזרי: מעם ה' עשה שמים וארץ: אל יתן קמוס רגלך אל ינום שמך: הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: ה' שמך ה' צדק על יד ימינה: יומם חשכו לא יכבה וירח בלילה: ה' ישמך מלך רע ושמו את נפשו: ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

אבא שבשמים, אומר לנו אנכי אסתיר פני ביום ההוא. אכל רבי נחמן אומר: ואפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה בודאי גם שם נמצא השם יתברך. גם מאחורי הדברים הקשים העוברים עליך אני עומד:

רבון העולמים ודעתי כי הנני בדרך לבד בחקר ביד היוצר. ואם גם אתאמין בעצות ותחבולות וכל יושבי תבל ועמדי לימינו להושיעני ולחמך נפשי, מכלעדי עקד ועזרתך אין עזרה וישועה:

משכן שילח

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

בזשלי מאידים

**אֲשֶׁר בָּרָא שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה
תָּתֵן וְכֹלָהּ, גִּילָה רַנָּה רִדְיָה
תִּתֶּנָּה אֲהֶבָה וְאַחֲוָה וְשִׁלּוּם
וְרַעוּת.**
**שְׂרֵי תַעֲם שִׁכְבָּה לֹ, אֲשֶׁרִי
תַעֲם שֶׁה' אֶלְקִיו.**
**אֲשֶׁרִי מִי שֶׁנֶּגֶד בַּתּוֹרָה
עָמְלוֹ בַּתּוֹרָה, וְעוֹשֶׂה נֶחֱת
רוּחַ יִיזְכְּרוּ.**
**אֲשֶׁרִיכֶם מִלִּידֵי עַכְשִׁים
וְדַבְרֵי תּוֹרָה תִּכְבִּיבִים עֲלֵיכֶם**

אמר רבי עקיבא, אַסְרִיכֶם
יִשְׂרָאֵל, לִפְנֵי מִי אַתֶּם
מִשְׁתַּחֲוִין וְכִי מִסְתַּח אַתְּכֶם,
אֲכִילִים שְׂבִישִׁמִּים, וְאוֹמְרִי
מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל ה' , מִה מִקְוֵה
מִסְתַּח אֶת הַמַּטְמָאִים, אֵךְ
וְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִסְתַּח אֶת
יִשְׂרָאֵל.
אֲנִי עֲבָד אֶדְרֹשָׁא בְּרִיד
הוּא.
אַרְנִי אֲשֶׁר תַּמִּיד עֲנִי ה'
וְלִבְרִיד כֵּה, מִרְאשִׁית הַשָּׁנָה
וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה.

אין באקלונג אין בארונג,
אין במלכנו, אין כמושיענו.
אין שום יראש.
יש את רעוו יעורו ולאחיו
אמר חוק, חוק חוק ונתחוק.
אל תרא ישראלי,
אלה חמלה לבי,
חוסה נא ולא תתעלם.
א-י אתה ואודך אלקי
ארומק.
ם אין אני ל, מי לי. ובשמי
לעצמי, מה אני. ואם לא
עכשיו, איסתי.

אִכְנוּ מִלִּבְנוּ, פָּתַח שַׁעֲרֵי
שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ.
אֲהַלֶּה אֲלֶיךָ וְאִשְׁמָחָה בּוֹ,
וְאִשְׁמָחָה תִּקְרִיתִי בּוֹ. אֲהוֹדֶנּוּ
בְּסוֹד עִם קְרֹבֹנוּ, אֲלֶיךָ צוּרִי
אֲחַסֶּה בּוֹ.
אוֹר יִרְעֶה לְצִדִּיק וְלִשְׁרֵי רַב
שְׁמֹחָה.
אֲחַת שְׂאֵלֶיךָ מֵאֵת ה'
אוֹתָהּ אֶקְשֶׁה, שְׂכֵחִי כְּבִית ה'
כֹּל יָמֵי תְּהִיָּה בְּנֶעֱמָה ה'
וְלִבְךָ בְּהִיבֹלוֹ.
אֲהֵא מִבֵּן ה'.

לעילוי נשמת
פריר מגידיש ז"ל
בן עליה הי"ו
לב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח
תנצב"ה

מַשְׁכָּן
עֵלִי

49

מתוך הספר:

מאת הרב ארז חזני שליט"א
חבר סדרת הספרים "אחת שאלה"

דיון משפחתי

עם פסקי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

המעטפה שנמצאה בחליפה

שמעידה המצאות המעטפה בכיס החליפה, וממילא יכול אני לעכב את הכסף כתשלום עבור שכירות החליפה, או שמא הכסף נחשב לאבדה ועלי להשיבו לבעליו?

תשובה:

כלל נקוט בדינו: "המוציא מחברו עליו הראיה" (בבא קמא מו). כלומר, לא נתן להוציא ממון מהזולת, אלא על סמך הוכחות ברורות שהוא חייב לשלם. למשל, מצינו בגמרא (בבא בתרא צג, ובשרע ח"מ ס"ח ס"ב) שגמל האוחז (מתפרע) בין הגמלים ונמצא גמל הרגו בצדו (וסביר להניח שהגמל המתפרע הרגו), הדין הוא שאין אומרים שבידוע שהגמל שהתפרע הרגו. רק כאשר עדים כשרים מעידים שראו כי הגמל המתפרע הרג את הגמל שלצדו, נתן לחיוב את בעל הגמל ההורג בדמי הגמל ההרוג. והיה מקום לומר שגם בשאלתנו לא נתן לגבות מהחתן את דמי השכירות, כל עוד אין לפנינו ראיה ברורה כשמש שהחתן השתמש בחליפה.

אולם, נראה שאין לדון מדיון "גמל האוחז" לענינו, כי שם לא ראינו את הגמל המתפרע הורג את הגמל, אלא שרק עמד והשתולל לצדו, וזה עדין לא מספיק כדי להוציא ממון, אך בנדוננו אין מדובר ב"אומדנא" או בהסתברות בעלמא, אלא קיימת לפנינו הוכחה ברורה שהחתן אכן לבש את החליפה בחתנתו, שאם לא כן כיצד הגיעה לכאן המעטפה עם מתנת הדוד לרגל הנשואין? ולא מסתבר כלל לחשוש שהחתן החליט להטמין את המעטפה דוקא בכיס החליפה שעמד להשיבה לחנות, אלא המצאות המעטפה בכיס החליפה מעידה שהחתן אכן לבשה בחתנה והניח בה את מתנת הדוד. משכך, יכול בעל החנות לגבות את סכום הכסף של החתן כדמי שכירות החליפה.

לסכום: בעל החנות רשאי להשאיר אצלו את הכסף שהיה בחליפה.

מעשה בבחור שבא בברית הארוסין, וכמה ימים לפני חתנתו נכנס לחנות למכירה והשכירה של חליפות יקרה על מנת לרכוש חליפה נאה לחתנתו. בעל החנות הציג לפניו חליפה יקרתית. לאחר הסוסים רבים אמר החתן שמוכן הוא לקנותה, אך התנה את קנייתו: "עדין איני בטוח שאשתמש בחליפה. אני מוכן לשלם רק בתנאי שאם אתחרט אוכל להשיב לך את החליפה ולקבל בחזרה את כספי". המוכר הסכים, אך הדגיש: "אם תשתמש בחליפה לא אסכים לקבלה בחזרה בשום אופן!" ברור שלא אחזיר את החליפה לאחר שאשתמש בה, השיב החתן בחיך ומסר לבעל החנות את התשלום.

למחרת החתנה חזר החתן אל חנות החליפות ופנה אל המוכר: "ראה נא, לבסוף החלטתי שהחליפה אינה מתאימה לי כל כך, ולכן ברצוני להחזירה. הנה היא לפניך. השב לי את כספי בבקשה". אתה בטוח שלא לבשת את החליפה? שאל המוכר בנימה חשדנית והוסיף: "כפי שראית בשלט החנות, אנו עוסקים הן במכירה והן בהשכרה,

ואם השתמשת בחליפה ואינך רוצה לרכשה תוכל להסתייג בתשלום 700 שקלים עבור שכירות החליפה לערב, ואת שאר התשלום אשיב לך..." ידידי היקר, הצהיר החתן, האמת היא נר לרגלי. לא השתמשתי בחליפה כלל ועקר! המוכר נאלץ לקבל את דברי החתן, השיב לו את כספו וקבל לידיו את החליפה בחזרה.

החתן חלף הלך לו, וכשעמד המוכר לסדר את החליפה ולהשיבה למקומה, חש לפתע במשהו מרשרש בכיס החליפה הפנימי... הכניס ידו לכיס ומצא בו --- מעטפה! על גבה נרשם: "לאחוני החתן האהוב והיקר... נ", בברכת שמח תשמח רעים האהובים, דודך זכריה". בעל החנות פתח את המעטפה וגילה בה לא פחות מ... 700 שקלים במזמן!

עכשיו מגיע בעל החנות ומבקש לשאל: האם מתר לי להניח שהחתן אכן השתמש בחליפה ולבשה בחתנתו, כפי

שירים חסידים

ותה כעין שתוף על פלג
מים אשר פרוי ותן בעתו
ועליו לא יבול, וכל אשר
יעשה יצליח.
והיו למשטח שאסוף
ורחקו כל מבצעד ישיש
עליו אלקוד כמשיש חתן
על כלה.

ותביאותים אל תר קרשי
ושמחתים בבית תפילתי
עוליתיהם וזכיתיהם לרצון על
מזבחי כי ביתי בית תפלה
יקרא לכל העמים.
ותה כיום ההוא ותקע
בשופר גדול ובאו האבדים
בארץ אשר והנהגה
בארץ מצרים והשתחוו לה'
בהר הקדש בירושלם.

ובכן צדיקים נראו
וישמחו וישרים יעלו
וחסידים ברנה יגילו.
ובכן תן כבוד לעמך תהלה
ליראד ותקנה טובה לדורשיך
ופתחון פה למתחלים לך, שמחה
לארצך ששון לעירך וצמיחת קרן
לדוד עבדך ועריכת נר לכן ישי
משיחך במתרה בימינו.
והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו
במצותך, ונחל לבנו לאהבה
וליראת את שמך, ולא נבוש ולא
נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

ואני ברב חסדך אבוא ביתך
אשתתוף אל חילך קדשך
ביראתך, מה טובי אהליך ועמך
משכנתך ישראל.
ואני נתתי לך שכם אחד על
אחיך אשר לקחתי מיד האמרי
בחרבי ובקשותי.
ואתה קדוש וישב תחלות
ישראל.
ובא ציון נואל וישיבי פשע
ביעקב נאם ה'.
ובאו האבדים בארץ אשר
והנהגה בארץ מצרים,
והשתחוו לה' בהר הקדש
בירושלם.

ואתה ואתה קדש בקדשה של
מעלה, ועל ידו זה ישפע שפע
רב בכל העולמות ולחלק את
נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו
מכל סוג ופגם. ולטהרנו
ולקדשנו בקדשך העליונה,
אמן סלה.
ואמר כיום ההוא הנה אל קינו
זה קינו לו וישיענו זה ה' קינו
לו נגילה ונשמחה בישיענו.
ואנחנו עמך וצאן מרעיך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר
תהלתך.

לעילוי נשמת
שלום ציון כהן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"א טבת ה'תשע"ט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דוד לוי
בן גוריה ז"ל
נלב"ע כ"ז טבת ה'תשפ"ה
תנצב"ה

משכן שילוח

משניות מבארות

מתוך משניות
בהוצאת מכון 'אבוקה'

מסכת ביצה

פרק ד'
משנה ה'

אין שזכרין את החרס, ואין חותכין את הנזר לצלות בו מליח, ואין גורפין תנור וכירים, אבל מכבשין, ואין מקיפין שתי חביות לשפת עליהן את הקדרה, ואין סומכין את הקדרה בבקעת, וכן בדלת, ואין מנהיגין את הבמה במקל ביום טוב, ורבי אלעזר ברבי שמעון מתיר:

הקדמה: במשנתנו יבוארו דינים שונים האסורים ביום טוב משום תיקון כלי, עשיית אוהל עראי, וכן שימושים שונים בבקעת העץ.

אין שזכרין את החרס לחתיכות קטנות, וכן **אין חותכין את הנזר**, כדי להניח את שברי החרס או את חתיכות הנזר על גבי האסכלא [-רשת שצולים עליה], **לצלות בו דג מליח** -

שמתבשל בקלות ועלול להיחרך מחום האסכלא, ומפני כך היה דרכם ליתן חרס או נייר ספוג בשמן תחת הדג כדי שלא ישרף בצלייתו, והדבר אסור משום תיקון כלי.

ואין גורפין תנור וכירים מהטיח והאפר שנפלו לתוכם, שהרי הוא מתקן ומכשיר במעשה זה את התנור לאפייה, **אבל מכבשין** - כובשים את הטיח כלפי תחתית התנור כדי שיהא התנור חלק וראוי לאפייה בקלות. **ואין מקיפין** [-מצמידים ומקריבים] **שתי חביות** זו לזו, כדי להבעיר אש ביניהן, על מנת שיוכל **לשפות עליהן את הקדרה** לבשלה (וכן היה דרכם כשלא היו מצויות להם כיריים לבשל בהן), וטעם האיסור כיוון שנראה כעשיית אוהל. **ואין סומכין** [-מייצבים] **את הקדרה** הנמצאת על משטח שאינו ישר **בבקעת** [-חתיכת עץ קטנה], כדי שתעמוד הקדרה היטב ולא תיפול, **וכן** אין לסמוך בבקעת גם **בדלת** - למנוע את פתיחתה או את סגירתה, כיוון

שעצים ביום טוב מוקצה הם לכל עניין מלבד ההיתר להסיק בהם. **ואין מנהיגין את הבמה במקל ביום טוב**, כיוון שנראה כמוליכה למכירה בשוק. **ורבי אלעזר ברבי שמעון מתיר** שאינו חושש לטעם זה.

שירים חסידים

והריקתי לכם ברכה עד בלי די.
וטהר לבנו לעבודך באמת.
ודע כל פעול כי אתה פעלתו
ובין כל יצור כי אתה יצרתו
וראמר כל אשר נשמה באפו
ה' אלקי ישראל מלך מלך
מלך מלך - ה' אלקי ישראל
מלך מלך מלך מלך -
ומלכותו בכל משלה.
ידעו כי אתה שמך ה' לעד

עלינו על כל הארץ.
ותן לך האלקים מלך השמים
ומשמני הארץ ורב דגן ותירש.
ולירושלים עירך ברחמים
תשוב. ותשכן בתוכה באשר
דברת. וכנה אותה בקרוב
בימינו בגן עולם. וכסא דוד
עבדך מתרחל לתוכה תכין.
ונשגב ה' לבדו ביום ההוא.
ויושר יעקב לבדו ויאבק איש
עמו עד עלות השחר.

פרונו ה' רשכון וכאו ציון
ברנה.
וקו ה' יחליפו כח ועלו
אבר כנשרים, ורצו ולא
יגעו ולכו ולא יעצפו.
וקרב פוזרינו מבין הגוים
ונפוצותינו כנס מנרתי
ארץ.
ושמחת בחגך ... והיית אד
שמה.
ושננתם חגגך ודברתם כם
בשבתך בביתך ובלידתך
בדרך ובשכבך ובקומך.

ותן כנו יצר טוב, לעבודך
באמת ובראה ובאהבה.
א
וכרני נא וחזקני נא אך הפעם
הזה הא-להים, ואנקמה נקם
אחת משתי עיני מפלשתים.
ה
חזק ומלא משאלותינו.
אמרו יעשה בקשתנו. והוא
ישלח במעשה ידיו. ברכה
והצלחה.
חמל על מעשיך, ותשמה
במעשיך, ויאמרו לך חוסידך,
במעשיך.

בצדק עמוסידך.
תקדש ארון על כל
מעשיך. כי מקדישך
בקרשתך קדשת, נאה
לקדוש פאר מקדושים.
חק וזמן נתן להם שלא
ישנו את תפקידם, פועל
אמת שפעלתו אמת.
ולבנה אמר שתתחדש.
ט
טוב לי תורת פיד
מאלפי וזה וכסף.

משכן שילה

לעילוי נשמת
שמחה בת אברהם
עודד הלוי גמליאל ז"ל
ראובן בן סאלם גמליאל ז"ל
ליאת בת מנשה מהצרי ז"ל
תנצב"ה

להקדשות

ניתן לבנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
משה אוריאל יצחקי ז"ל
בן אסנת הי"ו
נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

לעילוי נשמת
שרה ציון
בת חנה ז"ל
נלב"ע י"ח אייר ה'תשפ"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת
ישראל ציון ז"ל
בן עליזה הי"ו
נלב"ע י"ח אייר ה'תשפ"ה
תנצב"ה

הכובש מהבל גרנדה

חדש!

אי שם בהבל גרנדה אשר בקסרד, במקום שבו דרים שוכני המערות:

הפתח נמצא אחרי הגזזטרה השלישית מימין.

ואזי בן זרי, האם פניקס הם אלו מאחורי הרעלה?

הפרברים יקבלו בסערה את קורדובה! סוסו של השאם השני קרוב מתמיד!

השאם השני מבית האסורים נצא למלך. אסיר שפסל הוא! קוצו משומר העיר אני, ואני מתחב לפרתך את שצרי העיר מבקשים לצבאות הפרברים.

מלך נהפך שפועלים לא השקיע בצבא ראוי לשמו. צבא חלש זה יגבר בקלות. תושבי קורדובה תפשו, מצפים בקצור רוח לבואכם.

שקט רבוע! מחפש אני יהודי הסקרב לפלכות, אחד כזה שיש לו ילד הסקנל להסתובב לעתים לבדו. יש לכם רציון צבורי, וכבדים?

חושאיל, מן ארמון הפלכות בגרנדה, הוא נר בקורדובה וסידור עם השאם השני.

יש לו ילד בן שנים עשרה, הנאל. מן הסתם משוטט הוא לבדו בזמן שאביו יוצא למסעות ולחישוש אחרי אוצרות הקדש בעבור הפלך.

הילד הנאל, הוא הפלך שעמיד להקריע את גורל קורדובה הקשה. הוא הפלך שאותו אני מחפש.

יהודים רבים מתושבי קורדובה, עובדים אצל מלך גרנדה, לא נראים שהשאם השני מעט איתם בכלל.

הוא מטיל עליהם קנסות כבדים. גם הם מואסים בשלטונו החלש של השאם.

לא נכון! היהודים נאמנים הם לשלבו לעולם לא יבדלו בו!

- דודי עזריאל
דודית אר מרדכי
- רבי
שמעון גבאי
סידור חזון נתיב
- רבי
שמואל אורבך
ראש ישיבת שולחן התורה
- רבי
שלום שרעבי
המור סאם
- רבי
ניסים מויאל
מקום סידור חזון נתיב
- רבי
מנחם חכם
היה של אור עקבא
- רבי
יעקב משה חרל"ם
היה סידור חזון נתיב - ירושלים
- רבי
יוסף בוכריס
היה של ודים - תל אביב

שירים חסידיים

כי ארך ימים ושנות תיים
ושלום יוסיפו לך.
כי את כל הארץ אשר אתה
ראה לך אתגנה וליועך עד
עולם. לך אתן את הארץ הזאת.
וכרך כל מיני תבואתה לשוכה
ותן ברכה על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי
המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו
שיחו, ספרו עזו, פאורו צבאיו,
קרשורו, רוממותו, רון שיר
ושבת, תוקם תהלות תפארתו.

כאהל הנמתת ברורי
מעלה: מראה כהו.
בברקים היוצאים מזיו
החיות: מראה כהו.
כגל גילדים בארבע
קצוות: מראה כהו.
כדמות הקשת בתוך
הענן: מראה כהו.
אמת מה נהדר היה כהן
דורו, בצאתו מבית קדשי
הקדשים בשלום בלי פגע.

ורושלים אורו של עולם ...
ומי הוא אורה של ירושלים?
הקדוש ברוך הוא.
ישש עניך א-להיך,
כמשוש חתן על בלה.
ישמחו השמים ותגל הארץ,
ורעם תים ומלאו.
ישראל כשה כה, עזרם
ונגנם הוא.
אנחנו מאמינים בני מאמינים,
ואין לנו על מי להשען,
אלא על אבינו שבשמים.

ותיים עלינו ועל כל ישראל,
ואמרו אמן.
יהי תהרש תה. כנבואת אבי
חזון. וישמע בבית דוד.
קול ששון וקול שמחה.
ידו לה' חסדו ונפלאותיו לבני
אדם. כי השביע נפש שקקה,
ונפש רעבה מלא מוב.
ותר יתר, בולם קדושה
לך ושלשנו.
ימים על ימי מלך תוסוף
שנותיו כמו דר ודר.
יערב נא שיחי עליך,
כי נפשי תערג אליך.

יבנה המקדש, עיר ציון
המלא, ושם גשיר שיר חדש,
וכרננה נעלה.
יברך ה' מציון, וראה כטוב
ירושלם כל ימי תיך. וראה
בנים לבניך, שלום על ישראל.
והא רעוא קדמך דתפתח לבאי
באורייתך ותיבה לי בגין
ותשרים משאלין דלכאי,
ולכא דכל עמך ישראל
לשב ולחיון ולשלם אמן.
והא שלמא רבא מן שמיא,

משכן שילח

- לרפואת והצלחת
יהודה בן חנינה הי"ו
לורט בת חביבה הי"ו
למשמחת מלול הי"ו
- זיווג הגון
לאייס
בת נינה הי"ו
- לרפואת והצלחת
סימי (שמחה) בן שרית
בת חסיבה הי"ו
- לרפואת שלימה
ר' רפאל
בן אולגה הי"ו
- לרפואת והצלחת
פולט אביטל
בת חביבה הי"ו

שירים חסידיים

כי הרבית טובות אלי,
כי הגדלת חסדך עלי,
ומה אשיב לך והכל שלך,
לך שמים אף אינן לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
והפנים לעשות רצונך.
כי לא ישש ה' עמו
וגחלתו לא יעוב.
כי מצוין תצא תורה
ורכר ה' מרושלים.

כי מראש צרים אראנו
ומנבעות אשורנו הן עם
לכדר ישכן ובנוים לא
יתחשב.
כי נחם ה' ציון, נחם כל
תרבותיה, וישם מרבחה כערן,
וערבתה בנן ה'.
ששון ושמוחה ומוצא בה,
תודה וקול זמרה.
ביצר מרקרין לפני הפלה,
כלה נאת חסודת.

כל העולם כלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפחד כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ה' הכל לטובה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה. הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.
כלם אהובים, כלם ברורים,
כלם גבורים, כלם קדושים.
כלם שאני רוקר כנעך ואני
ובול לנענע בה, כך לא יוכלו כל
אויבי לנענע בי לרעה.

לא תבושי ולא תכלמו,
מה תשתתחי ומה תחמי,
כך יחסו עניי עמי, וגננתה
עיר עלי תלה.
לב סהור ברא לי אלקים
ורוח נבון חדש בקרבי.
לבינימין אמר ודיר ה'
ישכן לביטח עליו.
מה אהבתי תורתך, כל
היום היא שיתתי.
מתרה ה' אלקינו ישמע
בתרי יהודה.

מי יתן לי אבר ביונה
אעופה ואשכנה.
מי יתן מציון ישועות
ישראל בשוב ה' שבות
עמו וגל יעקב ושמח
ישראל.
מקומך מלכנו תופיע.
מצוה גדולה להיות
בשמוחה תמיד.
מקימו מעפר דל
מאשפת ירים אביון.
משה אבת ותורתו
אמת.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

ילדים יקרים
התוכלו למצוא
את הפריטים
המאירים הבאים?

מצאו את הפריטים

מהבואים?

חפשו את חמשת ילדי
משפחת 'משפן שילה' בכל
עמודי פנות הילדים!

מה בתמונה?

הוראות המשחק:

שחקן אחד

התבונן בעמוד הבא במצאו
10 תבליטים בתמונה העליונה
קצו שניות. הפוך את
הדף חזרה וצנה על השאלות
המופיעות מטה.

שני שחקנים ומעלה

קובעים סבב בין המשתתפים,
מתחילים בתמונה הפונת
לציל, וממשיכים לצוירים
אחרים בגיליון תוך חבור
שאלות כרצונכם.

הפנצח הוא מי שזוכר את מרב
הפרטים

באיזה צד הצב נמצא?
באיזה צבע העוף שתופס דג?
כמה עופות גדולים יש באיור?
האם נמצאת זקית באיור?
האם נמצא נחש באיור?

רוצים להיות צדיקי השבוע?
צבעו את הציור ושלחו אלינו!

שירים חסידים

קדש את שמך על מקדשי
שמך, וקדש את שמך
בעולמך, ובשועתך תרום
והגבית קרננו למעלה,
והושיענו בקרוב למען
שמך.

קדשנו במצותיך ותן
חלקנו בתורתך ושבענו
מטובך ושמוחנו בישועתך
וסתר לבנו לעבדך באמת.

צוה ישועות יעקב.
ציון הלא תשאלו י' שלום
אסיריך.
צמאה נפשי לאלקים
לא-ל חי מתי אבוא
ואראה פני אלקים.

קול צהלה ורנה. שפתינו
או תרננה. אנה ה' הושיעה
נא. אנה ה' הצליחה נא.

עזבי הגפן בענבי הגפן.
דבר נאה ומתקבל.
עצו עצת ותר, דברו דבר
ולא יקום, כי עמנו א-ל.
עשה שלום במרומיו
הוא ברחמיו ועשה שלום
עלינו, ועל כל עמו ישראל,
ואמרו אמן.

פתח שערי שמים
לתפלתנו.
פתחו שערים ויבא גוי
צדיק שמר אמונים.

עוד אבינו חי.
עוד ושמע בערי יהודה
ובחצות ירושלים קול ששון
וקול שמחה קול חתן וקול
כלה. קול מצהלות חתנים
מחפתם ונערים ממשחה
נגינתם.
עורה כבודי עורה הנביא וכנור
אעיר שחר.
עז ותרר לבושה ותשחק ליום
אחריו.
על ידי נגנים ומחזאת כף
מתתקין כל הרינים.
עם ישראל חי.

נעלה נעלה, נעלה נעלה, נעלה
לבית המקדש ברנה, נעלה,
ברנה, נשתחוה. ברננה, נעלה,
ברננה, נשתחוה.
נגיל ונשיש בזאת התורה.

סימן טוב ומוץ טוב יהא לנו
ולכל ישראל.

עברו את ה' במשחה באו
לפניו ברננה.

לעילוי נשמת
יצחק גולן
בן שרה ז"ל
נלב"ע י"ד אב
התשס"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
דניאל אביטל
בן חסיה ז"ל
נלב"ע כ"א סיון
התשס"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
רוח שושן
בת חביבה ז"ל
נלב"ע י"ד טבת
תנצב"ה

משכן שילה

זהו 10 הבדלים!

רובים להיות "בדוקי השבוע"?
שילחו אלינו פתרונות של אחד התרומות בביליון.
פתרונות יש לשלוח לפקס: 077-444-8-666
או למייל: a073224999@gmail.com
(פקס או מייל שיגיעו ללא פירוט מלאים ובדורות לא ייבטאו)

בדוקי השבוע

מילא עליזה, אריאל ורפאל יוסף פטיטו (קרית מלאכי)
אוריאל נתנאל ברודי (כפר סבא)
ימין, הראל, שרה וספיר שרם (חולון)
יעל ויוסף שלום הבארי (חדרה)
ינאי ישראל, גיל ונועם כורש (ראשון לציון)
ליז לוזון (בית שאן)
שי ועילאי שומר (ירושלים)
יצחק מאיר וזהילה לילינטל (חריש)
אליה והלל בן טובים (שבי דרום)
ליאת, אביה, אבישע ואהוד מעטוף (קרית עקרון)
אדל ורחלי חורי (קרית שמונה)
מלאכי ודניאל גמליאל (אלעד)
טוהר מפעי (מושב ברקת)
אליה חנה איבגי (יבנה)
ינון דיני (שדרות)

ואמר ה', יקראו המים שמיך ואלו יאכלו על הארץ, על פני רקיע השמים

ואמר ה', יקראו המים שמיך ואלו יאכלו על הארץ, על פני רקיע השמים

שידורים חסידים

ובמלכות בית דוד
משחק, במתנה יבוא
ויגל לבנו.
שמעתי שהיו אומרים
אשרי מי שבא לכאן
ותלמודו בידו.
ת
תורת אמת נתן לנו,
ברוך אשר בחר בנו.
תורת ה' תמימה משיבת
נפש, עדות ה' נאמנה
מתקיימת פתח.
תחשב טוב ויהי טוב.

שמות השמות רעים
האהובים בשמחה וצורך
בגן עדן מקדם.
שמות את ירושלים
ונילו בה כל אהבית
שישו אתה מושש כל
המתאבלים עליה.
שמות בבגין שלם באור
פניך תבדוקם, ורחוק
מדרשן בידך ונתל ערניך
תשקם.
שמות ה' א-להינו
באלוהינו הנביא עבדך,

שומרים הפקר לעירך כל
היום וכל הלילה.
שיר למעלות אשא עיני
אל ההרים מאין יבא
עזרי.
שישו ושמותו בשמחה
תורה, ותנו כבוד לתורה
כי טוב סתרה מכל
סחורה מפז ומפנינים
יקרה נגיל ונשיש בזאת
התורה כי היא לנו עז
ואורה.

ש
שאו שערים ראשיכם
והנשאו פתחי עולם, ויבוא
מלך הכבוד.
שבחי ירושלים את ה'
הללי אלוקיך ציון.
שהחינו וקיימנו והגיענו
לזמן הזה.
שומר ישראל שומר
שארית ישראל.

ר
רחמנא דעני לעני ענינא.
רבי שמעון בן יוחאי אומר:
חס ושלום שתשבת תורה
מישראל, כי לא תשכח
מפי דרעו.

משכן שילה
לעילוי נשמת
ר' עמרם בן שטרייט
בן תמוז'ל
נלב"ע ח' טבת ה'תש"פ
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ר' אליעזר טויטו
בן רחל מסעודה ז"ל
נלב"ע ל' שבט
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
לעילוי נשמת
לאה טויטו ז"ל
בת אדל הי"ו
נלב"ע י"ז ניסן ה'תשמ"ב
תנצב"ה

השחר מהקדמי

חילוני הכו ונפוצו לכל רוח אולם אני קסמו וקסמו כי אם
נצא את לפערה ונעסה לעצב בצדק יספיק מפקדע הנערץ
לארץ כחות צוהר וצוהר גם יפה את האויב השטא.

השמועה אודות נצחונותיהם של הצלבנים הגיעה עד אזנו של האמיר
סעיד. הוא מהר לקבץ את חיליו הנאמנים ונשא באזניהם נאום.

אחי הנקרים, הכופרים העצרים עולים על
העיר הקדושה ואין מי שיצטר בצדם מלבדע.

מי מתעבב לצאת אתי לסערךה הגורלית
שתשיב לע את פבדע האביד?

אני משקע שאין מסלמי ברדיוס
של 30 קילומטרים מכאן ק ק ק

האם האמנת שתענה לרכב לעיר
הקדש בשלוקה ללא כל פחד

טורי הצלבנים עשו את דרכם ירושלימה בזחיות
מבלי שהיו מודעים לסכנה המסופה אותם

דודו צדוקי
יועץ ארץ מולד

רבי
פנחס מנחם אלטר
האדמו"ר מטר

רבי
יעקב אבורבינ
רבה של שומרון

רבי
ישראל שטרק
האדמו"ר מנסח

רבי
יעקב הורוביץ
ראש ישיבת אשכנז

רבי
יעקב בן נתן
רבה של שומרון

רבי
צבי שטרק מנסח
ראש ישיבת מוסר למעשים

רבי
שמואל טרוביץ
חברני חבור ראשון לציון

שירי חנוכה

עמודי מחרי יונה,
והתקני כל.
ונכנס לתוך גנה, בתמר תעלי.
ונאחז בסנסניו,
ופרו תאכלי:
ומחרי עדי ערה,
שני תורים עלי לתך.
ונגאה כם כליל יפרך,
תני נומך עלי אפרך.
ועגיל תתני:

סעי יונה ושמעוני,
ככנור ננני.
ופצחי ומרי רגי,
בשיר התבונני.
ומחרי ואל תפני,
לדרך שומני:
קחי צידה ונסעה,
ותעצן ונשבעת.
ונשחה מענות דעה,
ונשרה עלי נבל. וזמר תתני:

שמע הא-ל ענני בתפלה,
בשת אקרא בשיר דוד
תהלה:
לפניך אני נחשב באין,
ותוש קטן קדמני תחלה:
מאר תרד לבי גם וחלה,
כגלוני אני אמה שפלה:
הלא בכר"ן אשר שירו
משלים, ולוד חומ"ק אני קל
מנמלה:

ומורות מכנה ארץ שמענום,
צבי צדיק במורתח וקמה:
ישירים תולכים תמיד בישר,
נקיים הם בלי עון ואשמה:
שמועם לשון ברוכים,
ולתם נכספה נפשי בתימה:
צרי גלעד שלח לנו ירדני,
בצינן נשמחה גבר ועלמה:

משכן שילוח

תקציר: קהלות יהודיות רבות מסרו את נפשם ולא המירו את דתם בתקופת מסעות הצלב ומלחמות הכבוש של עמי הנצרות והאסלאם. בארץ הקדש, הצלבנים נקטו בתחבולות שונות להכנעת המסלמים והצליחו בהן.

לו רק ידעו הצלבנים על החילים העושים את דרכם לכוונם ועל הרצינות שהגו בכדי לעצבם לא היו כה זחוחים...

הצופה מאמת כי הכופרים מתקרבים. הגיע הזמן להתחיל בפעולה.

סר ג'ון מפקדי העוצר, האם אתה חושב שמה שקורה כאן הוא תפקיד? אנהע עושים את דרכם לציר המקדשת למסלמים ולא נתקלים בשום התנגדות בעיני הדבר עצה חסוד מאד.

אתה יודע למה אתה קנה דאגן וחששן? זה משום שאתה לא לוגם מספיק מן הין המשבח שקנענו מן הצלבנים הצרפתים. כאשר תמסע מן הין המשבח מבורגוני תשכח את דאגותיך הסגסומות ידדי.

ובאותו רגע מסש...

לירות

המשד יבוא בעזרה

שני ריבון

אם ננעלו דלתי נדיבים, דלתי מרום לא ננעלו: א-ל חי מרומם על קרובים, כלם ברחו ועלו: כי הם אלי כסאו קרובים, יורו שמו ויהללו: חיות שהם רצוא ושבם, מיום בריאת נפלו: גלג ואופן רועשים, מודים שמו ומקדשים, מזו כבודו לובשים: ובשש בנפים סביבים, עפים בעת יתגללו: יענו בקול שירים ערבים, יחד באותות נדלו: שמרי יחודתי לדתו, ובי לגופי ישמחה: קשרי בלבי אהבתו, בשמו לבדו ובשחה: מחן גברת רעתה: אור לשרידים יוחה: וימלאה בורות נובים, נשמי ברכה ילו:

ישקף אליכם ממעון קרשו וך, כל שונאי עמו בהרף עין: הנה הן קם ונצב על אנך, ישקם לבוס רעל, אבל לא יון: וימהרו כם מלאכי משחת להך, אותם בחצי י-ה, ובכלי זין: סורי ראי ציון בנחמת בנה, עת כאשר יתה לבשר קון: פלטי קרא יום אשליפה חרבי ואך, כם כל יפה מראה וחקדת עין:

אשאל אליך ונאליה שבויים, יאסף דרונים: בזכות מכנה אב המון ענויים, וזכו לחיים: עת יקראו בשמו יהו ענויים, כי הם רצוניים: בזכות אשר גלה לנותרים, הוליד גקרים: ארבע דגלים הלכו גאולים, הנו באלים: אל המסרה אותם ביד בזויים, יהיו קנויים: אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים: נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וברון ומהרה: בזכות אשר נקרא שמה גבירה, יסקה ושרה: ובנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר כפרה: וכלל בני יעקב שהם דרונים, כלם דחויים:

דודי ערבי
דודת את מורד

רבי
שמוחה בונס סופר
בסל הישטת סופר

רבי
ישראל יעקב פישר
ראביד העדה החרדית

רבי
יעקב סודרי
סבידו העיר כסר סכא

רבי
יצחק טוביה ווייס
ראביד העדה החרדית

רבי
מרדכי הגר
ראבידור מודיעין מוסבי

רבי
נסים זכרון
רבה של שיטרת

רבי
יוסף אברהם וולף
סבידו מסיני הרב וולף

משכן
שיטלה

לעילוי נשמת
משה יוחננוב
בן מרים ז"ל
נלב"ע ו' אדר התשס"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
הגה"צ ר' שלמה
אסולין זצ"ל
בן שמוחה טייטל ומאיר הי"ד
נלב"ע ז' חשוון התשפ"ד
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
ר' מרדכי נאמן
בן חנה נורו ז"ל
נלב"ע ט"ו כסליו
ה'תשפ"ה

חומרים נביא

ספר מלכים א'

פרק כ"ב פסוקים י"ט-כ"ג

מִכְיָהוּ מוֹסִיף פְּרָטִים וּמְבַאֵר אֶת נְבוּאָתוֹ לְאַחָב

בפי נביאי הבעל דבר שקר, לא תוכל הרוח לחזור למחיצתו של הקדוש ברוך הוא.

ואומר הרב "מעם לוועז" שרוחו של נבואת אברה שאל על פי שהוא מפסיד את חלקו בעולם הבא, כדאי הדבר, ובלבד שילמדו מה עניו של שופך דמים. (ומקאן למדו חז"ל על סמיכות הפסוק הנאמר בתורה "מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל תהרג"). ועוד אפשר ללמד מכך, שאם אדם לא מתקן את מדותיו בעולם הזה, גם בעולם הבא הוא יתנהג בהתאם, ורצונו של נבואת לנקם באחאב גרם לו להפסד מרבה.

הנביא מִכְיָהוּ סים את דבריו ואמר לאחאב, שבאמת אין סתירה בין נבואתו לנבואת נביאי השקר, כי גם הם קבלו נבואה משמים ובאמת שהיה זה מאת ה' יתברך, אבל כל הענין היה כדי להעניש את אחאב.

האם אחאב קבל את דברי הנביא מִכְיָהוּ? ומה עשה נביא השקר צדקיהו בן כנענה כששמע את דברי מִכְיָהוּ על כך שהוא קבל את נבואתו בשקר כדי להפיל את אחאב? זאת נדע בעזרת ה' יתברך בפעם הבאה.

ברוך הוא, מי מהמלאכים שנבראו מעונותיו הרבים של אחאב ופעל כדי שיפיל אחאב ברמת גלעד? והנה החל דיון בשמים, עד שבאה רוח אמת ואמרה: "אני אפתנו". ואומרים חז"ל (סנהדרין פט.) שהיתה זו רוחו של נבואת ה' ורעאלי, ומכיון שחטא נבואת ה' ורעאלי חמור מאד שבו חטא אחאב על כמה דברות - גם בעדות שקר, גם "לא תרצח", גם "לא תחמד", וכן על כמה "אורזים" כפי שמופיע בפרשת כי תבוא ובהם "ארור מסיג גבול רעהו", וכן "ארור מטה משפט", ועוד... וכן על עון הגזל שהוא המקטרג בראש. הכרע מעשה נבואת ה' ורעאלי את דיונו של אחאב למיתה. ועתה באה רוחו של נבואת ה' ורעאלי להפרע ממנו.

שאל הקדוש ברוך הוא את הרוח, מהי דרך הפעולה שבה היא תפעל? הרי צריך שזה יהיה באופן של מדה כנגד מדה. ענתה הרוח, שמכיון שאחאב הרג את נבואת על ידי עדות שקר, כך יהיה עניו. ואותה הרוח תרד ותשים בפי הנביאים נבואת שקר וכך יתפתה אחאב לצאת למלחמה - כך שהגם שהנבואה שקבלו נביאי השקר היא מהשמים, היתה זו סבה למפלתו של אחאב. הקדוש ברוך הוא קבל את דברי הרוח ואמר: "תפתה וגם-תוכל צא ועשה-כן".

ומקאן לומדים חז"ל (שבת קמט.) שאמר לו הקדוש ברוך הוא "צא ממחיצתך", שהרי הקדוש ברוך הוא הוא אמת ובלתי אפשרי לשקר לשכן במחצתו, ומכיון שהרוח עתידה לשים

למדנו על הנבואה שהתנבאו נביאי השקר לאחאב, בתחלה היתה זו נבואת שקר, ולאחר מכן, כשהושפט בקש לקרא לנביא אמת, בזמן שהמתינו, התנבאו הנביאים נבואה מה' יתברך (אף על פי שלא היו ראויים). וכן למדנו על נביא האמת מִכְיָהוּ בן ימלה, שהתנבא בחזיון לאחאב שבמלחמה מול ארם הוא ימות וכל ישראל ישובו אל ביתם, ואחאב לא האמין למִכְיָהוּ שזו נבואה מה' ונחשב שמִכְיָהוּ מדבר מלבו מתוך שנאתו לאחאב.

כששמע מִכְיָהוּ שאחאב לא האמין לנבואתו, אמר לו שהנה הוא יפרש לו את דברי הנבואה שלו ויוסיף פרטים נוספים על החזיון שהוא ראה, כך שגם הענין שנביאי השקר קבלו נבואה מהשמים יתבאר.

אמר מִכְיָהוּ לאחאב, שהנה הוא ראה בחזיונו את הקדוש ברוך הוא יושב על כסאו לשפט את אחאב, וכל צבא השמים עומדים עליו מימיו ומשמאלו. ואלו שבצד ימין מלמדים זכות על אחאב, ואלו שבצד שמאל מלמדים חובה. ואומר **המלבי"ם** שאלו שבצד ימין הם מלאכי ההנהגה הנסית, ואלו שבצד שמאל הם צבא ההנהגה הטבעית.

והנה נפסק דיון של אחאב למיתה. ואז שאל הקדוש ברוך הוא: "מי יפתה את-אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד". כידוע, מכל מצוה נברא מלאך טוב שמליץ טוב על האדם, ומכל עברה נברא מלאך משחית חלילה שפועל לקח שהאדם יענש, והקדוש ברוך הוא רב רחמי מאריך אפו עם האדם.

מכיון שנפסק דין אחאב למיתה, שאל הקדוש

מעקב הפרקים

- ד
- ה
- ט
- י
- יא
- יב
- יג
- יד
- טו
- טז
- יז
- יח
- יט
- כ
- כא
- כב
- כג
- כד
- כה
- כו
- כז
- כח
- כט

שירי חינוך

קריח ופהפיה משוש לְעִירָךְ, עיר נאמנה, את, לְמִלְכֶךָ וְשִׁירָךְ:
יום אזכרת ופעת רבת צבאך, לך כְּלִיתָ נֶפֶשׁ לְשֹׁן חֲצִירָךְ:
ומי יתגני נא אעוף כמו יונים, אשק אכנך, אחון עֲפִירָךְ:
לא שקטה נֶפֶשׁ, מיום נידו רעיה, מיום גלות בנים, מבית מגורֶיךָ:
נראה בשמחתך, כימי שנות עולם, עת בוא ישועתך, לְבִנֹת מְגֻרָךְ:
אפיל תחנתי לְפָנַי ארון עולם, נקום שְׁעִירָךְ, ונכה דְבִירָךְ:
או תשקמי לְעַד וּבְמֶשֶׁת תִּשְׁכַּח, וירב שלום בְּנֶךָ, מכל עֲבָרָךְ:

לְפָלֶחֶת הַרְמוֹן, אֲדַמָּה רַקְתָּךְ, כְּנֶחֱת הָאֶרֶץ, גְּבוּלֶהָ קוֹמְתָךְ.
ומי עם קִנְיָנוּ, וְיִפְתָּחוּ מִבְּתִיךָ, צְבִיחַ עֵינֶיךָ, לְלִבִּי אֶסְרוּ:
לְעֵינֵי הַיּוֹנִים, אֲדַמָּה עֵינֶיךָ, כְּמוֹ חוֹט הַשָּׁנִים, דְּמוּת שְׁפֹתֶיךָ.
לְיִפְתָּה עִם עֵינַי, וְיִכְוֹר צוּרֶיךָ, לְכָבִיד וְלִבְהָ, בְּאֶהֱבֶה נִקְשָׁרוּ:
דְּבָרָה שְׁמִיעָתִי, וְקוֹלֶת הָעָרִב, עֵדִי עַפְרִי שְׁחָתִי, וְכָלֵב אֵשׁ צוּרִי.
וְכִסְתָּ נִדְרֵמָתִי, וְהֵנַח קוֹל עָרִי, וְיִרְדִּי הַתְּאֵפֶק, וְרַחֲמֵי נִסְמָרוּ:
לְבִנָּה כְּסֶהֱרָה, מֵאִירָה כְּחֹמֶה, מוֹלֶגֶת מוֹהֵר, אֲלֵי גִבְעַת רָמָה.
אֲנִי אִרְבֶּה מוֹהֵר, תֵּנוּ לִי הַעֲלֵמָה, לְכָבִיד עִם רוּחִי, בְּיָדֶיךָ נִחְבְּרוּ:
הַכְּצִלָת שִׁירֶךָ, וְשׁוֹשַׁנַּת עֵמֶק, נְסוּתֵי הַגִּיּוֹן, וְעַלִּי תִתְחַמֵּק.
וְתִבְרֵא הַחֲרוּן, לְלִבִּי הַנֶּמֶק, רַעֲיָה הַבִּיאָה, לְמִכְתָּבִי וְרוּי:

ובכן שיר יגדל, בקרב עמך, המושלשים תמיד, קרושתך.
דר הכרובים, נא שעה, שית אנוש, קורא ויפתחו, לְמִוֶּלֶךְ, קוֹשֶׁךְ:
הַנֵּחַ לָךְ מוֹלֶה, וְכֹרֶךְ, יֵאוֹת שְׂכָה, וְקִוְיָלִים
אנו, לְתַפְאֵרְתִּי:
אנא, אנא, אנא ה' הושיעה נא
אנא, אנא, אנא ה' הצליחה נא
אודה לך א-ל ה', ואניד נדך, נורא וגשנב, אין ערוך לך.
נפשות ברוך, הצובים אצלך, כולם יהודים וישראל, לשמך: יושב ברום עולם, א-ל ה' נעלם, אין א-ל אמת בלעדיך, דובר צדקות את, וכל מפעליו, משתתפים ננו, הרום, רנלך:

משכן שילח

לרפואה והצלחה יונתן בן נאווה הי"ו

לרפואה דוד אליה בן טובה הי"ו

לרפואה הילה בת יעל הי"ו

לרפואה שלימה מהרה חנה הי"ו בת זוהרה ז"ל

לרפואה ליאת בת רחל הי"ו

ואפילו בהסתרה

ילדים צדיקים!
התוכלו לזהות היכן הצפור
שטמם יצאה מהשוכה?

הדוד עמרם
לוחם את מלך

רבי
יצחק אייזיק דובנוב
האדמו"ר מוויזשניץ

רבי
יצחק הוברמן
הצדיק מרומניץ

רבי
ישעיהו שרעבי
מחסידיו של רבי

רבי
מאיר חדש
מחסידיו של רבי

רבי
עזרא הדאיה
אב"ד וראש ישיבת מוסר

רבי
פנחס שרייבר
ד"ר מוסרניק אשכנזי

רבי
שלמה ברעוודה
מנצח מוסיקה

שירי תורה

אילנות הן בגלות תסמכני, ובגלות בתוך חיקה מלוגי:
לכוס יונה אני תמיד מוזמן, ונתעורב חמור יונה בייני:
שתי דודים לעומתי נשכרו, והעירו לשכל רעיוני:
בחיכל בת מלכים תכבדתי, ושולחנה מוזמן להמוני:
זמן הפריד לכל רעים ודודים, אבל דודי באהבה יוקרני:
וקשר חן וחסד על גברתי, כמעגל חן וחסד ימכני:
מפרשו בעגן עבי שחקים, לרעיתי והיא תפיק רצוני:
שערתי חמשים הם בועים, וכות לאה בביתה תסעני:
תעורר אהבת רחל לבנים, בסור מלכות עשירית תעלני:
א-לחים חיש לעמך ושושי, בעת רצון הצהצח את גרונני:
שלומו לב מרוב שלום תסוכב, בני אש הם טעלי אב המוני:

תאור לבבם לעשות טוב
גברתי, עליו לנן ערן וחיים
נוחלים:
אהבת יחידתי לטוב א-ל
גברתי, כרוך שהוא נותן
שכר כל פועלים:
שלום בנהר לערתי ונהרתי,
וקן וגם בחור וכל העוללים:
בדואי מושלים:

יחדו עלי שיתן וכוס דודי
קרא, זמן שרידינו וכל
הנסגלים:
מבוס ושועות אשמה
ואומרת, אוציא לכל סודי
ואשיב שואלים:
שם טוב למשכילים ברעת
ישרה, כי הם עלי יצרים
בדואי מושלים:

בנעים וזירות מנוד
אתעוררה, ואני ורעיתי
ברנה צוהלים:
בינו עדת קרש בשירה
הברית, חתן ותכלה בחפה
נבליים:
זה יום שמחות לאמה וקרה,
כי היא ודודה חן וחסד
נומלים:

אהבת תרסה על לבבי
נקשרה, ואני בתוך גולה
פעמי צוהלים:
לו יש רשות לי אעלה
אתהברית, תוך שערי ציון
אשר הם נהלים:
שחרית וערבית בת נדיבים
לבי ורעיוני בחשק
נבחלים:

משכן
שילוח

לזש"ק בר קיימא
והצלחה בכל
גיל שמחה בת נורית הי"ו
ומיכאל בן יפה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לזרע בר קיימא
אביטל
בת אילנה הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לזיווג הגון
ניסים
בן רחל הי"ו

המלך שלומי אי להתנוסס

ומספר רגעים מאחר יותר...

שירי חינוך

נחת בסוד תורה ומצוות קנתה שלמות וגם שם טוב לשכלי הרהבה: יום תבספה לחזור תסובב גלגלי בין מלאכי דגל מטטרון שר צבא ודוי דברים קבלה ו-ה יוצרי עבדך בעת רצון לחיים תכתבה: ספק לגזלי תזמן לי בטוב גם תאפן יחבי ושועי תקשכה פודה ומציל לעניים מואבים חון על ילוד משתא בפתחך וסבבה:

מי נשקני מנשיקות אחבה בנות חדר מלך גבולי נסבה שחר ותנה כא יריר נפשי בתן ותקמה נפשי למולו קרבה לולי העירני בחמלה לעמו נתפרדה מני וגופי עוקה מה זה יחירתי מזני תרכסי ואני גויתי בחסדך נצבה ביני שרירי הזמן התחברות הגוף והנפש ביום ששגבה

ידעתי במרם תצירני וכל עוד רוחך בי תצירני חיש לי מעמד אם תהפך ואם לי מהלך אם תעצירני ומה אמר ומחשבי כדרך ומה אוכל עשת עד תעורני דרשתיך בעת רצון ענני וכננה רצונך תעטירני הקרימי לשחר את דכירך ואת שמך לךך עוררני

קומה ארון עולם ואל יעו אנש קבל ברצון את תפלתנו טוב יום להסתופף בחיכל קרשך לשפוך לפניך זמירותינו נודה לך שירים עלי כגור ותף וגומרה לך על גאלתנו אתה ארון עולם ואין עוד בלתיך אשאלך תרפא למכאובנו נעלה להר ציון מקום תפארתך נובח לפניך זכירותינו יחירי, השיבנו ונשובה לך אל יחרה אפך, המול עלינו

ש-די אמר נא די לגליתנו חוסה וקבץ את פליטתנו מי הוא אשר יגאל ואת מי נשאלה ולמי יהא משפט גאלתנו י-ה, כי לך נוחל לכה, ולרשעך אתה גאוננו ותפארתנו דודי שלח גואל לקבץ עמך ותקע בשופר רב לחרותנו ובנה בקרוב קרשך הנחירב חרש ששוננו ושמתחנו ידוי לך עמים וגם ישתחו ושבח ורב כבוד לך ותנו דלתי רצונך תפתח לני, וגם תאיר ברב חסדך אפליטנו

משכן שילח

לעילוי נשמת
ליאור חיים אלמליח ז"ל
בן שושנה הי"ו

לעילוי נשמת
יהודה זענוני
בן דדה ז"ל
נלב"ע ט"ז אב

לעילוי נשמת
סלימון עוקש בן יחיא ז"ל
נלב"ע כ"ט אב
הוקדש ע"י
נכדו גליה בלוקה הי"ו

לעילוי נשמת
ציון אסידו
בן חנינה ז"ל

לעילוי נשמת
אלייזה בן רבקה וחיים ז"ל
למשמחת פינגלה הי"ו
נלב"ע י"ז אב
הוקדש ע"י
תמיר פינגלה הי"ו

בַּחֲרֵי מִבְּתֵר מִקְוֹמוֹת הַיִּבְלִי שֶׁן הַפְּנִימוֹת
וְעַלִּי מִתּוֹךְ תְּחֻמוֹת וְשִׁמְעִי תַּחֲמָה לְקוֹלִי.
נִעְלָה הָרָה הַעֲקָרִים נִשְׁכַּחַת וַיַּחַד חֲבָרִים
מִכְלִי מִנֶּגַע שִׁשְׁרִים שֶׁם יוֹמֵבֵד לָךְ וְגַם לִי.
עַן הָרָר בְּגִנִּי וְעִסִּים שֶׁם יוֹנִי
קִבְלִי מִתּוֹךְ יוֹמִינִי בִּדְם אֲשֶׁר נִמְצָא בְּגִנּוֹת לִי.
כִּמְאֵר שִׁבַּע אֵיךְ חֲזַנִּי יִשְׁפֹּךְ וְשִׁלָּךְ
וְחִכְמִי בִּינֵי בִּשְׁלָךְ מִיָּמִין אֶל תִּשְׁמְאֵלִי.
רַחֲמֵי מִנּוֹחַ הַסִּיר עַל עֲלֹת שֶׁעַר חֲצִירִי
קִדְשִׁי אֶת הַעֲשִׂירִי אֶת תְּנִי חֶלֶה וְאֶכְלִי.
מַעֲרִיגִים מִתְחַלְקִים וְחֲלָקִים שִׁלְשׁ חֲלָקִים
חַד הָזֶה חֶמֶת אִירֹקִים חֹד מִכֶּסֶף הָאֵד וְעַלִּי

לעילוי נשמת
משה אשטוקר
בן מרים ז"ל
נלב"ע - ה' טבת
ה'תשס"ה

לעילוי נשמת
ה' בת יהודה כהן ז"ל
נתרם על ידי
אאל ניסים בן שלמה
הו"ר

משכן
עלילת

בְּרֵאשִׁית

מִקְרָא הַפְּסוּקִים: 146

אֵלֶּיךָ וּבְרִיאת מַעֲשֵׂיךָ שִׁילָה

אבות ובנים יקרים ונכדים!
אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וזכות הרבים תעמוד לכם. חשוב! אבות ובנים מקבצים הרבה על פרוש רש"י הקדוש, אלא אם כן צין אחרת. הבקרה: הציונים נועדו להמחשת הדברים בלבד! ואין להסיק מהם שכן נראה אבותינו, או שכן ממש היה הענין.

לבדו היה בעולם, אפלו המלאכים עדן לא נבראו. היום בעזרת ה' נלמד כיצד ברא ה' את העולם.

ראשית הבריאה

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים". פרושים רבים כתבו המפרשים על מעשה בריאת העולם, ואנחנו צריכים לדעת שבפרשת בראשית ישנם סודות ורמזים רבים, אך אנו משתדלים ללמוד את פשט הפסוקים עם פרושו של רש"י הקדוש.

תחלה ברא ה' שלושה יסודות: מים, אדמה ואש, אך עדן לא ברא שמש, ירח וכוכבים, צמחים, בעלי חיים ואדם, וגם לא ברא את האור. האדמה עדן לא נראתה, אלא היתה מקסה כלה בהמון מים, והעולם כלו היה "תהו ובהו" - שומם וריק, לא מסודר עם גישה נים, יום ולילה. רק רוח ה' שהיא כסא הכבוד, היתה מרחפת באויר על פני המים.

אחר כך ברא ה' את כל העולם כולו, כפי שנראה בהמשך. ביום הראשון, ה' ברא את כל העולם בבת אחת. אבל עדן כל זה לא היה מספיק חזק, ואחר כך במשך ששה ימים חזק ה' בכל יום חלק אחר של הבריאה. ה' היה גוער (אמירה חזקה) באותו חלק, והוא היה מתחזק ועומד על מעמדו.

יוצא שבעת בריאת השמים והארץ כבר היה בתוכם כל מה שנברא אחר כך בששת ימי בראשית. בשמים כבר היו גווים השמש והירח, אלא שהם לא היו תלויים בקיע עד ליום הרביעי של הבריאה, שאז נתלו המאורות במקומם. כך גם בתוך הארץ נבראו כבר הצמחים, אך עדן הם לא יצאו מהאדמה ולא החלו לצמח, אלא עמדו והמתנו עד ליום בריאתם.

הרחבה: רש"י מסביר שהמלה "בראשית" באה ללמד אותנו מה היא תכלית ומטרת הבריאה. ומטרת כל הבריאה היא: בשביל התורה שנקראת "ראשית דרכו" ובשביל ישראל שנקראים "ראשית תבואתה". בשביל זה הקב"ה ברא את העולם עם כל מה שיש בו.

הבריאה ביום הראשון

מה ברא ה' ביום הראשון לבריאה?

ביום הראשון ברא הקב"ה תחלה את השמים ואת הארץ.

מאילו יסודות נבראו השמים והארץ?

השמים נבראו מתערבת של יסודות האש והמים, והארץ מיסוד העפר.

הרחבה: השמים והארץ עדן לא היו משלמים, כי השמים עדן לא היו מתוחים אלא רופפים והארץ היתה כלה מקסה מים.

העולם כלו היה חשוך, וכדי להאיר אותו ברא ה' ביום הראשון גם את האור. כל דבר בבריאה נברא במאמרו של הקב"ה, וכך היה גם עם האור, ה' אמר "יהי אור", ונהיה אור. בתחלה היה האור והחשך מערבים ומשמישים יחד, וכיון שראה ה' שלא טוב שישמשו אור וחשך יחד בערבוב, חלק ביניהם וקרא "לאור יום, ולחשך קרא לילה".

איזה אור ברא הקב"ה?

האור שברא ה' היה אור מיוחד, שאותו לא היה צריך עוד לחזק, אור זה נקרא 'אור שבעת הימים', ונברא זה יכל האדם להביט מסוף העולם ועד

שבת שלום לכל הילדים!

הקדמה: תודה לה' יתברך, השבת נתחיל ללמוד את התורה מחדש. זכינו להיות העם הנבחר מכל העמים, בנו בחר ה' לתת לנו את התורה הקדושה. הגמרא (שבת פח) מספרת שבשעה שעלה משה רבנו למרום לקבל את התורה נסו מלאכי השרת למנוע אותה ממנו, הם טענו לפני הקב"ה: תמונה גנוזה (אוצר יקר ושמור) שגנוזה לה תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש לתנה לבשר ודם?

רק אנחנו מכל אמות העולם זכינו לקבל את האוצר היקר והשמור ביותר - את התורה. חכמינו דרשו את הפסוק בירמיה (לג, כה) "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי", שקיים הבריאה כלה תלוי בלמוד התורה של עם ישראל, וביותר בלמוד התורה של ילדי ישראל, וכן אומרת הגמרא (שבת קיט) "אין העולם מתקיים אלא בשביל הכל תינוקות של בית רבן". אשרינו שכינינו!

תורתנו הקדושה מחלקת לחמשה חלקים, כל חלק נקרא 'חמש' ובתוכו ישנם חלקים נוספים שכל אחד מהם נקרא 'פרשה', שמו של כל חמש הוא כשמה של הפרשה הראשונה שבו. השבוע נלמד את פרשת 'בראשית' - הפרשה הראשונה בתורה.

ספר בראשית בכללו עוסק בכאלפים שנותיו הראשונות של העולם, החל מסדר בריאת העולם, התרחבות במבול ובסוסו מחדש, תולדותיהם של האבות הקדושים וירידת יעקב אבינו ובניו למצרים.

בפרשת בראשית נלמד על סדר בריאת העולם בששה ימים (פרק א). שבת ה' ביום השבת. יצירת האדם ביום הששי, הנחתו בגן עדן והצווי שלא לאכול מעץ הדעת. האדם נותן לבעלי החיים את שמותיהם. ויצירת האשה (פרק ב). אחר כך נלמד על הנחש שפתה את האשה לאכול מעץ הדעת, ועל כל השתלשלות הענין שקרה בעקבות חטא אדם הראשון עד לגירשו מגן עדן (פרק ג). בשלב זה עוברת התורה לבניהם של אדם וחוה - מן והבל, לידתם, הקרבות שהקריבו לה', הריגת מן את הכל ועונשו של מן. אחר כך מספרת התורה על תולדותיו של קין, ועל לידת בן שלישי לאדם - שת, ולידת הנד - אנוש (- בן שת) (פרק ד). לאחר מכן מונה התורה עשרה דורות מאדם ועד נח (פרק ה). ובסוף הפרשה נלמד על חטאי בני האדם, גזרת המבול וצדקתו של נח (פרק ו).

פרק א

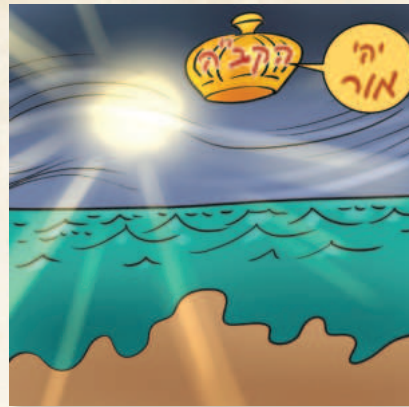
בראשית - בריאת העולם

מתי הכל התחיל?

לפני כ-5,785 שנה החליט הקב"ה לברא את העולם, לפני כן לא היה כאן כלום, הכל היה שמים, ורק ה'

סופו. ה' ראה שהאור המיוחד הוא טוב, ולא ראוי שישתמשו בו הרשעים בעולם הזה, לכן גנז אותו בשביל הצדיקים שיתענגו בו לעתיד לבוא.

"וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד" - התורה מלמדת אותנו שיום שלם הוא מערב עד ערב, כלומר לילה ויום. ערב היום הראשון של הבריאה, בו ברא ה' את השמים, את הארץ ואת האור.

הרחבה: מדוע ביום הראשון כתוב "יום אחד" ולא "יום ראשון", כמו בשאר הימים: "יום שני", "יום שלישי"? מסביר רש"י בשם המדרש שביום זה היה הקב"ה יחיד בעולמו, שהרי עדיו לא נבראו המלאכים עד היום השני, וזאת כדי שלא יאמרו שהם סיעו לקב"ה בבריאת העולם, ולכן נאמר: "יום אחד".

הבריאה ביום השני

כפי שהסברנו, ביום הראשון לאחר שברא השמים והארץ הם לא היו מושלמים, השמים היו רפויים והארץ היתה מכסה כלה מים.

מה ברא הקב"ה ביום השני?

ביום השני צוה הקב"ה על השמים שיהיו מתוחים וחזקים וכן נותח הרקיע והתקשה.

הקב"ה אמר **"יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם"** ועל ידי כך נוצרה הפרדה בתוך המים שעד ליום זה היו ב'מקום אחד', כלם על פני האדמה, ולכן היו מאוד עמוקים, ורוח ה' (שהיא כסא הכבוד) היתה מרחפת עליהם. עתה נוצר רקיע בתוך המים ממש, וכן התחלקו המים: מים תחתונים ומים עליונים, וכשם שיש הפרש בין המים שעל הארץ לרקיע, כך יש הפרש בין הרקיע למים העליונים.

ואיך המים העליונים עומדים?

מאמרו של הקב"ה שאמר **"יְהִי רָקִיעַ... וַיְהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם"** הוא שתולה את המים העליונים בכל רגע ורגע עד הרגע ממש.

המים התחתונים הם **"המים אשר מתחת לרקיע"**, והמים העליונים הם **"המים אשר מעל לרקיע"**. בנוסף ה' קרא לרקיע **"שמים"**.

הרחבה: רש"י מסביר שהמילה **"שמים"** היא חבור של שתי מלים: **שם-מים** - יש הרבה מים גבוהים מעל השמים. פרוש נוסף, אש ומים, שערבם הקב"ה זה בזה ועשה מהם שמים.

יוצא שביום השני הקב"ה הפריד את המים לעליונים ותחתונים, וביום השלישי, כפי שנלמד בהמשך, הקב"ה המשיך והפריד בין המים שנשארו בארץ ובין היבשה: את כל המים ה' שם במקום אחד וקרא לו ים, והאדמה, שנשארה יבשה, נקראה ארץ.

מה עוד ברא הקב"ה ביום השני?

ביום השני ברא ה' גם את המלאכים. **"וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי"**.

הבריאה ביום השלישי

מה ברא הקב"ה ביום השלישי?

ביום השלישי חזק ה' שני דברים: 1. גמר את המלאכה שהתחיל ביום השני. לאחר שה' חזק את הרקיע והבדיל בין מים למים, נשארו כל המים שממחת השמים פזורים בכל מקום בעולם, ולא כמו שאנו מכירים היום, שיש לנו אדמה יבשה לחוד ומים בים לחוד.

ביום השלישי אמר ה' למים שנשארו מתחת לרקיע והיו מכסים את כל הארץ, **"שִׁקְוֹ לַמַּקוֹם אֶחָד - לַיִם"**, ה' גם קבע לים גבול כדי שלא יתפשט ויכסה את הארץ.

לאדמה היבשה קרא ה' **"אֶרֶץ"** (יבשה), ולמקום שאליו התאספו המים, קרא ה' **"ימים"**. ה' ראה שטוב שהמים והארץ מפרדים.

2. הקב"ה ברא ביום השלישי גם את כל מיני הצמחים, כולל את העצים, השיחים, הרקות והפרות.

הרחבה: צמחים אלו עדיו לא גדלו כל כך, אלא רק יצאו מעל פני הקרקע, עד ליום השני שבו נברא האדם והתפלל על הגשם, ואז עלו הצמחים ופרחו במלוא גדלם.

ה' גם צוה שהארץ תגדל עצי פרי, שמי שיטעם את גוף העץ יטעם בו טעם הפרי; בעץ תפוחים יהיה טעם תפוח, ובעץ אפרסקים - טעם אפרסק וכו'. אבל הארץ לא עשתה זאת, ולכן קבלה ענש אחר כך בחטא עץ הדעת שתוציא קוצים ודרדרים.

"וַיֵּרָא אֱ-לֹהִים כִּי טוֹב" - מעשה היום השלישי, "וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי".

הרחבה: לאחר סיום המלאכה שהיתה בכל יום מימות הבריאה נאמר: **"כִּי טוֹב"**, למעט יום שני שלא נאמר **"כִּי טוֹב"** ולמעט יום שלישי שנאמר פעמים **"כִּי טוֹב"**, ומדוע?

ביום השני לא נגמרה מלאכת המים, שהרי המים עדיו היו פרושים על פני הארץ ורק ביום השלישי נגמרה מלאכת המים על ידי שהמים נקוו אל מקום אחד, ולכן לאחר גמור המלאכה נאמר: **"כִּי טוֹב"**. בנוסף ביום השלישי התחילה ונגמרה מלאכה נוספת, הוצאת הצמחים, ולכן נאמר שוב **"כִּי טוֹב"**.

כמו כן, ביום השלישי, בנוסף ל"כִּי טוֹב" שנאמר בכל יום, נאמר גם: **"טוֹב מאד"**. אמרו חז"ל (בראשית רבה ט, יב) שמופיע מעלת האדם שנברא ביום זה הוסיפה התורה בשבח היצירה וכתבה **"טוֹב מאד"** (מאד זה אותיות אדם).

הבריאה ביום הרביעי

מה ברא הקב"ה ביום הרביעי?

בשלושת הימים הראשונים ברא ה' וחזק את השמים, הארץ, האור, הים, היבשה והצמחים, אבל עדן לא היו בעלי חיים, והיה האור המיוחד של ימי בראשית - 'אור שבעת הימים', אבל לא אורם של השמש והירח. ביום הרביעי חזק ה' את השמש והירח והכוכבים, שם כל אחד במקומו, ואחרי שגנז את האור המיוחד, הם החלו להאיר לעולם.

מה תפקידם של השמש והירח?

לשמש ולירח יש כמה תפקידים:

א. לאתת - כלומר לסימן לעולם. כשה' רוצה להביא ענש, הסימן הוא שלפעמים חסר מאור השמש ומאור הירח. כמובן שזה סימן רק למי שחוטא, אבל מי שעושה את רצון ה', אינו צריך לחשש מזה.

ב. ולמועדים - החכמים הגדולים יודעים לקבוע לפי הירח, מתי מגיע בדיוק הזמן של כל חג וחג, כי הירח לפעמים מאיר כמו כדור גדול ולפעמים כמו צורת בננה, ולפי זה אפשר לדעת מתי הזמן המדויק של כל חג.

ג. ולמים - ביום יש שמש, ובלילה - ירח, ויום ולילה ביחד נקראים יום שלם (קמח), כמו שלמדנו "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד", ואחר כך יום שני ושלישי.

ד. ושנים - במשך 365 ימים השמש מסיקמת מהלך של סיבוב גדול בשמים, ומסתיימת שנה.

ה. למאורות - תפקיד נוסף הוא להאיר לעולם. השמש מאירה ביום, והירח - בלילה, ובה' מבדיל בין האור ובין החשך.

בתחלה ברא ה' את הלבנה (הירח) גדולה כמו השמש, אלא שבאה הלבנה וטענה שאין צורך בשני מאורות גדולים, אלא די באחד, באמרה: "אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד!" אמר הקב"ה ללבנה: אם כך את אומרת, יהי כדברך, אכן מספיק מאור אחד, ולכן לך את והקטיני את עצמך. ומאז "המאור הגדול" היא השמש, ו"המאור הקטן" היא הלבנה.

הלבנה נעצבה על ענשה, וכדי לפצותה נתן לה ה' הרבה כוכבים שיאירו יחד אתה.

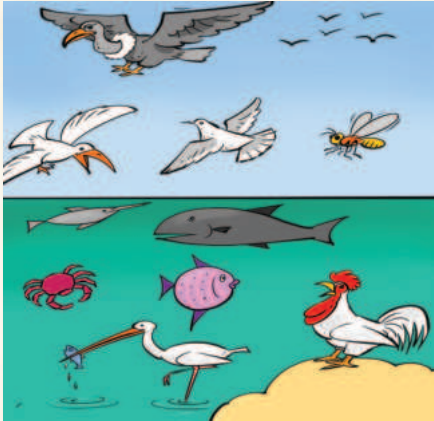
הרחבה: לעתיד לבוא תחזר הלבנה להיות כמו שהיתה קדם מעוטה ותאיר באור חזק כמו השמש.

כאשר גמר ה' את מלאכת היום הרביעי, ראה ה' שסדר המאורות טוב לעולם. "ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי".

הבריאה ביום החמישי

מה ברא הקב"ה ביום החמישי?

נגמרו ארבעה ימי בריאה, ובעולם יש כמעט הכל - אור וחשך ונפרדים ביום ובלילה, ארץ ושמים, ים ויבשה ונפרדים, כל מיני הצמחים והעצים שאנו מכירים, וכן שמש וירח. אך עדן לא היו כל בעלי החיים למיניהם, גדולים וקטנים, דגים ועופות, וכמובן לא היה אדם על פני האדמה. את אלו ברא ה' ביום החמישי וביום הששי. ובאמת גם אלו נבראו ביום הראשון, אלא שביום החמישי וביום הששי יצאו לעולם ונראו לעין.

ביום החמישי ברא ה' את העופות והדגים (העופות נבראו מרקק המים, והדגים נבראו מהמים).

בעופות ברא ה' גם את המעופפים הקטנים כמו: זבובים וכדומה, הם נקראים 'שרץ העוף'. וגם בדגים ברא ה' שרצים קטנים כגון תולעי מים למיניהם, והם נקראים 'שרץ המים'.

בנוסף לדגים הרגילים ברא ה' גם את "התנינים הגדולים", הם הלויתנים הגדולים - זכר ונקבה.

כל אחד מאלו ה' ברא למינו, כמו בצמחים שכל אחד הוציא מין כדגמותו. בנוסף ברה ה' את הדגים והעופות שיפרו וירבו, מפניו שבני אדם צדים ואוכלים אותם.

הרחבה: הקב"ה ברה את הדגים והעופות, אך את החיות הקב"ה לא ברה, כי לא רצה לקרר את הנפש, שהוא בכלל החיות.

רק למין אחד לא נתן ה' להתרבות - לתנינים הגדולים, כי מחמת רב גדלם, אם יתרבו לא יתקם העולם בפניהם. לכן הרג את התנין ומלח אותה, בשביל הסעודה שעתידי הקב"ה לעשות לצדיקים לעתיד לבוא.

כאשר סים ה' לברא את כל מיני הדגים והעופות ומיני שרצי הדגים והעופות, ראה ה' שכל זה טוב לעולם. "ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי".

הבריאה ביום הששי

מה ברא הקב"ה ביום הששי?

ביום הששי הוציא ה' מן האדמה את כל החיות והבהמות הקטנות והגדולות, ואת הרמשים האוחלים על הארץ כגון: נמלים, חפושיות, תולעים, חלדות, עכברים וכדומה. כל בעלי החיים שהם ביבשה ואינם באויר (מעופפים) או במים, נבראו ביום הששי. לאחר שהם יצאו מהאדמה תקן אותם ה'.

הלבנה נעצבה על ענשה, וכדי לפצותה נתן לה ה' הרבה כוכבים שיאירו יחד אתה.

הרחבה: לעתיד לבוא תחזר הלבנה להיות כמו שהיתה קדם מעוטה ותאיר באור חזק כמו השמש.

כאשר גמר ה' את מלאכת היום הרביעי, ראה ה' שסדר המאורות טוב לעולם. "ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי".

סבום סדר בריאת העולם:

ביום הראשון - ברא ה' שלושה דברים: א. השמים ב. הארץ ג. האור והבדיל בין האור לחשך.

ביום השני - הבדיל ה' את המים לעליונים ותחתונים, חזק את הרקיע וקרא לו 'שמים'.

ביום השלישי - ברא ה' שני דברים: א. את הים - רכז את המים למקום אחד ונראתה היבשה. ב. את כל הצמחים למיניהם ואת פרי האדמה ופרי העץ.

ביום הרביעי - ברא ה' את השמש, הירח והכוכבים ותלה אותם בשמים.

ביום החמישי - ברא ה' שני דברים: א. את הדגים ושרציהם. ב. את העופות ושרציהם.

ביום השישי - ברא ה' שני דברים: א. את הבהמות, חיות הארץ והרמשים. ב. את האדם.

ביום השביעי - יום השבת, שבת ה' מכל מלאכתו וקבע את היום ליום מנוחה.

ה' קבע את מאכלם - לאדם את פרי האדמה ופרי העץ, ולבהמות, לחיות ולעופות - את העשבים הפראיים ואת הקלפות שאינם מאכל אדם. אז הסתיימה מלאכת השמים והארץ, ו**ביום השביעי** ה' שבת ונח מכל מלאכתו אשר עשה, "ויברך א-להים את יום השביעי, ויקדש אותו, כי בו שבת מכל מלאכתו".

פרטים נוספים ותאור בריאת האדם

התורה מזכירה לנו שוב שכל מה שה' ברא בששה ימים - באמת בראו מייד ביום הראשון, רק שיצאו לעולם והתגלו כל אחד ביום שלו.

למה חכה הקב"ה לפני שהוציא את הצמחיה?

כמו שהזכרנו, הצמחיה עדין לא ממש בלטה מעל פני הקרקע, מכיון שהקב"ה חכה שהאדם הראשון יתפלל עבור הגשמים ורק אז יוכלו הגשמים לרדת ולהשקות את הארץ.

כיצד עשה ה' את האדם?

את האדם עשה ה' מן האדמה, ולכן נקרא 'אדם' - מלשון אדמה. ה' צבר עפר מארבע רוחות השמים. עפר זה היה רטוב, אבל לא מגושם, שהרי עדין לא ירד גשם לפני תפלתו של האדם, אלא שה' העלה עננים ממי התהום שהרטיבו את האדמה ועשו אותה כמו עסה, ומזה נטל עפר מארבע רוחות השמים ועשה צורת אדם, ואחר כך נפח בו נשמה דרך אפו. נשמה זו היא נשמה מיוחדת וחשובה יותר מנשמת הבהמות והחיות, כי הן רק מרגישות ונוהגות כפי טבען, אבל האדם גם חושב ומדבר.

גן עדן

בשביל מי ברא הקב"ה את העולם?

הקב"ה ברא את העולם כדי שהאדם יוכל להנות ממנו, לשבח את ה' ולעסוק בתורה.

יש מקום שה' ברא בעולם שנקרא "עדן". אנחנו לא יודעים איפה המקום הזה בדיוק. ממזרח ל'עדן' הכין הקב"ה גן מיוחד, שבו הוא נטע עצים בצורה מסודרת. העצים הללו מיוחדים במינם: הם צומחים לעולם בלי שצריך לטפל בהם, ופרותיהם טעימים ויפים. כך יוכל האדם לשבת בגן ולהנות ממנו, ולהיות פנוי לעבד את ה' ולעסוק בתורה הקדושה ללא טרדות והפרעות.

איילו שני עצים מיוחדים היו בגן?

יחד עם שאר העצים נטע ה' שני עצים מיוחדים בגן עדן:

בשלמות מראיהם, ונראו כלם כמו **בריות גדולות** (ולא כמו ברנה קטנה שנוקדה עקשו). ואת כלם ברא ה' שיוכלו ללדת בריות כמותם.

אחרי שכל העולם היה מוכן וגמור, ברא ה' את הדבר החשוב ביותר, את **האדם**. את כל העולם ה' ברא באמירה, שאמר שיהיה וכן נהיה. אבל את האדם ה' עשה ממש בידי כביכול.

תחלה אסף ה' את המלאכים והתעץ אתם, לא שהקב"ה היה צריך את עצתם, שהרי באמת הוא המחליט והקובע, והוא עשה הכל בעצמו. אלא כאן מלמדת אותנו התורה דרך ארץ ומדת ענוה, שיהא הגדול מתעץ ונוטל רשות מהקטן.

כיצד עשה ה' את האדם?

ה' אמר למלאכים: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו", שיהיה עם צורה כמו שלנו, וגם שיהיה מבין וחושב, לא כמו כל החיות שאינן חושבות ואינן מבינות מאומה.

לאחר שברא הקב"ה את האדם, הוא השליט אותו בכל העולם שייעשה בו כרצונו - בדגים, בעופות, בבהמות ובחיות, כי כל אלו נבראו בשביל לשמש את האדם ולעזר לו, כדי שהאדם יוכל לחיות בנחת כדי לקיים מצוות ה' וללמוד תורתו, שזו המטרה של כל בריאת העולם הגדול שלנו.

בתחלה ברא ה' איש ואשה, וברך אותם שילידו הרבה ילדים, ימלאו את הארץ וישלטו בה. אבל ה' לא הרשה להם להרג חיות ועופות, כי אסור היה להם לאכל בשר מהחי (אכילת בשר מהחי התורה רק אחרי המבול). ה' אמר להם שיאכלו רק מה שצומח, וזה גם מה שיאכלו כל החיות והעופות.

לאחר בריאת האדם הסתים כל מעשה העולם, וה' ראה שהכל טוב מאד. "ויהי ערב ויהי בקר יום השישי".

הרבה: רשי"י הקדוש מסביר מדוע רק ביום ששי נאמר "הששי"? מכיון שהקב"ה התנה עם מעשי הבריאה שכל קיימם הם בתנאי שישראל יקבלו עליהם לשמור חמשה חמשי תורה (5 = ח).

פרוש נוסף: "יום הששי" רומז על יום ששי הידוע - יום הששי (ו) בסיון שהוא מוכן לקבלת התורה, ואם לא יקבלו ישראל בתאריך זה את התורה, יחזיר הקב"ה את העולם לתוה ובהו.

פרק ב

היום השביעי

מה ברא הקב"ה ביום השביעי?

ה' סיים לברא את העולם, השמים והארץ וכל מה שבהם, וכל זה הסתיים כאשר נגמר יום ששי והגיעה השבת. באמת גם בשבת ה' עשה משהו - הוא נח וקבע לנו את יום השבת ליום מנוחה.

גם כאשר בני ישראל הלכו במדבר ואכלו מן, הראה ה' לכלם שיום השבת הוא יום מנוחה. בכל יום היה כל אחד מצליח לאסוף מנה מסימית וקבוצה לפי מספר אנשי ביתו, וביום הששי אספו להם בכמות של יומים בלי שהתפנו. ישראל חששו שמא המן שישאירו למחרת יתמלא תולעים, כמו שקרה בימות החול (למי שעבר על דברי משה והשאיר מיום למחרת), אבל זה לא קרה. ובשבת עצמה לא ירד המן.

היו פה שני דברים מיוחדים: שביום ששי קבלו מנה כפולה, ושבת לא קבלו בכלל. וכל זה מפני שה' קבע שבשבת צריך לנוח מכל מלאכה, וביום ששי ה' ברא גם מה שהיה צריך לעשות בשבת, כדי שבשבת ינוח, וגם אנחנו מכינים הכל ביום ששי ונחים בשבת.

"עץ החיים" שמי שאוכל ממנו חי לעולם, ו"עץ הדעת" שמי שאוכל ממנו נכנסת בו דעת וכן הוא מקבל את האפשרות לבחור בין טוב לרע.

הנחש ועץ הדעת

הנחש הוא היצר הרע שהקב"ה ברא, אך בהתחלה הוא לא היה בתוך האדם אלא מחוץ לו.

הנחש היה הערמומי ביותר מכל החיות והבהמות. הוא התקנא באדם ובחנה אשתו, ורצה שהאדם יחטא כדי ש'יהי' ימית את האדם, ואז הוא יוכל לקחת את חנה. הנחש ידע שהאדם לא יתפתה לחטא, והחליט שהוא יפתה את האשה לחטא, והיא תפתה את אדם - בעלה, ו-ה' יענישו שימיות, ואחר כך הוא יתחתן עם חנה.

לכן הוא הלך לאשה ושאל אותה בערמומיות: האם באמת אלקים אמר לכם "לא תאכלו מכל עץ הגן"? ענתה לו האשה: מפרות כל עצי הגן נאכל, כי אלקים לא אסרם עלינו, רק מפרי עץ הדעת איננו אוכלים, כי הקב"ה אמר לנו "לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתו".

האם הקב"ה אסר עליהם לגעת בעץ הדעת?

לא! האסור היה רק לאכל. האשה הוסיפה מעצמה את האסור לגעת.

מה עשה הנחש? דחף את האשה על העץ כדי שהיא תגע בו, ואז אמר: "הנה, את רואה, נגעת בעץ ולא קרה לך כלום! כך גם אם תאכלי מהעץ לא תמותי, אלא את תהיי כמו אלקים - תדעי להבחין בין טוב ורע".

האשה האמינה לנחש ואכלה מפרי העץ. לאחר מכן היא הלכה אל האדם ונתנה לו מהפרי שיאכל גם הוא, וגם האדם עבר על הצווי ואכל מפרי העץ. גם לבהמות ולחיות נתנה חנה לאכל מפרי העץ. לאחר שאדם וחנה אכלו נפקחו עיניהם - נפתח שכלם להבחין בין נאח למגונה, ונכנס בהם היצר הרע, והם הבינו שזו בושה להיות ללא בגדים, ולכן תפרו לעצמם בגדים מעלי תאנה.

הרחבה: המדרש מספר שאדם וחנה חפשו בגן עדן כמה להתלבש, ופנו לעצים שונים כדי לקחת מהעלים שלהם ולהכין כסוי. אך עץ לא הסכים, ורק עץ התאנה הסכים כיון שבו נעשה החטא. התורה לא כתבה במפורש שעץ הדעת היה עץ של תאנים, כדי שעץ התאנה לא יצטער ויתביש, שיאמרו שזהו העץ שעל ידו בא ענש לעולם.

הקב"ה יודע כל מה שקורה בעולם הזה ובעולמות העליונים. הוא גם ידע שהאדם ואשתו חטאו, ולמרות זאת הוא לא בא אליהם פתאום, כדי לא להבהיל אותם ולהוכיחם מיד, אלא השיר שכינתו על הגן וקר נשמע קולו. האדם ואשתו שמעו את קול ה' מתהלך בגן ומיד התחבאו. הם ידעו שהם לא נהגו כשורה והתבישו מהקב"ה. הקב"ה פנה אל האדם ושאל אותו "איכה?" - איפה אתה?

האדם ענה לקב"ה שהוא מתחבא בגלל שהוא מתביש בכך שהוא עירם. הקב"ה המשיך לפנות בעדינות אל אדם הראשון ולשאל אותו: "מי הגיד לך כי עירם אתה? המן העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת?" ענה האדם: "האשה אשר נתת עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל", אני מצדי לא הייתי חוטא אם לא היית נותן לי אותה. כאן האדם עשה מעשה חמור מאוד. במקום להתנדות ולבקש סליחה מוה' על חטאו, הוא 'מאשים' את הקב"ה שבגלל האשה הוא חוטא. מעשה כזה נקרא 'כפיות טובה'. לא רק שהוא לא שמר על צויו ה', חטא ואכל מהעץ, אלא גם במקום להתחרט, הוא חפש את מי להאשים. כששאל הקב"ה את האשה מדוע היא אכלה מהעץ, גם היא האשימה את הנחש.

מהמקום שנקרא 'עדן' יצא נהר שהיה משקה את הגן. הנהר התפצל לארבעה ראשים - ארבעה נהרות נפרדים:

פישון - סובב את ארץ החוילה ששם נמצא זהב טוב, בדלח ואבני שהם. גיחון - סובב את ארץ כוש. חדקל - זורם מזרחית לארץ אשור. פרַת - זורם ליד ארץ ישראל, ולכן הוא החשוב מכלם.

האדם בגן עדן

הקב"ה שם את האדם בגן עדן, כדי שהוא ינהיג מהגן ויעסק בתורה בנחת.

מאיזה עץ אסר הקב"ה על האדם לאכל?

הקב"ה צוה את האדם לאכל מכל עץ הגן חוץ מעץ הדעת. ואף הזהיר אותו: "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך מכמו מות תמות".

מהו עץ הדעת?

חכמינו נחלקו (במדרש רבה טו, ז) מהו עץ הדעת: יש אומרים חטה, יש אומרים גפן, יש אומרים אתרוג ויש אומרים תאנה. כפי שנקראה בהמשך, רש"י מפרש כמו הסוברים שעץ הדעת היה עץ תאנה.

בגן עדן היה האדם הראשון בדרגה גבוהה מאוד. הוא היה קדוש וטהור, בלי יצר הרע, מלאכי השרת היו משרתים אותו, צולים לו בשר שיירד מהשמים ומכינים עבורו יין.

האשה - עור כנגדו

הקב"ה העביר את כל בעלי החיים לפני האדם כדי שהוא יקרא להם שמות. אריה, פיל, נמלה ועוד... אלו השמות שהאדם הראשון בחר.

הרחבה: המדרש מספר שכשאדם הראשון סים לקרא שמות לכל הבהמות והחיות, שאל אותו הקב"ה: ואיך אני אקרא? השיב לו האדם: "א-דני", משום שאותו אדון כל הנבראים.

פנה האדם הראשון אל הקב"ה ואמר: לכל בעלי החיים יש זכר ונקבה, ולי לא תהיה בת זוג? כיון שבקש, הפיל הקב"ה תרדמה על האדם הראשון, ובזמן שהוא ישן לקח אחת מצלעותיו וממנה בנה את האשה. כשראה האדם את האשה שמח ואמר: "זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי, לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת".

הרחבה: הקב"ה בכוודו ובעצמו התעסק בהתנתן אדם וחנה. הוא היה השושבין והביא את חנה לבעלה אדם. עשר חפות של אבנים טובות ומרגליות וזהב עשה הקב"ה לאדם וחנה, והיו מלאכי השרת מתורפפים ורוקדים בשמחת חתנה זו.

האדם ואשתו היו בגן עדן עדן ללא בגדים, אבל הם לא התבישו, מכיון שעדיין לא היה להם דעת ולא יצר הרע.

הרחבה: את הנחש ה' לא שאל למה עשה זאת, אף על פי שהיה יכול לומר שהאשה אשמה, כי היא חיבת לשמוע בקול ה', שהוא מלך העולם, ולא בקול הנחש. הסבה שה' לא שאל אותו היא מפני שמי שמחטיא את חברו, מגיע לו ענש חמור ביותר, ולא מלמדים עליו זכות.

הענש על חטא עין הדעת

את מי העניש הקב"ה?

הקב"ה העניש את שלשת המזכירים בחטא: הנחש, האשה והאדם.

ענשו של הנחש: הנחש קבל שלוש ענשים: 1. "ארוך אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה", ש"מי עבדו של נחש יהיו שבע שנים. 2. "על גחנה תלך", היה לנחש רגלים והקב"ה קצץ לו אתם. 3. "ועפר תאכל כל ימי חייו", כל מה שנחש אוכל הוא טועם בו טעם של עפר.

הקב"ה גם הטיל איבה קבועה בין בני האדם לבין הנחשים - האדם תמיד ינסה להכות את הנחש בראשו ולהרג אותו, והנחש ינסה להפיש את האדם בעקבו ולהזיק לו.

ענשו של האשה: הקב"ה העניש את האשה בשני ענשים: 1. צער רב בהריון, בלדה ובגדול הילדים. 2. שהיא תהיה תלויה בבעלה.

ענשו של האיש: "בזעת אפיו תאכל לחם", לאחר שיזרע האדם את האדמה היא תגדל לו קוצים, ויעלו ממנה זבובים ופרעושים ונמלים, והוא יצטרך להתאמץ ולעבד קשה בכל יום כדי להוציא ממנה פירות.

בגן עדן האדם לא היה צריך לעבד בשביל לאכל. וכעת הוא נענש שיצטרך לעמול בצער רב ובטרח הרבה כדי להביא אכל לביתו.

בנוסף העניש הקב"ה את כלם שלא יחיו לעולם, ימי האדם יהיו קצובים ובסופם הוא ישוב אל האדמה שממנה הוא נברא. ואלו לא היו חוטאים בחטא עין הדעת, לא היתה מיתה בעולם.

הרחבה: זוכרים את עץ החיים שלמדנו עליו מקדם? ראינו שה' הזהיר לא לאכול מעץ הדעת, האם גם מעץ החיים נאסר על האדם לאכול או לא? את השאלה הזאת שואל החזקוני (חי לפני כ-750 שנה) והוא עונה כך: לאדם היה אסור לאכול מעץ החיים, אלא שהוא לא הזהיר עליו כי עין הדעת הקיף את עץ החיים מכל צדדיו, לכן מספיקה האזהרה על עין הדעת. תרוץ נוסף מובא, באמת לא נאסר על האדם לאכול מעץ החיים, אלא שהוא לא הספיק לאכול ממנו ומיד הוא גרש מגן עדן.

פיצד קרא האדם לאשתו?

לאחר מכן קרא האדם לאשתו בשם, כמו שקרא בשמות לכל הברואים, והשם שהוא נתן לה היה: "חווה" - מלשון 'חיים', מפני שממנה התחילו החיים של כל בני האדם.

הרחבה: השם "אשה" הוא שם כללי לכל הנשים, כפי שראינו מקדם, ולאשתו קרא האדם בשם פרטי "חווה".

באיזה יום בשבוע קרה חטא עין הדעת?

כל ספור חטא עין הדעת קרה ביום הששי של ששת ימי בראשית. באותו יום שהאדם נברא הוא כבר חטא וגרש מגן עדן. הקב"ה גרש את האדם מגן עדן בעקבות החטא, כדי שהוא לא יאכל מעץ החיים ויחיה לעולם. ולכן הקב"ה שם שני מלאכי חבלה וחרב מתהפכת כדי לשמור על הגן שאף אחד לא יוכל להכנס אליו.

הרחבה: מפני מה היה חשש שהאדם יאכל מעץ החיים? כיון שעד לפני שאכל מעץ הדעת לא היה בו יצר הרע, ולכן לא היה חשש שיעבר על רצון ה' ויאכל מעץ החיים, אבל לאחר שאכל, אף אם ה' יאסר עליו לאכל, הוא עלול להכשל, ולכן ה' גרשו.

אדם וחווה היו לבושים כעת בגדים שהם תפרו לעצמם מעלי התאנה, אלו היו בגדים זמניים, ולכן הקב"ה ברב רחמיו הכין להם בגדים מיוחדים - "כתנות עור", שיהיו להם בגדים קבועים.

הרחבה: רש"י מביא שני פרושים ממה היו עשויים הכתנות, יש אומרים שהיו הכתנות דקים וחלקים כמו צפון עד שהיו מדבקים על עורם (ולכן נקראו "כתנות עור"). ויש אומרים שהן היו עשויים מדבר הבא מן העור כגון צמר (שגדל על העור).

במדרש מספר שהכתנות היתה יפה ומיוחדת מאד והיו מצויות עליה כל מיני חיות. לאחר שאדם הראשון מות חמדו כלם את הכתנות, נמרוד היה משתמש בה כדי לצוד חיות, מתי שהיה לובשה כל החיות היו מתקבצות אליו, עשו הרשע ראה את זה, הרג את נמרוד ולקח את הכתנות. והם "בגדי החמודות" שהלבישה רבקה את יעקב כששלחה אותו לקבל את הברכות מיוצק. (ונקראו "בגדי עשו. החמודות" - שחמד אותם נמרוד).

פרק ד

משפחת אדם הראשון

מי היו בניהם של אדם וחווה והיכן הם נולדו?

עוד לפני שהאדם גרש מגן עדן, נולדו לו שם שני בנים. הבן הראשון שנולד הוא "קין", חנה נתנה טעם לשם קין מלשון קנין. הרמב"ן מסביר שחנה אמרה שקין יהיה קנין לה', שלאחר שהם ימותו יעבד קין את ה' במקומם. (לפי פירוש משמע שנתנת השם לשם היתה לאחר שהאדם חטא ונגזרה עליו מיתה). יחד עם קין נולדה תאומה.

פיצד קראו לבנם השני של אדם וחווה?

הבן השני שנולד נקרא "הבל", כי כל מה שהאדם מצליח ומרויח בעולם הזה הכל הבל, והעקר הוא התורה והמצוות ששקדם לעולם הבא. יחד עם הבל נולדו שתי תאומות.

הרחבה: בלדת קין כתוב: "ותחר ותלד את קין", ובלדת הבל כתוב: "ותסף ללדת את אחיו את הבל". מרבוי שלוש פעמים המלה "את", למדו חז"ל שעם קין נולדה עוד בת - תאומה, ועם הבל נולדו עוד שתי תאומות.

במה עסקו קין והבל?

הבל היה רועה צאן, וקין היה עובד אדמה. כזכור, לאחר שגרשו מגן עדן, צריכים בני אדם לעבד בשביל להתפרנס. הבל לא רצה להיות עובד אדמה, כי היא נתקללה, ולכן בחר להיות רועה צאן, ואלו קין היה עובד אדמה.

לאחר זמן החליט קין להקריב קרבן לה', ולשם כך הוא לקח את הפרות הגורעים ביותר שהיו לו. גם הבל רצה להקריב קרבן, אולם הוא הביא דוקא מהבכורות שבצאנו.

לפי הטבע שה' ברא, אף על פי שהחיות חזקות מזני האדם, הן מפחדות מבני האדם. אבל כעת, לאחר הענש שקיבל, החיות כבר לא יפחדו מפניו. קין חשש שאף על פי שה' לא גזר עליו מיתה, החיות יתרגו אותו, כי הוטר מפניו שם ה' שהיה במצחו.

כאן קין חזר בתשובה והודה שהוא תלוי בחסדי ה'. ה' שמע לו, ואמר שבאמת קין לא ימות מיד אלא רק לאחר שבגה דורות יענש וימות. ובנוסף חקק לו ה' אות משמו במצחו (אות י', ויש אומרים אות ה') וכן יראו מפניו החיות ולא יפגעו בו.

קין יצא מלפני ה' והלך לשבת "בארץ נוד". זוהי ארץ שכל הגולים נודדים לשם, היא נמצאת בצד מזרח של עדן ולשם גלה אדם כשגרש מגן עדן.

משפחת קין וסופו

לאחר שקין נהיה נע ונד בארץ נוד, הוא לא חשב לבנות לעצמו שום בית, כי לא הייתה לו רשות וגם לא היה מסוגל לשבת במקום אחד, וגם עדין לא היו לו ילדים ולכן אינו צריך בית. אבל ה' שמחם על כלם נתן לו בן, והוא קראו "חנוך". לצורך בן זה התחיל קין לבנות עיר.

הרחבה: הרמב"ן והפלי יקר כותבים שקין לא בנה את העיר בקביעות, כי היה כל הזמן גולה ועובר ממקום למקום, וגם מעשיו היו מקללים שלא יצליח במעשיו, לכן בנאה לסרוגין כל ימיו.

קין לא רצה לקרא לעיר על שם עצמו, מפנין שהוא גולה ומקלל, לכן קראה על שם בנו "חנוך". גם לחנוך נולדו ילדים, שהתחתנו והולידו ילדים גם הם. לאחר ששה דורות נולד למך, למך התחתן עם שתי נשים, עדה וצלה, ומתן נולדו לו שלושה בנים שהמציאו דברים חדשים:

לעדה נולד **את בל**, והוא המציא את המשג רועה נודד, עד אז רועי הצאן היו חוזרים בכל יום לביתם הקבוע, ובל החליט לגור באהלים ולגדל עם צאנו ממקום למקום כדי לחפש מרעה. **לעדה** נולד גם **את יובל**, והוא המציא **כלי נגינה**, כנור ועוגב.

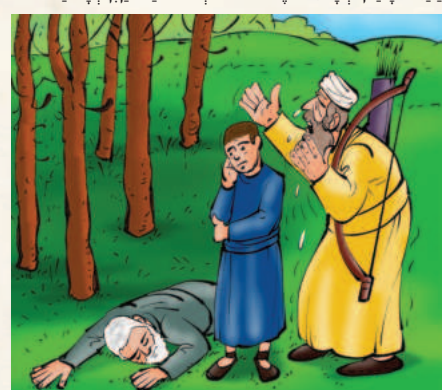
הרחבה: רש"י מביא בשם המדרש שבפעם כל מעשיהם היו לעבודה זרה, יבל בנה לך בתים ויובל בנה לך כלי נגינה.

ולצלה נולד **את תובל קין**, שהתחיל ליצר כלי מלחמה מנחשת וברזל, חצים וחרבות.

הרחבה: למה נקרא שמו **תובל קין**? על שם שתבל את אמונתו של קין, שקין הרג את אחיו ללא כלי משחית, ותובל קין תקן כלי הריגה על ידי לטוש ברזל ותחשת.

לצלה נולדה גם בת בשם **נעמה** (היא הייתה אחר כך אשתו של נח).

למך היה עור ולכן היה לוקח את בנו תובל קין כדי לצוד ציד. יום אחד ראה תובל קין את קין מרחוק וחיבב שהוא בעל חיים. תובל קין אמר לקמך לירות עליו חץ וכשהגיעו ראו שקין נהרג. כשלקמך שמע שהוא הרג את קין סבו, הוא ספק את כפיו בצער ומחץ בטעות את ראש בנו תובל קין ואז גם הוא מת.

הרחבה: כך נתקיים הענש שהקב"ה אמר לקין שהוא יומת לאחר שבגה דורות: קין - חנוך - עירד - מחויאל - מתושאל - למך - תובל קין.

נשותיו של למך לא רצו לגור איתו בגלל שהרג את קין ואת תובל קין, אף למך טען שאינו אדם מפני שלא עשה זאת במזיד אלא בשוגג, ולכן ענשו לא יהיה כמו של קין שהרג במזיד.

הרחבה: אדם אוהב יותר את הבכורות שנולדו ראשונים, ולכן את האהובים הביא לה' להראות שאת ה' הוא אוהב יותר מעצמו, וגם מהבכורות האלו הוא בחר את הנפים ביותר.

אש ירדה מהשמים על קרבנו של הבל, אף לא על קרבנו של קין. כך הם הבינו שהקב"ה קבל את הקרבן של הבל ולא את קרבנו של קין. קין קנא בהבל, כעס מאוד והצטער.

אמר לו הקב"ה: מדוע הצטערת? יש לך אפשרות לחזור בתשובה! **"הלא אם תיטיב שאת"** - אם תיטיב את מעשיך אני אקבל אותם בשמחה, אף **"אם לא תיטיב"** - לשוב בתשובה, דע **"לפתח חטאת ריבץ"** - הניצר הרע אורב לך תמיד ורוצה להכשילך ולהרע לך, אבל תמיד אם תרצה **"ואתה תמשל בו"** - תוכל להתגבר עליו!

'עברה גורת עברה'. כשהאדם נכנע ליצר הרע ונותן לו לנצח אותו, היצר הרע אינו נרגע אלא מנסה להחטיאו בעברות גרועות יותר. כך קין התחיל לריב עם הבל, ואחר כך משך אותו בדברים לשדה, ושם הרג אותו.

גם במקרה זה, הקב"ה שידע הכל בא אל קין ונתן לו אפשרות לחזור בתשובה. הקב"ה שאל את קין **"אי הבל אחיך?"** - ה' רמז לו שהוא יודע מה הוא עשה. אבל קין ענה **"לא ידעתי, השומר אחי אנכי?"** - האם אני אמוור לשמר על אח שלי?!

כמה עברות עשה קין?

קין המשיך לעבר עברות, בתחלה הביא קרבן גרוע, אחר כך רב עם אחיו והרג אותו ולבסוף שקר לקב"ה. הקב"ה כעס עליו ואמר לו **"מה עשית?!"** קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה!"

קין הרג לא רק את הבל אלא את כל הילדים שהיו אמורים להוליד מפניו, ומכיון שרק שניהם קיימים בעולם - הוא הרג כביכול חצי עולם!

עונשו של קין

הקב"ה אמר לקין **"ארור אתה מן האדמה"** מקלל תהיה יותר ממונה, וגם האדמה ארורה על כך שקבלה לתוכה את דמו של הבל, ומעכשיו האדמה תצמיח לך בקשי ובעמל רב יותר.

הרחבה: גם האדמה חטאה, בזה שהסכימה לבלע ולכסות את דמו של הבל. זהו חטאה השני, כנור בבריאת העולם חטאה האדמה ביום השלישי, כשה' צוה עליה להוציא עצים, שטעם העץ דומה לטעם הפרי, והיא לא עשתה כן. ה' לא העניש אותה מיד, אלא רק לאחר שהאדם אכל מעץ הדעת ונענש שיאכל לחם בטרחה גדולה, נכללה האדמה בענש זה, שמעתה תוציא גם קוצים ודורדרים, הענש הוא גם לאדם וגם לאדמה.

עכשו, כשחטאה שוב יחד עם קין, העניש אותה ה' יחד אתו, שקין יעמל קשה מאד ולמרות זאת האדמה לא תוציא לו פרות כבתחלה. וכמוכן שתוציא גם קוצים ודורדרים כמו מקדם.

הרמב"ן מסביר שיש כאן שתי קללות: 1. האדמה לא תתן את כחה, 2. גם את מה שקין ישקיע בה היא לא תתן לגמרי, ובזה קין מקלל יותר מן האדמה.

ענש נוסף שקין קבל הוא: **"נע ונד תהיה בארץ"**, כלומר, יהיה אסור לו לגור במקום אחד קבוע, אלא יהיה חייב לגלות תמיד ממקום למקום. **"נע"** - מלשון לנוע, להטלטל. **"נד"** - מלשון נוד, לגלות, שקין יהיה תמיד מטלטל וגולה ממקום למקום. ובאמת, משעה שחטא הוא לא היה מסוגל לשבת במקום אחד, כי האדמה הייתה תמיד מזדעזעת מתחתיו, ואחר כך כשכבר היו אנשים בעולם, היו מצביעים עליו ומזהירים איש את רעהו להסתלק ממנו מפנין שרצח את אחיו.

טענת קין לה' ותשובת ה'

קין פנה לקב"ה, בקש רחמים ושאל: **"גדול עוני מנשא?!"** - האם החטא שלי גדול כל כך שאי אפשר לסלח עליו?!

אדם הראשון שהיה עסוק בתשובה על חטאו, ועזב את אשתו למשך מאה ושלושים שנה.

למך בא אליו לבקש ממנו שיִדבר עם נשותיו שעָזבו אותו. אמר האדם הראשון לנשותיו של למך שלא טוב הן עשו. ענו לו נשותיו של למך: אם כך, מדוע אתה בעצמך עזבת את אשתך? שמע להם האדם הראשון וחזר לחנה אשתו. לאחר מכן נולד לחנה בן והיא קראה לו: "שֵׁת", כי שֵׁת (- בתו) לה ה' בן אחר במקום הָבֵל שנהרג על ידי קין.

לשת נולד בן והוא קרא לו "אֵנוֹשׁ". בימיו של אֵנוֹשׁ חָלַל שְׁמוֹ שֵׁל ה', בכך שִׁבְּגִי אֶדָם קראו את שמות האֲנָשִׁים וּשְׁמוֹת הָאֱלִילִים בְּשֵׁם אֱלֹהִים ועָבְדוּ לָהֶם.

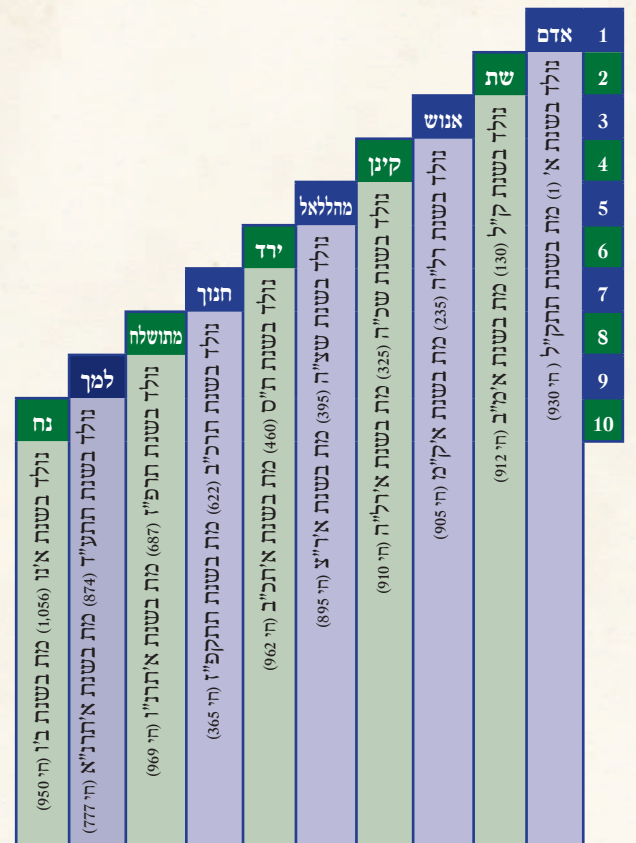
פרק ה

עשרה דורות מאדם עד נח

התורה ממשיכה לספר על עשרת הדורות שנולדו מאדם עד נח. לאחר שהאדם הראשון הוליד את שֵׁת, חי אדם עוד 800 שנה והוליד עוד הרבה בנים והרבה בנות, ונפטר כאשר היה בן 930 שנה.

אחד מהבנים בדורות הללו היה חֲנוֹךְ. הוא חי "רק" 365 שנה כשבדורות ההם חיו כ-900 שנה בממוצע. חנוך היה צדיק, והקב"ה לא רצה שחנוך יחטא ולכן לקח אותו מקדם, קדם זמנו. לחנוך נולד את מתושלח, למתושלח נולד את למך. למך הוליד את נח.

זהו אינו למך שספרנו עליו קדם, שהוא הדור הששי של קין, אלא למך אחר - הדור השמיני של שֵׁת. נח הוא הדור העשירי לבריאת העולם.

הרחבה: ולמה נקרא שמו נח? בימיו נחה האדמה מקללתה והפסיקה להוציא כל כך הרבה קוצים ודרדרים. למך ידע שקשנח יגדל, ה' יתן בלבו עצה, והוא ימציא את

המחרשה. זו הופכת את האדמה, עוקרת את הקוצים שהתחילו לצמוח, ואחר כך זורעים חטה ושעורה ושאר דגרים, ורק אלו צומחים. למך ידע ברוח הקדש שנה ימציא זאת, ולכן קראו נח, מלשון מנוחה.

למך נפטר גם הוא יותר מקדם מקודמיו, רק בן 777 שנה, חמש שנים לפני תחלת המבול, גם למך היה צדיק, וה' לא רצה שימות כמו רשע במבול. כאשר נח היה בן 500 שנה הוא הוליד שלושה בנים: הגדול היה יֵפֶת, אחריו הבן הצדיק שֵׁם, והקטן - חָם. שם היה צדיק, וגם נולד מהול, וממנו יצא אברהם אבינו, ולכן התורה מזכירה אותו לפני יפת שהיה הגדול.

פרק ו

התגברות היצר הרע לפני המבול

כזכור, כאשר האדם אכל מעץ הדעת נכנס בו היצר הרע. היצר הרע הלך והתגבר במשך הדורות, ובני אדם התרגלו לחיות חיי עברה, הם חטאו אפילו בעברות החמורות ביותר:

עבודה זרה - הם עבדו לפסלים למרות שהפירו את ה' כי רצו למרד בו ולהקעים אותו.

גלוי עריות - האנשים היו מתחננים עם כל אשה שרצו, ואפילו אם היתה אשת-איש. הם הרשיעו עד כדי כך, שאפילו השופטים והשרים שצריכים לדון בצדק ולהשליט את החק בארץ, הם עצמם הרשיעו וחטאו, ואף הרשיעו עוד יותר וחוקקו חקים רעים, שלשופטים מתר לעשות הכל.

העברות מלאו את אור העולם בטמאה, עד כדי כך שגם בעלי החיים - הבהמות והחיות והעופות חטאו.

גזל - כלם גזלו בכח זה מזה לאור היום ללא בושה, כל אחד גזל ממוון חברו. זו עברה שבנדאי כל אחד מבין מעצמו שאסור לעשותה, ולכן ה' קעס על עברה זו יותר משאר העברות. ועל כך אמרו חז"ל (סנהדרין קח): לא נחתם גזר דינים אלא על הגזל.

החוטאים הגדולים היו הענקים שהיו באותם דורות, ואחר כך היו עוד חוטאים שהתפגנו למרד בה' והם בני קין - עֵירֵד, בנו מחוֹיָאֵל ונכדו מתושאל.

ה' קעס מאוד על חטאיהם הרבים, ובתחלה העניש מאוד את האנשים בדורו של אֵנוֹשׁ. ה' העלה את מי האוקינוס והציף את העולם עד שנהרגו שליש מהאנשים בעולם, כדי שיחזרו בתשובה. אבל זה לא עזר, ובני האדם המשיכו לחטא.

כל מה שה' ברא את העולם, הוא כדי ללמד תורה ולקיים מצוות, ובמצב שבו כלם חוטאים - אין צרך בעולם חלילה. ה' התחיל לחשב להשמיד ממש את כל העולם, וכמו שבאמת עשה לבסוף, שהביא מבול.

ה' הצדיק אינו מעניש ענש גדול כל כך. אף כאשר כמות העברות התגברה מאוד, ראה זאת ה' והחליט להשמיד את כל בני האדם ובעלי החיים שבעולם.

בשבוע הבא בעזרת ה' נלמד איך שה' המתין להם מאה ועשרים שנה לראות אם יחזרו בתשובה - מוטב, ולא - ימחה ויהרג את כלם. כדי להזכירם לעשות תשובה, צוה על נח לבנות תבה גדולה במשך מאה ועשרים שנה, שיִדְעו שהיא רוצה להביא מבול לעולם. "ונח מצא חן בעיני ה'".

שבת שלום ומברך!

לחבתי - הבגתי - ידעתי!

שאלות בקיאות על הפרשה.

22. לכמה נהרות התפצל הנהר שהשקה את גן עדן?
23. מי הוא הנהר החשוב מכלם ומדוע?

פרק ג

24. מהו עץ הדעת?
25. מי נתן לבעלי החיים את שמותיהם?
26. מדוע בקש האדם בת זוג?
27. מהיכן ברא ה' את האשה?
28. האם הקב"ה אסר עליהם לגעת בעץ הדעת?
29. מה היה עונשו של אדם הראשון?
30. באיזה יום בשבוע קרה חטא עץ הדעת?

פרק ד

31. במה עסקו קין והבל?
32. מי הרג את הבל?
33. במה עברות עשה קין?
34. מה היה עונשו של קין?
35. מהו השם שנתן קין לעיר שבנה, ועל שם מי היא נקראה כך?
36. מה היה סופו של קין?

פרק ה

37. כמה שנים חי אדם הראשון?
38. מיהו הדור העשירי לבריאת העולם?
39. כמה בנים נולדו לנח?

פרק ו

40. על מה נחתם גזר דינם של בני דור המבול?
41. כיצד העניש ה' את האנשים בדורו של אנוש?

פרק א

1. לפני כמה שנים ברא ה' את העולם?
2. מה ברא ה' ביום הראשון?
3. איך נקרא האור שהאיר בשבוע הראשון של בריאת העולם?
4. מה מחזיק את המים העליונים (שברקיע) שלא יפלו?
5. חנוך מהרקיע והמים התחתונים מה עוד ברא ה' ביום השני?

6. מה ברא ה' ביום השלישי?
7. מהו תפקידם של השמש והירח?
8. מדוע הירח קטן מהשמש?
9. מהו הפצוי שנתן ה' לירח?
10. מה ברא ה' ביום החמישי?
11. באיזה יום נבראו הזכוכים?
12. מי הם "התנינים הגדלים"?
13. מה ברא ה' ביום השישי?
14. עם מי התיעץ הקב"ה אם לברא את האדם?
15. את מי השליט הקב"ה על כל בעלי החיים?
16. האם היה מתר לאדם לאכול בעלי חיים?

פרק ב

17. מה עשה ה' ביום השביעי?
18. מדוע ברוך הקב"ה את היום השביעי?
19. מדוע נקרא האדם כך?
20. בשביל מי ברא הקב"ה את העולם?
21. אילו שני עצים מיחדים נטע ה' בגן עדן?

ציור וצורה בפרשה

לפניכם ציורים שונים המרמזים על פסוקים או נושאים מהפרשה, כל שורה מרמזת על ענף שונה. שימו לב! בכל שורה תתכן דרך פתרון שונה.

1

2

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'

מי אמר למי?

1. "ביום אכלך ממנו מות תמות".
2. "מי הגיד לך כי עירם אתה".
3. "השומר אחי אנכי".
4. "נע ונדר תהיה בארץ".

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'

חידה מהפרשה

פענחו את החידה שלפניכם וגלו מה מסתתר בתוכה

מפי עליון הצווי,
כאן לא כבויו!
צעד ראשון בבריאה,
מאפשר ראייה מלאה.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִבְרָא אֱלֹהֵינוּ: ז'

החידה מתוך: פיצוחים - פ. חריף

ספורי צדיקים ואגדות חז"ל לפני השנה

למוצאי שבת

"הלל יהיה בסדר!"

הוא הגיע אל הרב עם כל תוצאות הבדיקות, וספר לו את הספור. הביט הרב כמה רגעים במסמכים, ולהפתעתו אמר: "אין כלום". היה זה סמוך להולדת ה'בן איש חי', בתאריך י"ג באולול. הוסיף הרב ואמר לו: "לך לביתך בשמחה, הדלק נר לכבוד נשמת ה'בן איש חי', וקרא כמה פרקי תהלים. בעזרת ה', הכל יהיה בסדר".

עשה היהודי כמצות הרב, והוא ואשתו צפו לישועת ה' באמונה שלמה. לאחר כמה ימים, הרגישה אשתו יותר טוב, והם נסעו לבית הרפואה כדי לעשות בדיקות חוזרות. לאחר הבדיקות, יצאו הרופאים המומים, ואמרו: "הכל נעלם. היא בריאה ושלמה, כאלו לא היה כלום!"

גם אנחנו, ילדים, נתחזק באמונת חכמים ובבטחון בה'. נשתדל לדבק בתורה ובמצוות, ובעזרת ה' - הכל יהיה בסדר!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים, ונקבל על מלכות שמים. א"ל מלך נאמן, שמע ישראל..

לילה טוב, ילדים צדיקים! חשוב מאוד שתהיה לנו אמונת חכמים. כאשר הצדיק מברך אותנו או מינינו לנו משהו, עלינו לשמע בקולו ולהיות בטוחים שבזכותו ה' יסיע לנו בכל ענין, גם כשהמצב קשה. בואו ונשמע ספור:

פעם קרה שאשה צדיקה אחת החלה לחוש כאבים חזקים. כשראתה שהכאבים לא חולפים, פנתה לבית הרפואה, ושם עשו לה בדיקות שונות. אחרי הבדיקות היו הרופאים מדאגים מאוד. הם חששו שיש לה בעיה רפואית לא פשוטה. האשה ובעלה נבהלו מתגובת הרופאים ונשארו תפלה נרגשת לה', שיהיה בעזרם וישלח רפואה שלמה. אמר הבעל לאשתו: "אסע עכשו לנתיבות, לרב יורם אברג'ל, ואבקש ממנו ברכה. בעזרת ה', בזכות הרב - הכל יהיה בסדר!"

ליום ראשון

יצד הרע - חכם הוא!

הנו עלוי, וזוכר כל כך הרבה תורה. והנה נותן לו סדור דוקא?!" ענה לו אביו: "אכן, בדיק בגלל זה! משום שמחו אדוק בתורה כל כך - לאיזה חטא יפתהו היצר הרע?! הרי יפתה אותו שבתפלת שמונה עשרה יעלה במחו רמב"ם קשה או ירושלמי יצר הרע חכם הוא, וינסה להסיח את דעתו מהתפלה בגלל סבה "טובה" - שיחשב על למוד התורה! על כן נתתי לו סדור, כדי שישתכל בתוכו בעת תפלתו ולא יבלבלו אותו מחשבותיו בתורה.

גם אנחנו, ילדים, נשתדל להתרכז במלות התפלה, ולא נתן ליצר הרע להסיח את דעתנו. גם אם נכנסה ללבנו באמצע התפלה מחשבה על משהו אחר, לא נתיאש מכך! נתחיל להתרכז שוב מאותו הרגע, כך נציל מכל תקלה ומכל פגע ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים, ונקבל על מלכות שמים. א"ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים מתוקים! לפעמים בתפלה יש לנו כל מיני מחשבות: על המשחקים, על הקניות לשבת, על הכנות לטיול מיחד, או אפילו מחשבות על למוד התורה! בואו ונשמע ספור:

רבי אברהם חיים מפלאנטש נודע עוד מנעוריו כלמדן גדול. כשהגיע לנעם על התורה והמצוות, נסע יחד עם אביו - רבי משה הורביץ זצ"ל - לצאנז. שם הניח לו אביו רב שמוחה את התפלין, ורבי אברהם חיים פתח בפלפול חריף מאוד. באותו מעמד נתן לו הרבי מצאנז סדור חדש במתנה, ואמר לו: "בעת תפלת שמונה עשרה, הסתכל היטב בתוך הסדור".

בנו של הרבי, רבי אהרן מקרייז, התפלא מאוד על מתנה זו. מאחר יותר, כשהיו השנים לבד, שאל: "הלא חתן בר המצוה

קריאת שמע שעל המיטרה

ישם יחיד קדוש ברך הוא ושמנתיו, ברחליו ורחימו, ורחימו ורחילו, ליחיד שם אות י' ואות ה' בשם אות ו' ואות ה' ביחודא שלים בשם כל ישראל. תריני מקבל עלי אלהותי ותקדו ואהבתו ורחותו, ותריני ירא ממנו בגין דאיהו רב ושלום על כלא. וכלא קמיה כלא. ותריני ממליכו על כל אבר ואבר וניד וניד מרמ"ח אברים ושם"ח גידים של גופי ונפשי, רוחי ונשמותי מלכות מבורה ושלמה, ותריני עבר דר"ו. תהרה. והוא ברחמי וזמני לעבדו בלבב שלם ונפש חפצה, אמן כן יהי רצון:

- את המילים המוקנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבונו של עולם תריני מוחל וסולח לכל מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא נגדתי. בין בגופי בין בממוני בין בבדודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר כלל בר ישראל ולא יענש שום אדם בספתי. ויהי רצון מקדשנו וי אלהי ואלהי אבותי שלא אחסא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוסר ברחמיך הרבים אף לא על ידי יסוריך ותוקעים רעים: יהי רצון אמיני פי והגיון לבי לפניך, יי צורי ונאלי:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. יהי רצון מקדשנו וי אלהי ואלהי אבותי, שתשכיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ולא תרגילני לדבר עברה. ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון. וישלש בי יצר הטוב ולא ישלש בי יצר הרע. ותצילני מיצר הרע ומחולאים רעים ואל תביאני חלומות רעים והרהורים רעים ותהא מטתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישו המות.

ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בבכודו.

שמע ישראל, יי אלהינו, יי אחד:

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את יי אלהינו בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך: ושננתם לבבך ודברתם בשבתך בביתך ובכל ברכך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על ירך והיו לטעטפת בין עיניך: וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך:

והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצאך: ונתתי עשב בשדה ברהמתך ואכלת ושבעת: השמר לך פן יפתה לבבך וסרתם ועברתם אלהים אחרים

אדם - אל יתיאש מן הרחמים'. בואו נרוץ לבית הקברות, אולי נצליח להציל אותם".

כשהתקרבו לשם הרבי ומלוויו, ראו את שני היהודים האמללים, שישבו על הקרקע. מולם נצבו החילים הרשעים וכלי ירייה שלופים בידיהם. הרבי לא המתין עוד רגע. לבו הרחום לא עמד במחזה הזה. הוא נשא את רגליו במרוצה ונפל לרגלי החילים. "אנא, בטובכם, רחמו עליהם", הפציר הרבי בקול בוכים. "יש להם משפחות, ילדים וילדות שמחכים להם בבית, אל תעשו זאת".

הגויים הרשעים לא התרגשו כלל מתחנונו של הצדיק. הם צחקו ואף קראו לעברו: "לך מכאן מהר, אחרת נירה גם בך". אולם הרבי לא היה מוכן לסגת. "לפחות הרשו לי להתפלל אתם", בקש. למרבה הפלא, לבקשה הזאת הסכימו החילים. "יש לך כמה דקות להתפלל אתם". נגש הרבי אל שני היהודים, התפלל עמם, חזק ועודד את רוחם.

לאחר מכן נגש שוב אל החילים ונסה לקשר עמם שיחה. "אני רואה שאתם בסך הכל אנשים טובים", אמר להם הצדיק בפקחותו. "אתם לא רוצחים, אין לכם ענין לעולל רע ללא סבה. קבלתם פקדה ועליכם לבצע אותה. הנה", שלף הרבי מעטפה עבה מכיסו. "יש כאן מתנה קטנה בשבילכם. אנא, שחררו את שני האנשים. אף אחד לא ידע לעולם אם הרגתם אותם או לא. ומוכן אני אף לבוא ולהעיד שהתפללתי עם הנדונים למות את תפלתם האחרונה".

"בסדר", סגנו החילים בשקט. "תן לנו את הכסף, קח את שני היהודים שלך והסתלקו מכאן מהר". בזכות אהבת ישראל האמתית שהיתה לרבי, נצלו חייהם של שני יהודים אלו, כשנראה היה שכבר אין תקווה, חלילה. הוא היה מוכן לסכן את נפשו ממש כדי להציל עוד יהודי! גם אנחנו נשתדל להתחזק באהבת ישראל: לשתף את כל הילדים במשחקים, להאיר פנים ולדאג לכל ילד כאלו הוא אח שלנו ממש! כך נקרב את הגאלה, ונרבה שלום ואחוה! ועכשיו כלם ביחד: יד ימין על העיניים, ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים יקרים! האם אתם יודעים כמה כח יש לאהבת ישראל אמיתית? יש לה את הכח להציל חיים! בואו ונשמע ספור היתה זו שעת בקר מקדמת. במבנה קטן, באחד מרחובות הגטו היהודי בעירה דזורין, התאספו כמה יהודים. היו אלו חברי הוועד היהודי, שמנה מטעם השלטון הרומני לפקח על הגטו. מולם ישב הרבי בעל המקור ברוך מסערט ויזניץ זצ"ל. על השלחן העלה מצבם העגום של שני יהודים שנלכדו בידיהם של הרומנים באשמה כלשהי, ועמדו לקראת הענש הקשה ביותר. איש לא העז לחרף את נפשו ולנסות להצילם, מלבד יהודי אחד ויחיד: הרבי.

"חביבים לנסות לשחרר אותם", טען הרבי, אולם חברי הוועד התקשו לקבל את דבריו. "רבי, כל מי שיצא מעבר לגבולות הגטו, מסכן את חייו", טענו. אף הרבי לא היה מוכן לקבל את התרוצצים: "אין אתם יכולים לשבת כאן בידיעה ששני יהודים, בעלי משפחות וילדים רכים, עומדים לאבד את חייהם בעוד דקות ספורות?! הסכנה הנשקפת לחייכם ביציאה מהגטו אינה אלא בגדר ספק, ואלו המות הצפוי לאותם יהודים הוא מות ודאי!"

חברי הוועד זעו על מקומם באי נוחות למשמע דבריו של הרבי. הם התקשו להתמודד עם טענותיו. "אנא מכם", שב הרבי בנעם על בקשתו, "התלוו אלי בדרכי אל המחנה הצבאי, וננסה לשחד את הקצינים ולשחרר את היהודים. אם נתפס בידי החילים, יכולים אתם לטען שהתלוויתם אלי בתקף תפקידי כרב יהודי, כדי לומר עם הנדונים למות את תפלתם האחרונה".

קמו היהודים בשתיקה ממקומם, התעטפו במעיליהם והתלוו לרבי לשליחות המסכנת. בנסים גדולים עברה עליהם הדרך בשלום, אולם בבואם למחנה הצבאי התברר להם ששני היהודים אינם שם! "לפני כמה דקות לקחו אותם לבית הקברות הסמוך כדי להרג אותם", לחש להם מישהו. "עלינו לשוב במהירות לגטו", אמרו חברי הוועד. אולם הרבי לא אמר נואש. "כבר אמרו חז"ל: 'אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של

דררתם ונתנו על-ציצת הנף פתיל תכלית: והיה לכם ציצת וראיתם אותו וזכרתם את-כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את-כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (חזור ואומר) יי א-להיכם אמת.

יעלזו חסידים בבבז, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בגוונם, וחרב פיפיות בידם:

הנה מטתו של שלמה ששים נברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחי חרב מזמרי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: (חזור מפסוק "הנה מטתו" שלוש פעמים)

והשתחיתם להם: (בלחש) וחרה (לעצור) אף-יי בכם ועצר את-השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את-יבולה ואברתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עז כאן בלחש) ושמתם את-דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם וקשרתם אתם לאות על-ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את-בניכם לדבר בם בשבת בביתך ובכלתך בדרך ובשכף ובקומה: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבתים לתת להם בימי השמים על-הארץ:

ואומר יי אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-פנפי בגדיהם

יברכה יי וישמרה:

אז יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם לה שלום:

ישב בסתר עליון, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה, צנה וסתרה אמתו: לא תירא מפחד לילה, מחץ ועוף יומם: מדבר באפל יחלד, מקטב ישוד צהרים: ופל מצודת אלה ורובה מימנה, אליה לא יגש: רק בעיניו תביט, ושלמות רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

הישר מידי ה' יתברך. אז איך הם יכלו לקיים מצות צדקה? הרבי חיה והשיב לו: "הרי ידוע שהמן היה מתהפך לכל טעמי המעדנים שבעולם, וכל מה שהיו רוצים לטעם בו - היו טועמים. כל אחד טעם במן את הטעם שבקש. ממילא, העשירים שבהם, שהיו מרגלים במאכלים טובים ומעדנים, היו טועמים במן את טעם המעדנים שהיו רוצים. אבל העניים מבני ישראל, שלא טעמו מעולם את טעמים של מעדנים אלו, אלא רק לחם צר ומים לחץ, טעמו גם במן רק את הטעמים הפשוטים הללו, כי לא ידעו לבקש בו טעמים אחרים. והנה, מה עשו העשירים? הם היו מזמינים את העניים לבוא לאכול על שלחנם. שם היו העניים טועמים במן את כל הטעמים שהיו טועמים בו העשירים, ובזה בודאי היו מקיימים את מצות הצדקה! הם לא חשבו לעצמם: "לי טוב, וגם לשני לא חסר, אז זה בסדר", אלא רצו שלכל עם ישראל יהיה טוב כמו שיש להם!

גם אנחנו, הילדים, תמיד יש לנו מה לתת! עזרה, עצה טובה, חיוך והארת פנים - יכולים לעזור ולסייע לשני הרבה יותר ממטבעות רבים! מי שרוצה לתת ולהעניק מכל הלב - ה' עוזר לו ואת מעשיו מאוד אוהב.

ועכשיו כלם ביחד: יד ימין על העינים, ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים חביבים! האם חשבתם פעם איך ילדים קטנים יכולים לתת צדקה? הרי לא תמיד יש ברשותם כסף כמו למבגרים. האם הם לא יכולים לזכות במצוה הזאת עד שיגדלו? בואו ונשמע ספור:

פעם הגיע יהודי אל רבי שלמה מבאבוב זצ"ל, ושאלה מענינת בפיו: "רבי, איך יכלו עם ישראל לקיים במדבר את מצות הצדקה? הרי המן היה יורד בכמות שהספיקה לכלם. לא היה מי שחסר לו אכל, וגם המלבושים היו גדלים עמם. הם לא היו נצרכים לשום דבר, כי את הכל קבלו

לא מחמידים על חשבון יהודי אחר!

ליום רביעי

משה - אוכל מהאכל שהגישו לפניו! היה זה פלא עצום שלא ראה מימיו, לראות את אבי אוכל במקום אחר. התעקשותו שלא לאכול בחוץ היתה רבה, ואיש מעולם לא הצליח לשכנע אותו לזוז מעמדתו. והנה, כאן, הוא יושב ואוכל! בהזדמנות הראשונה שנקרתה לידו, לחש החתן באזנו של אבי את מחשבותיו.

ענה רבי משה ואמר: "חותנה הנו רב שכונה, ואני רואה שבני השכונה באו לכבד אותו ולהשתתף בשמחתו. אם יראו שאינני אוכל אצלו, יבינו שאינני סומך על הכשרות בביתו של הרב, וסמכותו תרד בעיניהם. החמרה שקבלתי על עצמי היא איננה הלכה בשלחן ערוך, אבל להפחית את כבודו של הרב בעיני הצבור - זה כבר אסור דאורייתא! לכן אני אוכל."

לילה טוב, ילדים חמודים! חשוב מאוד לקיים מצוות ומעשים טובים. אך עלינו גם להזהר בכבודו של כל יהודי ולשים לב להרגשה שלו. בואו ונשמע ספור:

הרב משה אילבצקי זצ"ל היה מתלמידי ה'חזון איש'. עוד כשהיה תלמיד, קבל על עצמו חמרה שנהג בה גם רבו: לא לאכול דבר שלא הוכן בביתו, ושלא ידע את מקורו והשגחתו. על חמרה זו הקפיד רבי משה במשך חמשים שנה!

היה זה כאשר התארס בנו של רבי משה. הארוסין נחגגו בשמחה רבה בבית המחתנים. והנה, בזמן הסעודה, כשכלם אכלו, שרו ושמחו, שם החתן לב שאביו - רבי

יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" בולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אנא בכח, גדלת ימינה, תתיר צרותה. (אב"ג י"ז)

יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קבל רנת, עמך. שובנו, טהרנו נזר. (ק"ע ש"י)

יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) בא גבור, דורשי יחודה, כבבת שמרם. (ג"ר י"ט)

יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) ברכם טהרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלם. (בט"ר צ"ט)

יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חסין קדוש, כרב טובך, נהל עדתך. (חק"ב ט"ז)

יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יחיד באה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. (יב"ל פ"ק)

יום שבת (לקרוא בששי בלילה) שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות. (שק"ו צ"ח)

(בדחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד.

אתה תקום תרחם ציון, כי עת לחננה כי בא מועד:

בידה אפקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-ל אמת:

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 2) - לא אומרים וידוי.

אנא יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלפנינו מתחנונו. שאין אנהנו עזי פנים וקשה ערף לומר לפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנהנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנהנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו רפי ולשון הרע. העוינו. והרשענו. זדנו. חמסנו. טפלונו שקר ומרמה. יעצנו עצות רעות. כזבנו. כעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דבריה. נאצנו. סררנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צרנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו. תעינו ותעצנו. וסרנו ממצותיך וממשפטך הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית. ואנהנו הרשענו:

ה' מצפה מאתנו לעבד אותו לא מתוך הרגל וקביעות, אלא עם השכל והלב! כמה חשוב לשמר על כבודו של 'יהודי', גם כשזה קשור במצוות ובעבודת ה' שלנו! ה' לא שמח אם המצוה שלנו פוגעת, חלילה, ביהודי אחר. צריך לשים לב לסובבים אותנו, ואם יש חשש שמעשינו יפגעו במישהו, כדאי מאוד להועץ ברב או בהורים כדי שיכונו אותנו מה הדבר הנכון ביותר לעשות.

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים, ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

מצוה לשתק

ליום חמישי

מקשה קשיות סתם. אותו תלמיד בקש לדעת את האמת, ולכן הקשה ושאל עד שהתחדדו הדברים במחו' והוא הבין אותם היטב. כך בדיוק צריך לנהג, כי לא הביטן למד. אם התלמיד לא ישאל - הוא לא יבין וישאר בחסר ההבנה שלו, וכיצד יוכל ככה לצמח בתורה? אבל כשעמדה בפני התלמיד שאלה של 'בין אדם לחברו' - זה היה חשוב יותר! הוא חשב לעצמו: 'יתכן שהרב לא יחשב על תרוץ נכון באותם רגעים ולא ידע לענות לי. הוא עומד בפני קהל גדול בשבתות אלו, וזה עלול לפגוע בכבודו בפני הרבים. כאן המקום לא לשאל', החליט התלמיד, 'עדיף לשתק!'

ואכן, רבי ינאי שבח מאוד את מעשיו של תלמיד זה, וקרא עליו את הפסוק: "ושם דרך, אראנו ביטע אלוהים". מי שמחפש את הדרך האמתית שתשמח את ה', גם אם זו לא הדרך שנוחה לו בדיוק - זוכה לראות את ישועת ה'!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים, ונקבל על מלכות שמים. אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים נפלאים! אתמול למדנו שה' לא מבקש שנחמיר על עצמנו כשזה בא על חשבון יהודי אחר. אנו משתדלים תמיד להדר במצוות כמה שאנו יכולים. אבל כאשר זה פוגע באחרים - זה לא דבר טוב בכלל. כשיש חשש שמישהו יפגע מאתנו, עלינו לחשוב: מה חובה עלינו לעשות, ועל מה אנו יכולים לוותר - כדי לא לפגוע ביהודי? בואו ונשמע ספור:

רבי ינאי היה תנא שחי בארץ ישראל, בזמנם של רבי עקיבא ורבי מאיר בעל הנס. היו לו תלמידים רבים, ואנשים רבים שבאו לשמע את דרשותיו ולהאזין לדברי תורתו. תלמיד אחד ומיוחד היה לו, לרבי ינאי. בכל יום ויום היה תלמיד זה שואל אותו שאלות רבות, והיה רגיל להקשות על דבריו. אולם בשבתות של ימים טובים, כאשר התכנסו יהודים רבים לשמע את הדרשה של רבי ינאי, לא היה התלמיד שואל שאלות כלל, אלא היה יושב בשקט ומאזין לדברי הרב.

ומדוע היה אותו תלמיד נוהג כך? הוא לא היה

שמח תשמוח רעים אהובים כשמחך יצירה בנו ערך מקדם. ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רנה ויצה וחרוה, אהבה ואחוה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלל, קול מצהלות חתנים מחפתם, ונערים ממשתה נגינתם, ברוך אתה יי, משמח חתן עם הכלה:

והזמון שבידו כוס ברכת המזון, אומר:

סברי מרנן (ועונים): לחיים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

שבע ברכות

בסעודת חתן ומלה מברכים שבע ברכות לפני ברכת 'בורא פרי הגפן'. ומנהג ארץ ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת חתנים, ואחר שניים המברך ברכת המזון, אינו מברך 'בורא פרי הגפן' אלא מתחיל השני לברך על הכוס שכידו 'שהכול ברא לכבוד' עד סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך הראשון 'בורא פרי הגפן' ומזמון להוציא את השומעים, ומזמנים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהכל ברא לבבדו:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בנן עדי עד. ברוך אתה יי, יוצר האדם: שוש תשיש ותגל עקרה בקבוץ בניה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון בבניה:

תפילת הדרך

היוצא לדרך, ושוהה בנסיעתו מחוץ לעיר שעה וחמישית (72 דקות) אומר תפילה זו בשם ומלכות, אך אם שהה בנסיעתו מחוץ לעיר פחות מכך לא יברך בשם ומלכות. ברכה זו מברך לאחר שיצא מהעיר.

יהי רצון מלפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותציעינו לשלום, ותדריכנו לשלום, ותגיענו למחוז הפצנו לשלום, (אם חוזר בו ביום מוסף: ותחזירנו לשלום), ותצילנו מכף כל-אויב ואורב בדרך, ותשלח ברכה במעשי ידינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל-רואינו, ותשמע קול תחנונינו. כי א-ל שומע תפלה ותחנון אתה. ברוך אתה יי שומע תפלה:

שבת

"טוב שם משמך טוב."
המרתם על כל פירותיו, הוא יחוס ויחמול וירחם על

יום שני - כח תשרי שושנה נגר בת דבורה ומשה גינדיץ ז"ל הוקדש ע"י נירה צדוק הי"ו	יום ראשון - כז תשרי זכריה בן שמעון אשרם ז"ל הוקדש ע"י משפחת אשרם הי"ו	יום שבת - כו תשרי התמר (אניטה) נירזרי בת יקוט ז"ל
יום שני - כח תשרי ברמי הדלר בן ציפורה ז"ל	יום ראשון - כז תשרי צבי ראש בן חנינה ז"ל הוקדש ע"י תומר פרץ הי"ו	יום שבת - כו תשרי אליעזר בן חיים ומרים ג'רפי ז"ל
יום שני - כח תשרי משה בן דוד בן רחל ז"ל	יום ראשון - כז תשרי מרדכי בן טאווס בר אושר ז"ל	יום שבת - כו תשרי שלום כץ בן שמואל ז"ל
יום שני - כח תשרי יניב דמרי בן ג'ורג'ט ז"ל הוקדש ע"י אסתר דמרי ומשפחתה הי"ו	יום ראשון - כז תשרי יוסף חלא בן בדרא וג'מיל ז"ל	יום שבת - כו תשרי בלור אסתר בת ביביגאן ז"ל
לחקדשות: 073-222-4-999	לחקדשות: 073-222-4-999	לחקדשות: 073-222-4-999
יום שלישי - כט תשרי שמעון ביטון בן עישה ז"ל הוקדש ע"י ביטון רותי הי"ו	יום שני - כח תשרי רפאל אסולין בן ביידה ז"ל הוקדש ע"י סנדוסי מרדכי הי"ו	יום ראשון - כז תשרי רנטה (רינה) בת גרשון וב'לומה ז"ל הוקדש ע"י יעל ורם מימוני הי"ו
יום שלישי - כט תשרי ציצו ספאשוילי בת שלום הנולה מתמרה אשת שלום ז"ל	יום שני - כח תשרי נחמיה בן סלימאן מוסה ז"ל הוקדש ע"י גדי כהן הי"ו	
יום שלישי - כט תשרי שלום דהרי בן מורי סעיד זצ"ל		

שבת קודש כ"ו תשרי

- ר' משה הכהן שאול, רבה הראשי של יהדות איראן, מחבר סדרת 'הבשם'.
- ר' אהרן מ'טומה, בעל 'תולדות אהרן'.
- ר' אשר מסטולין בן ר' אהרן הגדול מקרלין.
- ר' אברהם מלכו.

יום ראשון כ"ז תשרי

- ר' יצחק חוקן בן רבינו שמואל, ר"י מבעלי התוספות.
- ר' דוד חי מאיר ניסים, מייסד 'שושנים לדוד' מבדאד.
- ר' אליהו בן ר' אהרן אביחצירא.
- ר' שאול ענתבי מירושלים.
- ר' יוסף מיכאל אברג'ל, ראש מוסדות 'רב פעלים' ו'קול יונה'.
- ר' משומר צוברי, רבה הראשי של גן יבנה.

יום שני כ"ח תשרי

- ר' אברהם אביביר, ראב"ד וראש רבני העדה המערבית בירושלים.
- ר' שמואל לנדא.
- ר' מאיר מלין, ראש מוסדות כנסת יהודה.

יום שלישי כ"ט תשרי

- שמוען הצדיק, משיירי כנסת הגדולה.
- ר' מנחם מנדל, ה'צמח צדיק' מוויז'ניץ.
- ר' אברהם דוד מבוטשאטש, מח"ס 'אשל אברהם'.
- ר' שמואל צבי דנציג, האדמו"ר מאלכסנדר, מח"ס 'תפארת שמואל'.
- ר' טוביה לווינשטיין, רב עדת ישורון בציריך.

יום רביעי ל' תשרי

- ר' כלפא גיג, מרבני אלג'יר ומחסידי ישיבת המקובלים בית אל, מח"ס 'כגן הירק'.
- ר' מנשה לוי, מצדיקי ירושלים, בעל 'הסליחות'.
- ר' חיים הגר מקוסוב.
- ר' צבי הירש חיות, המהר"ח חיות.
- ר' יצחק מאיר הונפר, מח"ס 'אור יקר' על 'אור החיים'.
- ר' שלום קלאון, מחכמי תימן.

יום חמישי א' חשוון

- ר' דוד משה, מצדיקי מרוקו.
- ר' מנחם מנדל, ה'צמח צדיק'.
- ר' יוסף ענגל, בעל 'גילויי השם' ו'אוצרות יוסף'.
- ר' עזרא פאפולה.
- ר' חיים הכהן, מחכמי פאס - מרוקו.
- ר' חנניה יום טוב ליפא דייטש, מח"ס 'טורת יום טוב'.
- ר' נתן בורגל הראשון, מח"ס 'חוק נתן'.
- ר' יהודה אריה לייב מלאנצט, מח"ס 'חומת אריאל'.
- ר' עקיבא מאיר הכהן טורנהיים, מח"ס 'דברי העם'.
- ר' יששכר דב בעריש הכהן טורנהיים, מח"ס 'עבודת יששכר'.

יום שישי ב' חשוון

- ר' יוסף בוסקילה, רבה של בית שמש.
- ר' שמואל די מדינה, מהרש"ד.
- ר' ברוך הגר, האדמו"ר מסערט וויז'ניץ, בעל 'המקור ברוך'.
- ר' משה יהודה לייב שפירא ממזנקאטש.
- ר' אליעזר שמחה וסרמן, ראש ישיבת אור אלחנן.

זכויות יוצרים

© הבהרה:
רוב התכנים בגיליון מצוטטים מתוך ספרים המוגנים על פי כל חוק ובהתאם לכל דין בזכויות יוצרים של מחברי הספרים. אין לעשות שימוש בגיליון זה ו/או בתכניו המצוטטים ו/או בתכני המערכת ללא קבלת רשות מפורשת מכאן מהמוציאים לאור וממערכת הגיליון.

היום ה' תגיהם בגן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עמם,

תהיה נשמתם צדו

התמונות והציורים באדיבות:
יצחק אלמקיאס-אומנות יהודית | הרב מרדכי כהן | חבורת 'בינת המקראות' | ד. ביכמן | יוני גרשטיין | צדיקים 360 | קסברגר | אנציקלופדיה לחכמי תוסין | פוטו ציון | מאיר שוחר | מכון המאורות | שיתוף הרה"ל בנצל - באדיבות ישיבת הכותל | מכון כלי המקדש | ספר 'הוראה של תורה' | ספר שיעורים לספר ויקרא | אוסף גנוז קידוש השם בגן ברק | קדם מכירות

אזכרה

יום השנה
לפטירת הוריהם
או יקיריהם
מתקרב?

זוהי חובתכם להחזיר להם
טובה ונחת, פעם בשנה!

הקדישו את הגיליון לעילוי נשמתם

והיו שותפים בזיכוי הרבים
והפצת התורה של יותר
מ-125,000 משפחות בכל
רחבי הארץ וכך תזכו
שבשבת האזכרה לפטירת
יקיריהם ילמדו רבבות
מעמך ישראל לעילוי
נשמתם בגיליון 'משכן
שילה'

וכל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו.

(להקדשות - נא להתקשר
עד חודש וחצי לפני תאריך
האזכרה)

בנוסף

ניתן להקדיש את
הגיליון להעלאת
רפואה, זיווג הגון,
זרע קודש של
קיימא ועוד. הקדשות
אלו יפודסמו בשולי
הגיליון.

היום המשותף החדש

נפש רוח ונשמה של הנפטר ביום טוב מן העולם:

יום שלישי - כט תשרי יוסף זילבר בן חנה אנה ונתן ז"ל הוקדש ע"י מיכאל שחר הי"ו	יום חמישי - א חשוון יחזקאל דוד בן נזניך ז"ל הוקדש ע"י משפחת בן אבו הי"ו	יום שישי - ב חשוון אמיל דהאן בן פאני ז"ל הוקדש ע"י משפחת בן אבו הי"ו
יום שלישי - כט תשרי הרב ציון בן משה זצ"ל	יום חמישי - א חשוון שלום שמריהו בן מנחם ז"ל	יום שישי - ב חשוון רינה איסחקוב בת שולמית ז"ל
יום רביעי - ל תשרי דן נוי בן פרידה ז"ל הוקדש ע"י גיא איתן הי"ו	יום חמישי - א חשוון מנצור ניסן בן תותי ז"ל	יום שישי - ב חשוון חיים ניסים בן רינה ומימון עשור ז"ל
יום רביעי - ל תשרי מנחם מלכה בן סעדה ז"ל הוקדש ע"י יוסף מלכה הי"ו	יום חמישי - א חשוון מיכאל אבני בן נאוה ז"ל	יום שישי - ב חשוון יצחק יוסף בן אברהם ובררה ז"ל
יום רביעי - ל תשרי ר' שמעון נחמן בן ר' שלמה זלמן זצ"ל	להקדשות: 073-222-4-999	יום שישי - ב חשוון שמעון אבני בן אסתר ז"ל
יום רביעי - ל תשרי ר' יעקב בטיטו בן שמחה ז"ל הוקדש ע"י הרב משה ושלומית בטיטו הי"ו	יום שישי - ב חשוון בן ציון גרדים בן חנה ז"ל	יום שישי - ב חשוון עזרא אניקשט בן שרה ז"ל
יום חמישי - א חשוון פרי אורי דוד ז"ל בן מרים שרה הי"ו	יום שישי - ב חשוון עזיז בן חיית ז"ל הוקדש ע"י נתן עוזרי הי"ו	
יום חמישי - א חשוון יוסף חריצקר בן אשר וחיים ז"ל הוקדש ע"י בן ציון הי"ו		

בכלל הרחמים והסליחות, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

זרה בצדק החיים

שמות הזוכים במבצע

'ודברת בם' (בנים)

מספר	שם מלא	גיל	עיר	לומד ב -	כמות רישומים	סכום זכיה
1	יוסף חיים דאדואנד	12	בני ברק	ת"ת איש מצליח	6	480
2	אליה רצאבי	6.5	עפולה עילית	ת"ת עמלי התורה	4	320
3	אבנר חיים אדירים	13.5	חולון	ת"ת מכתב מאליהו, אור יהודה	8	640
4	אהליאב יוחננוב	14	תל אביב	ישיבת זכרון דוד, בני ברק	1	80
5	שילה אזנאו	12	נתיבות	ת"ת בניהו	11	880
6	מתניה מצרפי	10.5	בני ברק	ת"ת איש מצליח	9	720
7	עובדיה יוסף אלבז	10	בית שמש	ת"ת יקירי ירושלים	1	80
8	אלישע מרדכי שיינטופ	11.5	חרשה - טלמון	ת"ת נוהג כצאן יוסף, נריה	7	560
9	נחמן מקליין	8	בית שמש	חדר צאן הנחל	2	160
10	לוי יצחק סרבר	10	אשקלון	מעין חיים ושלום	11	80
11	יהונתן אלחנטי	12.5	פתח תקוה	ת"ת שארית ישראל	8	מזכה הרבים - 'משכן שילה' לכל הכיתה

'רבות בנות עשו חיל' (בנות)

מספר	שם מלא	גיל	עיר	לומדת ב -	כמות רישומים	סכום זכיה
1	עדי לוי	11.5	מבוא דותן	טללי אורות, שומרון	1	80
2	אבישג מפעי	14.5	ברקת	אם בישראל, בני ברק	4	320
3	מעין בלאס	8.5	שלומית	נועם, בני נצרים	1	80
4	נעמי ניסן	10.5	ניר עקיבא	כפר דרום, שבי דרום	4	320
5	בת שבע וקנין	14	אשדוד	-	10	800
6	מוריה עיני	13	גדרה	טוהר	5	400
7	אביגיל נגר	8	יהוד	בית יעקב דרכי שמואל ב"ב	4	320
8	ברכה מליא זיכרמן	12	אשדוד	בית מלכה	5	400
9	אודליה שרה לוי	11	רמת השרון	בית יעקב הרמב"ם	2	160
10	בת שבע מן	11	בת עין	בית יעקב כאייל תערוג, ים	3	240
11	חיה אהובה אלימלך	10	רחובות	אור לציון	2	160
12	תמר תם	12	אחינעז	אם בישראל, בני ברק	3	240
13	אביגיל לוי	9	אשקלון	מעין חיים ושלום	7	480
14	שמחה מורלי	12.5	גני מודיעין	נוות יעקב	1	מזכה הרבים - 'משכן שילה' לכל הכיתה

לכ - 5,000 משתתפים במבצעים 'ודברת בם' ו'רבות בנות עשו חיל' שהגיעו יחד לכ 11,040 שעות לימוד תורה וקריאת תהילים! אשריכם שזכיתם לעשות נחת רוח לבורא עולם - תהי משכורתכם שלימה מעם ה'.